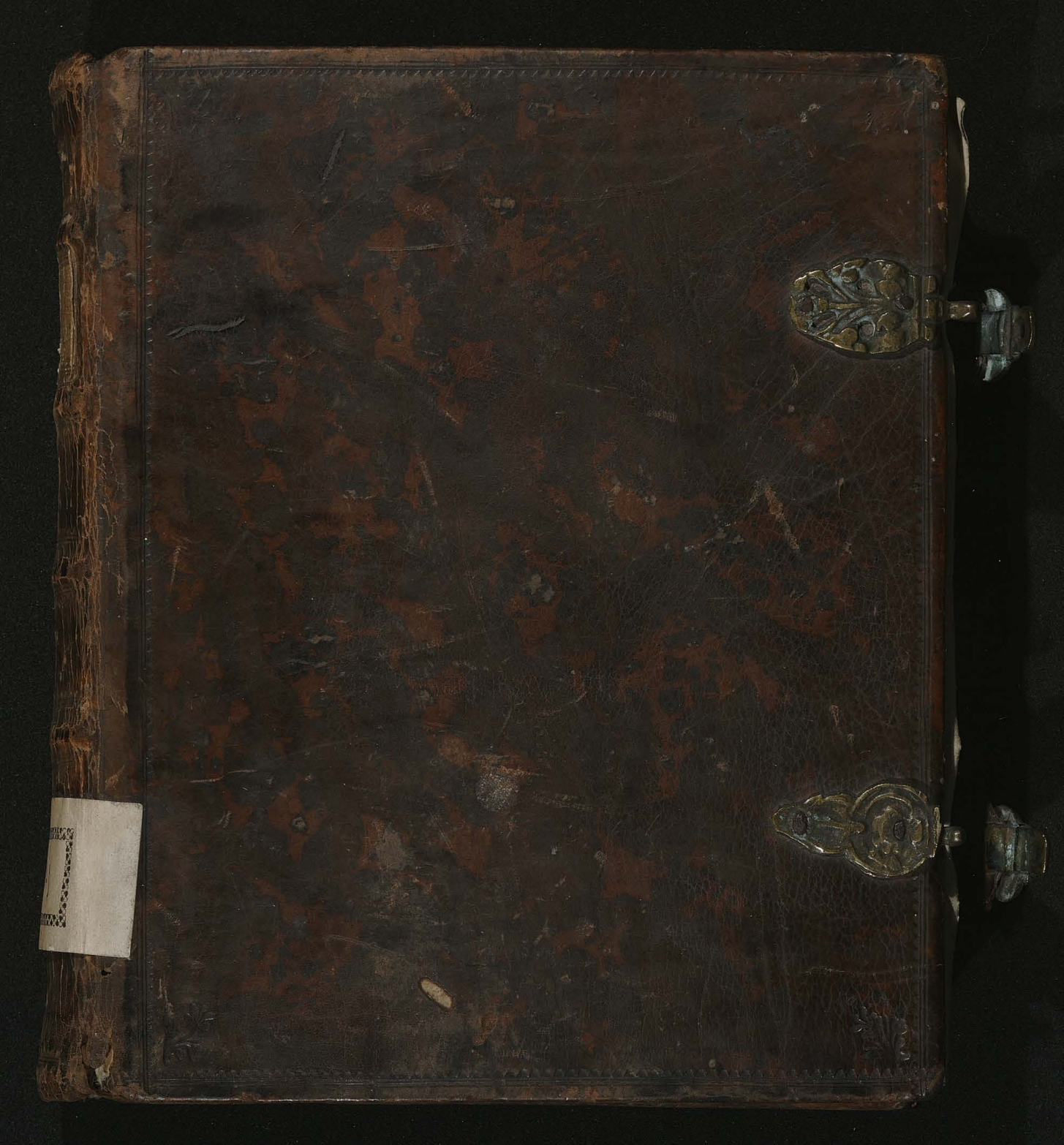

F. X. 1.

OFFICIVM

NA PIERWSZA SRZODE QVADRAGEZYMY.

I Wielgo-Tygodniowe według Mszałá i Brewiarzá Rzymskiego.

Ná roskazánie PIVSA Piatego

P.P. Rectorum Canad. *vvydane* Montis arzen. ad Crac.

OD CLEMENSA VIII. i URBANA VIII.

Przeyrzáne

A

PRZEZ WIELEBNE W BOGU KARMELITANKI BOSSE.

Do Druku podáne

z Dozwoleniem Wielebnego Oycá Wácławá

OD S. ELIASZA PROWINCYAŁA,

ná ten czás Oycow Kármelitów, i Kármelitanek Bossych.

W POZNANIV
w Drukárni Collegium Soc: IESV, R. P 1701.

OFFICIUM

NA PIERWSZĄ SRZODĘ GWADRAGEZYMY.

Wielgo-Tygodniowe według Mszału i Breviarza Rzymskiego.

Na roskazanie Pana Naszego

PANA

D. CLEMENSA VIII. i URBANA VIII.

Papieżów

PRZEZ WIELEBNE WBOGU KARMELITANKI BOSE

Do Druku podane

Dozwolenim Wielebnego Oyca Wicława

PRZEŁOŻONEGO PROWINCYALA,

Na teraźnieyszy czas Oycow Karmelitów

i Karmelitanek Bosych.

W POZNANIU

Drukiem Collegium Soc: IESV. R. P. 1701.

Proceſſya w dźień oczyſzczenia Przebłogoſłáwioney MARYI PANNY.

W Ten dźien (ieżeliby w Niedzielę, od Septuagezymy, áż do Quadrágezymy nie przypadł.) niech dwoie Antepedia przypna, iedno białe, á drugie bronatne, ktore po Proceſſyi odeymą, á ſwiece do benedykowánia niech będą gotowe, ná rogu Epiſtoły ná ſtoliku iákim i támże náczynie z woda ſwięcona niech położą z kropidłem: A odſpiewawſſy Tercyą w chorze, Brácia wſſyſcy do kośćiołá niech wniydą: zá ktoremi poydźie Kápłan w kápie bronatney, á przed nim Turyferáryuſs z Thurybularzem kádzacym, i Akolici z ſwiecámi zápalonymi, Subdiákon w Albie z mánipularzem, i Dyákon w Albie tákże, z Stułą i mánipularzem bronatnym.

Gdy przyida do Oltárzá, uklęknawſſy pierwey Kápłan z Miniſtrámi, do Oltárzá wſtępuią, i tám ſwiece benedykuie, iáko we Mſſale.

V. Dominus vobiſcū
R. Et cum ſpiritu tuo
Oremus.
Domine ſancte Pater &.

V. Pan z wámi.
R. I z duchem twoim.
Modlmy ſię.

PAnie ſwięty Oycze wſzechmocny wieczny Boże, ktoryś wſzyſtkie rzeczy z niſzczego ſtworzył i roſkazániem twoim przez robotę pſzczoł ten ſok do doſkonáłoſci wosku przyprowádźił, i ktoryś dniá dźiſieyſzego prożbę

ſpráwiedliwego Symeoná wypełnił: proſiemy ćię pokornie ábyś te ſwiece ná używánie ludzkie, i ná uzdrowienie ćiał i duſz lubo ná źiemi, lubo ná wodách przez wzywánie twego Nayświętſzego Imienia, i przez przyczynę Błogoſłáwioney MARYI záwſze Pánny, ktorey dniá dźiśieyſzego ſwięto nabożnie obchodźiemy, i przez prożbę wſzytkich ſwiętych twoich, Błogoſłá†wić i poſwię†ćić raczył, i ludu tego twoiego ktory ie z uczćiwoſcią w ręku nośić prágnie, i ćiebie ſpiewáiąc chwalić, wyſłuchay głoſy z niebá, ſwiętego twoiego, i z ſtolice Máieſtatu twoiego, á bądź miłośiernym wſzyſtkim woláiącym do ćiebie, ktorycheś odkupił drogą krwią ſyná twoiego. Ktory z tobą żyie i kroluie wiednoſci Duchá Swięte-go, Bog przez wſzyſtkie wieki wiekow, A.

Oremus

Omnipotens ſępiterne: Modlmy ſię.

Wſzechmogący wieczny Boże ktoryś dniá dźiśieyſzego iedynego ſyná twego, ábygo ná ręce ſwoie Swięty Symeon w kośćiele ſwiętym twoim wźiął, ſtáwił, twoiey pokornie upraſzamy łáſkáwośći,

ábу

ábyś te swiece ktore my sługdzy twoiy ná wysławienie wielmożności twoiey biorąc, nosić prágniemy świátłością zápalone Błogosła†wić, i poswię † cić, tákże i świátłością niebieskiego Błogosławieństwá zápalić ráczył. Aby te tobie Pánu Bogu nászemu ofiáruiąc, godnemi i swiętym ogniem nayslodszy miłości twoiey zápalonemi, w Kościele swiętym, chwały twoiey stáwić się záslużyli. Przez tegoż Páná nászego &c. R. Amen.

Oremus.

Domine Iesu Christe.

PAnie Iezu Chryste swiátłości prawdźiwa, ktora oswiecasz wszelkiego człowieká przychodzącego ná ten swiát. Wyley Błogosłá†wieństwo twoie ná tę swiecę, i po†swięć ie swiátłem łáski twoiey, i day miłosierny, áby iáko te swiece ogniem widomym zápalone, nocne odpędzáią ciemności, ták sercá nasze niewidomym ogniem, to iest swiętego Duchá iásnością oswiecone, wszelákich występkow ćiemności nie miały: áby oczyściwszy serdeczne oko, rzeczy te mogliśmy widźieć, ktore się tobie podobáią, i nászemu zbáwieniu są pozyteczne, ábyśmy po

ćiemnych swiátá tego niebespieczeństwách, do swiátłośći nieustáiácey mogli przyiść. Przez ćiebie Iezu Chryste Zbáwićielu swiáta, ktory w Troycy doskonáłey żyiesz, i krolujesz Boże przez wszytkie wieki wiekow. R. Am.

Oremus

Omnipotens sempiterne Deus &c.

Modlmy się

WSzechmogący wieczny Boże, ktoryś przez Moyżeszá sługę twoiego, náczystszy oliwy sok do kágáńcow przed oblicznośćią twoią ustáwicznie goráiących, gotowáć roskazał Błogosła † wieństwá twoiego łáskę ná te swiece, łáskáwiey wley, áby ták dodawáły swiátłá powierzchownego, żeby zá dárem twoim, ná swiátłosci Ducha twoiego, nászym sercom wewnątrz nieschodźiło. Przez Páná & R. Am.

Oremus.

Domine Iesu Christe.

Modlmy się

PAnie IEZU Chryste ktory dniá dźisieyszego w ćiáłá nászego istośćie między ludźmi pokazawszy się, od Rodźicow w Kośćiele byłeś ofiárowány. Ktorego Symeon poważny stárzec Duchá S. swiátłośćią oswiecony poznał, przyiął, i błogosłáwił

wił, dáy miłosierny, ábyśmy tegoż Duchá świętego łáską oświeceni, i wyćwiczeni, ćiebie prawdźiwie poználi, i wiernie miłowáli, ktory z Bogiem Oycem wiednośći tegoż Duchá świętego, żyiesz i krolujesz Boże przez wszystkie wieki wiekow R. Amen.

Skonczywßy ostánia Orácya ten ktory Celebruie, gdy mu Dyakon poda, ßypie kádźidło do Thurybularzá, co uczyniwßy, bierze z ręki tegoß Dyakoná kropidło z wodá święcona, i trzy rázy kropi świece mowiac Aspergeſ me *bez śpiewánia i Psalmu. Potym záraz wziawßy Thurybularz, trzykroć ie thuryfikuie, co odpráwiwßy, do śrzodku Ottarzá powraca, i tyłem do niego stoiac, między Dyákonem i Subdyákonem, będźie stał. Wtym godnieyßy z Bráci pryßtępuie do niego, ábo Preśident, i stoiac podáie mu świecę nie zápalona, to iest Káplánowi, ktory biorac ia nie klęka, áni cáłuie ręki podáiacemu, á ten zás ktory podáie świecę, pocáłuie. Potym ten ktory celebruie, káżdemu z osobna Brátu świece niezápalone rozdáie, naprzod Godnieyßemu (á tym czásem Akolici z świecámi w rękách stoia, iáko też stoi i Kommunitas) potym Miniśtrom, (iednákże nie Akolitom, i Thuryferáryußowi, ktorzy nieprzyßtępuia po świecę Benedykowána,) Potym zás drugiey Brácicy porzadkiem, poczynáiac od gognieyßych, ktorzy dwáy a dwáy przyßtępuiac przed Káplaná, uklękna, i gdy świece biora, pierwey świecę od niego wźięta, potym rękę práwa káplánowionemu pocáłuia.*

Gdy ßię rozdawánie zácznie, wßyßcy ßpolnie śpiewáia Antyfony

fony, Lumen ad revelationem, *i kántykę* Nunc dimittis *ták żeby po káżdym wierßu kántyki pomieniona Antyfonę powtarzano.*

Ant. Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael.

Cant. Nunc dimittis ſervum tuum Domine* ſecundum verbum tuum in pace.

Ant. Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael.

V. Quia viderunt oculi mei* ſalutare tuum

Ant. Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael.

V. Quod parâſti* ante faciem omnium po-

Ant. Swiátłość ná obiáwienie poganom, i chwałę ludu twego Izráelskiego.

Pieśn Teraz puſzczaſz ſługę twego Pánie w pokoiu,* według ſłowá twego.

Ant. Swiátłość ná obiáwienie pogánom, i chwałę ludu twego Izráelskiego.

V. Gdyſż oczy twoie* oglądáły zbáwienie twoie.

Ant. Swiátłość ná obiawienie pogánom, i chwałę ludu twego Izráelskiego.

V. Ktoreś zgotował: * przed oblicznoścįa

pu-

pulorum.

Ant. Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael.

V. Gloria Patri & Filio: * & Spiritui ſancto.

Ant. Lumen ad revelationem gentium, & gloriam plebis tuæ Iſrael.

R. Sicut erat in principio & nunc & ſemper, & in ſæcula ſæculorum Amen.

Ant. Lumen ad revelationem gentium & gloriam plebis tuæ Iſrael.

wſzyſtkich ludźi

Ant. Swiátłość ná obiáwienie pogánom, i chwałę ludu twego Izráelſkiego.

V. Chwałá Oycu i Synowi: * i Duchowi S.

Ant. Swiátłość ná obiáwienie pogánom, i chwałę ludu twego Izráelſkiego.

V. Iáko byłá ná początku, i teraz i záwſze i ná wieki wiekow Amen.

Ant. Swiátłość ná obiáwienie pogánom, i chwałę ludu twego Izráelſkiego.

Gdy ſię to będźie konczyło, porozdawáne ſwiece ná Proceſſyą zápalaią: potym náſtępuiącą Antyfonę ſpiewáią z wierſzem, i powtarzáią onęż, ná podobieńſtwo Introitu Mſzy ſwiętey

Any-

Ant. Exurge Domine, adiuva nos, & libera nos propter nomen tuũ.

V. Deus auribus nostris audivimus, Patres nostri annũtiaverunt nobis.

V. Gloria Patri, & Filio: * & Spiritui sancto. Sicut erat. &c.

Exurge Domine adiuva nos & libera nos, propter nomen tuum.

Ant. Powstań Pánie á zbaw nas: i wybaw nas dla imienia twego.

V. Boże uszemá nászemi słyszeliśmy, Oycowie náśi nam powiedáli.

V. Chwałá Oycu i Synowi * i Duchowiświętemu. Iáko byłá &c.

Powstań Pánie á zbaw nas, i wybaw nas dla imienia twego.

Káplan mowi Oremus. *Ieżeli się to pod czás septuágezymy dźieie, Diákon ze wszystkiemi inszemi uklęknawszy mowi* Flectamus genua. *Klęknimy ná koláná. A Subdiákon wstáiac mowi:* Levate, *Powstancie, co wyrzekszy wstáia wszyscy i Káplan spiewa Oracya.*

Exaudi quæsumus Domine plebem tuam: & quæ extrinsecus annua tribuisti devótione venerari, interius assequi gratiæ tuæ luce conce-

Wysłuchay prosięmy ćię Pánie lud twoy: á czego nam użyczasz, ábysmy powierzchownie dorocznym nábożeństwem czćili, spraw

de

de. Per Chriſtum Dominum noſtrum &c. R. Amen.

to, żebyſmy tego wewnątrz łáſki twoiey świátłośćią doſtąpili. Przez Chryſtuſá &c. R. Am.

Skonczywßy Benedykowánie, i gdy wßyſcy ſwiece zápálone trzymáia, ten ktory Celebruie, ſypie, i benedykuie kádźidło, Dyákon záś obroćiwßy ſię twárzą do ludzi, tonem i głoſem miernym mowi. Procedamus in pace, *Poſtępuymy w pokoiu. A gdy Konwent odpowie,* In nomine Chriſti Amen. *W imię Chryſtuſowe Amen. Rußa ſię zmieyſcá Proceſſya, gdy kántorowie bliſko náſtępuiącą Antyfonę záczną. A gdy ſię Proceſſya odpráwuie niech odeymą Antepedium bronatne od Ołtarzá, a niech biáłe zoſtánie.*

Ant: Adorna thalamum tuum Sion, & ſuſcipe Regem Chriſtum amplectare MARIAM quæ eſt cæleſtis porta: ipſa enim portat Regem głoriæ, novi luminis: ſubſiſtit Virgo, adducens manibus Filium ante Luciferum genitū

Ant. Przyozdob pokoy ſercá twoiego Syonie, á przymiy Chryſtuſá Krolá zámiłuy ſię MARYI ktora ieſt bramą niebieſką: oná ábowiem noſi krolá chwały nowey ſwiátłośći: zoſtáiąc Pánna, przywodząc rękámi ſwoiemi ſyna

)1(quem

quem accipiens Simeon in ulnas ſuas, prædicavit populis Dominum eum eſſe vitæ & mortis, & ſalvatorem mundi.

przed Lucyferem zrodzoneg°: ktorego wźiawſzy Symeon ná ręce ſwoie, opowiadał ludźiom, iż on ieſt Pánem żyćia, i ſmierći, i Zbáwićielem świátá.

Ant. Reſponſum accepit Simeon á ſpiritu ſancto, non viſurum ſe mortem, niſi videret Chriſtum Domini: & cum inducerent puerũ in templum accepit eum in ulnas ſuas, & benedixit Deum & dixit: Nunc dimittis ſervum tuum Domine in pace.

Ant. Wźiał odpowiedź Symeon od Duchá ſwiętego, że nie miał oglądáć ſmierći, ażby pierwey oglądał Chryſtuſá Pánskiego, i gdy wwodźili dźiećiątko do kośćioła wźiał ie ná ręce ſwoie, i błogoſłáwił i mowił: Teraz rozwięzuieſz ſługę twoiego Pánie w pokoiu.

Skonczywßy Antyfonę Kántorowie, mowią wierß ná ktorego początku, rußa ſię Proceſſya, i odprawuie ſię trzećia ſtácya.

V. Cum inducerent puerum IESUM parentes eius, ut facerent ſecundùm conſvetudinem legis pro eo: ipſe accepit eum in ulnas ſuas, & dixit: Nunc dimittis ſervum tuum Domine in pace.

V. Gdy wwodźili dźiećiątko IEZUSA rodźicy iego, áby zá nie uczynili według zwyczáiu zakonnego: oń wźiął ie ná ręce ſwoie, i mowił Teraz rozwięzuieſz ſługę twoiego Pánie w pokoiu.

Konwent dáley ſpiewa ná przemiány wßyſtkę kántykę Nunc dimittis, *áz do drzwi Kościelnych przyida do ktorych wchodzac, Kántorowie náſtępuiaca Reſponſorya záczynáia.*

R. Obtulerunt pro eo Domino, par turturum aut duos pullos columbarum: * Sicut ſcriptũ eſt in lege Domini.

R. Oddáli ofiárę zá nie Pánu parę Synogárlic, ábo dwoie gołąbiąt. * Iáko w zakonie Páńſkim nápiſano ieſt.

V. Poſtquam impleti ſunt dies purgationis MARIÆ ſecundùm legem Moyſi tulerunt IESVM in Ieruſalem, ut ſiſterent eum Domino.

V. Gdy ſię wypełniły dni Oczyſzczenia MARYI według Zakonu Moyżeſzowe°, przynieśli IEZVSA do Ieruzalẽ, áby go ſtáwili Pánu.

Sicut

* Sicut scriptum est in lege Domini.
V. Gloria Patri &c.
*. Sicut Scriptum.

* Iáko w Zakonie Páńskim powiedźiano.
V. Chwałá Oycu &c.
* Iáko w Zakonie.

Potym gdy da znák Prezydent do Konwentu z Psalmem powracáia, mowiac Deus misereatur nostri. *á położywszy swiece, poczyna się Msa S.*

O POSYPOWANIU GŁOWY POPIOŁEM

W pierwszą środę Quádrágezymy.

W Ten dzień odmowiwßy None, przed Mßą Konwentuálną, Brácia niech tym porządkiem do Kośćioła wnidą. Naprzod Konwent, ták, żeby młodźi w Zakonie wprzod ßli, potym Turyferáryuß z turybularzem, i Akolići bez świec, po nich Kápłan w Kapie fioletowey náßłąpi, i ieżeliby ßie tráfiło, żeby Miniſtránći byli, przed Kápłanem poydą w Albách, Subdyákon z Mánipularzem, á Dyákon z Stułą i Mánipularzem fioletowym. A gdy do ßtopniow wielkiego Ołtarzá przyidą, Konwent niech ßie ná Chory rozdzieli, uczyniwßy pierwey inklinácyą zwyczáynym ßpoßobem; Kápłan záś do Ołtarzá wßtępuie (ná ktorym bedzie naczynie z popiołem ná boku Epiſtoły, á w práwey rece Ołtarzá náczynie z wodą świeconą, i z kropidłem) z kąd ná rogu Epiſtoły ßtoiąc, świeci popioł. Gdy Konwent Antyphonę niżey położoną ßpiewa, ßpoßobem Introitu Mßzey.

Benedykowánie Popiołu.

Antiph: Exaudi nos Domine, quoniam benigna eſt miſericordia tua, ſecundùm multitudinē miſerationum tuarum, reſpice nos Domine.

Antyphoná Wyſłuchay nas Pánie; ponieważ łáſkáwe ieſt miłośierdźie twoie, á według mnoſtwá litośći twoich, weyrzy ná nas Pánie.

V. Salvũ me fac Deus: quoniã intraverũt aquæ uſq; ad animã meã.

V. Wybaw mię Pánie: bo weſzły wody áſz do duſze moiey.

V. Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c. Exaudi nos Dńe, &c.

V. Chwałá Oycu &c. Iáko byłá, &c. Wyſłuchay nas Pánie.

Potym Kápłan obroćiwſzy ſie do Oltarzá ſtoiąc, mowi.

V. Dominus vobiſcũ.
R. Et cum ſpiritu tuo.

V. Pan zwámi.
R. I z duchem twoim.

Oremus.

Omnipotẽs ſempiterne &c.

puść pokutuiącym, bądź miłośćiw pokornie proſzącym; i racz ześłáć Aniołá twoiego z niebios, ktory niech błogo† ſłáwi, i poświę†-

Modlmy ſie.

WSzechmocny wieczny Boże, prze-

ći te Popioły, áby były lekárſtwem zbáwiennym, wſzyſtkim Imię Swięte twoie pokornie wzywáiącym, i ſámych ſiebie według ſumnienia wyſtępkow ſwoich oſkarzáiącym, przed oblicznośćią Boſkiey łáſkáwośći twoiey, zbrodnie ſwoie opłákiwáiącym, álbo przeświętey pobożnośći twoiey pokornie i uśilnie żądáiącym: i day przez wzywánie Nayświętſzego Imienia twego, áby ktorzykolwiek niemi będą poſypáni, ná odkupienie grzechow ſwoich, ćiáłá zdrowie, i duſze obronę otrzymáli. Przez Chryſtuſa Páná náſzego. R. Amen.

Modlmy ſie.

BOże, ktory nie śmierći, ále pokuty prágnieſz ludźi grzeſznych, ná ułomność kondycyey ludzkiey nayłáſkáwiey weyrzy, i te popioły, ktore ná pokazánie pokory, i ná záſłużenie odpuſzczenia ná głowy náſze włożyć poſtánowiliśmy, błogoſłáwić racz, według twoiey pobożnośći, abyśmy, ktorzy popiołem ſię bydź, i dla złośći náſzey zaſługi, że ſię w proch obroćiemy, znamy: grzechow wſzyſtkich odpuſzczenia, i zapłat pokutuiących,

miłośiernie dostąpić zá-
służyli. Przez Chrystu-
sa Páná nászego. R. A-
men.

Oremus.

Deus qui humiliatione,
&c.

Modlmy sie.

BOże, ktory upoko-
rzonym nákłaniasz
się, i dosyćuczynieniem
dasz się błagáć, uchá
twoiey pobożnośći ná-
kłoń ná prosby násze, i
na głowy sług twoich
tych popiołow posypá-
nie dotknionych, wliy
miłośierney łáski two-
iey błogosławieństwo:
á żebyś ich i duchem
skruchy nápełnił; o to o
co spráwiedliwie pro-
szą, skutecznie dał, á to
co pozwolisz, wiecznie
utwierdzay, i żeby nie-
náruszenie trwáły, po-
stánow. Przez Chry-
stusa Páná nászego, R.
Amen.

Oremus.

Omnipotens sempiter-
ne, &c.

Modlmy sie.

WSzechmocny wie-
czny Boże, ktoryś
Niniwitom w popiele i
włośiennicy pokutuią-
cym, odpuszczenia twe-
go lekárstwo dał; po-
zwol prośimy: á żeby-
śmy ich náśládowáli o-
dźienię, záczobyśmy od-
puszczenia grzechow
dostąpili. Przez Chry-
stusa &c. R. Amen.

Potym

Potym ten ktory Celebruie, wſypawſſy kádźidło do Turybularzá, trzy rázy woda świecona popioł pokropi, mowiąc: Aſperges me, *bez Pſalmu i ſpiewania, i trzy rázy turiſikuie kádźidłem z turybularzem.*

O dawániu Popielcu.

Dokończywſſy benedykowánia, Kántorowie záczynáią Antyphone: Immutemur, *ktorą Chor dáley ſpiewa i kończy. Tym czáſem Káplan do śrzodku Ołtarza przyſtępuie, á godnieyſſy z Bráći, ábo Prezydent, wſtąpiwſſy ná graduſy, dáie Popielec temu ktory celebruie, nie kleczącemu, ále głowe zchyloną máiącemu, mowiąc te ſłowá:*

Memento homo quia pulvis es,& in pulverem reverteris.

Pomniy człowiecze, żeś ieſt proch, i w proch ſię obroćiſz.

A ieśliby inſzego Káplaná nie było, ſamze przed Ołtarzem uklęknąwſſy, dáie ſobie Popielec, nic nie mowiąc. Potym wſtáie, i we środku Ołtarzá ſtoiąc ná graduſach ku ludźiom dwiemá pálcámi (to ieſt wielkim i ſkázuiącym reki práwey) wſzyſtkiey Bráći Popioł ná głowe kłádzie ná krzyż, mowiąc: Memento homo, &c. *(iáko wyżey) Naprzod temu, od ktorego ſam wziął popielec, potym Miniſtrom, potym Káplanom; z tąd Akoluom, i Turyferaryuſſowi weſpoł, ná oſtátek drugiey Bráćiey dwiemá á dwiemá, począwſſy od Stárſſych w Zakonie, gdy ná*

gra-

gradusie wyższym Ołtarzá, u nog tegoż Kápłaná uklękną; ná koniec świeckim. (ieżeliby ktorzy byli) tym ktorzy świecenie iákie máią Kápłáńskie, ná głowie, á inßym záś ná czele.

Gdy Popielec dáią, ßpiewáią Antyphony: Immutemur; *i inßze iáko niżey opißano.*

Antiph. Immutemur habitu, in cinere, & cilicio, jejunemus, & ploremus ante Dominum; quia multùm misericors est dimittere peccata nostra Deus noster.

Ant. Odmieńmy ſię w odźieniu, w popiele i w włośiennicy: pośćmy, i płáczmy przed Pánem, bo mnogiego miłośierdźia ieſt, odpuśćić grzechy náßzeBog náßz.

Antiph. Inter vestibulum & Altare plorabunt Sacerdotes ministri Domini, & dicent: Parce Domine, parce populo tuo, ne claudas ora canentium te Domine.

Ant. Między przyśionkiem á Ołtarzem będą płákáć Kápłáni ſłudzy Páńſcy, i będą mowić: Przepuść Pánie, przepuść ludowi twoiemu, á nie záwieray uſt o tobie śpiewaiących Pánie.

Respons. Emendemus in meliùs, quæ ignoran-

Resp. Poprawmy tego w lepßzą, cośmy niewiádomie

ter peccavimus: ne ſubitò præoccupati die mortis, quæramus ſpatium pœnitentiæ, & invenire non poſsimus.* Attende Domine, & miſereræ; quia peccavimus tibi.

mie zgrzeſzyli, żebyśmy znágłá dniē śmierći uprzedzeni, nie ſzukáli czáſu do pokuty, á ználeść nie mogli. * Słuchay Pánie, á zmiłuy ſię; bośmy tobie zgrzeſzyli.

V. Adjuva nos Deus ſalutaris noſter: & propter honorem nominis tui Domine libera nos. Attende Domine. Gloria Patri, & Filio, & Spiritui S. Attende.

V. Wſpomoż nas Boże Zbáwićielu náſz, á dla ſławy Imienia twoiego Pánie wybaw nas. Słuchay Pánie. Chwałá Oycu, i Synowi i Duchowi S. Słuchay.

Skończywſzy dawánie Popielcu, Kápłan mowi.

V. Dominus vobiſcum, R. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Cōcede nobis Domine.

Modlmy ſię.

POzwol nam Pánie obrony potyczki Chrześćiáńskiey świętymi záczą̨ć poſtámi, áby z duchownemi máiąc ſię potykáć złośćiámi, wſtremięźliwośći byliśmy obronieni poſiłkámi. Przez Chryſtuſa Páná náſzego.

A gdy Konwent odpowie Amen, *tymże ktorym weßli porządkiem powracáią.*

Potym Zákryſtyan, ábo ktożkolwiek z Kápłanow, włożywſzy ná ſie ſtułę, i náczynie z popiołem wźiąwſzy, idźie do infirmáryi: i dáie Popielec chorym, potym i drugim, ktożkolwiek będzie: ták Zakonnikom, iáko i świeckim, ktorzy go przedtym ieſzcze nie brali.

PROCESSYA
w Kwietnią Niedźiele.

W Niedźiele Kwietnią odpráwiwſzy Tercyą do Kościołá wchodzą. Zá Konwentem idą Turyferárius z Turybularzem kádzącym, Akolici z zápolonemi świecámi, Subdyákō i Dyákon w Albie z Stułą i Mánipularzem, i Kápłan w Kapie fioletowey; ktory powinną rewerencyą uczyniwſzy, i wodą świeconą wſzyſtkich pokropiwſzy, do Ołtarzá wſtępuie, á gdy ſie Bracia ná Chory rozdźielą, do benedykowánia Palm przyſtępuie, ktore ma ná rogu Epiſtoły, ná ſtole przy wyższym ſtopniu Ołtarzá, álbo ná inſzym mieyſcu przyzwoitym położone, á tym czáſem Kántorowie záczną. i Chor ſpiewáć będźie. Antyphona niżey położoną.

Antiph: Hoſanna Filio *Ant:* Hoſanna Synowi

Dawi-

David: Benedictus qui venit in nomine Domini, ô Rex Iſrâél: Hoſanna in excelſis.

Dáwidowemu: Błogoſłáwiony, ktory idźie w imię Páńskie, o Krolu Izráelski: Hoſanna ná wyſokośći.

Potym Kápłan ná rogu Epiſtoły ſtoiąc, i twárz ſwą ſie do Ołtarzá obroćiwſzy, gdy Dyákon i Subdyákon zá nim ſtaną, mowi:

V. Dominus vobiſcum,
R. Et cum ſpiritu tuo.
Oremus.

Deus quē diligere, &c.
V. Pan z wámi,
R. I z Duchem twoim
Modlmy ſie.

Boże, ktorego kochać, i miłować, ſpráwiedliwość ieſt, niewypowiedźiáney łáſki twoiey dáry w nas rozmnoż: i ktoryś nam uczynił tę łáſkę, ábyśmy w śmierći Syná twego ſpodźiewáli ſię tego co wierzemy: ſpraw to, ábyśmy przez zmártwychwſtánie iego przyſzli, dokąd ścigamy. Ktory z tobą żyie, &c.

Potym Subdyákon ná mieyſcu gdźie zwyczay ieſt ſpiewác Epiſtołe, zwyczáynym głoſem ſpiewa Lekcyą, i ná końcu cáłuie reke.

Lekcya z Kśiąg Exodi.

In diebus illis: venerunt filij, &c.

W One dni: Przyszli synowie Izráelscy do Elim, gdźie było dwánaśćie zrodeł wod, i śiedmdźieśiąt palm: i obozē stánęli przy wodźie. *Cap. 16.* i ruszyli się z Elim, i przyszło wszystko mnostwo synow Izráelowych ná puszczą Sin, ktora iest między Elim i Synai piętnastego dniá, Mieśiącá wtorego, potym, iáko wyszli z źiemie Egipskiey. I szemrało wszystko zgromádzenie synow Izráelowych przećiw Moyżeszowi i Aáronowi ná puszczy. Y mowili Synowie Izráelscy do nich: Obyśmy pomárli byli od ręki Páńskiey, w źiemi Egipskiey, gdyśmy śiedźieli nád gárcy mięsá, i iedliśmy chleb w sytośći. Czemuśćie nas wywiedli ná tę puszczą, ábyśćie wszystko mnostwo głodem pomorzyli? i rzekł Pan do Moyżeszá: oto ia spuszczę chleb z niebá, niechay wychodźi lud, á zbiera, coby dosyć było ná káżdy dźień: ábym go doświadczył, ieżeli chodźi w zakonie moim, álbo nie. A dnia szostego niechay nágotuią coby wnieśli, á niech będźie tyle dwoie, nád to co zbieráć zwykli ná káżdy dźień. I rzekł Moyżesz i Aáron do wszystkich synow Izráelowych: w

wie-

wieczor poznaćie, że was Pan wyprowádźił z źiemie Egypſkiey, á rano uyrzyćie chwałę Páńską.

Te Epiſtołe Subdyákon ſkończywßy, do Kápłaná powraca, i reke iemu cáłuie. Tym czáſem Konwent ná kßtałt Gráduału ſpiewa iedne z tych ktore náſtepuią Reſponſoryi ktore Podprzeorzy, álbo Kántorowie beda woleli.

Reſponſ. Collegerunt Pontifices & Phariſæi concilium & dixerunt: Quid facimus, quia hic homo multa ſigna facit? ſi mittimus eum ſic, omnes credent in eum: Et venient Romani, & tollent noſtrum locum, & gentem.

R. Zebráli Arcykapłani i Pháryzeuſzowie rádę, i mowili: Coż czyniemy; ábowiē ten człowiek wiele cudow czynił? Ieśli go ták zániechámy, wſzyſcy weń uwierzą. * I przyidą Rzymiánie: i wezmą náſze mieyſce, i narod.

Verſus. Unus autem ex illis Caiphas nomine, cùm eſſet Pontifex anni illius prophetavit, dicēs: Expedit vobis, ut unus moriatur homo pro po-

V. A ieden z nich Káiphaſz imieniem, będąc Arcykápłanē onego roku, prorokuiąc rzekł im: Pożyteczno wam, áby ieden człowiek u-

pulo, & non tota gens pereat. Ab illo ergo die cogitaverunt interficere eum, dicentes: * Et venient Romani. &c.

márł zá lud; á narod wſzyſtek nie zginał. Od onego tedy dnia umyślili, áby go zábili mowiąc, * Przyidą Rzymiánie. &c.

Reſponſ. Et in monte Oliveti oravit ad Patrē: Pater, ſi fieri poteſt, tranſeat à me calix iſte. * Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma: fiat voluntas tua.

R. Ná gorze Oliwney modlił ſię do Cycá: Oycze ieśli może bydź, oddal odemnie ten kielich * Duch ći wprawdźie ieſt ochotny, ále ćiáło mdłe: niech ſię dźieie wola twoiá.

Verſus. Vigilaté & orate, ut non intretis in tentationem. * Spiritus quidem.

V. Czuyćie á modlćie ſię, ábyśćie nie weſzli w pokuſzenie. * Duch ći w prawdźie.

Gdy Reſponſoria ſpiewáią, Dyákon Kśięgi Ewángeliy ná Ołtarzu kłádzie, á wźiąwſzy nawicelle, podáie Kápłanowi łyżeczke z kádzidłem, proſząc go áby ie benedykował; ktory benedykuie ie, i do Thurybularzá kłádzie. Potym Dyákon po-

ło-

łożywſy, álbo oddawſy náwicellę, uklęknawſy przed środkiem Ołtarzá, mowi Orácya: Munda cor meum, *a wźiawſy Kśięgę z Ołtarzá, znowu przed Kápłanem uklęknawſzy, o benedykcya go prosi, na ſpiewánie Ewángeliey, ktora wźiawſzy, gdy go poprzedza Turyferáryuß, i Akolići z świecámi zápalonemi, po lewey ſtronie Subdyakoná máiąc, idźie ná mieyſce Ewángelıy, gdźie záchowawſzy wſzyſtko, co ſię przy Mſzy záchowáć zwykło, ſpiewa Ewángelia:* Cum appropinquâſſet

Ewángelia S. Máttheuſzá w Rozd. 21.

WOn czás: Gdy ſię przybliżał Iezus ku Ieruzalem, i poſzedł do Bethfáge do gory Oliwney, poſłał dwuch Uczniow, mowiąc im: Idźćie do Miáſteczká, ktore ieſt przećiwko wam: á nátychmiaſt naydźiećie oślicę uwiązána, i oślę z nią: odwiązawſzy, przywiedźćie mi. A ieśliby wam kto co rzekł, powiedźćie; iż Pan ich potrzebuie: á zárázem puści ie. A to ſię wſzyſtko ſtáło, áby ſię wypełniło, co ieſt powiedźiáno przez Proroká mowiącego: Powiedźćie Corce Syońſkiey; oto Krol twoy iedźie ktobie ćichy, śiedzący ná oślicy i ná oślęćiu ſynu podiárzemney. Szedſzy tedy Uczniowie, uczynili iáko im był roſkazał IEZUS, i przywiedli oślicę i oślę, i włożyli ná nie o-

dźie-

dźienie ſwoie, i wſádźili go ná nie. A rzeſza bárzo wielka ſłáli ſzáty ſwoie ná drodze, á drudzy obćináli gáłąſki z drzew, i ná drodze ſłali. A rzeſze naprzod i názad idące wołáli, mowiąc: Hoſánná Synowi Dawidowemu: błogoſłáwiony ktory idźie w imie Páńſkie.

Skończywſzy Ewángelią Subdyákon, odnoſi Kśięgę Ewángelyi do Kápłaná, ktory pocáłuie ią, á Dyákon kádźi go Turybularzem. Potym benedykuie Pálmy tym ſpoſobem.

BENEDYKOWANIE.

Kápłan tonem iáko mowią Orácye ná godźinách, obroćiwſzy do Mſzałá ná rogu Epiſtoły, máiąc Miniſtrow zá ſobą ſtoiących, mowi:

V. Dominus vobiſcum,
R. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Auge fidem in te ſperantium,

V. Pan zwámi.
R. I z duchem twoim.

Modlmy ſię.

ROzmnoż wiárę w tobie ufáiących Boże, i wyſłuchay łáſkáwie modlitwy wołáiących do ćiebie: niech przyidźie nád námi wielorákie miłośierdźie twoie; niech będą błogoſłáwione i te látoroſłki pálmowe álbo oliwne, á iáko w figurze Kośćioła twoiego rozmnożyłeś

Nóé-

Nóégo z Arki wychodzącego i Moyzeſzá wyprowadzáiącego ſię z Ægiptu z ſynámi Izráelſkiemi; ták i my trzymáiąc pálmy i gáłąſki Oliwne, dobremi ſpráwámi náſzemi, niech zábieżemy drogę Chryſtuſowi: á przez niego niech wnidźiemy do weſela wiekuiſtego. Ktory z tobą żyie i kroluie, &c.

V. Per omnia ſæcula ſæculorum. R. Amen.

V. Dominus vobiſcum

R. Et cum ſpiritu tuo.

V. Surſum corda,

R. Habemus ad Dominum.

V. Gratias agamus Domino Deo noſtro.

R. Dignum & juſtũ eſt.

Verè dignum & juſtum eſt, &c.

V. Przez wſzyſtkie wieki wiekow. R. Amẽ.

V. Pan z wámi.

R. I z Duchem twoim.

V. Ku niebu ſercá.

R. Mamy do Páná.

V. Dźiękuymyſz Pánu Bogu náſzemu

R. Słuſzna i ſpráwiedliwa ieſt.

ZAprawdę godna i ſpráwiedliwa, ſłuſzna i zbáwienna rzecz ieſt, ábyśmy tobie bez przeſtanku, i na káżdym mieyſcu dźięki oddawáli, Pánie Swięty, Oycze wſzechmogący, wieczny Boże, ktory u-

wiel-

wielbiony iesteś w rádźie Swiętych twoich: Tobie álbowiem służą wszystkie stworzenia twoie: ćiebie samego zá Stworcę i Bogá swego znáią: ćiebie wszelkie dźieło ręki twoiey ustáwicznie chwali, i błogosłáwią ćię wszyscy Swięći twoiy. Albowiem wielkie Iednorodzonego twego Synà imie, przed Krolmi i Mocárstwy świátá tego wálnym głosem, opowiádáią. Przed ktorym stoią Anieli i Archáieli, Páństwá i Mocárstwá, ze wszystkim orszakiem Woyská niebieskiego, pieśń chwały twoiey śpiewáią bez przestanku, mowiący.

SAnctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt cœli & terra gloriâ tuâ Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

SWięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zastępow. Pełne są niebiosá i źiemiá chwały twoiey. Hosāná ná wysokośći. Błogosłáwiony ktory idźie w imie Páńskie. Hosanná ná wysokośći.

A gdy Káplan kończąc Præfácyą będźie mowił: Sine fine dicentes, *Chor śpiewa* Sanctus, *iáko przy Mśy. Potym Káplan rzecze:*

V. Dominus vobiscū.
R. Et cum spiritu tuo.
Oremus.

Peti-

Petimus Domine, &c.

V. Pan z wámi,

R. I z Duchem twoim.

Modlmy ſie.

PRoſiemy ćię Pánie Swięty Oycze wſzechmogący, Boże wieczny: ábyś to ſtworzenie twoie, to ieſt oliwę, ktoreyeś zdrzewá roſkazał wypłynąć, i ktorą gołębicá powracáiąca ſię do Arki w uſtách ſwoich przynioſłá, racz ią Pánie błogo † ſłáwić, i poświęć ćić, áby ći wſzyſcy ktorzykolwiek by iey záżyli, otrzymáli obronę duſz i ćiał ſwoich. i niech będźie Pánie środkiem zbáwienia náſzego, twoiey łáſki Sákrámentem. Przez Páná náſzego IEZUSÁ Chryſtuſá, &c. R. Amē

Oremus.

Deus, qui diſperſa congregas.

Modlmy ſie.

BOże ktory roſproſzone zgromadzaſz, i zgromádzone záchowuieſz: ktoryś ludźiom przećiw Iezuſowi, gáłęźie nioſącym błogoſłáwił: błogo † ſławże też te gáłąſki Pálmy i Oliwy, ktore ſłudzy twoi, ná cześć imięnia twego wiernie biorą; áby ná ktorekolwiek mieyſce będą wnieśione, błogoſłáwieńſtwá twoiego, mięſzkáńcy mieyſcá tego doſtąpili, i wſzelkie przećiwności odpędźiwſzy,

dźiwſzy, práwicá twoiá broniłá: ktorych odkupił Syn twoy IEZUS Chryſtus á Pan náſz, ktory z tobą żyie i krolule, &c. R. Amen.

Oremus.

Deus qui miro diſpoſitionis, &c.

Modlmy ſie.

Boże ktoryś z dźiwnego ſporządzenia twego z rzeczy tych martwych i nie czuynych, dźieło zbáwienia náſzego pokazáć chćiał: day to proſiemy ćię: áby nabożne ſercá wiernych twoich zbáwienie zrozumieć mogły, co ſię przez to Duchownym ſpoſobē znáczy, że dźiśiay będąc świátłośćią niebieſką nátchnione mnoſtwo ludźi, przećiw Zbáwićielowi wychodźiło, á pálmowe i oliwne gáłáſki, ná drodze pod nogi iego ſłáło. Pálmow tedy gáłáſki z Kśiążęćiá śmierći tryumfu oczekiwáią: roſzczki záś oliwne, iż przyſzło pomáſzczenie duchowne, nieiáko nam znáć dáią. Zrozumiáło álbowiem ná ten czás mnoſtwo błogoſłáwionych tych ludźi: iż te roſzczki álbo gáłáſki znákiem były, iż Zbáwićiel náſz użaliwſzy ſię nád nędzą ludzką, przyſzedł ná ten świát, áby ſię zá cáłość żywotá świátá tego

z Kśią-

z Kśiążęćiem śmierći mężnie potykał, i ſam śmierć dla nas podiawſzy, z niey zwyćięſtwo otrzymał. I dla tego oddáiąc mu powinną uſługę, tákie mu rzeczy oddáią i ofiáruią, ktoreby i tryumfy zwyćięſtwá, i obfitość miłośierdźia iego opowiádáły. Co i my zupełną wiárą wierząc i wyznawáiąc, ćiebie Pánie Swięty, Oycze wſzechmogący, Boże wieczny Przez Páná náſzego IEZVSA Chryſtuſa pokornie prośiemy, ábyśmy w nim i przez niego, ktoregoś nas członkámi uczynić raczył, z śmierći náſzey zwyćięſtwo otrzymawſzy, iego chwalebnego zmartwychwſtánia uczeſtnikámi ſię ſtáli. Ktory z tobą żyie i kroluie, &c.

Oremus.

Deus qui per olivæ ramum, &c.

Modlmy ſię.

BOże ktoryś przykazał gołębicy, áby przez oliwną gáłąśkę pokoy źiemi oznáymiłá: day to prośiemy ćię, áby te oliwne i innych drzewek gáłąśki, niebieſkim błogoſłáwieńſtwẽ twoim zoſtáły poświęcone, áby wſzyſtkiemu ludowi twemu były ku zbáwieniu. Przez Chryſtuſá Páná náſzego, &c.

Oremus.

Bene † dic quæſumus Domine.

Modlmy ſie.

BŁogo † ſław prośiemy Pánie te Pálmy, álbo gáłąski oliwne: á ſpraw to: áby co powierzchnie lud twoy ná cześć twoię dniá dźiśieyſzego czyni, áby toż duchownym ſpoſobem z wielkim nabożeńſtwē pełnił, z nieprzyiaćielá ſwego zwyćięſtwo otrzymáwáiąc, i w miłośiernych ſię uczynkách kochāiąc. Przez Páná náſzego IEZVSA Chryſtuſa, &c. R. Amen.

Skończywßy tę Orácyą, ten ktory celebruie, benedykuie i kładźie kádźidło do Turybularzá: potym trzy Pálmy święcona woda pokropi, mowiąc Antyphonę: Aſperges me, *bez Pſálmu i ſpiewánia, i trzy rázy kádźi ie kádźidłem, potym mowi:*

V. Dominus vobiſcū.

R. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Deus qui Filiū tuū &c.

V. Pan zwámi.

R. I z Duchem twoim.

Modlmy ſie.

BOże ktoryś Syná twego IEZVSA Chryſtuſa Páná náſzego, dla zbáwienia náſzego ná ten świát zeſłał, áby ſię upokorzył dla nas, i nas do ćiebie náwroćił: ktoremu też gdy do Ieruzalem przyieżdżał, áby wypełnił piſmo: wiernych ludźi rzeſza, z iá-

ko

ko naywiernieyſzym nabożeńſtwem ſzáty ſwoie z gáłąſki pálmowemi ná drodze ſtáli: ſpraw to prośiemy, á żebyśmy też i my drogę mu wiáry náſzey przygotowáli, z ktoreyby odwáliwſzy kámień obráżenia, i opokę zgorſzenia, kwitnęły u ćiebie uczynki náſze ſpráwiedliwośći gáłąſkámi, á żebyśmy iego śćieżek mogli náśládować: Ktory z toba żyie i kroluie, w iedności Duchá S. Bog, przez wſzyſtkie wieki wiekow. R. Amen.

Tey Orácyi dokończywßy, á do ludźi ſie obroćiwßy, niżey położonym porządkiem Pálmy rozdáie.

ROZDAWANIE PALM.

GOdnieyßy z Braći, álbo ktory prezyduie nád niemi, do Ołtarzá przyſtąpi, á przed Kápłánem ſtoiąc, Pálme mu ofiáruie, ktorą on nie cáłuiąc iey, áni przyklekáiąc od niego bierze. Nátychmiaſt Kápłan w pośrodku Ołtarzá ſtoiąc ná graduſach, rozdáie Pálmy; naprzod pomienionemu Brátu, od ktorego on Pálme wźiął, potym Miniſtrom przed nim kleczącym (ktorzy Pálmy wźiete i reke práwą Kápłaná rozdawáiącego pocáłowawßy, i wſtawßy, po bokách Kápłaná ſtáną, żeby mu mogli Palm dla rozdawánia drugim do rąk dodawáć) potym inßey Bráći porządkiem poczynáiąc od Stárßych w Zakonie: ták, żeby po Mi-

niſtrách przychodźili Kápłáni, á po tych Turyferáryuſß wſpoł z Akolitámi: potym inni Brácia dwáy á dwáy klekáiąc, Palme i reke celebruiącego cáłuiąc.

Gdy Pálmy Brácia rozdádzą, ieżeliby byli świeccy iácy, przyſtąpią też do wźiećia Palm, ieżeli co z bedźie z reki Kápłaná celebruiącego. A gdy ſie to rozdawánie odpráwuie, Antyphony náſtepuiące Zakonnicy wßyſcy ſpiewáią.

Antiph. Pueri Hebræorum portantes ramos Olivarum obviaverunt Domino, clamantes, & dicentes: Hoſanna in excelſis.

Ant. Dźiatki Zydowſkie nioſąc gáłąſki oliwne záſzły drogę Pánu, wołáiąc i mowiąc: Hoſanná ná wyſokośći.

Antiph: Pueri Hebræorum veſtimenta proſternebant in via, & clamabant dicentes: Hoſanna Filio David, Benedictus qui venit in nomine Domini.

Ant: Dźiatki Zydowſkie odźienie ſłáły ná drodze, i wołáli mowiąc: Hoſanná Synowi Dawidowemu, Błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Páńſkie.

Ktore powoli i ſwym ſpoſobem odpráwiwßy, ieżeli ſię ieſzcze nieſkończyło rozdawánie Palm, po dwá rázy, ábo więcey (ieżeli będźie tego potrzebá) niech ie powtarzáią.

Skoń-

Skończywßy rozdawánie Palm, i Antyphon ſpiewánie. Káplan do Ołtarzá ſie obroćiwßy, ná rogu Epiſtoły, máiąc Miniſtrow zá ſobą ſtoiących, mowi:

V. Dominus vobiſcum
R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens ſempiterne Deus.

V. Pan z wámi.
R. I z Duchem twoim.

Modlmy ſie.

WSzechmocny wieczny Boze, ktory ſpráwiłeś że Pan náſz IEZVS Chryſtus ná ośłęćiu śiedźiał: i náuczyłeś lud poſpolity, áby odźienie ſwoie, álbo gáłąſki z drzew, ná drogę ſłáli, i Hoſanná ſpiewáli ná chwałę iego: day prośiemy, á żebyśmy ich niewinnośći náśládować mogli, i ich zaſługi doſtąpić byliśmy godni. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego. R. Amen.

Gdy Konwent odpowie Amen, *i włożywßy zwyczáynym ſpoſobem kádźidło do Turybularzá Dyákon obroćiwßy ſię do ludźi twárzą, głoſem i tonem miernym, ręce złożywßy przy pierśiách, mowi:* Procedamus in pace. *A Konwent odpowiáda:* In nomine Chriſti Amen, *i ſporządzáią Proceſſyą w ten ſpoſob.*

PROCESSYA.

WYchodźi Turyferáryuſß z Turybularzem kádzącym: potym Subdyákon przygotowány nioſąc Krzyż velum *fioletowym zá-*

záſłoniony, ſrzedni między dwiemá Akolitámi z świecámi zápalonemi, zá nim idźie Konwent porzadkiem ſwoim, náoſtátek ten ktory ma celebrowáć, z Dyákonem po lewey ſtronie, wſzyſcy Pálmy w ręku trzymáiąc. A Bráćia będa nieść kśiąſki, dla ſpiewánia Antyphon ktore náſtępuią, wßyſtkich, álbo niektorych, poki trwa onáż Proceſſya.

Antiph. Cùm appropinquaret Dominus Ieroſolymam, miſit duos ex Diſcipulis ſuis, dicens. Ite in caſtellum, quod contra vos eſt: & in venietis pullum aſinæ alligatum, ſuper quem nullus hominũ ſedit: ſolvite, & adducite mihi. Si quis vos interrogaverit dicite: opus Domino eſt. Solventes adduxerunt ad IESVM; & impoſuerunt illi veſtimenta ſua, & ſedit ſuper eum: alij expandebant veſtimenta ſua in via; alij ra-

Ant. Gdy ſię przybliżał Pan do Ieruzalem, poſłał dwu z uczniow ſwoich, mowiąc: Idźćie do miáſteczká ktore ieſt przećiwko wam, i znaydźiećie zrzebię oślicy uwiązáne, ná ktorym ieſzcze żaden człowiek nie śiedźiał: odwiążćie i przywiedźćie mi. A ieśliby was kto ſpytał, odpowiedzćie: iż Pan potrzebuie. Odwiązawſzy tedy, przywiedli ie do Iezuſa: i włożyli ná nie odźienie ſwoie, i wśiadł Ieſus ná nie, á in-

śi gá-

ramos de arboribus ſternebant: & qui ſequebantur, clamabant: Hoſanna, Benedictus qui venit in nomine Domini: & benedictū regnū Patris noſtri David: Hosāna in excelſis, miſerere nobis Fili David.

Antiph. Cum audîſſet populus, quia IESVS venit Ieroſoſolymam, acceperunt ramos Palmarum: & exierunt ei obviam, & clamabant pueri, dicentes: Hic eſt, qui venturus eſt in ſalutem populi: Hic eſt ſalus noſtra, & redemptio Iſràél. Quantus eſt iſte, cui Throni & Dominationes occurrunt? Noli timere Filia Sion:

śi gáłaśki z drzew ná drodze ſtáli; ktorzy záś pozad ſzli, woláli: Hoſánná, Błogoſłáwiony ktory przyſzedł w imię Páńskie: błogoſłáwione Kroleſtwo Oycá náſze° Dawidá: Hoſanná ná wyſokośćiách, zmiłuy ſię nád námi Synu Dáwidow.

Ant. Gdy uſłyſzał lud, że IEZVS przybliżał ſie do Ierozolimy, wźięli gáłaśki Pálmowe, i wyſzli przećiw niemu, á dźiatki máłe wołáły, mowiąc: Ten ieſt ktory ma przyść ná zbáwienie ludzkie. Ten ieſt zbáwieniem náſzym, i odkupieniē Izráelá, ktoż to ieſt, ktoremu Throny i Páńſtwá záchodzą

ecce Rex tuus venit tibi sedens super pullum asinæ: sicut scriptum est. Salve Rex fabricator mundi, qui venisti redimere nos.

Antiph. Ante sex dies solemnis Paschæ, quando venit Dominus in civitatem Ierusalem, occurrerũt ei pueri: & in manibus portabant ramos palmarum, & clamabant voce magna, dicentes: Hosanna in excelsis: benedictus qui venisti in multitudine misericordiæ tuæ, Hosanna in excelsis.

Antiph. Occurrunt turbæ cum floribus, & palmis Redemptori obviam: & victori triumná drogę; Nieboy się Corko Syońska, oto Krol twoy przyszedł do ćiebie, śiedzący ná oślim źrzebięćiu. Bądź pozdrowion Krolu stworco świátá, ktoryś przyszedł odkupić nas.

Ant. Ná sześć dni przed uroczystośćia wielkiey Nocy, kiedy Pan przyiáchał do miástá Ieruzalem, zábiegły mu dźiatki: á w rękách swoich niosły gáłąski pálmowe, i wołáły wielkim głosem mowiąc: Hosãná ná wysokośći: błogosłáwionyś ktoryś przyszedł w wielkośći miłośierdźia twego. Hosanná &c.

An. Zábiegáiąc tłuszcze z kwiatkámi i pálmámi Zbáwićielowi drogę: i

phanti digna dant obsequia: Filium Dei orę gentes prædicant: & in laudē Christi voces tonant per nubila. Hosāna in excelsis.

i zwyćięzcy tryumfuiącemu godne oddáiąc usługi: Synem go Bożym bydź narody ustámi swemi opowiádáią, i ná chwałę Chrystusowi brzmiące głosy po powietrzu wydáią. Hosanná ná wysokośći.

Antiph: Cum Angelis & pueris fideles inveniamur triumphatori mortis clamantes. Hosanna in excelsis.

Ant. ZAniołámi i zdźiątkámi wiernemi bydź pokażmy się zwyćięzcy śmierći, woláiąc: Hosanná ná wysokośći.

Antiph, Turba multa, quæ convenerat ad diem festum, clamabat Domino: Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Tłuszcza wielka, ktora się byłá zeszłá ná dźień święty; woláłá Pánu mowiąc: Błogosłáwiony ktory przyszedł w imie Páńskie. Hosanná &c.

Gdy do ostátniey stácyey przyidą przed drzwi Kośćielne, dwáy Brácia ziednostáynemi głosami, niech wnidą do Kośćiołá, i zámknawszy drzwi zá sobą, wszystkie też Antyphony skończywszy, ábo ná ktorych dosyć będźie się zdáto Przeorowi, sto-

iac w Kościele, twarzy do Proceſſyi obroćiwſzy, niech ſpiewa wierſze: Gloria laus & honor, &c. *aż do tych ſłow,* Iſràél es tu, &c. *nie ſpiewaiac ich, á Konwent niech też ſłowá ábo wierſze powtarzá. Potym dwáy pomienieni niech ſpiewáia wierſze:* Iſràél es tu, &c. *Y Konwent iako pierwey pomienione wierſze:* Gloria laus, *niech powtarza, i tym porzadkiem i drugie wierſze dwáy pomienieni nieco ſpiewáia, gdy Konwent po każdych dwu wierſzách ſwoie wierſze powtarza, to ieſt:* Gloria laus, *iáko niżey náznáczono.*

V. Gloria, laus, & honor, tibi ſit Rex Chriſte Redemptor:

Cui puerile decus prō pſit Hoſanna pium.

V. Iſràél es tu Rex, Davidis & inclyta proles.

Nomine qui in Domini Rex benedicte venis.

R. Gloria, laus, & honor tibi ſit Rex Chriſte Redemptor:

V. CHwałá, ſławá, i cześć, niechći będźie Chryſte Iezu Krolu i Odkupićielu.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa, Hoſanna.

V. Izráelſkim ty Krolem ieſteś, i ſławnym Dawida potomkiem.

Ktory w imię Páńskie Krolu błogoſławiony przychodźiſz.

R. Chwałá, ſławá, i cześć niech ći będźie Chryſte Iezu Krolu i Odkupićielu. Kto-

Cui puerile decus prõpſit Hoſanna pium.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa Hoſanna.

V. Cætus in excelſis te laudat cælicus omnis.

V. Wſzyſtek dwor Anielſki, ćiebie chwali ná wyſokośći.

Et mortalis homo, & cuncta creata ſimul.

I śmiertelny człowiek, i wſzyſtkie ſtworzone rzeczy weſpoł.

R. Gloria, laus, & honor, tibi ſit Rex Chriſte Redemptor:

R. Chwałá, ſławá, i cześć, niechći będźie Chryſte Iezu Krolu i Odkupićielu.

Cui puerile decus prõpſit Hoſanna pium.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa Hoſanná.

V. Plebs Hebræa tibi cum palmis obvia venit:

V. Lud Zydowſki z pálmámi tobie drogę záchodźi.

Cum prece, voto, hymnis, adſumus ecce tibi.

I my też z proſbámi, z ślubẽ i hymnámi, ſtánęliśmy przed tobą.

R. Gloria, laus, & honor,

Chwałá, ſławá, cześć

niech

tibi sit Rex Christe Redemptor:

niechći będźie Chryste Iezu Krolu i Odkupićielu.

Cui puerile decus prōpsit Hosanna pium.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa, Hosanná.

V. Hi tibi passuro solvebant munia laudis;

V. Ci tobie máiącemu ćierpieć, trybut chwały oddawáli.

Nos tibi regnanti pangimus ecce melos.

My záś tobie krolúiącemu, wesołe oddawamy pienie.

R. Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe Redemptor:

R. Chwałá, sławá, i cześć niechći będźie Chryste Iezu, Krolu i Odkupićielu.

Cui puerile decus prōpsit Hosanna pium.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa, Hosanna.

V. Hi placuere tibi, placeat devotio nostra:

V. Ci podobáli się Máiestatowi twemu, niechże się też podoba nasze nabożeństwo.

Rex

Rex bone, Rex clemens, cui bona cuncta placent.

Krolu dobry, Krolu łáskáwy, ktoremu wszystkie dobre rzeczy podobáią się.

R. Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe Redemptor:

R. Chwałá, sławá i cześć niechći będźie Chryste Iezu, Krolu, &c.

Cui puerile decus prompsit Hosanna pium.

Ktoremu dźiećinny głos nabożnie wyśpiewywa, Hosanná.

Skończywszy wszystkie wiersze, ábo iáko się będźie zdáło Przeorowi, Subdyákon spodnią częścią krzyżá uderzy we drzwi, ktore się záraz otworzą, i Processya wchodźi, gdy Kántorowie záczną Responsoria: Ingrediente Domino, *ktorą Konwent wszystek dáley śpiewa, i Kántorowie wiersz, bez* Gloria Patri, *śpiewáią.*

R. Ingrediente Domino in sanctam civitatem, Hebræorum pueri resurrectionem vitæ pronuntiantes. * Cum rámis palmarum Hosanna clamabant in excelsis.

R. Gdy wchodźił Pan do Miástá świętego, Zydowskie dźiatki zmartwychwstánie żywotá ogłaszáiąc. * Z gáłąźkámi pálmowemi Hosanná wołáli ná wysokośćiách.

V.

V. Cùm audìsset populus, quòd IESVS veniret Ierosolimam, exierunt obviam ei. * Cum ramis palmarum. Hosanna clamabant in excelsis.

V. Gdy usłyszał lud że Iezvs przyieżdżał do Ierozolimy, wyszli przeciwko niemu. * Z gałąźkámi pálmowemi. Hosanná wołáli ná wysokośći.

Skończywszy tę Responsoria ná skinienie Przeorá, Kántorowie Psalm: Deus misereatur nostri, *ktory àlternata mowiąc, ábo ná chory, z Kościołá wychodzą, á Msza święta poczyna się, przy ktorey wszyscy ktorzy są w Chorze, Palmy w ręku trzymáią, gdy Passya śpiewáią i Ewángelia, y pod Ofiarę Komunij*

Statio ad Sanctum Ioannem in Laterano.

INTROITVS.

DOmine, ne longè facias auxilium tuum à me, ad defensionem meam aspice: libera me de ore leonis, & à cornibus unicornium humilitatem meam.

Psalmus. Deus Deus meus, respice in me,

Stácya u S. Iáná przed Bramą łáćińską.

INTROIT.

PAnie nie oddalay odemnie wspomożenia twego, weyrzy ná obronę moię: wybaw mię z pászczeki lwiey, á od rogow iednorożcowych uniżenie moie.

Psalm. Boże Boże moy, weyrzyi ná mię, czemuś

mię

quare me dereliquisti? * longè à salute meâ verba delictorum meorum. Domine ne longè.

mię opuścił? * dáleko od zbáwienia mego słowá grzechow moich. Pánie nie oddalay.

V. Dominus vobiscū.
R. Et cum spiritu tuo.

V. Pan zwámi.
R. I z Duchem twoim.

Oremus.

Omnipotēs sempiterne &c.

Przez tegoż Páná naszego IEZUSÁ Chrystusa Synátwoiego, ktory z toba żyie i kroluie, wiedności Duchá Swiętego, przez wszystkie wieki wiekow. R. Amē.

Modlmy sie.

WSzechmocny wieczny Boże, ktoryś ludzkiemu narodowi dla náśládowánia pokory przykładu, spráwiłeś że Zbáwićiel náśz ćiáło przyiął, i krzyż ćierpiał: pozwol miłośierny, á żebyśmy, i ćierpliwośći iego mieć dowody, i zmártwychwstánia uczęstnictwo zásłużyli.

Yte modlitwe tylko mowią.

Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Philippenses.

Fratres. Hoc enim sentite &c..

Lekcya z Listu Páwłá Swiętego do Philippensow.

Bráćia to w ſobie czuyćie, co i w Chryſtuśie IEZUSIE, ktory będąc w poſtáći Bożey, nie poczytał zá drapieſtwo że był rownym Bogu, ale wyniſzczył ſamego ſiebie, przyiąwſzy poſtáć ſługi, ſtawſzy ſię ná podobieńſtwo ludźi, i poſtáwą náleźiony iáko człowiek. Sam ſię poniżył, ſtawſzy ſię poſłuſznym áż do śmierći: á

Graduale. Tenuiſti manum dexteram meam: & in voluntate tua deduxiſti me: & cum gloria aſſumpſiſti me.

V. Quam bonus Iſràél Deus rectis corde? mei autem pœnè moti ſunt pedes, pœne effuſi ſunt

śmierći krzyżowey. Dla czego i Bog wywyżſzył go, i dárował mu imię: áby ná Imię IEZUſowe wſzelkie kolano klękáło, niebieſkich, źiemſkich, i podźiemnych, á iżby wſzelki ięzyk wyznawał, iż Pan IEZUS Chryſtus ieſt w chwale Bogá Oycá.

R. Deo gratias. *to ieſt,* Dźięká Bogu.

Uiałeś mię zá práwą rękę moię: á według woli twoiey prowádźiłeś mię: i przyiąłeś mię z chwałą.

V. Iáko dobry Bog Izráelczykow tym ktorzy ſą proſtego ſercá? moie záś nogi práwie

ſię

greſſus mei : quia zelavi in peccatoribus pacem peccatorum videns.

Tractus. Deus Deus meus, reſpice in me: quare me dereliquiſti ?

V. Longè à ſalute mea, verba delictorum meorum.

V. Deus meus clamabo per diem, nec exaudies : in nocte, & non ad inſipientiã mihi.

V. Tu autem in ſancto habitas, laus Iſráél.

V. In te ſperaverunt patres noſtri: ſperaverunt & liberâſti eos.

ſię potknęły, i kroki moie práwie ſzwánkowáły: iżem był ruſzon żárliwośćią przećiw grzeſznym, widząc pokoy grzeſznych.

Tractatus. Boże Boże weyzrzy ná mię: czemuś mię opuśćił.

V. Dáleko od zbáwienia mego : ſłowá grzechow moich.

V. Boże moy będę wołał we dnie, á nie wyſłuchaſz: i w nocy, á nie ku głupſtwu mnie.

V. A ty mieſzkaſz w świątnicy chwało Izráelſka.

V. W tobie mieli nádźieię Oycowie náśi: nádźieię mieli i wybáwiłeś ich.

V. Ad te clamaverunt, & ſalvi facti ſunt: in te ſperaverunt, & nõ ſunt confuſi.

V. Ego autem ſum vermis, & non homo opprobrium hominum, & abjectio plebis.

V. Omnes qui videbant me, aſpernabantur me: locuti ſunt labiis, & moverunt caput.

V. Speravit in Domino, eripiat eum: ſalvum fáciat eum, quoniam vult eum.

V. Ipſi verò conſideraverũt & cõſpexerunt me: diviſerunt ſibi veſtimenta mea, & ſuper veſtẽ meã miſerunt ſortẽ.

V. Libera me de ore leonis: & à cornibus u-

V. Do ćiebie woláli, i zbáwieni ſą: w tobie nádźieię mieli, á nie ſą záwſtydzeni.

V. A iam ieſt. robak á nie człowiek, pośmiewiſko ludzkie, i wzgárdá poſpolſtwá.

V. Wſzyſcy ktorzy mię widźieli, náśmiewáli ſię zemnie, mowili uſty, i kiwáli głową.

V. Nádźieię miał w Panu, niechay go wyrwie, niechay zbáwi, poniewaſz chce go.

V. A oni przypátrowáli ſię, i pátrzyli ná mie: rozdźielili ſobie ſzáty moie, á o ſuknią moię los miotali.

V. Wybaw mię z páſzczęki lwiey, á od ro-

gow

nicornium humilitatem meam.

V. Qui timetis Dominum, laudate eum: universum semen Iacob magnificate eum.

V. Annũtiabitur Domino generatio ventura: & annuntiabunt cœli justitiam ejus.

V. Populo qui nascetur, quem fecit Dominus.

gow iednorożcowych uniżenie moie.

V. Co się Páná boićie, chwalćie go wszyscy: wszystko naśienie Iákobowe wysławiayćie go.

V. Będźie opowiádał rodzay przyszły: i będą opowiádáć niebiosa spráwiedliwość iego.

V. Ludowi ktory się národźi, ktory uczynił Pan.

Potym się Passya záczyna, nie mowią: Munda cor meum, *áni prossa o błogosławieństwo, lichtarzow nie niosą, nie mowią:* Dominus vobiscum, *áni* Gloria tibi Domine, *i Księgi nie żegnáią.*

PASSIO.

DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI.

Secundùm Matth: In illo tẽpore: Dixit Iesvs.

MĘKA

PANA NASZEGO IEZVSA CHRISTVSA

Według Swiętego Máttheuszá, *Cap. 22.*

Won

W On czás: Rzekł Pan IEZUS Uczniom swoim: † Wiećie iż po dwu dniách Páschá będźie, á Syn Człowieczy będźie wydan, áby był ukrzyżowan. C. Tedy się zebrali przednieyszy Kápłáni i Stárszy z ludu, do dworu naywyższe° Kápłana, ktorego zwano Káiphaszē, i nárádźili się, áby Iezusa zdrádą poimáli i zábili. Lecz mowili: S. Nie w dźień święty: by snać nie stáł się rozruch między ludem. C. A gdy Iezus był w Betániey, w domu Symoná trędowátego, przystąpiłá do niego Niewiástá, máiąc álábástr oleyku drogiego, i wyláłá ná głowę iego, gdy u stołu siedźiał. A widząc Uczniowie, zagniewáli się mowiąc: S. Ná coż tá utrátá? ábowiem mogło się to dro° przedáć, i rozdáć ubogim. C. A widząc Iezus rzekł im: Przeco się przykrzyćie tey niewieśćie? bo dobry uczynek przećiw mnie uczyniłá. Abowiem záwsze ubogie maćie z sobą, ále mnie nie záwsze maćie. Bo tá wylawszy ten oleiek ná ćiáło moie, uczyniłá ná pogrzeb moy. Záprawdę mowię wam, gdźiekolwiek będźie przepowiádána tá Ewángelia po wszystkim świe-

świećie, i to co uczyniłá, będźie powiedano ná iey pámiątkę. C. Tedy odſzedł ieden ze dwunaſtu, ktorego zwano Iudaſzem Iſkáryotem, do przednieyſzych Kápłanow, i rzekł im: S. Co mi chcećie dáć, á ia go wam wydam? A oni náznáczyli mu trzydźieśći śrebrnych. A od onad ſzukał pogody áby go wydał. W pierwſzy tedy dźień przáśnikow, przyſtąpili Vczniowie do Iezuſá mowiąc: S. Gdźie chceſz ábyśmyć zgotowáli ieść Páſchę? A Iezus rzekł: † Idźćie w miáſteczko do iedne°, á rzeczećie mu: mowi Miſtrz. Czás moy bliſko ieſt, u ćiebie uczynię Páſchę z Vczniámi memi. C. Yuczynili Vczniowie, iáko im roſkazał Iezus: i zgotowáli Páſchę. A gdy był wieczor, ſiedźiał ze dwunaſtą Vczniow ſwoich. A gdy oni iedli, rzekł: † Zaprawdę powiádam wam, iż ieden z was mnie wyda. C. I záſmućiwſzy ſie bárdzo, poczęli káżdy mowić: S. A zażem ia ieſt Pánie? C. A on odpowiádáiąc rzekł: † Ktory macza ze mną rękę w miśie, ten mię wyda. Syn ći człowieczy idźie, iáko nápiſano o nim: ále biádá człowieko-

wiekowi onemu, przez ktorego Syn człowieczy będźie wydan: dobrze mu było, áby się był nie rodźił on człowiek C. A odpowiádáiąc Iudasz, rzekł: S. Azażem ia iest Mistrzu? C. Rzekł mu: * Tyś powiedźiał: C. A gdy oni wieczerzáli, wźiął Iezus chleb i błogosławił, łamał, i dawał Vczniom swoim, i rzekł: † Bierzćie i iedzćie: to iest ćiáło moie. C. A wźiąwszy kielich dźięki czynił, mowiąc: † Piyćie z tego wszyscy. A bowiem tá iest krew moiá nowego testámentu, ktora zá wielu będźie wylána ná odpuszczenie grzechow. A powiádã wam, nie będę pił od tychmiast z tego owocu winney máćice, áż do dniá onego, gdy ie będę pił z wámi nowy w Krolestwie Oycá mego. C. Y hymn odpráwiwszy, wyszli ná gorę oliwną. Tedy im rzekł Iezus: † Wszyscy wy zgorszenie weźmiećie ze mnie tey nocy. Albowiem iest nápisano: uderzę pásterza, i rosproszą się owce trzody. Lecz gdy zmartwychwstánę, uprzedzę was do Gálilei. C. A powiádáiąc Piotr, rzekł iemu: S. Choćby się wszyscy zgorszyli z ćiebie, ia się nigdy nie zgorszę. C. Rzekł mu

Iezus:

Iezus. † Záprawdę powiádam ći, iż tey nocy pierwey niż kur zápieie, trzykroć ſię mnie záprzeſz. C. Rzekł mu Piotr. S. Choćby mi z tobą przyſzło umrzeć, nie záprę ſię ćiebie. C. Tákże i wſzyſcy Vczniowie mowili. Tedy przyſzedł Iezus do wśi z nimi, ktorą zowią Gethſemáni, i rzekł Vczniom ſwoim † Siedźćie tu, áż poydę ondźie, i będę ſię modlił. C. A wźiąwſzy Piotrá, i dwu ſynow Zebedeuſzowych, począł ſię ſmućić i tęsknić ſobie, tedy im rzekł: † Smutna ieſt duſzá moiá áż do śmierći: czekayćie tu, á czuyćie zemną. C. A poſtąpiwſzy trochę, padł ná oblicze ſwoie, modląc ſię i mowiąc: † Oycze moy ieśli można rzecz, niechay odyidźie odemnie ten kielich: wſzákże nie iáko ia chcę, ále iáko ty. C. Y przyſzedł do Vczniow ſwoich, i nálazł ie śpiące, i rzekł Piotrowi: † Tak? nie mogliśćie iedney godźiny czuć zemną? czuyćieſz á modlćie ſię, ábyśćie nie weſzli w pokuſę. Duchći w prawdźie ieſt ochotny, ále ćiáło mdłe. C. Záśię powtore odſzedł, i modlił ſię, mowiąc: † Oycze moy, ieśli nie może ten kielich

odyiść, iedno ábym go pił, niech ſię dźieie wola twoiá. C. Y przyſzedł powtore i ználazł ie śpiące, álbowiem oczy ich były obćiążone. A zoſtáwiwſzy ie záś odſzedł, i trzeći raz ſię modlił, tęż mowę mowiąc: Tedy przyſzedł do Vczniow ſwoich, i rzekł im: † Iuż śpiyćie i odpoczywayćie: oto przybliża ſię godźiná, á Syn człowieczy będźie wydan w ręce grzeſznikow, wſtańćie podźmy; oto ſię przybliżył, ktory mię wyda. C. A gdy on ieſzcze mowił. Oto Iudaſz ieden ze dwunaſtu przyſzedł; á z nim wielka rzeſza z mieczmi i zkiymi, poſłáni od przednieyſzych Kápłanow i ſtárſzych ludu. A ktory go wydał, dał im znák mowiąc: S. Ktoregokolwiek pocáłuię, tenći ieſt: imayćie go. C. Y nátychmiaſt przyſtąpiwſzy do IEZVSA rzekł: S. Bądź pozdrowion Rabbi: C. Y pocáłował go. A IEZVS rzekł mu: † Przyiaćielu ná coś przyſzedł? C. Tedy przyſtąpili, i rzućili ſię ná Iezuſá, i poimáli go. A oto ieden z tych, ktorzy byli z Iezuſem, wyćiągnąwſzy rękę, dobył kordá ſwego, á uderzywſzy ſługę Kśiążęćiá Kápłáńſkiego,

go, ućiął ucho iego. Tedy mu rzekł Iezus: † Obroć kord swoy ná mieysce iego, ábowiem wszyscy ktorzy miecz biorą, mieczem poginą. Czyli mniemasz, ábym nie mogł prosić Oycá moiego: á stáwiłby mi teraz więcey niż dwánaśćie hufcow Aniołow! lákoz się tedy wypełnią Pismá, iż się ták muśi stáć. C. Oney godźiny mowił Iezus rzeszō: † wyszliśćie iáko ná zboycę zmieczmi zkiymi, poimáć mię. Siedźiałem ná káżdy dźień u was, ucząc w Kośćiele, á nie poimáliśćie mię. A to się wszystko stáło, áby się wypełniły pismá Prorockie. Tedy V. czniowie wszyscy opuśćiwszy go, poućiekáli. A oni poimawszy Iezusá, wiedli do Káiphaszá naywyższego Kápłáná: gdźie się byli zebráli Doktorowie i stárszy. A Piotr szedł zá nim zdáleká, áż do dworu naywyższego Kápłaná. A wszedszy tám, śiedźiał z sługámi, áby widźiał koniec. A przednieyśi Kápłáni, i wszystká rádá śiedzącá, szukáli fałszywego świádectwá przećiw Iezusowi, áby go o śmierć przypráwili: i nie ználeźli, choć wiele fałszywych świádkow przychodźiło. A ná koniec przyszli dwáy fał-

 szywi

fzywiświádkowie, i rzekli. S. Ten mowił: mogę zepsować Kościoł Boży, á po trzech dniách, záśię go zbudować. C. A wstawszy naywyższy Kápłan, rzekł: S, Nic nie odpowiádasz ná to, co ći przećiwko tobie świadczą? C. Lecz Iezus milczał. A przednieyszy Kápłan rzekł mu. S. Poprzysięgam ćię przez Bogá żywego, ábyś nam powiedźiał, ieśliś ty iest Chrystus Syn Boży? C. Rzekł mu Iezus ✠ Tyś powiedźiał: iednák powiádam wam, odtąd uyrzyćie Synà człowieczego, śiedzącego ná práwicy mocy Bożey, i przychodzącego w obłokách niebieskich. C. Tedy naywyższy Kápłan rozdárł száty swoie, mowiąc: S. Zbluźnił, coż dáley potrzebuiemy świádkow? otośćie teraz słyszeli bluźnierstwo. co śię wam zda? C. A oni odpowiádáiąc rzekli: S. Winien iest śmierći C. Tedy plwáli ná oblicze iego, i bili go kułakámi: á drudzy policzki twárzy ie° zadawáli, mowiąc: S. Prorokuy nam Chrystuśie, kto iest, ktory ćię uderzył? C. A Piotr śiedźiał przed domem ná podworzu: i przystąpiłá do niego iedna służebnicá, mowiąc: S. Y tyś

był

był z Iezuſem Gálileyſkim. C. A on ſię záprzał przed wſzyſtkiemi, rzekąc: S. Niewiem co mowi. C. A gdy on wychodźił ze drzwi, uyrzáłá go druga ſłużebnicá: i rzekłá tym, co tám byli. S. Y ten był z Iezuſem Nazárańſkim. C. A powtore záprzał ſię z przyśięgą, iż nie znam człowieká. A máło potym przyſtąpili ktorzy ſtali, i rzekli Piotrowi: S. Prawdźiwieś i ty ieſt z nich, bo i mowá twoiá ćię wydawa. C. Tedy ſię poczał przeklináć i przyśięgáć, iż nie znał człowieká. A nátychmiaſt kur zápiał. Y wſpomniał Piotr ná ſłowo Iezuſowe, ktore mu był rzekł: Pierwey niż kur zápieie, trzykroć ſię mnie záprzeſz. A wyſzedſzy z dworu, gorzko płákał. A gdy było ráno, weſzli w rádę wſzyſcy przednieſzy Kápłáni i ſtárſzy ludu przećiwko Iezuſowi, áby go o śmierć przyprawili. Y związawſzy przywiedli go, i podáli Pontſkiemu Piłatowi Stárośćie. Tedy uyrzawſzy Iudaſz, ktory go był wydał, iż był ſkazan: żalem zdięty, odnioſł trzydźieśći śrebrnych, przednieyſzym Kápłanom i ſtárſzym mowiąc: S. Zgrzeſzyłem wydawſzy

wszy krew spráwiedliwą. C. A oni rzekli: S. Co nam do tego, ty się pátrz. C. Y poszedszy obieśił się. A przednieyszy Kápłáni wźiąwszy srebrniki mowili. S. Nie godźi się ich kłáść do kárbony, bo iest zapłátá krwie. C Y nárádźiwszy się, kupili zá nie rolą gárncárzową, ná pogrzeb Pielgrzymow, Dla tego oná rola názwáná iest halcedámá: to iest rola krwie, áż do dniá dźisieyszego. Tedy się wypełniło: co iest powiedźiano przez Ieremiaszá Proroká mowiące°: i wźięli trzydźieści srebrnych zapłátę oszácowánego, ktorego oszácowáli z synow Izráelskich: i dáli ie ná rolą gárncárzową, iáko im postánowił Pan. A Iezus stánął przed Stárostą: i pytał go Stárostá, mowiąc: S. Tyś iest Krol Zydowski? C. Rzekł mu Iezus. ✠ Ty powiádasz. C. A gdy nań skárżyli przednieyszy Kápłáni i stárszy: nic nie odpowiedźiał. Tedy mu rzekł Piłat: S. Nie słyszysz iáko wiele przećiw tobie świádectw przywodzą? C. Y nie odpowiedźiał mu ná żadne słowo: ták iż się bárzo dźiwował Stárostá. A ná dźień uroczysty, zwykł był Stárostá wypuszczáć pospol-

ſpolſtwu iednego więźniá, ktoregoby chćieli. Y miał ná ten czás więźniá znáczne°, ktorego zwano Bárábaſzē. Gdy ſię tedy oni zebráli, rzekł Piłat: S. Ktorego chcećie wypuſzczę wam: Bárábaſzá, czyli Iezuſá, ktorego zowią Chryſtuſem? C. Bo wiedźiał, iż go z zazdrośći byli wydáli. Lecz gdy on śiedźiał ná ſtolicy ſądowey, poſłáłá do niego żoná iego mowiąc: Nie miy ty nic z tym ſpráwiedliwym, álbowiem wielem ćierpiáłá dźiś we śnie dla niego. A przednieyſzy Kápłani i ſtárſzy námowili poſpolſtwo, áby wyprośili Bárábaſzá, á Iezuſá ſtráćili. A odpowiedáiąc Stároſtá, rzekł im: S. Ktore° chcećie ábym wam wypuśćił ze dwu: C. A oni rzekli C. Bárábaſzá. rzekł im Piłat: S. Coż tedy uczynię z Iezuſē, ktore° zowią Chryſtuſē? C. rzekli wſzyſcy: S. Niech będźie ukrzyżowā. C. Rzekł im Stároſtá: S. Coż wzdy złe° uczynił? C. A oni tym więcey wołáli, mowiąc: S. Niech będźie ukrzyżowan. C. A widząc Piłat iż nic nie pomagáło, ále więkſzy ſię rozruch dźiał: wźiąwſzy wodę umył ręce przed poſpolſtwem, mowiąc: S.

Nie

Nie ieſtem ia winien krwie tego ſpráwiedliwe°, iák ſię wam zda. C. A odpowiadáiąc wſzyſtek lud rzekł: S. Krew iego ná nas, i ná ſyny náſze. C. Tedy im wypuśćił Bárábaſzá, á Iezuſa ubiczowawſzy, podał im, áby był ukrzyżowan. Tedy żołnierze Stárośćini, wźiąwſzy Iezuſa do Ratuſzá, zebráli ná niego wſzyſtkę rotę, á zwlokſzy go, włożyli nań płaſzcz ſzárłatny, i uplotſzy koronę z ćiernia, włożyli nágłowę iego, i trzćinę w práwicę iego. A kłaniáiąc ſię przed nim, naigrawáli ſię z niego, mowiąc: S. Bądź pozdrowion Krolu Zydowſki. C. A pluiąc nań, wźieli trzćinę, i bili głowę iego. A gdy ſię z niego náśmiali, zwlekli go z oney ſzáty, i oblekli go wodźienie iego, i wiedli go ná ukrzyżowánie. A wychodząc náleźli człowieká Cyreneyczyká, imieniem Symoná: tego przymuśili, áby nioſł krzyż iego: Y przyſzli ná mieyſce ktore zowią Golgothá, co ſię wykłada mieyſce trupich głow; dáli mu pić wino z żołćią zmieſzáne, á ſkoſztowawſzy nie chćiał pić. A ukrzyżowawſzy go, rozdźielili odźienie iego, rzućiwſzy los: áby ſię wypełniło to, co rzeczono

przez

przez Proroká mowiącego: Rozdźielili ſobie odźienia moie: á o ſuknią moię los miotáli. A śiedząc ſtrzegli go. Y włożyli nád głową iego, winę iego nápiſaną: TEN IEST IEZVS KROL ZYDOWSKI. Tedy byli ukrzyżowáni z nim dwá zbóycy, ieden po práwicy, á drugi po lewicy. A ći którzy przechodźili mimo, bluźnili go chwieiąc głowámi ſwymi, i mowiąc: S. Ehey co rozwalaſz Kośćioł Boży, á zá trzy dni go znowu buduieſz! záchoway ſam śiebie; Ieśliś Syn Boży, z ſtąp z krzyżá. C. Także i Arcykápłani z Doktorámi i z Stárſzymi nágrawáiąc mowili: S. Inſzych rátował, ſam śiebie rátować nie może. Ieśli ieſt Krol Izráelſki, niech teraz zſtąpi z krzyżá, á uwierzemy iemu. Dufał w Bogu, niech go teraz wybáwi, ieśli chce: boć powiedźiał: Ieſtem Synem Bożym. C. Także też i złoczyńce, którzy byli z nim ukrzyżowáni, urągáli mu. A od ſzoſtey godźiny ſtałá ſię ćiemność po wſzyſtkiey źiemi, áż do dźiewiątey godźiny. A około dźiewiątey godźiny, záwołał Iezus wielkim głoſem, mowiąc: † Eli eli lámáſabathání?

C. to ieſt † Boże moy czemuś mię opuścił? C. A niektorzy tám ſtoiąc i ſłyſząc to, mowili: S. Eliaſzá ten woła. C. A nátychmiaſt bieżawſzy ieden z nich, wźiawſzy gębkę, nápełnił ią octē, i włożył ná trzćinę, i dawał mu pić. Lecz drudzy mowili: S. Zániechay, pátrzaymy ieśli przyidźie Eliaſz, áby go wybáwił. C. A Iezus záwoławſzy powtore głoſem wielkim, wypuścił Duchá. (*Tu ukleknąwßy pauzuie troche Kápłan.*)* A oto zaſłoná Kośćielna rozdárłáſię ná dwoie od wierzchu áż do dołu, i źiemiá zádrzáłá, á ſkáły ſię pádáły, i groby ſię otworzyły, i wiele ćiał świętych, ktorzy byli poſnęli powſtáło. Y wyſzedſzy z grobow po zmartwychwſtániu ie°: weſzli do miáſta świętego, i ukazáli ſię wielō. A Setnik i ći co z nim byli ſtrzegąc Iezuſa, uyrzawſzy trzęśienie źiemie, i to co ſię dźiáło, zlękli ſię bárzo, mowiac. S. Záiſteć ten był Synem Bożym. C. Y było tám wiele niewiaſt z dáleká: ktore były poſzły zá Iezuſem od Gálilei, poſługuiąc mu: miedzy ktoremi byłá Márya Mágdálená, i Márya lákubowá, i Iozefá Mátká, i Mátká ſynow Zebedeuſzowych. A gdy był

wie-

wieczor, przyſzedł niektory człowiek bogáty z Arymáthyi imieniem Iozef: ktory też był Vczniē Iezuſowym. Ten ſzedſzy do Piłatá, prośił o Ciáło Iezuſowe Tedy Piłat kazał oddáć ćiáło. A Iozef wźiąwſzy ćiáło, uwinął ie w czyſte prześćierádło, i położył ie w nowym grobie ſwoim, ktory był w ſkále wykował, i przywálił do drzwi grobu kámień wielki i odſzedł. A byłá tám Márya Mágdálená, i druga Márya śiedząc przećiwko grobowi.

Tu mowia: Mūda cor meū, Oczyść ſerce moie, *proſi Dyákŏ o błogoſtáwieńſtwo, Księgę kádźi, i co náſtępuie toně tym ktorym Ewāgelia ſpiewáia, ſpiewa.*

Altera autem die, &c.

NAzáiutrz, ktory ieſt dźień po przygotowániu, zebráli ſię Arcykápłáni i Fáryzeuſzowie do Piłatá, mowiąc: Pánie wſpomnieliśmy, iż on zwodźićiel powiedźiał ieſzcze żyiąc: Po trzech dniách zmartwychwſtánę. Przeto roſkaż, áby ſtrzeżono grobu, áż do dniá trzećiego, áby ſnać przyſzedſzy Vczniowie iego, nie ukrádli go, i powiedźieli ludowi: Powſtał zmartwych; i będźie oſtátni błąd gorſzy niż pierwſzy. Rzekł im Piłát: Maćie ſtraż, idźćie, ſtrzeſzćie, iáko umiećie. A oni ſzedſzy, ob-

obwárowáli grob, zápieczętowawszy kámień z strażą.

***

CRedo in unum Deum, Patrem omnipotentem, Factorem Cœli & terræ, visibilium omnium & invisibilium. Et in unum Dominum IESUM Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sæcula. Deum de Deo, Lumen de Lumine. Deum verum, de Deo vero. Genitum non factum, consubstãtialem Patri: per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem, descendit de Cœ-

Wierzę w iedne° Bogá, Oycá Wszechmogącego, Stworzyćiełá Niebá i źiemie, i wszystkich widomych i niewidomych rzeczy. Y w iednego P. Iezusa Chrystusa, Synà Boze° iednorodzonego. Y z Bogá Oycá národzonego przed wieki: Bogá z Bogá, Swiátłość z Swiátłośći. Bogá prawdźiwego, z Bogá prawdźiwego. Zrodzonego nie uczynionego, społistotnego Oycu, przez ktorego wszystkie się rzeczy stáły. Ktory dla nas

ludźi,

lis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine: *Et Homo factus eſt.* Crucifixus etiam pro nobis, ſub Pontio Pilato, paſſus & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundùm ſcripturas. Et aſcendit in Cœlum, ſedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus eſt cum gloria, judicare vivos & mortuos: cujus regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum & vivificantem, qui ex Patre Filioq; procedit. Qui cum Patre & Filio ſimul adoratur & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas. Et unam Sanctam Catholicam & A-

ludźi, i dla naſze° zbáwienia zſtąpił z Niebios. Y wćielił ſię z Duchá S. z Máryi Pánny. *Y ſtał ſie Człowiekiem.* Vkrzyżowány też dla nas, pod Pontſkim Piłatem, umęczon i pogrzebion ieſt I zmartwychwſtał trzećiego dniá według piſm. Y znowu ma przyiść z chwałą ſądźić żywych iumárłych, ktore° kroleſtwá nigdy nie będźie końcá. Y w Duchá S Páná ożywiáiace°, ktory z Oycá i Synápochodźi. Ktory weſpoł z Oycé i Synē, bywa czczony i uwielbiony; ktory mowił przez Proroki. Y w ieden święty Kátolicki i Apoſtolſki Ko-

ścioł.

postolicam Ecclesiam. Confiteor unum Baptisma, in remissionem peccatorum Et expecto resurrectionē mortuorum. Et vitam venturi sæculi, Amen.

ścioł. Wyznawam ieden Chrzest ná odpuszczenie grzechow. Y oczekiwā zmartwychwstánia zmárłych. Y żywotá przyszłego wieku, Amen.

Offertorium. Improperium expectavit cor meum, & miseriam, & sustinui qui simul mecum contristaretur,& non fuit consolantem me quæsivi, & non inveni: & dederunt in escam meam fel, & in sitī mea potaverunt me aceto.

Offertor: Uragánia i nędze czekáło serce moie: i czekałem ktoby się był społem smęćił, á nie było: ktoby pocieszył, á nie ználazłem: i dali żołć ná pokarm moy, á w prágnieniu moim poili mię octem.

Potym Káplan po cichu tę modlitwę mowi. Concede quæsumus &c.

POzwol Pánie prosimy, áby tá Ofiárá oczom Maiestatu twego ofiárowána, i łáskę nam nabożeństwá otrzymáłá, i skutek błogosławioney wieczności ználázłá. Przez Páná nászego

go IEZUSA Chryſtuſá, ktory z tobą żyie i kroluie w iedności Duchá Swiętego, Amen.

Potym głośno mowi.

V. Per omnia ſæcula ſæculorum. R. Amen.
V. Dominus vobiſcum
R. Et cum ſpiritu tuo.
V. Surſum corda,
R. Habemus ad Dom.
V. Gratias agamus Domino Deo noſtro.
R. Dignum & juſtũ eſt.

V. Przez wſzyſtkie wieki wiekow. R. Amẽ.
V. Pan z wámi.
R. I z Duchem twoim.
V. Ku niebu ſercá.
R. Mamy do Páná.
V. Dźiękuymyſz Pánu Bogu náſzemu
R. Godna i ſłuſzna ieſt.

ZAprawdę godna i ſłuſzna i zbáwiẽna rzecz ieſt, ábyśmyć záwſze i na káżdym mieyſcu dźięk czynienie oddawáli. Pánie Swięty, Oycze wſzechmocny, wieczny Boże: ktory zbáwienie narodu ludzkiego, ná drzewie krzyżá poſtánowiłeś, áby ſkąd śmierć początek wźięłá byłá: ſtąd żywot powſtał: á ktory ná drzewie zwyćiężał, ná drzewie był zwyćiężony, przez Chryſtuſá Páná náſzego: przez ktorego Máieſtat twoy chwalą Anieli, kłaniáią ſię Pán-

ſtwá,

stwá, drzą Władze Niebiosa, i Niebiosow mocárstwá: i Błogosławieni Seráfinowie spolną rádością wysławiáią: zktoremi i nasze głosy, ábyś przypuścić roskazał, prosiemy z pokornym wyznániem, mowiąc:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth. Pleni sunt Cæli & terra gloria tua, Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hosanna in excelsis.

Swięty, Swięty, Swięty Pan Bog zastępow. Pełne są Niebiosá i źiemiá chwały twoiey: Hosanná ná wysokościách: Błogosławiony ktory przyszedł w imię Páńskie. Hosánná ná wysokościách.

Communio. Pater, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum: fiat voluntas tua.

Oycze ieśli ten kielich nie moze bydź oddalony odemnie ázbym zniego pił, niechże się stánie wola twoiá.

Post Communio.

Per hujus Domine operationem,

Po Kommuniy.

PRzez tey Panie skutek ofiáry, i występki nasze niech będą oczyszczone, i dobre prágnienia niech będą wypełnione. Przez Páná naszego Iezusá, &c.

V. Do-

V. Dominus vobiſcum,
R. Et cum ſpiritu tuo.
V. Benedicamus Dño.
R. Deo gratias.

Potym Kapłan po cichu tę Modlitwę mowi.

NIech ći ſię podoba Przenayśw: Troyco uſługá powolności moiey: i ſpraw to, áby tá ofiárá, ktorą oczom Máieſtatu twego ia nie godny ofiárowałem, tobie byłá przyiemna, á mnie i tym wſzyſtkim zá ktorychem ći ią ofiárował, przez miłośierdźie twoie, niech będźie ubłagániem. Przez Chryſtuſa Páná náſzego, A.

Potym obroćiwſzy ſię do ludźi błogoſłáwiąc, mowi:

Benedicat vos Omnipotens Deus, &c.

Niech was błogoſłáwi Bog Wſzechmogący, Oćiec † Syn † i Duch S. † Amen.

V. Pan z wámi.
R. Y z Duchē twoim.

Jnitium Sancti Ewangelij ſecundum Ioannem.

In principio erat Verbum, &c.

NÁ początku było Słowo, á Słowo było u Bogá: á Bogiem było Słowo: To było ná początku u Bogá. Wſzyſtko ſię przez nie ſtáło: á bez niego nic ſię nie ſtáło, co ſię ſtáło. W nim był żywot, á żywot był Swiátłośćią ludźi: á Swiátłość w ćiemnośćiách świeći: á ćiemnoś-

ści iey nie ogárneły. Był człowiek posłány od Bogá, ktoremu było imie Ian. Ten przyszedł ná świádectwo: áby dał świádectwo o Swiátłości, áby przezeń wszyscy wierzyli. Nie był on Swiátłością: ále iżby świádectwo dał o Swiátłości. Byłá Swiátłość prawdźiwa, ktora oświeca wszelkie° człowieká, na tę świát przychodzącego. Ná świecie był: á świát iest uczynion przezeń, á świát go nie poznał. Przyszedł do swoiey własności, á swoi go nie przyięli: á ilekolwiek ich przyięli go, dał im moc, áby się stáli Synámi Bożymi: tym ktorzy wierzą w imię iego: ktorzy nie ze krwie, áni z woli ciáłá: áni z woli mężá: ále z Bogá się národźili. *A Słowo stáło sie Ciałem*, i mieszkáło miedzy námi (i widźieliśmy chwałę iego, chwałę iáko iednorodzonego od Oycá) pełne łáski i prawdy. R. Deo gratias. Bogu dźięki.

W PONIEDZIAŁEK WIELKI.

Stácya u Swiętey Práxedy.

INTROIT.

Iudica Domine &c.

OSądź Pánie szkodzące mnie, zwalcz walcza.

czące przećiwko mnie: porwi broń i tarczą: á powstań mi ná pomoc, Pánie mocy zbáwienia mego.

Psalmus. Dobądź mieczá, i záwrzyi przećiwko tym, co mię prześláduią: rzecz duszy moiey, iam iest zbáwieniem twoim. Osądź.

Oratio.

Da quæsumus Omnipotens, &c.

Modlitwá.

DAy prosimy Wszechmogący Boże, ábyśmy ktorzy w ták wielu przećiwnośćiách z nászey ułomnośći ustáiemy, przez przyczynę męki iednorodzonego Syná twego, mogli mieć odpocznienie. Ktory z tobą żyie i krolule. &c.

Druga modlitwá, ábo przećiw prześládownikom Kośćiołá S. ábo zá Oycá Swiętego.

Ecclesiæ tuæ quæsumus Domine.

Kośćiołá twego prośiemy ćię Pánie, racz przyiąć modlitwy, áby zepsowawszy wszelkie błędy i przećiwnośći, w beśpieczney wolnośći mogł ći służyć. Przez Páná nászego. &c.

Zá Oycá Swiętego.

Deus omnium fidelium. Boże wszystkich wiernych Pásterzu i rządzco, weyrziy ná sługę twego N. ktoregoć się podo-

podobáło uczynić Pásterzē Kościołá twego: day mu, prośiemy, áby słowem i przykładem świecił, tym nád ktorymi iest Przełożonym, i áby do żywotá się wieczne° dostał z trzodą sobie powierzoną. Przez Páná nászego, &c.

Lekcya z Izáiaßá Proroká.

In diebus illis.

W One dni: rzekł Izáiasz Prorok: Pan Bog otworzył mi ucho, á ia się nie sprzećiwiam: nie udałem się ná wstecz. Ciáło moie dałem biiącym, á policzki moie szczypiącym: twárzy moiey nie odwroćiłem od latáiacych i pluiących ná mię. Pan Bog wspomożyćiel moy, przetom się nie záwstydźił. Przetożem postáwił twarz moię iáko natwárdszą skáłę, i wiem że się nie záwstydzę. Blisko iest, ktory mię uspráwiedliwia, ktoż mi się sprzećiwi? stańmy społem kto iest Adwersarzem moim, niech ku mnie przystąpi. Oto Pā Bog pomocnik moy, ktoż iest ktoby mię potępił? Oto wszyscy potárći będą, iáko szátę, mol ie zgryźie. Kto miedzy wámi boiący się Páná, słucháiący głosu iego? kto chodźił w ćiemnośćiách, á nie ma świátłá, niech ma ná-

dźie-

dźieię w imieniu Páńskim, á niech ſię ſpuśći ná Páná Bogá ſwego.

Gradual. Exurge Domine, &c.

Pſalm. 34. Powſtań Pánie, á pilnuy ſądu mego, Boże moy i Pánie moy, ſpráwy moiey. V. Dobądź mieczá, i záwrzyi przećiwko tym, co mię prześláduią.

Tract. Domine.

Pánie nie według grzechow náſzych, ktoreśmy popełnili, áni według niepráwośći náſzych odday nam. V. Pánie nie pomniy ná niepráwośći náſze dawne, niech nas prędko uprzedza miłośierdźie twoie: álbowiem bárzośmy ſię ubogiemi ſtáli. V. Wſpomoż nas Boże Zbáwićielu náſz: á dla chwały imięnia twego Pánie wybaw nas: á bądź miłośćiw grzechō náſzym dla imienia twego.

Ewángelia według Ianá S. w Rozdź. 12.

SZeść dni przed Páſchą: przyſzedł Iezus do Bethányi: kędy był Łázarz umárł, ktorego Iezus wſkrześił, i ſpráwił mu tám wieczerzą, á Martá ſłużyłá, á Łazarz był iednym z śiedzących u ſtołu. Márya tedy wźięłá funt oleiku ſzpikonárdowego drogiego: i námázáłá nogi Iezuſowe, i utárłá nogi

iego

iego włosami swemi, i nápełnił się dom wonnością oleyku. Rzekł tedy ieden z Uczniow iego Iudasz Iszkáryot, ktory go miał wydáć. Przeco tego oleyku nie przedano zá trzystá groszy, á nie dano ubogim? á to mowił, nie iżby miał pieczą o ubogich, ále iż był złodźieiem, i mieszek máiąc, co w kładano nosił. Rzekł tedy Iezus: zániechayćie iey, aby ná dźień pogrzebu me° záchowáłá to. Abowiem ubogie záwzdy z sobą maćie: á mnie nie záwdy maćie. Dowiedźiáłá się tedy wielka rzesza z żydow, iż tám iest: i przyszli nie tylko dla Iezusa, ále żeby byli uyrzeli Łázárzá, ktorego wzbudźił od umárłych.

Offertorium. Eripe me de inimicis &c.

Psal 142. Wyrwi mię Pánie od nieprzyiaćioł moich: do ćiebiem się ućiekł: náucz mię czynić wolą twoię, bo ty Bogiem moim iesteś.

Modlitwá ktorą Kápłan cicho mowi.

Hæc sacrificia nos Omnipotens.

Te ofiáry wszechmogący Boże niech spráwią, ábyśmy wszechmocną oczyszczeni mocą twoią, do swego czystszemi wrocili się początku. Przez Páná násze° &c.

Dru-

Druga przećiwko prześládownikom Kośćioła.

Protege nos Domine tuis &c.

BRoń nas Pánie, twoim táiemnicom ſłużących, ábyśmy Boſkiemi rzeczámi zábawiáiąc ſię, i ſercem i ćiáłē ſłużyliśmyć. Przez Páná náſzego, &c.

Abo zá Oycá Swiętego.

Oblatis quæſumus Domine, &c.

TEmi ofiárowánemi tobie podárunkámi Pánie bądź ubłagány: á ſługę twego, ktoregoć ſię podobáło uczynić Páſterzē Kośćioła twego, nieuſtawáiącą obroną twoią rządź. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z tobą żyie i kroluie w iedności Duchá Swiętego. Przez wſzyſtkie wieki wiekow. R. Amen.

V. Pan z wámi,

R. I z Duchem twoim.

V. Ku Niebu ſercá.

R. Mamy do Bogá.

V. Dźiekuymyſz Pánu Bogu náſzemu,

R. Słuſzna i ſpráwiedliwa ieſt.

ZAprawdę ſłuſzna i ſpráwiedliwa i zbáwienna rzecz ieſt, ábyśmyć záwſze, i ná każdym mieyſcu dźiękczynienie oddawáli, &c.

Táż wſzyſtká Prefácya co w Niedźielę Kwietnią ná karćie 55.

Commu-

Communio. Erubeſcant & revereantur, &c.

NIech będą záwſtydzeni i poháńbieni ſpołē ći, ktorzy ſię weſelą ze złego moiego. Niech będą obleczeni whańbę i wſromotę, ći ktorzy wielkie rzeczy mowią przećiwko mnie

Modlitwá po Kommuniy.

Præbeant nobis Domine, &c.

Niechay nam Pánie dádzą twoie święte táiemnice gorącey twoiey miłośći zápal, ábyśmy i uczynkiem i ſkutkiem ich ućieſzyli. Przez Páná náſzego Iezuſá, &c.

Druga przeciw prześládownikom Kośćiołá.

Quæſumus Domine Deus noſter.

PRośimy ćię Pánie Boże náſz, ábyśmy ktorzy ſię z Boſkiego twego uczeſtnictwá weſelemy, ludzkim niebeſpieczeńſtwom nie podlegáli. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa, ktory z tobą żyie i krołuie ná wieki wiekow, Amen.

Za Oycá Swiętego.

Hæc nos quæſumus Domine.

Niech nas broni prośimy ćię Pánie, to przyięćie Sákrámentu twego Boſkie°, á ſługę twego N ktoregoć ſię podobáło uczynić Páſterzem Kośćiołá twego,

weſpoł

weſpoł z trzodą ſobie powierzoną, niechay zbáwi, i niech záwſze broni. Przez Páná náſzego Iezuſá, &c.

Modlitwá nád ludem.

Humiliate capita veſtra Deo.

Poniżayćie głowy wáſze Bogu

Oratio.

Adjuva nos Deus ſalutaris noſter, &c.

WSpomoż nas Boże Zbáwićielu náſz, i do rozpamiętywánia dobrodźieyſtw, ktoremiś nas raczył odnowić, ſpraw á żebyśmy przyſzli z weſelem. Przez Páná náſze° Iezuſa &c.

WE WTOREK WIELKI.

Stácya u Swiętey Pryſki.

INTROIT.

Nos autē gloriari &c.

MY mamy ſię chlubić w Krzyżu Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa, w ktorym ieſt zbáwienie, żywot, i zmartwychwſtánie náſze, przez ktorego zbáwieni ieſteśmy.

Pſalm: Niech ſię nád námi Bog zmiłuie i błogoſłáwi nam: niech rozświeći oblicze ſwe nád námi, á zlituie ſię nád námi. My mamy ſię.

Modlitwá.

Omnipotens ſempiterne Deus.

WSzechmogący wieczny Boże, day nam ábyśmy ták męki Páńskiey táiemnice obchodźili, żebyśmy odpuſtu doſtąpić mogli. Przez Páná náſzego, &c.

Druga modlitwá zá prześládownikow Kośćiołá, abo zá Oycá S. iáko wyżey w Poniedźiáłek.

Lectio Ieremiæ Prophetæ.

In diebus illis: Dixit Ieremias.

WOne dni, rzekł Ieremiaſz: Pánie ukazałeś mi, i poznałē: tedy pokazałeś mi ſpráwy ich. A ia iáko báránek ćichy, ktorego niosą ná rzeź, á nie poznałē, że myślili ná mię rády, mowiąc: włozmy drewno w chleb ie°: á wygładźmy go z źiemie żyiących, i imienia iego więcey nie wſpomnią. Ale ty Páne Záſtępow, ktory ſądźiſz ſpráwiedliwie, á nerek i ſerc doznawaſz, niech uyzrzę pomſtę twoię nád niemi: bo tobie obiáwiłē ſpráwę moię Pánie Boże moy.

Gradual. Ego autē.

Ale gdy mi ſię przykrzyli, obłoczyłē ſię we włośiennicę; korzyłem poſtē duſzę, á modlitwá moiá ná łonie moim ſię náwroći.

V. Oſądź Pánie ſzkodza-

dzące mi, zwalcz walczące przećiwko mnie: porwiy broń i tarczą, á powstań mi ná pomoc.

PASSYA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRISTVSA
Według Swiętego Márká,

ONego czásu: Byłá Páschá i Przáśniki po dwu dni: i szukáli naywyższy Kápłani i Doktorowie, iákoby go zdrádą poimáli i zabili. Mowili záś: S. Nie w święto: áby snać nie był rozruch w ludu. C. A gdy był w Bethánii w domu Symoná trędowáte°, i śiedźiał u stołu: przyszłá Niewiástá máiąc álábástr oleyku szpikánárdowego drogiego: á stłukszy álábástr, wyláłá ná głowę iego. Byli záś niektorzy, co się gniewali sami w sobie, á mowili: S. Ná cóż się stáłá tá utrátá oleyku? ábowiē mogł się ten oleiek przedáć drożey niż zá trzystá groszy, i rozdáć ubogim. C. Y gniewáli się ná nię. A Iezus rzekł: † Daycie iey pokoy, czemu iey przykrość czynićie? dobry uczynek przećiwko mnie uczyniłá: bo záwzdy ubogie máćie z sobą: i kiedy będźiećie chćieć, możećie im do-

brze czynić. Lecz mnie nie záwzdy maćie: tá co miáłá uczyniłá: uprzedźiłá pomázáć ćiáło moie na pogrzeb. Záprawdę powiádá wam: kędykolwiek opowiádana będźie Ewángelia tá po wſzyſtkim świećie, i co tá uczyniłá, powiádáć będą ná pámiątkę iey. C. A Iudaſz Iſzkáryot ieden ze dwunaſtu odſzedł do naywyżſzych Kápłanow, áby go im wydał: ktorzy uſłyſzawſzy, urádowáli ſię: i obiecáli mu dáć pieniądze. I ſzukał iákoby go czaſu pogodne° wydał. I pierwſzego dniá Przáśnikow, gdy Páſchę ofiárowáli, rzekli mu Uczniowie. S. Gdźie chceſz ábyſmy ſzli nágotowáli, żebyś iadł Páſchę? C. Y poſłał dwu z Uczniow ſwoich, i rzekł im: † Idźćie do miáſtá: i potka ſię z wámi człowiek, nioſąc dzban wody: idźćieſz zá nim, á gdźiekolwiek wnidźie: powiedźćie Pánu domu, iż Náuczyćiel mowi: gdźie ieſt odpocznienie moie, kędybym iadł Páſchę z Uczniámi moiemi? A on wam ukaże wieczernik wielki uſłány, i tám nágotuiećie nam. C. I poſzli Uczniowie iego, i przyſzli do miáſtá, i náleźli, iáko im powiedźiał, i nágotowáli Páſchę.

ſchę. A gdy był wieczor, przyſzedł ze dwunaſta: á gdy oni śiedźieli i iedli, rzekł Iezus: † Zaprawdę powiádam wam, iż ieden z was wyda mię, ktory ie zemną. C. A oni poczęli ſię ſmęćić, i mowić miedzy ſobą. S. Iżálim ia ieſt? C. Ktory im rzekł. † Ieden ze dwunaſtu, ktory zemną macza rękę w miśie. Synći człowieczy idźie iáko o nim napiſano: lecz biádá człowiekowi onemu, przez ktore° Syn człowieczy będźie wydan: lepiey mu było, áby ſię był człowiek on nie národźił. C. A gdy oni iedli, wźiął Iezus chleb, i błogoſłáwiąc łamał, i dawał im, i rzekł: † Bierzćie, to ieſt ćiáło moie. C. A wźiąwſzy kielich, dźięki uczyniwſzy, dał im: i pili z niego wſzyſcy: i rzekł im: Tá ieſt krew moiá, nowego teſtámentu, ktora zá wielu będźie wylána. Záprawdę powiádam wam, iż iuż nie bedę pił z tego owocu winney máćice, áż do onego dniá, gdy go będę pić w Kroleſtwie Bożym. C. A himn odpráwiwſzy, wyſzli ná gorę oliwną Y rzekł im Iezus: † Wſzyſcy ſię zgorſzyćie zemnie tey nocy, bo nápiſano ieſt: uderzę Páſterzá, á ro-

ſpro-

ſproſzą ſię owce. Ale gdy zmartwychwſtánę, uprzedzę was do Gáli lei. C. A Piotr mu rzekł, †Choćiayżeby ſię wſzyſcy zgorſzyli z ćiebie, ále nie ia. C. Rzekł mu Iezus: † Záprawdę powiádam ći, iż ty dźiś tey nocy, pierwey niż dwákroć kur zápieie, trzykroć ſię mnie záprzeſz. C. A on tym więcey mowił: S. By potrzebá i umrzeć mi z tobą, nie záprę ſię ćiebie. C. Tákże i wſzyſcy mowili. Y przyſzli do folwárku, ktoremu imię Gethſemáni: Y rzekł Uczniō ſwoim: † ſiedźćie tu, áż ſię pomodlę. C. Ywźiął z ſobá Piotrá i Iákubá i Ianá: i począł ſię ſtrachác i tęsknić ſobie. Y rzekł im: † Smętna ieſt duſzá moiá áż do śmierći: zoſtańćie tu, á czuyćie. C. A odſzedſzy máło, padł ná źiemię: i modlił ſię, żeby, godźiná, ieżeli może bydź, odeſzłá od niego, i mowił: ✠ Abbá, Oycze, wſzyſtko tobie ieſt podobno, przenieś odemnie ten kielich. Ale nie to co ia chcę, ále co ty. Y przyſzedł, i ználazł ie ſpiące. Y rzekł Piotrowi: ✠ Symonie ſpiſz? nie mogłeś czuć iedney godźiny? czuyćie á modlćie ſię, ábyśćie nie weſzli w pokuſzenie. Duchći w prawdźie

wdzie ochotny, ále ciáło mdłe. C. Y zásię odszedszy modlił się, w też słowá mowiąc. A wroćiwszy się ználazł ie śpiące (bo oczy ich były obćiążone,) á nie wiedźieli co mu było odpowiedźieć, i przyszedł potrzećie, á rzekł im: ✠ Spiyćież iuż i odpoczywayćie. Dosyć, przyszłá godźiná, oto będźie wydan Syn człowieczy w ręce grzesznikow. Wstańćie podźmy: oto ktory mię wyda, blisko iest. C. A gdy ieszcze mowił, przyszedł Iudasz Iszkáryot ieden ze dwunastu, á z nim wielka rzesza z mieczmi i z kiymi od nay-wyższych Kápłanow i Doktorow i Stárszych. A dał im był znák ktory go wydał, mowiąc: S. Ktoregokolwiek pocáłuię, ten iest, imayćie go, i wiedźćie ostrożnie. C. A przyszedszy nátychmiast, przystąpiwszy kniemu, rzekł. S. Bądź zdrow Mistrzu. C. Y pocáłował go. A oni tárgnęli się nań rękomá, i poimáli go. A ieden niektory z tych co stali, dobywszy mieczá, uderzył sługę *na*ywyższego Kapłaná, i ućiał mu ucho A Iezus odpowiedźiawszy rzekł im, mowiąc: † Iákoby ná zboyce wyszliśćie z mieczmi i z kiymi poimáć mię?

Ná

Ná káżdy dźień byłem u was w Kośćiele ucząc, á nie poimáliśćie mię. Ale żeby ſię wypełniły Piſmá. C. Tedy Uczniowie iego opuśćiwſzy go wſzyſcy ućiekli. A niektory młodźieniec ſzedł zá nim odźiány prześćieradłem ná gołe ćiáło: i poimáli go. A on porzućiwſzy prześćieradło, nági ućiekł od nich. Y przywiedli Iezuſa do naywyżſzego Kápłaná: á żeſzli ſię wſzyſcy Kápłani Doktorowie, i Stárśi. A Piotr zá nim ſzedł z dáleká, áż wewnątrz do dworu naywyżſze° Kápłáná, i śiedźiał z ſłużebniki u ogniá, i grzał ſię: lecz naywyżſzy Kápłáni i wſzyſtká rádá, ſzukáli przećiw Iezuſowi świádectwá, áby go ná śmierć zdáli, á nie ználeźli. Abowiem wiele ich przećiw iemu fałſzywie świadczyli: lecz świádectwá zgodne nie były. A niektorzy powſtawſzy, fałſzywie świadczyli przećiw iemu, mowiąc: S. żeśmy ſłyſzeli iego mowiącego: Ia rozwálę Kośćioł ten ręką uczyniony, á zá trzy dni inny nie ręką uczyniony zbuduię. C. Y nie było zgodne ich świádectwo. A powſtawſzy wpośrzodek naywyżſzy Kápłá, ſpytał Iezuſá, mowiąc: S. Nic nie odpowiádaſz

ná

ná to, co tobie ći zárzucáią? Ale on milczał, i nic nie odpowiedźiał. Znowu pytał go naywyżſzy Kápłan, i rzekł mu: S. Tyś ieſt Chryſtus Syn Bogá błogoſłáwionego? C. A IEZUS mu rzekł, † Iam ieſt: i uyrzyćie Syná człowieczego śiedzącego ná prawicy mocy Bożey, i przychodzacego z obłoki niebieſkiemi. S. A naywyżſzy Kápłan rozdárſzy ſzáty ſwoie, rzekł: C. Coż ieſzcze potrzebuiemy świádkow, ſłyſzeliśćie bluźnierſtwo, co ſię wam zda? C. Ktorzy wſzyſcy oſądźili go winnym bydz śmierći. Y poczęli nań niektorzy plwáć, i zákrywáć oblicze iego, i bić go kułakámi, i mowić mu: S. Prorokuy. C. A ſłużebnicy policzkowáli go. A gdy Piotr był w śieni ná dole, przyſzłá iedná z ſłużebnic naywyżſzego Kápłaná, á widząc że ſię Piotr grzeie, poyrzawſzy nań rzekłá: S. I tyś był z Iezuſem Nazárańſkim. C. A on ſię záprzał mowiąc: S. Ani wiem, áni rozumiem co mowiſz. C. I wyſzedł precz ná podworze, á kur zápiał. Aż znowu gdy go uyrzáłá ſłużebnicá, poczełá mowic: tym ktorzy około ſtáli, iż ten z onych ieſt: á on powtore ſię záprzał. A záś po

máłey chwili, ći co tám ſtáli: mowili Piotrowi. S. Prawdźiwie z nich ieſt, bo i Gálileyczyk ieſt. C. A on począł ſię kłáć i przyśięgáć, iż nie znam człowieká tego, o ktorym powiedaćie. A wnet powtore kur zápiał. I wſpomniał Piotr náſłowá, ktore mu mowił Iezus: Pierwey niżli dwákroć kur zápieie, trzykroć ſię mnie záprzeſz, i począł płákáć. Wnet ráno uczyniwſzy rádę naywyżſzy Kápłá, i z Stárſzymi i z Doktorámi i zwſzyſtka rádą związawſzy Iezuſa, wiedli i podáli Piłatowi. Y ſpytał go Piłat. S. Tyś ieſt Krolem żydowſkim? C. A on odpowiedźiawſzy, rzekł mu: † Ty powiádaſz. C. Y ſkárżyli nań naywyżſzy Kápłáni o wiele rzeczy. A Piłat go znowu pytał o wiele rzeczy, mowiąc: S. Nic nie odpowiedaſz, pátrz iáko w wielkich rzeczách, ći ćię winuią? A Iezus nic nie odpowiedźiał, ták, iż ſię Piłat dźiwował. A ná święto zwykł im był wypuſzcáć iednego więźniá, ktoregokolwiek żądáli. Y był co go názywano Bárábaſzem, ktory z buntownikámi był w więźieniu, ktory był w rozruchu popełnił mężoboyſtwo. A gdy wſtąpiłá rzeſza,

po-

poczęłá prośić iáko im záwzdy czynił. A Piłat im odpowiedźiał, i rzekł: S. Chcećieſz puſzczę wam Krolá żydowſkiego? Albowiem wiedźiał, iż go z zazdrośći byli naywyżſzy Kápłani wydáli. Lecz przednieyſzy Kápłani poduſzczáłi rzeſzą, áby im raczeyBárábaſza puśćił. A odpowiedźiawſzy Piłat, rzekł im: S. Coz tedy chcećie uczynić Krolowi żydowſkiemu? C. A oni záſię wołáli: S. Vkrzyżuy go. C. A Piłat im mowił: S Coż wzdy złego uczynił? C. A oni tym więcey krzyczeli: S. Vkrzyżuy go. C. A Piłat chcąc ludowi doſyć uczynić, puśćił im Bárábaſzá: á Iezuſa ubiczowánego podał, áby był ukrzyżowan. A żołnierze wprowádźili go do śieni ratuſzney, i zwołáli wſzyſtkiey roty: i oblekli go w purpurę, i włożyli nań, uplotſzy ćierniową Koronę, i poczęli go pozdrawiáć. S. Witayże Krolu żydowſki. C. Y bili głowę iego trzćiną, i plwáli nań, á upadáiąc ná koláná, kłaniáli ſię iemu. A gdy ſię z niego náygrawáli, zwlekli go z purpury, i oblekli go wſzáty iego, i wiedli go, áby go ukrzyżowáli. I przymuśili niektorego Symoná Cyreneń-

neńczyká, idącego ze wśi Oycá Alexándrá i Rufiná, áby nioſł Krzyż iego. Y przywiedli go ná mieyſce Golgotha: co ſię wykłada mieyſce trupichgłow, i dawáli mu pić wino z mirhą. A ukrzyżowawſzy go, podźielili ſzáty iego, miecąc o nie loſy, co kto miał wźiąć. A byłá trzećia godźiná, i ukrzyżowáli go. Y był napis winy iego nápiſány. *Krol Zydowſki.* A z nim ukrzyżowáli dwu Łotrow, iednego po práwicy, á drugiego po lewicy iego. Y wypełniło ſię piſmo, ktore mowi: *A ze złoczyńcámi ieſt policzon.* A mimo przechadzáiący, bluźnili go, kiwáiąc głowámi ſwemi, i mowiąc: S. Hey ktory rozwalaſz Kośćioł Boży, áwe trzech dniách znowu go buduieſz: wybaw ſam śiebie, zſtępuiąc z krzyżá C. Tákże i naywyżśi Kápłani ſzydząc, ieden do drugiego z Doktorámi mowili: S. Inſze uzdrawiał, á ſam śiebie uzdrowić nie może. Niechże teraz Chryſtus Krol Izráelſki zſtąpi z Krzyżá, ábyśmy uyrzeli i uwierzyli. C. I ktorzy z nim byli ukrzyżowáni, ſromośili go. A gdy byłá godźiná ſzoſta, ſtáły ſię ćiemnośći po wſzyſtkiey źiemi, áż do dźiewiątey

go-

godźiny. A dźiewiątey godźiny, záwołał Iezus głoſem wielkim, mowiąc: † Eloi, Eloi, Lámáſábáthání? C. To ieſt, ✠ Boże moy, Boże moy, czemuś mię opuśćił? C. A ſłyſząc niektorzy około ſtoiących, mowili: S. Oto Eliaſzá woła. C. A przybieżawſzy iedę, i nápełniwſzy gębkę octu i włożywſzy ná trzćinę, dał mu pić mowiąc: S. Niechayćie, pátrzaymy ieźli przyidźie Eliaſz, áby go zdiął. C. A IEZVS wypuśćiwſzy głos wielki, ſkonał. * *Tu uklęknąwſſy pauzuie ſie troche* Y rozdárłá ſię ná dwoie zaſłoná Kośćielna, od wierzchu áż do dołu. A widząc Rotmiſtrz, ktory ſtał przećiwko, iż ták wołáiąc ſkonał, rzekł: S. Prawdźiwie Człowiek ten był Synem Bożym. C. Były też i Niewiáſty, pátrzáiąc z dáleká, między ktoremi byłá Márya Mágdálená, i Márya Iákubá mnieyſzego, i Iozefá Mátká i Sálome: i gdy był w Gálilei, chodźiły zá nim, i ſłużyły mu, i wiele innych, ktore były ſpołę z niem wſtąpiły do Ieruzalem.

Co náſtępuie ſpiewáia tonem Ewángelii.

Et cum jam ſero &c.

A Gdy iuż był wieczor (ábowiem był dźień Páſchy przygotowánia, kto-

ktory ieſt przed Sábátem) przyſzedł Iozef z Arimáthyi zacny Senator, ktory też oczekiwał Kroleſtwá Bożego: i śmiele wſzedł do Piłatá, prośił o Ciáło Iezuſowe. A Piłat ſię zdźiwił, ieśliby iuż umárł. A wezwawſzy Rotmiſtrzá, pytał go ieśliby iuz umárł. Y dowiedźiawſzy ſię od Rotmiſtrzá, dárował Ciáło Iozefowi. A Iozef kupiwſzy prześćierádło, i położył go w grobie, ktory był wyćioſan z opoki, i przywálił kámień do drzwi grobowych.

Offertor: Cuſtodi me Domine.

STrzeż mię Pánie od ręki grzeſzniká, i od nieprawych ludźi wybaw mię.

Modlitwá Sekretna.

Sacrificia nos quæſumus.

OFiáry te Pánie prośimy ćię niechay ſnádniey te rzeczy odnowią: ktore lekárſkiemi ſą poſtánowione poſtámi. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa, ktory z tobą żyie i krolule, ná wieki wiekow, Amen.

Inſze Modlitwy iáko w Poniedźiátek, zá Kośćioł, ábo zá Oycá Swiętego, ná kárćie 63. Prefácya tákże tá co w Niedźielę Kwietnia, i wſzyſtko áż do Kommuniy.

Communio. Adverſum me, &c.

Mowi-

MOwili przećiwko mnie ktorzy śiedźieli w bramie: i śpiewáli przećiwko mnie, ktorzy pili wino: ále ia modlitwę moię do ćiebie Pánie: czás upodobánia, Boże w wielkośći miłośierdźia twego.

Modlitwá po Kommunii.

Sanctificationibus, &c.

POświącániámi twemi Wſzechmogący Boże, i wyſtępki náſze niech będą uleczone, i lekárſtwá wieczne od Máieſtatu twe° niechay nam wypłyną. Przez Páná náſzego, &c.

Druga Modlitwá zá prześládownikow, álbo zá Oycá Swietego, iako na kárćie 64.

Modlitwá nád ludem.

Humiliate capita &c.

Poniżayćie głowy wáſze Bogu.

TWoie miłośierdźie Boże, niechay nas oczyśći z wſzelkiey ułomnośći záſtárzáłych náłogow, á ſpoſobnemi do przyięćia świętey nowośći niech uczyni. Przez Páná &c.

Stacya ad Sanctam Mariam Majorem.

INTROIT.

In nomine IESV, omne genu, &c.

NáimięIEZVSOWE, niech wſzelkie koláno klęka, niebieſkich, źieſkich, i podźiemnych: abowiem Pan náſz ſtał ſię poſłuſznym áż do śmierći, á śmierći krzy-

żo-

żowey: i dla tego Pan Iezus Chryſtus ieſt w chwale u Bogá Oycá.

Pſalm: Pánie wyſłuchay modlitwę moię: á wołánie moie, niech do ćiebie przyidźie. Ná imię, &c.

Po Kyrieeleyſon Kápłan mowi Oremus. *to ieſt:* Modlmy ſię. *Potym Dyákon mowi.* Flectamus genua. *to ieſt.* Klekaymy ná koláná. *A Subdyákon odpowiáda.* Levate, *to ieſt.* Wſtańćie.

Modlitwá.

Præſta quæſumus, &c. SPraw Wſzechmogący wiecznyBoże: áby my ktorzy z náſzych wyſtępkow uſtáwicznie ſię ſmęćimy, z onychże przez iednorodzonego Syná twego mękę wybáwieni zoſtáli. Ktory z tobą żyie i kroluie, w iedności Duchá Swiętego, ná wieki wiekow, Amen.

Lekcya Izáiaſſá Proroká.

Hæc dicit Dominus Deus, &c.

To mowi Pan Bog: Mowćie Corce Syon: Oto Zbáwićiel twoy idźie, oto zapłátá iego z niem. Ktoż to ieſt, ktory idźie z Edom, w fárbowánych ſzáćiech z Boſry? ten piękny w ſzáćie ſwoiey, idący w mnoſtwie mocy ſwoiey. Ia ktory mowię ſpráwiedliwość, á ieſtē obrońcą ná zbáwienie. Czemuż tedy czerwone ieſt

odźie-

odźienie twoie, á ſzaty twoie iáko tłoczących w práśie? ſamem tłoczył práſę, á z narodow niemáſz mężá ze mną: tłoczyłem ie w zapálczywośći moiey, i podeptałem ie w gniewie moim: i przyſzłá krew ich ná ſzáty moie, i zbroczyłē wſzyſtkie odźienia moie. Bo dźień pomſty w ſercu moim, rok odkupienia mego przyſzedł. Oględowałem ſię, á nie było pomocniká, ſzukałem, á nie było ktoby rátował: i zbáwiło mię rámię moie, á rozgniewánie moie to mię wſpomogło. Y podeptałem národy w zapálczywośći moiey, i upoiłem ie w rozgniewániu moim, i zrzućiłem moc ich ná źiemię. Miłośierdźia Páńſkie wſpomináć będę, chwałę Páńſka, źá wſzyſtko co nam oddał Pan Bog náſz.

Graduale. Ne avertas &c.

NIe odwracay oblicza twe° od ſługi ſwego: bom ieſt w utrapieniu: prętko wyſłuchay mię. V. Wybaw mię Boże: bo weſzły wody áż do duſze moiey, ulgnąłem w błoćie głękokośći, i dná nie máſz. *Tu mowią.* Dominus vobiſcum, *bez* Flectamus genua. Upadaymy ná koláná.

Modlitwá.

Deus, qui pro nobis Filium &c.

BOże, ktoryś chćiał, áby dla nas Syn twoy Krzyżową ſzubienicę ćierpiał, á żebyś nieprzyiaćielską od nas odpędźił władzą: dayże nam ſługom twoim, á żebyśmy łáski Zmartwychwſtánia doſtąpili. Przez Páná náſze°, &c.

Druga modlitwá ábo przećiwko prześladownikom Kośćioła, ábo zá Papieżá. Trzećiey nie mowią.

Lekcya Izáiaßá Proroká.

In diebus illis, &c.

W One dni rzekł Izáiaſz: Pánie kto uwierzył ſłuchowi náſzemu, á rámię Páńskie komu ieſt odkryte? A wyſtąpi iáko látorośl przed niem, á iáko korzeń z ziemie prágnącey: nie ma krásy, áni piękności: i widźieliśmy go, á nie było ná co poyrzeć, pożądaliśmy go: w zgárdzonego i naypodleyſzego z mężow, mężá boleśći, i znáiącego nie moc, á iákoby záſłoniona twarz iego, i wzgárdzona, ſkąd ániśmy go mieli zacz. Prawdźiwie choroby náſze on nośił, á boleśći náſze on dźwigał: á myśmy go poczytáli iákoby trędowátego, i od Bogá ubitego. Lecz on zrániony ieſt zá niepráwośći náſze, ſtárty ieſt zá złośći náſze: kárność pokoiu náſzego

ſzego ná nim, á ſinośćią iego ieſteśmy uzdrowieni. Wſzyſcy my iáko owce pobłądźiliśmy, káżdy ná ſwą drogę uſtąpił: á Pan włożył nań niepráwośći wſzyſtkich nas. Ofiárowan ieſt, iż ſam chćiał, á nie otworzył uſt ſwoich: iáko owcá ná zábićie wiedźiō á iáko báránek przed ſtrzygącym go zámilknie, á nie otworzy uſt ſwoich. Z ućiſku i z ſądu wźięty ieſt, rodzay iego kto wypowie? bo wyćięty ieſt z źiemie żyiących: dla złośći ludu ſwego ubiłem go. I dam niezbożne zá pogrzeb, á bogáte zá śmierć ſwoię: przeto iż niepráwośći nie uczynił, áni zdrádá byłá w uśćiech iego. A Pań chćiał go zetrzeć w niemocy. Leśli położy zá grzechy duſzę ſwoię, uyzrzy náśienie długowieczne, á wola Páńska w ręce iego powiedźie ſię. Zá to że prácowáłá duſzá iego, uyzrzy i náſyći ſię, umieiętnośćią ſwoią uſpráwiedliwi on ſpráwiedliwy ſługá moy wielu, á niepráwośći ich on poniesie. Przetoż oddźielę mu bárzo wiele: á korzyśći mocárzow dźielić będźie, ponieważ wydał ná śmierć duſzę ſwoię, á z złośnikámi ieſt policzon, á on grzechy wielu noſi, á zá

przestępce się modlił.

Tractus. Domine exaudi, &c.

PAnie wysłuchay modlitwę moię, á wołánie moie niech do ćiebie przyidźie. V. Nie odwracay oblicza twe° odemnie, ktoregokolwiek dniá ućiśniony iestem. V. Nákłoń ku mnie uchá twego, ktoregokolwiek dniá wzywáć ćię będę, prętko wysłuchay mię. Abowiem ustáły iáko dym dni moie, á kośći moie iáko skwárczki wyschły. V. Zwiądłem iáko śiáno, i przyschło serce moie, iżem zápomniał pożywáć chlebá moiego. V. Ty powstawszy Pánie zmiłuiesz się nád Syonem: boć czas przyszedł z miłowánia nád nim.

PASSYA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRISTVSA
Według Swiętego Łukaszá w Rozdźiale 22

WOn czás: przybliżał się dźień święty Przáśnikow, ktory zowią Páscha: á szukáli przednieyszy Kápłani i Doktorowie, iákoby Iezusá zábili. Y wstąpił szátan w Iudaszá, ktorego zwano Iszkáryotem ieden ze dwunastu i odszedł.

szedł. Y z mowił się z przednieyszemi Kápłány i Przełożonemi, iákoby go im wydał. Y urádowáli się, i postánowili dáć mu pieniądze. Y obiecał. Y szukał sposobnego czásu, iákoby go im wydał bez rzeszy I przyszedł dźień Przáśnikow, w ktory było potrzebá zábić Páschę. Y posłał Piotrá i Ianá, mowiąc: †Szedszy zgotuyćie nam Páschę, ábyśmy pożywáli. C. A oni rzekli: S. Gdźie chcesz ábyśmyć nágotowáli? Y rzekł do nich: † Oto gdy wnidźiećie do miástá, potka się z wámi człowiek niosąc dzbąn wody, idźćiesz zá nim do domu, do ktore° wnidźie, á powiedzćie gospodarzowi domu: Náuczyćiel mowi tobie: Gdźie iest złożenie, kędybym iadł Páschę z Vczniámi moiemi? A on wam ukaże wieczernik wielki usłány, támże nágotuyćie. C. A odszedszy náleźli iáko im był powiedźiał: i zgotowáli Páschę. A gdy przyszłá godźiná, usiadł, i dwánaśćie Apostołow znim. Y rzekł im: † Pożądániem pożądałem tey Páschy pożywáć z wámi, pierwey niżbym ćierpiał. Boć wam powiádam, że od tąd nie będę ieść tego, áżby się wypełniło w

Kro-

Kroleſtwie Bożym. C. A wźiąwſzy kielich, dźięki czynił i rzekł: † Weźmiyćie, á podźielćie miedzy ſię. Abowiem wam powiádam, żeć nie będę pił z owocu máćice winney, áżby przyſzło Kroleſtwo Boże. C. A wźiąwſzy chleb dźięki czynił i łamał, i dał im mowiąc: † To ieſt ćiáło moie, ktore ſię zá was dawa. To czynćie ná pámiątkę moię. C. Tákże i kielich po wieczerzy, mowiąc: † Ten ieſt kielich, teſtámẽt nowy we krwi moiey, ktora zá was wylána będźie. Wſzákże oto ręká tego co mię wydáie, zemną ieſt ná ſtole. A Synći człowieczy idźie według poſtánowienia: wſzákże biádá człowiekowi onemu, przez ktorego będźie wydan. C. A oni poczęli ſię między ſobą pytáć, ktoryby z nich był coby to uczynić miał. Y wſzczął ſię też między niemi ſpor, ktoryby ſię z nich zdał bydź więtſzym; á on im rzekł: † Krolowie narodow pánuią nád niemi, á ktorzy nád niemi władzy używáią, zowią ie dobrodźieymi: lecz wy nie ták, ále ktory ieſt między wámi większy, niech będźie iáko mnieyſzy, á Przełożony, iáko ten co ſłuży.

Abo-

Abowiem ktoż więtſzy, tenli co śiedźi u ſtołu, czy ten co ſłuży? iżáli nie ten co śiedźi? á iam ieſt w pośrodku was iáko ten co ſłuży: lecz wy ieſteśćie, ktorzyśćie wytrwáli przy mnie w pokuſách moich. A ia wam zrządzam Kroleſtwo, iáko mi zrządźił Oćiec moy, ábyśćie iedli i pili u ſtołu mego w Kroleſtwie moim, i śiedźieli ná ſtolicách, ſądząc dwánaśćie pokolenia Izráelſkie. C. Y rzekł Pan: † Symonie, Symonie, oto ſzátan pożądał, áby was prześiał iáko pſzenicę: álē ia proſił zá tobą, áby nie uſtawáłá wiárá twoiá: á ty niekiedy náwroćiwſzy ſię potwierdzay bráćią twoię. C. A on mu rzekł: † Pánie z tobą gotowem ieſt iść do więźieniá i ná śmierć. S. A on rzekł: † Powiedam ći Pietrze, nie zápieie dźiś kur, áż ſię trzykroć záprzeſz, że mię nie znaſz. C. Y rzekł im: † Gdym was poſyłał bez mięſzká i táiſtry, i botow, iżáli wam czego nie doſtawáło? C. A oni rzekli: S. Niczego. C. Rzekł im tedy. † Ale teraz kto ma mieſzek, niech wezmie tákże i táiſtrę: á kto nie ma: niech przeda płaſzcz ſwoy, á kupi miecz Abowiem powiádam wam,

wam, iż ieszcze to co napisano iest, potrzebá áby się we mnie wypełniło: Y policzon iest między złośnikámi Boć te rzeczy, ktore o mnie są, koniec máią. C. A oni rzekli: S. Pánie, oto tu dwá miecze. C. A on im rzekł: † Dosyć iest. C. Y wyszedszy, szedł wedle zwyczáiu ná gorę Oliwną, á zá nim też szli i Uczniowie. A gdy przyszedł ná mieysce, rzekł im: † Modlćie się ábyśćie nie weszli w pokuszenie. C. A on oddalił się od nich, iákoby mogł záćisnąć kámień: á klęknąwszy ná koláná, modlił się, mowiąc: ✠ Oycze ieśli chcesz przenieś odemnie ten kielich. A wszákże nie moiá wola, ále twoiá niechay się stánie. C. Y ukazał się mu Anioł z Niebá posiláiąc go. A będąc w konániu, dłużey się modlił. Y stał się pot iego, iáko krople krwie zbiegáiącey ná ziemię. A gdy wstał z modlitwy, i przyszedł do Uczniow swoich, náłazł ie śpiące od smutku, i rzekł im: ✠ Czemu śpićie? wstańćie, modlćie się, ábyśćie nie weszli w pokuszenie. C. A gdy on ieszcze mowił, oto rzesza, i ktorego zwano Iudaszem Iszkáryotem iedē ze dwunastu, przed niemi szedł, i przystąpił

do

do Iezuſá áby go pocáłował. A IEZUS mu rzekł: ✠ Iudaſzu, pocáłowániem wydawaſz Syná człowieczego. C. A widząc ći, ktorzy przy nim byli, co ſię dźiać miáło, rzekli mu: S. Pánie mamy li bić mieczē? i uderzył ieden z nich ſługę naywyżſzego Kápłaná, i ućiął ucho iego práwe. A Iezus odpowiedźiawſzy rzekł: ✠ Zániechayćie áż poty. C. A dotknąwſzy uchá iego uzdrowił go. Y rzekł do onych ktorzy byli przećiw niemu przyſzli, przedniey-ſzych Kápłanow, i Kośćielnych urzędnikow i ſtárſzych. ✠ Wyſzliśćie iáko ná zboycę, z mieczmi i zkiimi. Gdym ná káżdy dźień bywał z wámi w Kośćiele, nie ściągnęliśćie rąk ná mię: áleć tá ieſt godźiná wáſzá i moc ćiemnośći. C. A poimawſzy go, prowádźili w dom naywyżſzego Kápłaná. A Piotr ſzedł zá nim zdaleká, á nániećiwſzy ogień w pośrod sieni, gdy śiedźieli w koło, był Piotr między niemi: ktorego uyrzáłá niektora ſłużebnicá u świátłá śiedzące°, i przypátrzywſzy mu ſię, rzekłá: S. I ten znim był. C. A on ſię záprzał, mowiąc: S. Niewiáſto nie znam go. C. A máluczko po-

tym uyrzawſzy go drugi rzekł: S Tyś ieſt z onych? C. A Piotr rzekł: S. O człowiecze nie ieſtem. C. A gdy czás wyſzedł iákoby iedney godźiny, inſzy nie ktory twierdźił, mowiąc: S. Prawdźiwie i ten z nim był: bo i Gálilileyczyk ieſt. C. A Piotr powiedźiał: S. Człowiecze nie wiem co mowiſz. C. A ná tych miaſt, gdy on ieſzcze mowił, kur zápiał. A Pan obroćiwſzy ſię poyrzał ná Piotrá. Y wſpomniał Piotr ná ſłowo Páńſkie, iż, pierwey niż kur zápieie, trzykroć ſię mię záprzeſz. A Piotr wyſzedſzy precz, gorzko płákał. Lecz mężowie ktorzy go trzymáli, náigrawáli go, biiąc. Y zákryli go, i bili oblicze iego: i pytáli go, mowiąc: S. Prorokuy kto ieſt, co ćię uderzył? C. Y wiele innych rzeczy bluźniąc mowili przećiw niemu. A gdy był dźień, zeſzli ſię ſtárſzy z ludu, i przednieyſzy Kápłáni i Doktorowie, i przywiedli go do rády ſwey, mowiąc: S. Ieśliś ty ieſt Chryſtus powiedz nam. C. Y rzekł im: † Ieśli wam powiem, nie uwierzyćie mi, á ieśli ſpytam, nie odpowiećie mi, áni wypuśćićie. Lecz odtąd Syn człowieczy będźie śiedźiał ná práwicy

wicy mocy Bożey. C. Y rzekli wszyscy: S. Toś ty iest Syn Bozy? C. Ktory rzekł: ✠ Wy powiedaćie żem ia iest. C. A oni rzekli: C. Cożieszcze potrzebuiemy świádectwá? bośmy sami słyszeli z ust ie°. C. A powstawszy wszystko ich mnostwo, wiedli go do Piłatá. Y poczęli nań skárżyć, mowiąc: S. Tegośmy náleźli wywracáiącego narod nász, i zákázuiące° dáni dawáć Cesárzowi, i mowiącego że on iest Chrystusem Krolē. C. Y pytał go Piłat, mowiąc: S. Tyś iest Krol Zydowski? C. A on odpowiedźiawszy, rzekł: † Ty powiedasz. C. A Piłat rzekł do przedniey-szych Kápłánow i do rzesze: S Nic nienayduię winy w tym człowieku. S. Lecz oni śilili się, mowiąc: S. Wzrusza narod ucząc po wszytkiey żydowskiey źiemi, poczawszy od Gálilei áż dotąd. C. A Piłat usłyszawszy Gálileą, pytał ieśliby człowiekiē Gálileyskim był. A gdy się dowiedźiał, iż należał do władzy Herodowey, odesłał go do Herodá, ktory też był w Ieruzalem w one dni. A Herod uyzrzawszy Iezusa, urádował się bárzo, bo go od dáwnego czásu prágnął widźieć, dla tedo iż wiele o nim słychał:

chał: i ſpodźiewał ſię, że miał widźieć iákie cudo od niego uczynione. Y ſpytał go wielą ſłow. A on mu nic nie odpowiedał. Lecz przednieyſzy Káplani i Doktorowie ſtáli uśilnie nań ſkárżąc. Y wzgárdźił nim Herod z woyſkiem ſwoim, i náigrawał obleczonego wſzátę biáłą, i odeſłał do Piłatá. I ſtali ſię przyiaćioły Herod i Piłat onego dniá: bo przedtym byli ſobie nieprzyiaćielmi. A Piłat zezwawſzy przednieyſzych Káplanow i Przełożonych i ludu, rzekł do nich: S. Przywiedliśćie mi tego człowieká, iákoby lud odwodzącego: á oto ia pytáiąc przed wámi, nie ználazłem w tym człowieku żadney winy, z tych o ktorych nań ſkárgę kładźiećie. Ale áni Herod: bom was do niego odſyłał: á oto nie uczyniono mu nic godnego śmierći. A przeto ſkarawſzy go wypuſzczę. C. A potrzebá mu było wypuśćić iednego ná święto. I záwołáłá ſpołem wſzyſtká rzeſza, mowiąc: S. Stráć tego, á wypuść nam Bárábaſzá: ktory był dla nieiákiego rozruchu w Mieśćie uczynionego, i dla mężoboyſtwá poſadzon do więźienia. A znowu mowił Piłat do nich:

nich: chcąc wypuścić Iezuſá. Ale oni woláli mowiąc: S. Ukrzyżuy, ukrzyżuy go. C. A on potrzećie rzekł do nich: S. Coż wzdy złego tęn uczynił? Zadnyiem przyczyny śmierći w nim nie ználaſt, ſkarzę go tedy i wypuſzczę. C. A oni nálegáli głoſami wielkiemi, żądáiąc áby był ukrzyżowan: i zmacniáły ſię głoſy ich. A Piłat przyſądźił, áby ſię ſtáło żądánie ich. Y wypuścił im onego, ktory był dla mężoboyſtwá i rozruchu wrzucō do więźienia, o ktorego prośili: á Iezuſá podał ná wolą ich. A gdy go wiedli, poimáli Symoná niektorego Cyreneńczyká, zewśi idącego, i włożyli nań krzyż, áby nioſł żá Iezuſem. Y ſzłá zá nim wielka rzeſza ludu i niewiaſt: ktore płákáły go i lámentowáły. A Iezus obroćiwſzy ſię do nich, rzekł: † Corki Ierozolimſkie, nie płáczćie nádemną, ále ſame nád ſobą płáczćie, i nád Synámi wáſzemi. Abowiemći oto przyidą dni, w ktore będą mowić: ſzczęśliwe nie płodne, i żywoty ktore nie rodźiły, i pierśi ktore nie kármiły. Tedy poczną mowić gorom: Pádniyćie ná nas, á págorkō przykryićie nas. Abowiem

ieśli

ieśli to ná źielonym drzewie czynią: coż ná ſuchym będźie? C. Wiedźiono też znim i drugich dwu złoczyńcow, áby ie ſtrácono. A gdy przyſzli ná mieyſce, ktore zowią trupich-głow, tám go ukrzyżowáli: á łotry, iednego po práwey, á drugiego po lewey ſtronie. A Iezus mowił: † Oycze odpuść im, boć nie wiedzą co czynią. C. A rozdzieliwſzy ſzáty iego, rzućili los. Y ſtał lud pátrzáiąc: á náśmiewáli ſię z niego Przełożeni z innemi, mowiąc: S. Inne wybawiał, niechże ſię ſam wybáwi, ieśliż ten ieſt Chryſtus Boży wybrány. C. Nágrawáli go też i żołnierze przychodząc, á ocet mu podáiąc, i mowiąc: S. Ieśliś ty ieſt Krol Zydowſki, wybawże ſię ſam. C. Był też nád nim napis nápiſany, Greckiemi, Łáćińſkiemi, i Zydowſkiemi literámi. *Ten ieſt Krol Zydowſki.* A ieden z tych ktorzy wiśieli łotrow bluźnił go mowiąc. S. Ieśliś ty ieſt Chryſtus, wybawże ſam śiebie i nas. C. A odpowiedźiawſzy drugi fukał go, mowiąc: S. Ani ty Bogá ſię boiſz, gdyżeś teyże ſkáźni podległ? Amyć ſpráwiedliwie, bo godną zapłátę zá uczynki odnosiemy:

my: lecz ten nic złego nie uczynił. C. Y mowił do Iezuſá: S. Pánie pomniy ná mię, gdy przyidźieſz do Kroleſtwá ſwego. C. A Iezus mu rzekł: ✠ Záprawdę powiádam tobie: dźiś będźieſz zemną w Ráiu. C. A było iákoby oſzoſtey godźinie. I ſtáły ſię ćiemnośći po wſzyſtkiey źiemi, áż do dźiewiątey godźiny. Y záćmiło ſię ſłońce, á zaſłoná Kośćielna rozdárłá ſię w poły. A Iezus záwoławſzy głoſem wielkim, rzekł: ✠ Oycze, w ręce twoie polecam Duchá mego. C. A oto rzekſzy skonał. *Tu uklekną wßy pauzuie ſie troche.*

* A widząc Rotmiſtrz co ſię dźiáło, chwalił Bogá, mowiąc: S. Prawdźiwie tęn człowiek był ſpráwiedliwy. C. Y wſzyſtká rzeſza tych ktorzy ſpolnie byli przy tym widoku, i widźieli co ſię dźiáło, wracáli ſię, biiąc pierśi ſwoie. A wſzyſcy iego znáiomi zdáleká ſtáli, i niewiáſty ktore były zá nim przyſzły z Gálilei ná to pátrząc.

Co náſtępuie czytáia tonem Ewángeliy, i inſze rzeczy odprawuia ſię, iáko wyżey w Niedźielę Kwietnia.

A Oto mąż imieniem Iozef, ktory był Senatorẽ, mąż dobry i ſpráwiedliwy, (ten był nie ze-

zezwolił ná rádę i uczynki ich) z Arymáthyi Miáſtá żydowſkiey źiemie, ktory też i ſam oczekiwał Kroleſtwa Bożego. Ten przyſzedł do Piłatá i prosił o ćiáło Iezuſowe: i wziąwſzy uwinał w prześćieradło, i położył go w grobie wykowánym, w ktorym ieſzcze żaden nie był położon.

Offertor: Domine Exaudi, &c.

Pánie wyſłuchay modlitwę moię, á wołánie moie niech do ćiebie przyidźie: nie odwracay oblicza twego odemnie.

Modlitwá Sekretna.

Suſcipe quæſumus &c.

PRzyimi prośimy Pánie upominek ofiárowány, i racz ſpráwić, áby co męki Syná twoiego Páná náſzego táiemnicą czyniemy, pobożnymi áffektámi doſtąpiliśmy. Przez tegoż Páná náſzego, &c.

Inſze modlitwy iáko wyżey w Poniedźiátek. Prefácya iáko w Niedzielę Kwietnia.

Communio. Potum meum, &c.

PIćie moie mieſzałem z płáczem, ábowiem podnioſſzy roſtrąciłeś mię, á iam uſechł iáko śiáno: ty zâś Pánie ná wieki trwáż, i powſtawſzy nád Syonem zmiłuieſz ſię, ábowiē przyſzedł

szedł czás zmiłowánia iego.

Po Kommunii modlitwá.

Largire sensibus nostris.

DAruy zmysłom nászym mocny Boże, áby przez doczesną Syná twego śmierć, ktorą táiemnice czći godne świadczą, żeś nam dał żywot wieczny ufáńśmy. Przez tegoż Pána nászego, &c.

Inśe modlitwy po Kommunii, iako w Poniedźiałek.

Modlitwá nád ludem.

Humiliate capita &c.

Uniżayćie głowy wásze Bogu.

Weyzrzy prośimy Pánie ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan nász Iezus Chrystus nie wątpił w ręce wydáć się winnych, i krzyżową podiąć mękę. Ktory z tobą żyie i krolule w iedności Duchá S. Przez wszystkie wieki wiekow, Amen.

W nástępuiących dni odmowiwszy cicho Pater noster, Ave Maria, *i ná Iutrzni, i ná początku Prymy* Credo, *wszystkie inśe rzeczy opuściwszy absolucyą, prosto záraz poczyna się Officyum ná Iutrzni i ná Nieśporze od Antyphony pierwśego Psálmu: i Antyphony bywáią powtarzane, iáko* in festo duplici. *Ná końcu Psálmow nie mowią* Gloria Patri *przez wśystkie godźiny, áni w Responsoryách.*

We trzy dni godźiny przyzwoitey, ставią przed Ołtarzem

ná boku Epiſtoły triángut ták przyſpoſobiony, żeby ná nim piętnaśćie świec ſtánęło z woſku poſpolitego, ktore przed záczęćiem Officyum ábo Iutrzni zápala, i po kożdym z oſobná Pſalmie iednę z nich zgáſza, ták ná Iutrzniey iáko i ná Laudes, poczynáiąc od tey, ktora ieſt náoſtátku poſtáwiona od boku Ewangelii, gdy mowią wierſ, Sine timore, w kántyce abo pieśni Benedictus, *zágáſza świece, iedne z ſześćiu świec tegoż woſku, ná Ołtarzu poſtáwionych, i poczynáiąc od rogu Ewángelii, do kożdego zoſobná wierſza, iednę z nich zgáſza, i wſzyſtkie świátło, ábo świece po Kośćiele, o procz przed Nayśw:* Sákrámentem, *ták żeby przy ſkończeniu* Benedictus *wſzyſtkie ználázły ſię pogáſzone.*

Gdy powtarzáią Antyphonę po Benedictus. *Zákryſtyan ábo ktory bierze świece z tryángułu, iednę tylko zápalona na wierzchu ſámym tryángułu poſtáwiona, ktora zápalona, podnioſſy rękę, trzyma ná rogu Epiſtoły Ołtarzá, ábo ná máluſkim ſtoliku, á gdy záczna Antyphonę,* Chriſtus factus eſt, *one ták zápalone zá Ołtarz ſkryie, ábo inſſym ſpoſobem, i gdy wſzyſcy klęcza w Chorze, mowią* Pater noſter, *i Pſalm* Miſerere mei, *iáko w Brewiarzu, Ktory ſkonczywſſy Pſalm Prezydent klęczac, przydáie Orácyą* Reſpice, *ktora odpráwiwſſy, ſtáie ſię przez máły iáki czás grzmot, ázby świecę zápalona ná ſrodek wyſtawiono, ktora gdy pokaża, wſzyſcy on grzmot czynić uſtáną.*

A ieżeli ſpoſobny będźie Chor do czynienia dyſcypliny ſpolney, pierwey niż świece wyſtáwią, niech ią odprawią, ktora trwáć będźie, áż Pſalm Miſerere *trzy rázy odſpiewáią. A ſkończywſſy oſtatni ſpiewáią Antyphonę,* Chriſtus factus eſt, *iáko w Officyum ábo Páćierzách: á Prezydent przydáie Orácyą* Reſpice, *ktora po ćichu koncza, iáko w Officyum opiſano: á ieżeli*

záś

záś nie będźie mogłá odprawić się w Chorze, niech ia odprawia ná innym mieyscu zwyczáynym, ábo ná inßym wcześnieyßym.

FERIA QVINTA.
WE CZWARTEK
NA WIECZERZY PANSKIEY
NA JUTRZNIA
Ná pierwßym Nocturnie Antyphoná.

Zelus domus tuæ.

Zárliwość o dom twoy ziádłá mię: i uragánia uragáiących tobie ßpádły ná mię.

Ant:. Zárliwość o dom twoy z iádłá mię, i uragánia uragáiących tobie, pádły ná mię.

Antiph. Avertantur &c.

Niech ßię obrocą ná wßtecz, i niech ßię záwßtydzą, ktorzy mi zle myślą.

Ant. Niech ßię obrocą ná wßtecz, i niech ßię záwßtydzą, ktorzy mi zle myślą.

Ant: Deus meus &c.

Boże moy wyrwiy mię z ręki grzeßzniká.

Ant. Boże moy wyrwiy mię z ręki grzeßzniká.

Ant: Boże moy wyrwi mię z ręki grzeßzniká.

V. Niech ßię obrocą ná wßtecz, i niech ßię záwßtydzą.

R. Ktorzy mi chcą złego.

Przez te trzy dni po wierßyku Nocturnu, mowią ćicho Pater noßter, *nie mowią* Et ne

nos, *nie mowią Absolucyi, i nie dáią błogosławieńſtwá przed Lekcyami, i na końcu Lekcyi nie mowią* Tu autem Dńe. *ale pierwſze trzy Lekcye z Ieremiaſsá Proroka, kończą ſię iako wyżey.*

Incipit Lamẽtatio, &c.

Poczyna ſię Trén abo nárzekánie Ieremiaſsá Proroká.

Lectio I. Cap. I. *Aleph.*

IAko śiedźi ſámo miáſto pełne ludu: i ſtáłá ſię iáko wdowá Páni narodow: Kśiężna powiátow ſtáłá ſię hołdowna.

Beth: Płácząc płákáło w nocy, á łzy iego náobliczách iego: niemáſz ktoby ie ćieſzył ze wſzech miłośnikow iego. Wſzyſcy nieprzyiaćiele iego wzgárdźili ie, i ſtáli mu ſię nieprzyiaćiołmi.

Ghimel. Przenioſł ſię Iudaſz przetrapienie, i przemnoſtwo niewoley: mieſzkał między narody, áni nálaſł odpoczynienia. Wſzyſcy goniący go, poimáli wćieśni.

Daleth. Drogi Syon płáczą, że niemáſz ktoby ſzedł ná swięto uroczyſte. Wſzyſtkie bramy iego zepſowane: Káplani iego wzdycháiący. Pánny iego znędznione, á ſámá gorzkośćią śćiśniona.

He. Stáli ſię przećiwnicy iego głową, nieprzyiaćiele iego zbogáceni ſą: bo Pan mowił nań, dla niepráwośći mnoſtwá iey: dźiatki iey zá-

pro-

prowádzone w niewolą przed obliczem trapiącego.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

Ták ſię kończą Lekcye o nárzekániach, przez te trzy dni.

V. In monte Oliveto, &c.

Ná gorze Oliwney modlił ſię do Oycá: Oycze ieśli może bydź, niechay przeydźie ode mnie ten kielich. *Duch ći w prawdźie ochotny ieſt, ále ćiáło ſłábe. V. Czuyćie i modlćie ſię, żebyśćie nie weſzli w pokuſzenie. *Duchći w prawdźie.

Lectio ij. *Vau.*

Et egreſſus eſt à filia Sion, &c.

Y odſtąpiłá od Corki Syońskiey wſzyſtká ozdobá iey: ſtały ſię Kśiążętá iey iáko báráni nie nayduiący paſzy, i poſzli bez śiły przed obliczem goniącego.

Zain. Wſpomniáło Ieruzalem ná dni utrapienia ſwego, i ná przeſtępſtwá wſzego kochánia ſwego, ktore miáło ode dni dawnych, gdy upadł lud iego od ręki nieprzyiaćielſkiey, á nie było pomocniká: widźieli ie nieprzyiaćiele, á náśmiewáli ſię z ſzábátow iego.

Heth. Grzech zgrze-

ſzy-

ſzyło Ieruzalem: dla tego ſię nieſtáteczne ſtáło: Wſzyſcy ktorzy ie czćili, wzgárdźili ie, bo widźieli zelżywość iego: ſamo też wzdycháiąc, obroćiło ſię názad.

Teth. Plugáſtwá iego ná nogách iego, á nie pomniáło ná ſwoy koniec: złożone ieſt bárzo nie máiąc poćieſzyćielá. Obacz Pánie utrapienie moie, bo ſię podnioſł nieprzyiaćiel.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

R. Triſtis eſt anima &c.

Smutna ieſt duſzá moiá áż do śmierći, poczekayćie tu i czuyćie zemną, teraz obaczyćie rzeſzę, ktora mię obſkoczy. * Wy poućiekaćie, á ia poydę, ábym był ofiárowány zá was. V. Oto przybliża ſię godźiná, á Syn człowieczy będźie wydan w ręce grzeſznikow. * wy poućiekaćie.

Lectio iij *Iod.*

Manum ſuam miſit hoſtis, &c.

Rekę ſwoię ściągnął nieprzyiaćiel, ná wſzyſtkie kochánia iego: bo widźiáło pogány, że weſzli do świątnice iego: ktorym zákazałeś był, żeby nie wchodźili do Kośćioła twego.

Caph. Wſzyſtek lud iego wzdycháiący i ſzukáiący chlebá: wydáli wſzy-

wszystkie drogie rzeczy zá iádło, ná posilenie dusze. Weyrzy Pánie á bacz, żem się stáło podłym.

Lamed. O wy wszyscy ktorzy idźiećie przez drogę: obaczćie á przypátrzćie się, ieśli iest boleść, iáko boleść moiá, bo mię iáko winnicę zebrał, iáko mowił Pan w dźień gniewu zapálczywośći swoiey.

Mem: Z wysoká puścił ogień ná kośći moie, i wyćwiczył mię: záwieśił śieć ná nogi moie, obrocił mię ná wstecz położył mię spustoszoną przez wszystek dźień żáłośćią utrapioną.

Nun. Ocknęło się iárzmo niepráwośći moich, ręce iego splotły się, i włożone są ná szyię moię, zemdláłá śiłá moiá: á podał mię Pan w rękę, z ktorey nie będę mogło powstáć.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć się do Páná Bogá twego.

R. Oto widźieliśmy go nie máiącego krásy áni pięknośći, nie było ná co weyrzeć, ten grzechy náśze niosł, i zá nas boleie, lecz on zránion iest zá niepráwośći náśze. * Ktorego śinośćią uzdrowieni iesteśmy

V. Prawdźiwie choroby náśze on nośił, a boleśći náśze on niosł. * Ktorego

go śinośćią uzdrowieni. Oto widźieliśmy go.

Ná Wtorym Nokturnie.

Antyphoná.

Liberavit Dominus.

Wybáwi Pan ubogiego od możnego i nędznego, ktory nie miał pomocniká.

Antiph. Wybáwi Pan ubogiego od możnego i nędznego, ktory nie miał pomocniká.

Antiph. Cogitaverunt. Myślili niezbożni, i mowili złość niepráwość ná wysokośći mowili.

Antiph. Myślili niezbożni, i mowili złość, niepráwość ná wysokośći mowili.

Antiph. Powstań Pánie, i osądź spráwę moię.

Antiph. Powstań Pánie, i osądź spráwę moię.

V. Boże wyrwiy mię z ręki grzeszniká. R. Y z ręki Przećiwko práwu czyniącego i złośliwego. *Pater noster.*

Z tráktátu S. Augustyná ná Psalmy.

Ná Psalm 34. á 1. wierss.

Lectio iiij.

Exaudi Deus orationem meam.

WYsłuchay Boże modlitwę moię, á nie pogardzay prośbą moią: weyzrzy ná mię, á wysłuchay mię uśiłuiącego, frásobliwego, troskliwego i w ućisku położonego człowieká, słowá te są. Proszę wiele ćierpiący, ze złego áby

był

był wyzwolony prágnący. Zoſtáie ábyśmy obaczyli, wiákim złym ieſt, i gdy mowić pocznie poználiśmy, że my też tám ieſteśmy: i ſtawſzy ſię uczęſtnikámi utrapienia, łączyliśmy modlitwę. Záſmućiłē ſię, mowi, w ćwiczeniu moim, i zátrwożyłem ſię. Gdzie záſmućiłem ſię? gdźie zátrwożyłem ſię? w ćwiczeniu moim, práwi. Ludźi złych ktorych ćierpi wſpomniał, i tę mękę ludźi złych ćwiczeniē ſwoim názwał. Nie rozumieyćie żebyć to ludźie zli mieli bydź dármo ná świećie, i żeby czego dobrego Bog nie miał z nich czynić. Wſzelki zły człowiek, ábo żyie dla tego, żeby ſię poprawił, ábo żyie dla tego, żeby przez niego dobry był ćwiczony.

R. Amicus meus, &c.

PRzyiaćiel moy pocáłowánia wydał mię znákiem: ktorego pocáłuię ten ieſt, imayćie go: ten zły znák uczynił, ktory przez pocáłowánie popełnił mężoboyſtwo * Nieſzczęſny opuśćił cenę krwie, i ná końcu obieśił ſię.

V. Lepieyby mu było, kiedyby ſię był nie rodźił człowiek ten. Nieſzczęſny opuśćił.

Lectia V.

Utinam ergo qui nos, &c.

DAy tedy Boże, áby, ktorzy nas teraz ćwiczą, náwrocili ſię, i známi byli ćwiczeni: przećię iednák iák długo tákiemi ſą, áby ćwiczyli nas, nie mieymy ich w nienawiśći: bo w tym, że złym ieſt kto z nich, ieżeli áż do końcá będźie ták trwał, nie wiewiemy. A po wielkiey częśći, kiedyć ſię będźie widźiáło że nieprzyiaćielá nienáwidźiſz, brátá nienáwidziſz, á nie wieſz. Diaboł i Aniołowie iego w piſmách świętych obiáwieni nam ſą, że do ogniá wiecznego náznáczeni ſą. O tych tylko ſamych możemy deſperowáć, że ſię nie poprawią, przećiwko ktorym mamy potáiemną potyczkę: do ktorey potyczki uzbraia nas Apoſtoł, mowiąc: Nie mamy biedzenia przećiwko ćiáłu: to ieſt: nie przećiwko ludźiō, ktore widźićie, ále przećiwko kśiążętom i mocárſtwom, i przećiwko rządzcō świátá tych ćiemnośći. Zeby ſnáć rzekſzy świátá, nie zrozumiałeś, że czárći rządcámi ſą niebá i źiemie. Swiátá rzekł, ćiemnośći tych: świátá rzekł: miłośnikow świátá: świátá rzekł: niezbożnych

zbożnych i złośliwych ludźi: świátá rzekł: o ktorym mowi Ewángelia. A świát go nie poznał.

R. Iudas mercator, &c.

IUdaſz kupiec złośliwy, o pocáłowánie prośił Páná: on iáko báránek niewinny nie odmowił Iudaſzowi pocáłowánia. * Pieniedzy liczbą, Chryſtuſá P. żydom wydał- V. Lepiy mu było żeby ſię był nie národźił. * Pieniędzy liczbą.

Lectia vj.

Quoniam vidi iniquitatem.

ABowiem widźiałem niepráwość, i ſpor ábo rozruch w mieśćie. Przypátrz ſię chwale krzyżá ie°. Iuż ná czele Krolewſkim, krzyż on wyrážony ieſt, z ktorego ſię nieprzyiaćiele náśmiewáli. Skutek pokazał, władzą uśmierzył świát, nie żelázem ále drzewē. Drzewo krzyżá potwárzy godne widźiáło ſię nieprzyiaciołom, i przed ſámym krzyżē głową chwiali, i mowili: Ieżeli Synem Bożym ieſt, niech zſtąpi z krzyżá. Wyćiągnął on ręce do ludu niewiernego, i ſprzećiwiáiącego ſię. Ieżeli bowiē ſpráwiedliwym ieſt, ktory z wiáry żyie, niezbożnym ieſt, kto nie ma wiáry. Kiedy tedy mo-

wi tu: niepráwość, niedowiárſtwo rozumiey. Widźiał tedy Pan w mieście niepráwość i rozruch ábo ſpor, i wyćiągnął rękę do ludu nie wierzące ᵕ i ſprzećiwiáiącego ſię: a przećię i tych czekáiąc mowił: Oycze odpuść im, boć niewiedzą co czynią.

R. Unus ex diſcipulis &c.

JEden z Uczniow moich wyda mię dźiś. Biádá temu przez ktorego Syn człowieczy będźie wydány.* Lepieyby mu było kiedyby ſię był nie rodźił.

V. Ktory macza ze mną rękę w miśie, ten mię ma wydáć w ręce grzeſznikow. * Lepiey mu było. Jeden z Uczniow moich.

Ná Trzećim Nokturnie.

Dixi iniquis: Nolite &c.

Mowiłem niepráwym: Nie mowćie przećiwko Bogu niepráwośći.

Antiph. Mowiłem niepráwym, nie mowćie przećiw Bogu niepráwośći.

Antiph. Terra tremuit.

Ziemiá zádrzáłá i zámilkłá, gdy powſtał ná ſąd Bog.

Antiph. Ziemiá zádrzáłá i zámilkłá gdy powſtał ná ſąd Bog.

Antiph. In die tribulationis, &c.

W dźień utrapienia, mo-

moiego, Bogám ſzukał rękámi moiemi.

Antyph W dźień utrapienia moiego, Bogám ſzukał rękámi moiemi.

V Powſtań Pánie.

R. Oſądź ſpráwę moię. Pater noſter, *cicho áż do końcá.*

Lekcya z Liſtu B. Páwłá Apoſtołá do Corinthow.

Lekcya vij.

Hoc autem præcipio, &c.

TO záś roſkazuię: nie chwaląc, iż ſię ku lepſzemu, ále ku gorſzemu ſchadzaćie. A iż naprzod, gdy ſię ſchadzaćie do Kośćiołá, ſłyſzę rozerwánia bywáią między wámi: i poczęśći wierzę. Boć muſzą bydź i kácerſtwá: áby i ktorzy ſą doświadczeni, ſtáli ſię iáwni między wámi. Gdy ſię weſpołzchodźićie, iuż nie ieſt iedzenie wieczerzy Páńskiey. Bo káżdy wieczerzą ſwą wprzod bierze ku iedzeniu: á iedē łáknie, á drugi ieſt piiány. Iżáli domow nie maćie do iedzenia i picia? ábo Kośćiołem Bożym gárdźićie: i záwſtydzaćie te ktorzy nie máią? coż wam rzekę? chwalę was? w tym nie chwalę.

R. Eram quaſi Agnus. Byłem iáko Báránek niewinny, byłem prowádzony ná ofiárę: á nie wiedźiałem: rádę uczynili nieprzyiaćiele moi

moi przećiwko mnie, mowiąc: * Podźćie wpuśćmy drewno w chleb iego, i wykorzeńmy go z źiemie żyiących. V. Wſzyſcy nieprzyiaćiele moi przećiwko mnie myślili mi złe rzeczy: ſłowo złośliwe przećiwko mnie roſkázowáli, mowiąc: * Podźćie w puśćmy.

Lekcya viij.

Ego enim accepi à Domino.

ABowiem ia wźiałē od Páná, com też wam podał: iż Pan Iezus nocy ktorey był wydan, wźiął chleb: á dźięki uczyniwſzy łamáł i rzekł: Bierźćie, á iedźćie: to ieſt ćiáło moie, ktore zá was będźie wydáne: to czyńćie ná moię pámiątkę. Tákże i kielich po wieczerzy, mowiąc: Tē kielich nowy teſtáment ieſt we ktwi moiey. To czyńćie ilekroć pić będźiećie ná pámiątkę moię. Abowiem ilekroć będźiećie ten chleb iedli, i kielich pili, śmierć Páńską będźiećie opowiádáć áż przyidźie.

R. Una hora non potuiſtis.

IEdney godźiny nie mogliśćie czuć ze mną, ktorych nápominano umrzeć dla mnie! * Czyli Iudaſzá nie widźićie iáko nie ſpi, ále ſię ſpieſzy wydáć mię żydom. V. Czego ſpi-

ćie?

ćie? wſtańćie á modlćie ſię, ábyśćie nie weſzli w pokuſę. * Czyli Iudaſzá.

Lekcya ix.

Itaq; quicumq; manducat.

A Ták ktobykolwiek iadł ten chleb, ábo pił kielich Páński nie godnie: będźie winien ciáłá i krwie Páńskiey. Niechayze doświadczy ſamego ſiebie człowiek: á ták niech ie z chlebá tego i z kielichá piie. Abowiem ktory ie i piie nie godnie, ſad ſobie ie i piie, nie rozſądzáiąc ciáłá Páńskiego. Dla tego między wámi wiele chorych i ſłábych, i wiele záſnęło. Bo byśmy ſię ſami ſądźili, nie bylibyśmy ſądzeni; lecz gdy bywamy ſądzeni, od Páná bywamy karáni, ábyśmy nie byli z tym świátem potępieni. A ták bráćia moi, gdy zchodźićie ku iedzeniu, oczekiwayćie iedni drugich, ieśli kto łáknie, niech ie domá. Abyśćie ná ſad nie ſchodźili. A inne rzeczy, gdy przyidę poſtánowię. R. Seniores populi. Stárſzy ludu rádę uczynili. * Aby Páná Iezuſa zdrádą poimáli i zábili, z mieczámi i z powrozámi wyſzli, iáko ná łotrá. V. Zgromádźili Biſkupi i Pháryzeuſzowie rádę. * Aby Páná Iezuſá

ſa poimáli. Stárſzy ludu rádę uczynili.

NA LAVDES

Antiph: Iuſtificeris &c.

Abyś ſię uſpráwiedliwił Pánie w mowách twoich, á zwyćiężył gdy ćię poſądzáią.

Antiph: Abyś ſię uſpráwiedliwił w mowách twoich, á zwyćiężył gdy ćię poſądzáią.

Antiph. Dominus tanquam.

Pan iáko owcá, ná ofiárę prowádzony ieſt, á nie otworzył uſt ſwoich.

Antiph. Pan iako owcá ná ofiárę prowádzony ieſt, á nie otworzył uſt ſwoich.

Antiph. Contritum eſt.

Skruſzyło ſię ſerce moie wpośrodku mnie, zádrzáły wſzyſtkie kośći moie.

Antiph. Skruſzyło ſię ſerce moie w pośrodku mnie, zádrzáły wſzyſtkie kośći moie.

Antiph. Exhortatus es.

Nápomniałeś w mocy twoiey i w pośiłku świętym twoim Pánie.

Antiph. Nápomniałeś w mocy twoiey, i w pośiłku świętym twoim Pánie.

Antiph. Ofiárowány ieſt: bo ſam chćiał, i grzechy náſze ſam dźwigał.

Antiph. Ofiárowány ieſt bo ſam chćiał i grzechy naſze ſam dźwigał.

Kapitulum i Hymnu nie mowią.

V. Czło-

V. Człowiek pokoiu moiego w ktorym miałem nádźieię.

R. Ktory iadł chleb moy, rozſzerzył przećiwko mnie podeśćie.

Antiph: ná Benedictus

Traditor autem dedit.

Zdraycá tedy dał im znák mowiąc: ktorego pocáłuię ten ieſt trzymayćie go.

Antiph Zdraycá tedy dał im znák mowiąc: ktorego pocáłuię, ten ieſt trzymayćie go.

Tym czáſem, kiedy mowią pieśń Benedictus, *zágáśiwſzy wprzod wſzyſtkie świece ná lichtarzu troygrániáſtym, oprocz iedney, ktora położona ieſt ná wierzchu lichtarzá, gáſą po matu ſześć świec położonych z początku ná Ołtarzu, ták, áby w oſtátni wierſ:* Illuminare his, qui in tenebris, *oſtátnia świecá byłá zgáſſoná: tákże gáſą lámpy i świece po Kośćiele: kiedy powtarzáią po* Benedictus *Antyphonę* Traditor, *biorą naywyżſzą świecę z lichtarzá, i kryią ią pod Ołtarz ná rogu Epiſtoły: Powtorzywſzy Antyphonę po* Benedictus, *mowią* Chriſtus factus &c. Chryſtus ſtał ſię poſłuſznym áż do śmierći: *drugiey nocy przydáią.* A śmierći krzyżowey. *Trzećiey nocy przydáią.* Dla czego i Bog podwyżſzył go, i dał mu imię, ktore ieſt nád wſzelkie imię. *Y ták teſs mowią przez wſzyſtkie godziny dniowe.*

Kiedy poczynáią Chriſtus factus, *wſzyſcy ná koláná upadáią i ten ſkończywſzy, mowią* Pater noſter, &c. *wſzyſtek po ćichu: potym Pſalm* Miſerere mei, *áż do końcá, trochę wyzey, ktory ſkończywſzy bez* Oremus *mowią tymże głoſem.*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

WEyzrziy prośimy Pánie ná czeladkę twoię, dla ktorey Pan nász Iezus Chryſtus nie wątpił rękom wydáć ſię winnych i krzyżową podiáć mękę. *Mowią po ćichu.* Ktory z tobą żyie, &c.

Skończywſzy modlitwę, bywa kołátánie i grzmot trochę: wyſtáwia świecę zpod Ottarzá, i wſzyſcy wſtáią, i milczac odchodzą.

NA PRIME.

Zmowić po ćichu Pater noſter, Ave Maria i Credo, *záraz záczynáć od Pſalmow zwyczáynych, ktore ſą iáko w święta.*

AD MISSAM.

Statio ad Sanctum Ioannem in Laterano.

INTROITVS.

NOs autem gloriari oportet in cruce Domini noſtri IESU Chriſti: in quo eſt ſalus, vita, & reſurrectio noſtra, per quem ſalvati & liberati ſumus.

MSZA

w Wielki Czwartek.

Stacyá u S Ianá ná Laterániе.

Nam tedy potrzebá ſię chlubić w krzyżu Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa: w ktorym ieſt zbáwienie, żywot, i zmartwychwſtánie náſze, przez ktore° zbáwieni i wybáwieni ieſteśmy.

Pſalm.

Psalmus. Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Nos autem.

Niech się nád námi Bog zmiłuie i błogosławi nam: niech rozświeći twarz swoię nád námi, i niech się zmiłuie nád námi. Nam tedy.

Dicitur: Gloria in excelsis. *Et nunc pulsantur Campanæ, & deinceps non amplius usq; ad Sabbathum Sanctum.*

Mowią Gloria in execelsis *y ná ten czás dzwonią we dzwony, á potym więcey nie dzwonią áż do Soboty świętey.*

GLoria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te, Benedicimus te, Adoramus te, Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam Gloriam tuam. Domine Deus Rex cœlestis, Deus Pater Omnipotens. Domine Fili unigenite Iesu Christe. Domine, Deus, Agnus

CHwałá ná wysokośći Bogu. A ná źiemi pokoy ludźiō dobrey woli. Chwalemy ćię, Błogosławiemy ćię, Niśki pokłō oddáiemy, Wielbiemy ćię. Dźiękić czyniemy dla wielkiey Chwały twoiey. Pánie Boże Krolu niebieski, Boże Oycze wszechmogący. Pánie, Synu iedyny Iezuśie Chrystuśie. Pánie

Dei, Filius Patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus Altissimus Iesu Christe. Cum sancto Spiritu in gloria Dei Patris. Amen.

Boże Báránku Boży, Synu Oycá Ktory gładźisz grzechy świátá, zmiłuy się nád námi. Ktory gładźisz grzechy świátá, przyimi modlitwynásze. Ktory śiedźisz ná práwicy Bogá Oycá, zmiłuy się nád námi. Abowiem tyś sam iest święty. Tyś sam Pánem. Tyś sam naywyższy Iezu Chryste. I z Duchem Swiętym w chwale Bogá Oycá, A.

Oratio.

Deus à quo & Iudas.

Boże, od ktore° i Iudasz przestępstwá swego, á zboycá wyznánia swego otrzymał zapłátę: day nam swego miłośierdźia skutek: ábyiáko w męce swoiey Pan nász Iezus Chrystus obiemá rożną przyniosł zasług nagrodę, ták nam znioższy błąd zástárzáłośći, zmartwychwstánia swoiego łaskę dał. Ktory z tobą żyie i kroluie wiedno-

dności Ducha Swiętego.

i tylko te modlitwe mowią.

Lekcya z listu B. Pawła Apostoła do Korynthow.

BRáćia: gdy się wespoł zchodźićie, iuż nie iest iedzenie Wieczerzy Páńskiey. Bo káżdy wieczerzą swą wprzod bierze ku iedzeniu: á ieden łáknie, drugi iest piiány. Iżáli domow nie maćie do iedzenia i picia? ábo Kośćiołem Bożym gárdźićie, i záwstydzáćie te, ktore nie máią? Coż wam rzekę? Chwalę was? w tym nie chwalę. Abowiem ia wźiałem od Páná, com też wam podał: iż Pan Iezus nocy, ktorey był wydan, wźiął chleb, á dźięki uczyniwszy łamał i rzekł: Bierzćie á iedzćie; to iest ćiáło moie, ktore zá was będźie wydáne: to czyńćie ná moię pámiątkę. Tákże i kielich po wieczerzy, mowiąc: Ten kielich nowy testáment iest we krwi moiey. To czyńćie ilekroć pić będźiećie ná pámiątkę moię. Abowiem ilekroć będźiećie ten chleb iedli, i kielich pili, śmierć Páńską będźiećie opowiádáć áż przyidźie. A ták ktobykolwiek iadł ten chleb, ábo pił kielich Páński niegodnie: będźie winien ćiáłá i krwie Páńskiey. Niechayże doświadczy sa-

me-

mego śiebie człowiek: á ták niech ie z chlebá tego, i z kielichá piie. Abowiem ktory piie niegodnie: ſąd ſobie ie i piie nie rozſądzáiąc ćiáłá Páńskiego. Dla tego między wámi wiele chorych, ſłábych, i wiele ich záſnęło. Bo, byśmy ſię ſámi ſądźili, nie bylibyśmy ſądzeni: lecz gdy bywamy ſądzeni, od Páná bywamy karáni, ábyśmy nie byli z tym świátem potępieni.

Gradual. Chriſtus factus eſt pro nobis obediens uſq; ad mortem, mortē autem crucis. V. Propter quod & Deus exaltavit illum, & dedit illi nomen, quod eſt ſuper omne nomen.

Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, á śmierći krzyżowey. V. Dla czego i Bog wywyżſzył go, i dał mu imię nád wſzelkie imię.

Ewángelia według Ianá S.

Przed dniem świętym Páſchy, widząc Iezus iż przyſzłá godźiná iego, áby przeſzedł z tego świátá do Oycá: umiłowawſzy ſwe ktorzy byli ná świećie, do końcá ie umiłował. A odpráwiwſzy wieczerzą,

gdy

gdy iuż był diabeł wrzucił w ſerce, żeby go wydał Iudaſz Symoná Iſzkáryoty, wiedząc iż mu wſzyſtko dał Oćiec w ręce: á iż od Bogá wyſzedł, i do Bogá idźie, wſtał od wieczerzy, i złożył ſzáty ſwe, á wźiąwſzy prześćieradło, przepáſał ſię. Potym nálał wody w miednicę, i począł umywáć nogi Vczniow, i ućierać prześćierádłem, ktorym ſię był przepáſał. Przyſzedł tedy do Symoná Piotrá, i rzekł mu Piotr: Pánie ty mnie nogi umywaſz? Odpowiedźiał Iezus i rzekł mu: Co ia czynię, ty teraz niewieſz: ále dowieſz ſię potym. Rzekł mu Piotr: Nie będźieſz mi umywał nog ná wieki. Odpowiedźiał mu Iezus: Ieśli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći ze mna. Rzekł mu Symon Piotr: Pánie, nie tylko nogi moie, ále i ręce i głowę. Rzekł mu Iezus: Kto omyty ieſt, nie potrzebuie iedno zeby nogi umył: ále ieſt czyſty wſzyſtek. Y wy ieſteśćie czyſtymi, ále nie wſzyſcy. Abowiem wiedźiał, kto był, co go miał wydáć, dla tego powiedźiał: Nie ieſteśćie wſzyſcy czyſtemi. Gdy tedy umył nogi ich, i wźiął ſzáty ſwe, śiadſzy záśię, rzekł im:

Wie-

Wiećie com wam uczynił? Wy mnie zowiećie Náuczyćielu i Pánie, i dobrze mowićie, boćiem ieſt. Ieśli tedy ia Pan i Náuczyćiel umyłem nogi wáſze: i wy powinniśćie ieden drugiemu nogi umywáć. Abowiem dałem wam przykład, ábyśćie iáko ia uczynił, ták i wy czynili. *Credo.*

Offert: Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me: non moriar, ſed vivam, & narrabo opera Domini.

Práwicá Páńska uczyniłá moc, práwicá Páńska wywyżſzyłá mię: nie umrę, ále będę żył, i będę opowiádał ſpráwy Páńskie.

Modlitwá ktora ćicho Káplan mowi.

Ipſe tibi quæſumus Domine.

TEnći prośimy Pánie święty, Oycze wſzechmogący i Boże wieczny, niech przyiemną uczyni ofiárę náſzę, ktory Vczniom ſwoim, ná pámiątkę ſwoię, dźiśieyſzym poſtánowieniē przykazał czynić, Iezus Chryſtus Syn twoy á Pan náſz, ktory ztobą żyie i kroluie wiedności Du-

chá

chá Swiętego: przez wszystkie wieki wiekow. R. Amen.

V. Pan zwámi. R. Y z duchem twoim.

V. Ku niebu sercá. R. Mamy do Páná. V. Dźiękuymysz Pánu Bogu nászemu. R. Słuszna i godna rzecz iest.

Záprawdę słuszna sprá-wiedliwa i zbáwienna rzecz iest, &c. *láko wyżey w Niedźiele Kwietnią.*

Infra actionem.

Communicantes & diem, &c.

SPołecznie dźień nayświętszy obchodząc, ktorego Pan nász Iezus Chrystus dla nas iest wydány ná śmierć, tudźiesz i pámiątkę zucz-ćiwością czyniąc przenachwalebnieyszey záwsze dźiewice Máryi, Rodźićielki tegoż Bogá i Páná nászego Iezusa Chrystusa, ále i Błogosłáwionych Apostołow i Męczennikow twoich, Piotrá i Páwłá, Ięzdrzeiá, Iákubá, Ianá, Tomaszá, Iákubá Philipá, Bártłomieiá, Mátheuszá, Symoná, i Tádeuszá, Liná, Kletá, Klemensá, Xistá, Korneliuszá, Cypryaná, Wáwrzyńcá, Chryzogoná, Ianá i Páwłá, Kosmy i Dámianá: i wszystkich świętych twoich, dla ktorych zasług i modlitw, day nam to, abyśmy we wszystim obroną pomocy twoiey

byl iumocnieni. Przez tegoż Chryſtuſa Páná náſzego, Amen.

Sequitur.

Hanc igitur oblationem, &c.

Tę tedy ofiárę ſłużby náſzey, ále i wſzyſtkiey czeladki twoiey, ktorą tobie ofiáruiemy w ten dźień, ktorego Pan náſz IEZVS Chryſtus dał Vczniom ſwoim táiemnice ćiáłá i krwie ſwoiey do używánia, prośiemy Pánie; ábyś łaſkáwie przyiął i dni náſze w twym pokoiu ſporządzał: i od wiecznego nas potępienia wyrwał, á między trzodę wybránych twoich policzyć roſkazał. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego, Amen.

Ktorą ofiárę ty Boże we wſzyſtkim prośiemy błogotſławioną, przyputſzczoną, ſtáłą, trozumną i przyiemną raczuczynić, aby ſię nam ſtáło ćiáłło i krtew, naymilſze° Syná twego. Páná náſze° Iezuſa Chryſtuſa.

Ktory dniem przed tym, á niżeli dla naſzego i wſzyſtkich zbáwienia ućierpiał, dźiśia wźiął chleb. *A oſtátek iáko w Kánonie.*

Dźiś Kapłan dwie Hoſtye konſekruie: z ktorych iednę konſumuie, á drugą ná iutrzeyſſy dźień záchowywa, ktorey nie ieſt zwy-

zwyczay konſekrować: záchowuie też i kilká Kommunikántow, ieżeliby przypádła potrzebá dla chorych: Krew záś Przenayświętſza wſzyſtkę konſumuie: á przed obmyćiem pálcow, kłádźie Hoſtya konſekrowána w kielich inſzy, ktory ma bydz záwczáſu ugotowány: potym Dyákon pála i pátyna nákryie, i welum przykryie, ábo iedwábnica iáka piękna, i ná środku Ołtarzá poſtáwi. Potym ſię odprawuie Kommunia i kończy ſię Mſſá świętá. Kapłan záś záwſze ma klęczeć przed Nayśw: SAKRAMENTEM, kiedykolwiek przyſtępuie, ábo odſtępuie od środka Ołtarzá, ábo gdy od iednego środku Ołtarzá do drugiego przechodźi, i gdy ma mowić Dominus vobiſcum, *nie obracáiąc ſię do ludu weśrodku Ołtarzá, ále tylko bokiem trochę; á to dla tego, áby ſię tyłem nie obracał do Przenayśw. Sákrámentu: toż czyni gdy dáie benedykcyą ná końcu Mſſey.*

Commun. Dominus Ieſus poſtquam cœnavit cum Diſcipulis ſuis, lavit pedes eorum, & ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dńus & Magiſter? exẽplum dedi vobis, ut vos ita faciatis.

Pan náſz Iezus gdy odpráwił wieczerzą z Uczniámi ſwemi: umył nogi ich, i rzekł im: Wiećie com wam uczynił ia Pan i Miſtrz wáſz? dałẽ wam przykład, ábyśćie i wy tákże czynili.

ORATIO.

Refecti vitalibus alimentis, &c.

Modlitwa po Kommunii.

POśileni ożywiáiącemi pokármámi, proſiemy

ćię Pánie Boże náſz: áby co zá czáſu śmiertelnośći náſzey wykonywamy, nieśmiertelnośći twoiey dárem doſtąpiliśmy. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, ktory z tobą żyie i krolule w iedności Duchá S. na wieki wiekow, A.

Trzebá mowić Ite Miſſa eſt: *i Benedykcya dáia: i Ewángelia Swiętego Ianá mowia.*

Dziś potrzebá mieyſce iákie ſpoſobne przygotować w ktorey Káplicy Kośćielney, álbo ná ktorym inſzym Ołtarzu, i iáko może naozdobniey bydź przyozdobić welámi i świátłámi, gdźieby Kielich z przenayświętſzą Hoſtyą ná dźień iutrzeyſzy mogł bydź záchowány. A ſkoro ſię Mſza ſkończy, lichtarze zápaláia i zwyczáynym ſpoſobem odprawia ſię Proceſſya. Subdyákon iednák drugi ma bydź gotowy do nieśienia Krzyżá. Káplan ktory celebruie ſtoiac przed Ołtarzem kłádźie kádzenie we dwa Trybularze nie benedykuiac ich, potym klęknawſzy we środku przed Ołtarzem, kádźi trzy rázy Przenayś. Sákrament, i wźiawſzy Kielich z przenayświętſzym Sákrámentem nákryty welum iákim pięknym z ręki Dyákoná ſtoiacego; tymże welum, to ieſt końcem drugim; Celebránta rámioná máia bydź nákryte. Poſtępuie tedy Celebránt z Nayśw Sákrámentem między Dyákonem ktory ma iść po práwey ſtronie, i Subdyakon ktory ma iść po lewey ſtronie pod Báldachin (ieśli to może bydź) á dwáy Turyferáryuſſowie, uſtáwicznie máia kadźić Przenayśw. Sákrament, áż do mieyſcá przygotowánego, gdźie ma bydź ná iutrzeyſzy dźień záchowány. A gdy ſię Proceſſya odprawuie, ten Hymn ſpiewáia.

HI-

HYMNVS.

PAnge lingua glorioſi,
Corporis Myſterium
Sanguiniſque pretioſi
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generoſi
Rex effudit gentium.
Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo converſatus
Sparſo Verbi ſemine,
Sui moras incolatus
Miro clauſit ordine.
In ſupremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,
Obſervata lege plenè
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat ſuis manibus.
Verbum Caro panem verum
Verbo Carnem efficit:
Fitq; ſanguis Chriſti, merum,
Etſi ſenſus deficit:

Ad firmandum cor sincerum,
Sola fides sufficit.
Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum;
Novo cedat ritui:
Præstet fides supplementum,
Sensuum defectui.
Genitori, genitoque
Laus & jubilatio:
Salus honor virtus quoque
Sit & benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio, Amen.

HYMN.

WYsławiay ięzyku chwalebnego
Ciáłá táięmnicę:
Krwie nieoszácowáney
Ktorą ná okup świátá
Owoc żywotá zacnego
Krol wylał narodow.
Nam dány, nam národzony
Znienáruszoney Pánny:

Y obcuiąc na świećie
Rozśiawſzy Słowá naśienie,
Swego czáſu pomieſzkánia
Dźiwnym ſporządzeniem zámknął.
Przy oſtátniey nocy wieczerzy
Weſpoł z bráćia śiedząc,
Záchowawſzy práwo zupełnie,
W pokármách Zakonnych,
Pokarm, w liczbie dwunaſtu,
Siebie dáie rękomá własnemi.
Słowo Ciáłem, chleb prawdźiwy,
Słowem ćiáło czyni:
Y ſtáie ſię Chryſtuſowá krew napoiem;
Choćiaż zmyſły uſtáią.
Do utwierdzenia ſercá wiernego
Sámá wiárá doſyć czyni.
Ták wielkiemu tedy Sákrámentowi
Czołobitny pokłon oddaymy:
Y ſtárodawny dowod,
Nowemu niech uſtępuie nabożeńſtwu:
Niechay wiárá dokonywa,
Czego zmyſłom nie doſtáie.
Rodzącemu i Zrodzonemu

Chwa-

Chwałá i ſerdeczne weſele:
Zbáwienie, cześć, i moc,
Niech będzie i błogoſłáwieńſtwo:
Pochodzącemu od obudwu
Rowna niech będźie chwałá, Amen.

Gdy przyida do mieyſcá nágotowánego, Dyákon klęczący bierze od Kapłaná ſtoiącego Kielich z Nayświętſzym Sákrámentem, i położy go pierwey ná Ołtarzu, gdźie Kápłan kádźi, potym go wſtáwi do mieyſcá zgotowánego. Potym Nieſpor mowią bez ſpiewánia.

NA NIESZPOR

Zmowiwſzy ćicho Pater noſter i Ave Maria, *záczyna ſię Nieſpor od pierwſzey Antyphony.*

Antiph. Calicem ſalutaris.

Kielich zbáwienia wezmę, á imienia Páńskiego wzywáć będę.

Pſalm:

Credidi propter quod locutus.

UWierzyłem, przeto żem mowił: á ia poniżon ieſtem bárzo.

Iam rzekł w záchwyceniu moim: káżdy człowiek kłamcá.

Coż oddam Pánu: za wſzyſtko co mi dobrze uczynił.

Kielich zbáwienia wezmę: á imienia Páńskiego wzywáć będę.

Sluby moie Pánu oddam przed wſzyſtkim ludẽ iego. droga przed oblicznośćią Páńską śmierć świętych iego.

O Pánie! bom ia ſługá twoy: iam ſługá twoy, i ſyn ſłużebnice twoiey.

Potárgałeś pętá moie: tobie ofiáruię ofiárę chwały, á imienia Páńskiego wzywáć będę.

Sluby moie Pánu oddā przed oblicznośćią wſzyſtkiego ludu iego: wśieniách domu Páńskiego, w pośrodku ćiebie o Ieruzalem.

Antiph. Kielich zbáwienia wezmę, á imienia Páńskiego wzywáć będę.

Antiph. Cum his qui oderunt.

Ztemi ktorzy nie náwidzą pokoiu, byłem ſpokoyny, gdym mowił z niemi prześládowáli mię bez przyczyny.

Pſalmus 139.

Ad Dominum cum tribulaver.

WOłałem do Páná gdym był utrapiony, i wyſłuchał mię.

Pánie wyzwol duſzę moię od uſt niepráwych: i od ięzyká zdrádliwe°.

Coć może bydź dano, ábo coć może bydź przyłożono: do ięzyká zdrádliwego.

Strzały mocárzowe oſtre: zwęglem puſtoſzącym.

Ach mnie! że ſię mieſzkánie moie przedłużyło: mieſzkałē z obywátelmi Cedár, długo obywátelką byłá duſzá moiá.

Ztemi ktorzy nienáwidzą pokoiu, byłem ſpokoyny: gdym mowił z niemi, prześládowáli mię bez przyczyny.

Antiph. Z temi ktorzy nienáwidzą pokoiu, byłem ſpokoyny, gdym mowił z niemi, prześládowáli mię bez przyczyny.

Antiph. Ab hominibus.

Od ludźi nieſpráwiedliwych wybaw mię Pánie. *Pſalmus 139.*

Eripe me Domine ab homine.

WYrwiy mię Pánie od człowieká złośliwego: od mężá złośliwego wybaw mię.

Ktorzy myślili niepráwość w ſercu: cáły dźień ſtawiáli bitwy.

Zá oſtrzyli ięzyki ſwe iáko wężowe: iad zmiiow pod ich wárgámi.

Záchoway mię Pánie od ręki grzeſznikà: á od ludźi nieſpráwiedliwych wyrwiy mię.

Ktorzy myślili wywroćić kroki moie: zákryli pyſzni ſidłá ná mię.

Y powrozy rośćiągnęli ná ſidło: wedle drogi zgorſzenie położyli mi.

Rzekłē Pánu, tyś ieſt Bog moy: wyſłuchay Pá-

nie

nie głos prożby moiey.

Pánie, Pánie mocy zbáwienia mego: záſłoniłeś głowę moię w dźień woyny.

Nie poday mię Pánie od żądze moiey grzeſznikowi: myślili przećiwko mnie, nie opuſzczay mię, by ſię nie podnieśli.

Głowá okrążenie ich: i praca warg ich, okryie ich.

Będą ná nie padáć węgle, wrzućiſz ie w ogień: w nędzách nie wytrwáią.

Człowiek ięzyczny nie będźie kierowány ná źiemi: człowieká nie ſpráwiedliwego złe rzeczy uchwycą w zátráceniu.

Poznałem że Pan uczyni ſpráwiedliwość ubogiemu: i pomſtę nędznemu.

Atoli iednák ſpráwiedliwi będą wyznawáć imieniowi twemu: á práwi będą mięſzkáć z obliczem twoim.

Ant Od ludźi nieſpráwiedliwych wybaw mię Pánie.

Ant: Cuſtodi me à laqueo.

Strzez mię od śidłá, ktore ná mię záſtáwili, i do zgorſzenia tych ktorzy broią złośći.

Pſalmus 140.

Domine clamavi ad te, &c.

Pánie wołałē do ćiebie wyſłuchay mię: posłuchay głosu mego, gdy wołáć będę ktobie.

Niech idźie modlitwá iáko kádzenie przed obliczność twoię: á podnoſzenie rąk moich ofiárá wieczorna. Poſtaw Pánie ſtraż uſtō moim: á drzwi oſádzone wárgom moim.

Nie náchylay ſercá mego ku ſłowom złośliwym: ku wymawiániu wymowek w grzechách Z ludźmi broiącemi niepráwość: á nie będę ſpołkował z wybornymi ich.

Będźie mię karał ſpráwiedliwy miłośiernie, i będźie mię ſtrofował: lecz oleiek złośniká, niechay nie tłuści głowy moiey.

Bo ieſzcze i modlitwá moiá w upodobániu ich: pochłonieni ſą złączeni z opoką ſędźiowie ich.

Uſłyſzą ſłowá moie, iż przemogły: iáko grubość źiemie wyrwána ieſt ná źiemię.

Roſſypáne ſą kośći náſze podle piekłá: bo ku tobie Pánie Pánie oczy moie: w tobiem nádźieię miał, nie bierz duſze moiey.

Strzez mię od ſidła, ktore ná mię záſtáwili: i od obrázy tych, ktorzy broią złe.

W pádną wśiatkę iego złośnicy: oſobnom

ia,

ia, áż przeminę.

Antiph. Strzeż mię od śidłá ktore ná mię záſtáwili, i od zgorſzenia tych, ktorzy broią złośći.

Ant: Conſiderabam ad Ogląd ałem ſię ná práwą ſtronę: á obaczyłem, i nie był, ktoby mię poznał.

Pſalmus 141.

Voce mea ad Dominum, &c.

Głoſem moim wołałem do Páná: głoſem moim modliłem ſię Pánu.

Wylewałem przed oblicznośćia ie° prożbę moię: á utrapienie moie przed nim opowiádam.

Gdy wemnie duch moy uſtawał: átyś znał ścieſzki moie.

Ná tey drodze, ktoram chodźił: zákryli śidło ná mię.

Ogląd ałē ſię ná práwą ſtronę, á obaczyłem: i nie był ktoby mię poznał.

Zginęłá mi ućieczká: á nie máſz ktoby ſię pytał o duſzy moiey.

Wołałem ktobie Pánie, rzekłem: tyś ieſt nádźieią moią, czaſtká moiá w źiemi żyiących.

Wyſłuchay prożbę moię, bom ći uniżony bárzo.

Wybaw mię od prześladowcow moich: boć ſię zmocnili bárzo.

Wywiedź z ćiemni-

ce duſzę moię, ku wyznawániu imieniowi twemu: ná mię czekáią ſpráwiedli, áż mi nágrodźiſz.

Antiph. Oglądałem ná práwą ſtronę, á obaczyłem, i nie był ktoby mię poznał.

Capitulum i Hymnu nie mowią przez te trzy dni.

Antyphoná ná Magnificat

Cænantibus autē illis.

A gdy wieczerzáli wźiął Iezus chleb i błogoſłáwił i łamał i dał Uczniom ſwoim.

Canticum B. M. Virginis.

Magnificat anima mea Dominū.

Wielbi duſzo moiá Páná.

Y rozrádował ſię duch moy w Bogu Zbáwićielu moim.

Iż weyrzał ná pokorę ſłużebnice ſwoiey, ábowiem oto od tąd błogoſłáwioną mię zwáć będą wſzyſtkie narody.

Abowiem uczynił mi wielkie rzeczy, ktory możny ieſt: i ſwięte imię iego.

A miłośierdźie iego od narodu do narodu: boiącym ſię iego.

Uczynił moc w rámieniu ſwoim, roſproſzył pyſzne myślą ſercá ſwego.

Złożył mocárze z ſtolice: á podwyżſzył pokorne.

Łáknące nápełnił dobrámi

brámi: á bogacze z niſzczym puścił.

Przyiął Izráelá ſługę ſwego: wſpomniawſzy ná miłośierdźie ſwoie.

Iáko mowił do Oycow náſzych. Abráhámowi i naśieniu iego ná wieki.

Antiph A gdy wieczerzáli, wźiął Iezus chleb, błogoſłáwił i łamał i dał Vczniom ſwoim.

Potym mowią klęknawſzy ná koláná.

Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do śmierći, *i ćicho mowią* Páter noſter: *Potym Pſalm* Miſerere, *ktory ſkończywſzy te modlitwe mowią.*

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

WEyrzyi Pánie proſiemy, ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan náſz Iezus Chryſtus podał ſię ná ręce ludźi winnych, i śmierć raczył krzyżową podiąć. *po ćichu záś mowić:* Ktory z tobą żyie i kroluie, &c.

Potym iáko ſię Nieſpor odpráwi, ábo też wſam Nieſpor Celebránt z Miniſtrámi obnażáia Ołtarze, czytáią te Antyphony i Pſalm náſtępuiący.

Antiph. Diviſerunt ſibi. Podźielili ſobie odźienia moie: á o ſuknią moię los miotali.

Pſalmus 21.

Deus Deus meus reſpice in me.

Boże Boże moy weyrzyi ná mię, czemuś

mię

mię opuśćił? dáleko od zbawienia mego ſłowá grzechow moich

Boże moy będę wołał we dnie, á nie wyſłuchaſz: i w nocy, á ńie ku głupſtwu mnie.,

A ty mieſzkaſz w świątnicy chwało Izráelska.

W tobie nádźieię mieli Oycowie náſzy: nádźieię mieli, i wybáwiłeś ie.

Do ćiebie woláli i zbáwieni ſą: w tobie nádźieię mieli, á nie ſą záwſtydzeni.

A iam ieſt robak á ńie człowiek: pośmiewiſko ludzkie i wzgárdá poſpolſtwá.

Wſzyſcy ktorzy mię widźieli: náśmiewáli ſię zemnie: mowili uſty i kiwáli głową.

Nádźieię miał w Pánu, niechay go wyrwie: niechay go zbáwi, ponieważ chce go.

Abowiem tyś ieſt, ktoryś mię wyćiągnął z żywotá: nádźieio moiá od pierśi mátki moiey.

Ná ćię porzucony ieſtē z żywotá mátki moiey tyś ieſt Bogiem moim: nie odſtępuy odemnie.

Abowiem utrapienie moie bliſkie ieſt: bo niemáſz ktoby rátował.

Obtoczyło mię ćielcow wiele: bycy tłuśći oblegli mię.

Otworzyli ná mię gębę ſwą: iáko lew porywá-

rywáiacy i ryczący.

Wylánym ieſt iáko wodá: i rozſypáły ſię wſzyſtkie kośći moie.

Stáło ſię ſerce moie iáko wosk topnieiący wpośrod żywotá mego.

Wyſchłá iáko skorupá śiłá moiá: á ięzyk moy przyſechł do podniebienia mego, i obroćiłeś mię w proch śmierći.

Abowiē obſtąpiło mię pſow wiele: zbor złośnikow obległ mię.

Przebodli ręce moie, i nogi moie: policzyli wſzyſtie kośći moie.

A oni uważáli, i pátrzáli ná mię: rozdźielili ſobie ſzáty moie, á o ſuknią moię los miotáli.

Ale ty Pánie nie oddalay odemnie wſpomożenia twego: weyrzy ná obronę moię.

Wyrwiy od mieczá, Boże, duſzę moię: á z ręki pſá iedynaczkę moię.

Wybaw mię z páſzczeki lwá: á od rogow iednorożcowych uniżenie moie.

Będę opowiádał imie twoie Bráćiey moiey: wpośrod Kośćioła będę ćię chwalił.

Co ſię Páná boićie, chwalćie go: wſzyſtko náśienie lákobowe wyſławiayćie go.

Niech ſię go boi wſzyſtko naśienie Izráelskie: ábowiem nie wzgárdźił áni odrzućił

prożby ubogiego.

Ani odwroćił oblicza ſwego odemnie: á gdym wołał do niego, wyſłuchał mię.

U ćiebie chwałá moiá w Kośćiele wielkim: ſluby moie oddam przed oczymá boiącym ſię iego.

Będą iedli ubodzy, i náiedzą ſię: i będą chwalić Páná, ktorzy go ſzukáią, będą żyć ſercá ich ná wieki wiekow.

Wſpomnią i náwrocą ſię do Páná: wſzyſtkie kráie ziemie.

Y będą ſię kłaniáć przed oblicznośćią iego: wſzyſtkie fámilie pogáńſkie.

Abowiem Páńſkie ieſt Kroleſtwo: i on będźie pánował nád pogány.

Iedli i kłaniáli ſię wſzyſcy tłuśći źiemſcy: przed oblicznośćią iego będą padáć wſzyſcy, ktorzy zſtępuią w źiemię.

A duſzá moiá iemu będźie żyłá: i náſienie moie będzie mu ſłużyć.

Będźie opowiádan Pánu rodzay przyſzły: i będą opowiádáć niebioſá ſpráwiedliwość iego ludowi, ktory ſię ná rodźił, ktory uczynił Pan.

Antiph. Podźielili ſobie odźienia moie, á o ſuknią moię los miotáli.

Processya Czwartku Wieczerzy Pánskiey, kiedy Nayśw: SAKRAMENT do grobu chowáią.

TEgo dniá Káptan dwie Hoſtye konſekruie,, z ktorych iednę ná iutrzeyſſy dźień záchowuie, á druga konſumuie, ktora konſumowawſſy weſpot ze krwia Páńſka niż pálce omyie. Hoſtya záchowana do kielichá kłádźie oſobnego, ktory Dyákon pala i pátyna nákrywa, a ná wierzchu welum białe rozwinione kłádźie, i ná środku Oltarzá kłádźie.

Tym czáſem Bráćia wchodza do Kośćiołá, i iáko w Proceſſyi ná Chory, według ſpoſobności mieyſcá, dźiela ſię, i odprawuie ſię Kommunia ſpoſobem zwyczáynym; ták żeby po Dyákonie i Subdyakonie kommunikowali Káptani, po tych Akolići, i Turyferáryuſſ weſpot, potym drudzy Bráćia: á ná oſtátek świeccy, ieżeli ktorzy będa: á Bráćia, ieżeli świeckim do Kommuniy nie przeſſkadzáia, tám zoſtána áſſ do Proceſſyey; bo ináczey do Choru odchodza, (ieżeliby bliſko był) ábo ná inſſe mieyſce wcześnieyſſe, gdźie będa ſpiewáć po kommuniy, i inne rzeczy odprawia iáko we Mſſale opiſano.

Niech ſię ſtára Zákryſtyan, áby pod ten czás wſſyſtko cò do Proceſſyi i do grobu należy, gotowo było: to ieſt z ſkrzyneczka ábo Tábernákulum (wewnatrz gdźie Nayśw Sákrament ma bydź włożony, Korporat i Portátel máiace) i klucz z kłotka z woſkiem i pieczęćia, dla zápieczętowánia iey, ieżeli ieſt zwyczay pieczętować ia: náoſtátek świece z inſſemi potrzebámi pogotuia.

Nád to wedle Oltarzá, u ktorego ná ten czás odprawuia, Krzyż záſtoniony i Báldachin poſtáwia, i dwáy Turyferáryuſſowie

wie będą gotowi, ktorzyby Nayśw: SAKRAMENT, gdy go w Processyi ponioſą, bez przeſtanku turyfikowáli.

Wſzyſtko ták ſporządźiwſſy, Podprzeorzy ábo Zákryſtyan, ábo inni dwáy z Stárſſych, opátrza wczás cztérech ábo ſześći Bráći Kápłanow, ábo ieżeli ći nie będą mogli bydź, niektorych zgodnieyſſych świeckich, według pomienionej liczby, ktorzyby Báldáchin nieśli, á drugim záś ktorzy obecni będą, wſſyſtkim dwáy Bráćia inśi, świece rozdádza.

Ten ktory celebruie, ze dwiemá Miniſtrámi ná środku Ołtárzá uklęknawſſy, Nayśw. Sákrámént ádoruie: potym gdy ieden z Turyferáryuſſow náwicellę Dyakonowi poda, w obadwa Turybularze kádźidło ſypie, iednákże nie benedykuie go: oddawſſy náwicellę, Dyákon Turybularz Kápłanowi podáie, ktory Nayśw: Sákrámént z rewerencyą Turyfikuie.

Subdyákon kłádźie ná ſſyię Kápłánowi ná kapę welum iedwábne białe, ktore po rámionách niech ſię ſpuśći ná dol áż do środku grzbietá, á kráie iego ná pierśiách ſpuſczone, niech będą złączone. Dyákon záś uklęknawſſy i znowu wſtawſſy, Kielich z Nayświętſzym Sákrámentem wźiawſſy, podaie Kapłanowi ieſzcze klęczącemu, przykrywáiąc go kráiámi pomienionego welum, ná rámionách Kápłáńſkich wiſſącego.

Kápłan wſtawſſy z Miniſtrámi obraca ſię ku ludźiom, i pod Báldáchin wchodźi, á tym czáſem záczną Kántorowie Hymn Pange lingua, iáko wyżey ná kárćie 125.

Potym gdy Konwent, pomieniony Hymn dáley ſpiewa, ſporządźáią Processya áż do grobu po Kośćiele, ábo po Káplicy wielkiey, iako będźie wcześniey, w ten niżey podány ſpoſob.

Naypierwey poydźie Subdyákon w Albie Dalmátyce i z ma-

ni-

nipularzem, niosąc Krucyfix zásłoniony w pośrzod dwu Akolitow, zá ktoremi ieżeli bedą iácy świeccy, poydą: potym Brácia od młodszych w Zakonie poczawszy: po tych Kápłan pod Báldáchinem, Dyákoná po práwey: á Subdyákoná po lewey stronie máiąc, rámiená ugo i rece ktoremi Kielich nieśie podnoszących, przed ktorym dway Turyferáryuszowie Nayświetszy Sákrament turyfikuiąc poydą.

Gdy przyidą do Grobu ten ktory celebruie wpośrod dwu Ministrow, wstępuie, istoiąc uskrzyneczki w ktorey Nayświetszy Sákrament máią schować, odiawszy z wierzchu kráiu welum, stawia go ná Ołtarzu, i odstąpiwszy troche pozad, wsypie kádzidło do Turybularzá, á kleczą turyfikuie Nayświetszy Sákrament trzy rázy. Potym do skrzyneczki schowa zámykáiąc ią, i ieżeli ten zwyczay iest kłotke iey pieczetuiąc, klucz przy sobie z pilnością chowa i pieczec.

Brácia położywszy świece, i do Choru zászedszy, Nieszpor bedą odpráwowáć. Tym czásem Zákrystyan grob niech ubiera: á Kápłan i Ministry do Ołtarzá, u ktorego celebrowano przystąpiwszy, od niego wszystek ápárat, iáko to Antepedyum i obrusy (iáko Mszał opisuie) odeymą.

O Mándaćie Czwartku Wieczerzy Pánskiey.

TEgo dnia (pierwszey ábo wtorey godźiny po południu) Brácia ná powinność mándatu kołátániem tabliczek zwołáni, niech się do Zákrystyi znidą: á pogotowawszy łáwy do śiedzenia, miedni-

dnicę, Tuwálnie, ábo ręczniki, i náczynia do wylewánia wody, i inne rzeczy do umywania nog potrzebne, nákßtatt Proceſſyi, gdy młodßy poprzedzáia, Przełożony w Albie, w Stule, i w Kapie fioletowey, między Miniſtrámi w Dálmátykách białych, za niemi idzie; Dyákon po práwey ſtronie Mßat ná pierśiách położony nioſąc, á Subdyákon po lewey ſtronie iego będąc Turyferáryuß z turybularzem, i Akolići z świecámi poprzedzáia do náznáczonego mieyſcá milcząc i ſkromnie boſo, z nákrytą głową niech idą: ná ktore gdy przyidą Bráćia porządkiem ſwoim mieyſce trzymáiąc, á Turyferáryuß i Akolići we środku ſtoiąc, ná Chory rozdźieleni ſpoſobem Proceſſyi niech ſtoią, twárzámi ſię do ſiebie ſámych obroćiwßy.

Po mátym zás czáćie, gdy wßyſcy milczą, dwáy Miniſtry weſpot z Turyferáryuſzem do Kápłáná uczyniwßy mu rewerencyą przyſtępuią: potym Dyákon Subdyákonowi Kśięgę podáie, á wźiąwſzy Náwicellę od Turiferáryuſzá, o benedykowánie kádźidłá proſi Kápłáná, ktory ie benedykuie, i zwyczáynym ſpoſobem do Turybularzá ſypie.

Potym záraz Dyákon Nawicellę Turyferáriuſzowi oddáie, á wźiąwſzy od Subdyákoná Kśięgę. uklęknąwſzy, o benedykcyą ná ſpiewánie Ewángelii proſi; ktorą wźiąwſzy, i rękę Kápłanowi pocáłowawſzy, wſtawſzy, gdy Subdyákon zá nim idźie, Akolići i Turyferaryuſzowie przed nim do pulpitku, welum białym iedwábnym przykrytego, przyſtępuie, i tám Ceremonie zwyczáyne záchowawſzy, Ewangelia ſpiewa.

Sequentia Sancti Evangelii Secundum Ioannem.

ANte diem feſtum Pa-

Ewangelia według Iana Świętego w Rozdź: 13.

PRzed dniem świętym

Pa-

ſchæ, ſciens Ieſus, quia venit hora ejus, ut tranſeat ex hoc mũdo ad Patrẽ: cum dixiſſet ſuos, qui erant in mũdo, in finem dilexit eos. Et cœnâ factâ cum diabolus jã miſiſſet in cor, ut traderet eũ Iudas Simonis Iſcariotæ: ſciens quia omnia dedit ei Pater in manus; & quia à Deo exivit & ad Deum vadit: ſurgit à cœna, & ponit veſtimenta ſua, & cum accepiſſet linteum, præcinxit ſe. Deinde mittit aquam in pelvim, & cœpit lavare pedes Diſcipulorum, & extergere linteo, quo erat præcinctus. Venit ergò ad Simonem Petrum, & di-

Páſchy, widźiał Iezus, iż przyſzłá godźiná iego, áby przeſzedł z tego świátá do Oycá: umiłowawſzy ſwe, ktorzy byli ná świećie do końcá ie umiłował. A odpráwiwſzy wieczerzą, gdy iuż był diabeł wrzućił w ſerce Iudaſzá Symonowego Iſzkáryotá, żeby go wydał: wiedząc iż wſzyſtko dał Oćiec w ręce iego; á iż od Bogá wyſzedł, i do Bogá idźie: wſtał od wieczerzy, i złożył ſzáty ſwe, á wźiąwſzy prześćierádło przepáſał ſię. Potym nálał wody w miednicę; i począł umywáć nogi Vczniõ i ućieráć prześćierádłem, ktorym ſię był przepáſał.

Przy-

cit ei Petrus: Domine, tu mihi lavas pedes? Reſpondit ei IESVS & dixit ei: Quod ego facio, tu neſcis modo, ſcies autem poſtea. Dicit ei Petrus: Non lavabis mihi pedes in æternum: Reſpondit ei IESVS: Si non lavero te, non habebis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus: Domine, non tantum pedes meos, ſed & manus & caput. Dicit ei IESVS: qui lotus eſt, non indiget niſi ut pedes lavet, ſed eſt mūdus totus. Et vos mundi eſtis, ſed non omnes. Sciebat enim quis nam eſſet, qui traderet eum; propterea dixit: Non e-

Przyſzedł tedy do Symoná Piotrá, i rzekł mu Piotr: Pánie, ty mnie nogi umywaſz? Odpowiedźiał Iezus, i rzekł mu: Co ia czynię, ty teraz nie wieſz, ále dowieſz ſię potym. Rzekł mu Piotr: Nie będźieſz mi umywał nog ná wieki. Odpowiedźiał mu Iezus: Ieźli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći ze mną. Rzekł mu Symon Piotr: Pánie nie tylko nogi moie, ále i ręce i głowę. Rzekł mu Iezus: kto omyty ieſt, nie potrzebuie iedno żeby nogi umył, ále ieſt czyſty wſzyſtek. Y wy ieſteśćie czyſtemi, ále nie wſzyſcy. Abowiem wiedźiał

kto-

ſtis mundi omnes. Poſtquam ergo lavit pedes eorum, & accepit veſtimenta ſua, cum recubuiſſet iterum, dixit eis: Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me Magiſter & Domine: & bene dicitis: ſum etenim. Si ergo ego lavi pedes veſtros Dominus & Magiſter: & vos debetis alter alterius lavare pedes. Exemplum enim dedi vobis, ut quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis.

ktory był, co go miał wydáć, dla tego powiedźiał: Nie ieſteśćie wſzyſcy czyſtemi. Gdy tedy umył nogi ich, i wziął ſzáty ſwe, śiadſzy záśię, rzekł im: Wiećie com wam uczynił? Wy mnie zowiećie Náuczyćielu i Pánie: i dobrze mowićie, bom ći ieſt. Ieśli tedy ia Pā i Náuczyćiel umyłem nogi wáſze, i wy powinniśćie ieden drugiemu nogi umywáć. Abowiem dałem wam przykład, ábyśćie iákō ia uczynił, ták i wy czynili.

Skończywſzy Ewángelia, do Kapłaná powracáia, ktoremu Subdyákon Kśięgę do pocáłowánia ofiáruie; á Dyákon pomienionego Kápłaná turyfikuie. Potym Akolići świece zágáśiwſzy, i Turyferáryuſz turybularz położywſzy, Kapę z Kápłaná zdeymuia, i z Miniſtrow także Dálmátyki.

To odpráwiwſzy Miniſtry Kapłaná ręcznikiem przepáſuia,

ktory gdy Kantorowie záczna, i Chor dáley ſpiewać będźie Antyph Mandatum, *poczyna umywáć nogi od głowy Choru práwego w ten ſpoſob.*

Káplan ze dwiemá Miniſtrámi, przed káżdym z oſobná Brátem uklęknawſſy, gdy Dyákon nogę práwa ktorego Brátá trzyma, á Subdyákon wody z náczynia do miednice nálewa, wſſyſtkich porzadkiem Bráćiey umywa, oćiera, i cáłuie. Akolići i Turyferáryuſß wody letnicy dodáia i ręcznikow, á wodę oſßpecona do drugiey miednice, ktora bliſko będźie nágotowáná, wylewáia.

Gdy ſię umywánie odprawuie, Bráćia ſiedza. Wierſße i Antyphony naſtępuiace ſpiewáia, ták żeby Konwent Antyphony, á Kántorowie wierſße mowili, iáko niżey opiſuie ſię.

Antiph. Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, ſicut dilexi vos dicit Dominus.

Ant: Przykazánie nowe dáię wam: ábyśćie ſię ſpołecznie miłowáli, iákom was umiłował mowi Pan.

Pſalm. Beati immaculati in via: qui ambulant in lege Domini.

Pſal. Błogoſłáwieni niepokaláni w drodze: ktorzy chodzą w Zakonie Páńskim.

Potym záraz powtarzáia tę Antyphonę.

Antiph. Mandatum novum do vobis: ut diligatis invicem, ſicut di-

Ant: Przykazánie nowe dáię wam: ábyśćie ſię ſpołeczne miłowáli, iá-

kom

lexi vos, dicit Dominus.

kom was umiłował, mowi Pan.

Y ták inſze Antyphony, ktore máia przy ſobie Pſálmy, ábo wierſze: powtarzáne bywáia, á z każdego Pſalmu, tylko pierwſzy wierſz mowia.

Antiph. Poſt quam ſurrexit Dominus à cœna, miſit aquam in pelvim, & cœpit lavare pedes Diſcipulorũ ſuorũ, hoc exemplum reliquit eis.

Ant. Gdy wſtał Pan od wieczerzy, nálał wody w miednicę, i począł umywáć nogi Vczniow ſwoich; ten przykład zoſtáwił im.

Pſalm: Magnus Dominus & laudabilis nimis: in civitate Dei noſtri in monte ſancto ejus.

Pſ Wielki Pan i chwalebny bárzo: w mieśćie Bogá náſzego ná gorze świętey iego.

Antiph. Dominus Ieſus poſtquã cænavit cum Diſcipulis ſuis, lavit pedes eorum, & ait illis: Scitis quid fecerim vobis ego Dominus & Magiſter? Exemplũ dedi vobis, ut & vos ita faciatis.

Ant. Pan Iezus odpráwiwſzy wieczerzą z Vczniámi ſwemi, umył nogi ich, i rzekł im: Wieśćie com wam uczynił ia Pan i Miſtrz? dałem wam przykład, ábyśćie i wy ták czynili.

Pſalm. Benedixiſti Domine terram tuam: avertiſti captivitatem Iacob.

Antiph Domine tu mihi lavas pedes? reſpondit Ieſus & dixit ei: ſi non lavero tibi pedes, non habebis partem mecum.

V. Venit ergo ad Simonem Petrum, & dixit ei Petrus.

Tu powtarzáia Antyph.

Domine tu mihi lavas pedes? reſpondit Ieſus & dixit ei: ſi non lavero tibi pedes, non habebis partem mecum.

V. Quod ego facio, tu neſcis modò, ſcies autem poſtea:

Ieſzcze trzećí raz powtarzáia.

Pſ Błogoſławiłeś Pánie źiemię twoię: odwroćiłeś poimánie Iákobá.

Ant. Pánie ty mnie nogi umywaſz? odpowiedźiał Iezus i rzekł mu: ieźli ćię nie umyię, nie będźieſz miał cześći zemną.

V. Przyſzedł tedy do Symoná Piotrá, i rzekł do niego Piotr.

Tu powtarzáia Antyph:

Pánie ty mnie nogi umywaſz? odpowiedźiał Iezus i rzekł mu: ieźli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći zemną.

V. Co ia czynię, ty teraz nie wieſz, ale dowieſz ſię potym.

Ieſzcze trzećí raz powtarzáia.

Do-

Domine tu mihi lavas? reſpondit Ieſus, & dixit ei: Si non lavero tibi pedes, non habebis partem mecum.

V. Si ego Dominus & Magiſter veſter lavi vobis pedes: quanto magis debetis alter alterius lavare pedes?

Pſalm. Audite hæc omnes gentes: auribus percipite, qui habitatis orbem,

Antiph. In hoc cognoſcent omnes quia Diſcipuli mei eſtis, ſi dilectionem habueritis ad invicem.

V. Dixit Ieſus Diſcipulis ſuis.

Antiph. Maneant in

Pánie ty mnie nogi umywaſz? odpowiedźiał Iezus, i rzekł mu: Ieźli ćię nie umyię, nie będźieſz miał częśći zemną.

V. Ieźlim ia Pan i Náuczyćiel wáſz umył wam nogi: dáleko bárźiey powinniśćie ieden drugiego nogi umywáć.

Pſ. Słuchayćie te° wſzyſtkie narody: bierzćie w uſzy wáſze, ktorzy mieſzkaćie ná świećie.

Antiph. Poznáią z tego wſzyſcy, żeśćie Uczniámi moiemi, ieżeli miłość wzáiemną mieć będźiećie.

V. Rzekł Iezus Uczniō ſwoim.

Ant. Niechay trwáią w

was

vobis fides, ſpes, charitas, tria hæc: major autẽ horum eſt charitas.

V. Nunc autem manent fides, ſpes, charitas; tria hæc: major horum eſt haritas.

Antiph. Benedicta ſit Sancta Trinitas, atque indiviſa unitas: cõfitebimur ei, quia fecit nobiſcum miſericordiam ſuam.

V. Benedicamus Patrem, & Filium, cum Sãcto Spiritu.

Pſalm. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum: concupiſcit & deficit anima mea in atria Domini.

Antiph. Ubi charitas & amor, Deus ibi eſt.

was wiárá, nádźieiá, miłość, to troie: á z tych większa ieſt miłość.

V. Teraz záś trwáią wiárá, nádźieiá, miłość; to troie: z tych większa ieſt miłość.

Ant: Niech będźie błogoſłáwiona Troycá S. i nierozdźielna iedność: będźiemy iey wyznawáć, bo uczyniłá z námi miłośierdźie ſwoie.

V. Błogoſławmy Oycá, i Syná, z Duchem Swiętym.

Pſal. Iáko miłe przybytki twoie Pánie Zaſtępow: żąda i uſtáie duſzá moiá do przyśionkow Páńskich.

Ant. Gdźie ieſt miłość Boża i bliźnie°, tám Bog ieſt.

V.

V. Congregavit nos in unum Chriſti amor.

V. Zgromádźiłá nás miłość Chryſtuſowá wiedno.

V. Exultemus, & in jucundemur.

V. Ráduymy ſię bárzo i wniey ćieſzmy ſię.

V. Timeamus, & amemus Deum vivum.

V. Boymy ſię i miłuymy Bogá żywego.

V. Et ex corde diligamus nos ſincero.

V. A z ſercá miłuymy ſię ſzczerego.

Potym powtarzáia Antyph.

Potym powtarzáia Antyph.

Antiph. Ubi charitas, & amor, Deus ibi eſt.

Ant. Gdźie ieſt miłość Boża i bliźniego, tám Bog ſam ieſt.

V. Simul ergo cùm in unum congregamur.

V. Gdy ſię weſpoł wiedno zgromadzamy.

V. Ne mente dividamur, caveamus.

V. Zebyśmy ſię umyſłem nie dźielili i rożnili, ſtrzeżmy ſię.

V. Ceſſent jurgia maligna, ceſſent lites.

V. Niech uſtáną poſwáry złośliwe, niech uſtáną zwády.

V. Et in medio noſtri ſit Chriſtus Deus.

V. A w pośrodku nas niech będźie Chryſtus Bog.

Ie-

Ießcze i tu powtarzáia Antyphonę.

Ubi charitas & amor, Deus ibi eſt.

V. Simul quoq; cum Beatis videamus.

V. Glorianter vultum tuum Chriſte Deus.

V. Gaudium, quod eſt immenſum, atque probum.

V. Sæcula per infinita ſæculorum, Amen.

Ießcze i tu powtarzáia Antyphonę.

Gdźie miłość Boża i bliźniego, tám Bog ieſt.

V. Weſpoł też i z błogoſłáwionemi oglądaymy.

V. Chełpiąc ſię, oblicze twoie Chryſtuśie Boże.

V. Weſele i rádośći ktora ieſt nieźmierna i święta.

V. Ná nieſkończone wieki wiekow, Amen.

Odpráwiwſzy umywánie nog. Miniſtry (nie potrzebá bowiem nog ich umywáć) opáſuia ręcznik Káplánowi, á włożywßy ná niego Kapę; Dálmátyki ktorych przed umywániem używáli, znowu ná ſię biorą: ten ktory celebruie między dwiemá Miniſtrámi, do pulpitká przyſtępuie, u ktorego to pulpitká tylko Akolići z świecámi zápalonemi ſtoią! i Antyphonę, ábo wierß ktory ná ten czás ſpiewáć będą, ſkonczywſzy, głoſem mowi Pater noſter, *ktorzy wſzyſcy niſko náchyliwſzy ſię po ćichu mowić będą: ktory ná ſłowá* Et ne nos inducas, *(ktore onże głoſem támże mowić będźie) gdy ſię podnioſą, i do Ołtárzá obroca, wierſze záraz náſtępuiące, i Orácyą, gdy ſię wſzyſcy ná nię náchylą, niech odpráwuie.*

V. Et

V. Et ne nos inducas in tentationem,

R. Sed libera nos à malo.

V. Tu mandaſti mãdata tua Domine,

R Cuſtodiri nimis.

V. Tu lavaſti pedes Diſcipulorũ tuorum.

R. Opera manuũ tuarũ Domine ne deſpicias.

V. Domine exaudi orationem meam,

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiſcũ,

R. Et cum ſpiritu tuo.

Oremus.

Adeſto Dńe quæſumus, officio ſervitutis noſtræ: & quia tu Diſcipu-

V. Y nie wodź nas ná pokuſy.

R. Ale nas zbaw ode złego.

V. Tyś przykazał, ábyśmy przykazań twoich

R. Strzegli bárzo i one záchowywáli.

V. Tyś umywał nogi Uczniow twoich.

R. Dźiełẽ rąk twoich Pánie nie pogardzay.

V. Pánie wyſłuchay modlitwę moię,

R. A wołánie moie niech do ćiebie &c.

V. Pan zwámi,

R. Y z Duchẽ twoim.

Modlmy ſie.

Przybądź Pánie proſiemy ćię do powinnośći uſługi náſzey; á żeś ty

lis tuis pedes lavare dignatus es, ne despicias opera manuum tuarum, quæ nobis retinenda mandasti: ut sicut hic nobis, & à nobis exteriora abluuntur inquinamenta: sic à te omnium nostrûm interiora laventur peccata. Quod ipse præstare digneris, qui vivis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum, R. Amen.

Uczniō twoim umywáć raczył nogi, nie pogárdzay dźiełámi rak twoich, o ktorycheś przykazał, ábyśmy ie záchowáli: żeby iáko tu nam, i z nas powierzchne zmázy zmywáią: ták ty wszystkich nas z wnętrznych grzechow nászych omyłeś. Co sam racz spráwić, ktory żyiesz i krolujesz Bog, przez wszystkie wieki wiekow, R. Amen.

A ieżeli ma bydź Kazánie, záraz Kaznodzieiá (chybá żeby był samże ten ktory celebruie) o benedykcya prosi, i bierze ia. Potym ten ktory celebruie wespoł z Ministrámi w Zakrystyi, z Aparatow rozbieráia się; á inśi do Choru się znida, ábo támże (ieżeli się ták Przeorowi będźie zdáło) ná słuchánie kazánia zostáną.

NA KOMPLETE,

Nie trzebá mowić Jube Domine, *áni* Adjutorium, *ále tylko uczyniwszy powszechna Spowiedź, to iest* Confiteor, *poczyna się záraz od Psalmu pierwszego.* *Psalm:*

Psalmus 4.

Cum invocaverem exaudivit, &c.

Kledym wzywał, wysłuchał mię Bog sprawiedliwości: w ucisnieniu rozprzestrzeniłeś mi.

Zmiłuy się nádemną: á wysłuchay modlitwę moię.

Synowie człowieczy, pokiż ćięszkiego sercá: á przeco miłuiećie márność, i szukaćie kłamstwá.

Wiedzćiesz iż dźiwnym Pan uczynił świętego swego: wysłucha mię Pan, gdy záwołam do niego.

Gniewayćie się, á nie grzeszćie: co mowićie w sercách wászych, ná łoszkách wászych żáłuiećie.

Ofiáruyćie ofiárę sprawiedliwości, á ufayćie w Pánu: wiele ich mowią, ktoż nam pokazał dobrá.

Ná známionowána ieśt nád námi świátłość oblicza twego Pánie: dałes wesele w sercu moim.

Od owocu zboża winá, i oliwy swey, rozmnożeni są.

W pokoiu będę spał: i odpoczywał.

Bo ty Pánie osobliwie w nadźiei postánowiłeś mię.

Psalmus 30.

In te Domine speravi.

W Tobiem Pánie nádźieię miał, niech nie będę záwſtydzō ná wieki: w ſpráwiedliwośći twoiey wybaw mię.

Nákłoń ku mnie uchá twego, pośpieſz ſię ábyś mię wyrwał.

Bądź mi Bogiem obrońcą, domem ućieczki: ábyś mię zbáwił.

Abowiē moc moiá i ućieczká moiá ieſteś ty: á dla imienia twego záprowádźiſz mię, i wychowaſz mię.

Wywiedźieſz mię zśidłá tego, ktore ná mię zákryli: boś ty ieſt obrońcá moy.

W ręce twoie polecam duchá mego: odkupiłeś mię Pánie Boże prawdy.

Pſalmus 20

Qui habitat, &c.

K To mieſzka wſpomożeniu Naywyżſzego: w obronie Bogá niebieſkiego będźie przebywał.

Rzecze Pánu: Obrońcá moy i ućieczká moiá ieſteś ty: Bog moy, w nim będę miał nádźieię.

Abowiem on mię wyrwał zśidłá łowiących: i od przykrego ſłowá.

Plecámi ſwemi okryie ćię: á pod ſkrzydłámi iego nádźieię mieć będźieſz.

Tarczą ogárnie ćię prawdá iego: nie ulęknie ſię od ſtráchu nocnego.

Od

Od ſtrzały lecącey we dnie, od ſpráwy przechodzącey ſię w ćiemnośći: od náiázdu, i od czártá południowego.

Pádnie przy boku twoim tyśiąc, à dźieśięć tyśięcy po práwey ſtronie twoiey: ku tobie ſię záś nie przybliży.

Záiſte oczymá twemi oglądaſz: i uyzrzyſz odpłátę grzeſznikow.

Abowiem ty Pánie ieſteś nádźieią moią: poſtánowiłeś Naywyżſzego ućieczką twoią.

Nie przyſtąpi do ćiebie złe: i nie przybliży ſię do przybytku twego.

Abowiē Aniołō ſwoim roſkazał o tobie: áby ćię ſtrzegli ná wſzyſtkich drogách twoich.

Ná ręku będą ćię nośić: ábyś ſnać nie obráźił o kámień nogi twoiey.

Po żmiy i Bażyliſzku chodźić będźieſz: i podepceſz lwá i ſmoká.

Iż we mnie nádźieię miał, wybáwię go: obronię go, że poznał imię moie.

Będźie wołał ku mnie, á ia go wyſłucham: wyrwę go i uwielbię go.

Długośćią dniow nápełnię go: á okażę mu zbáwienie moie.

Pſalm. 133.

Ecce nūc benedicite.

OToż teraz błogoſła-

wćie

wćie Páná: wszyscy słudzy Páńscy.

Ktorzy stoićie w domu Páńskim: w śieniách domu Bogá nászego.

W nocy podnoścíe ręce wáśze ku świątnicy: á błogosławćie Páná.

Niechay ćię błogosłáwi Pá z Syonu: ktory stworzył Niebo i źiemię.

Pieśń Symeoná.

Nunc dimittis servum, &c.

Teraz wypuszczaśz sługę twego Páńie w pokoiu: według słowá twego.

Bo oczy moie oglądáły zbáwienie twoie.

Ktoreś zgotował: przed obliczności ą wszystkich ludźi.

Swiátłość ná obiáwienie Pogánow: i chwałę ludu twego Izráelskiego.

Potym klęknawszy ná koláná mowią. V. Chrystus stał się dla nas posłusznym áż do śmierći, *i mowią ćicho* Pater noster, *potym Psalm* Miserere mei, *ktory skończywszy mowią tę Modlitwę.*

MODLITWA.

Weyzrzyi Páńie prośimy, ná tę czeladkę twoię: dla ktorey Pan nász Iezus Chrystus podał się rękom winnych: i śmierć krzyżową raczył podiąć, *po ćichu mowią.* Ktory z tobą żyie i kroluie, w iedności Duchá Swiętego, ná wieki wiekow, Amen.

w Wiel-

w WIELKI PIATEK

In Paraſceve.

NAJVTRZNIA

W pierwßym Nokturnie.

Antiph. Aſtiterunt Reges terræ.

Stánęli weſpoł Krolowie źiemſcy, á Kśiążętá zeſzli ſię w gromádę przećiw Pánu, i przećiw Chryſtuſowi iego.

Stánęli weſpoł Krolowie źiemſcy, á Kśiążętá zeſzli ſię w gromádę przećiw Pánu i przećiw Chryſtuſowi iego.

Antiph: Diviſerunt ſibi veſtimenta.

Podźielili ſobie ſzáty moie, á o ſuknią moię los miotáli.

Antyph: Podźielili ſobie ſzáty moie: á o ſuknią moię los miotáli.

Ant: Inſurrexerunt inme.

Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi, i ſkłamáłá niepráwość ſobie.

Antyph: Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi i ſkłamáłá niepráwość ſobie.

V. Podźielili ſobie ſzáty moie,

R. A o ſuknią moię los miotáli.

Pater noſter *cicho.*

De Lamentatio Ieremiæ Prophetæ.

Lectio j. cap. 20. *Heth:*

Cogitavit Dominus diſsipare. Zná-

Z narzekánia Ieremiaßá Proroká.

Lectio j. *Heth.*

UMyślił Pan rozwálić mur corki Syon, wyćiągnął ſznur ſwoy, i nie odwroćił ręki ſwey od gubienia: i płákáło przedmurze, i mur ſpołem rozwálon ieſt.

Teth. Zápádły w źiemię bramy iego: zátráćił i połamał zapory iego; Krole iego, i Kśiążętá iego między pogány: nie máſz Zakonu, á Prorocy nie náleźli widzenia od Páná.

Jud. Siedli ná źiemi, umilkli ſtárcy Corki Syon: poſypáli popiołem głowy ſwe, przepáſáli ſię włośiennicámi: zwieśili do źiemie głowy ſwe Pánny Ieruzalem.

Caph. Uſtáły od płáczu oczy moie, ſtrwożyły ſię wnętrza moie; wylałá ſię ná źiemię wątrobá moiá, dla żáłośći corki ludu mego: gdy uſtawáło dźiećię, i ſsący ná ulicách miáſtá.

Ieruzalem, Ieruzalē, náwroć ſię do Páná Bogá ſwego.

R. Omnes amici mei. Wſzyſcy przyiaćiele moi odſtąpili odemnie, i przemogli záſadzáiący ſię ná mnie: wydał mię ten ktoregō ia kochał. * Y ſtráſznemi oczymá ſwemi, okrutną mi ránę zádáiąc, octē nápawáli mię.

V. Mię-

V. Między nieprá-
wych wrzućili mię, i nie
przepuścili duſzy mo-
iey. * Y ſtraſz.

Lectio ij. *Lameth.*

Matribus ſuis, &c.

MAtkom ſwym mowi-
li: gdźie ieſt pſzenicá
i wino? gdy mdleli, iáko
zránieni ná ulicách
mieyſkich: gdy wypu-
ſzczáli duſze ſwe ná ło-
nách mátek ſwych.

Mem. Komu ćię przy-
rownam? ábo komu ćię
przypodobam corko Ie-
rozolimſka? z kim ćię
porownam i poćieſzę
pánno Corko Syon? bo
wielkie ieſt iáko morze
ſkruſzenie twoie, ktoż
ćię uleczy?

Nun. Prorocy twoi
widźieli w tobie fałſz i
głupſtwo, á nic nie od-
krywáli twoiey niepra-
wośći, áby ćię do poku-
ty przywiedli: lecz upá-
trowáli tobie proroctwá
fałſzywe i wygnánia.

Sameh. Kláſkáli nád to-
bą rękámi wſzyſcy miiá-
iący drogą: ſwiſtáli i
chwiali głową ſwoią nád
corką Ierozolimſką, mo-
wiąc: onoſz to ieſt miá-
ſto doſkonáłey pięknoś-
ći, weſele wſzyſtkiey
źiemie?

Ieruzalem, Ieruzalem,
náwroć ſię do Páná Bo-
gá twego.

Velũ tẽpli ſciſum eſt.

V. Zaſłoná Kośćielna
rozdarłá ſię. * Y wſzy-
ſtká źiemiá zádrzáłá.

łotr z krzyżá wołał, mowiąc: Pomniy ná mię Pánie, kiedy przyidźieſz do Kroleſtwá twoiego. V. Opoki ſię rozpádły, i groby otworzyły ſię, i wiele ćiał świętych, ktorzy byli záſnęli, powſtáło. * Y wſzyſtká &c.

Lectio iij. *Aleph.*

Ego vir videns &c.

JA mąż widzący ubogſtwo moie, w rozdze zágniewánia iego.

Aleph: Záprowádźił mię, i záwiodł do ćiemnośći, á nie do świátłośći.

Aleph. Tylko ſię ná mię obrocił, i obraca rękę ſwą przez wſzyſtek dźień.

Beth. Stárą uczynił ſkorę moię, i ćiáło moie: połámał kośći moie.

Beth. Obudował o koło mnie, i ogárnął mię żołćią i pracą.

Beth. W ćiemnośćiách poſádźił mię, iáko umárłe wiecznie.

Ghimel. Obudował przećiwko mnie, żebym nie wyſzedł: obćiążył okowy moie.

Ghimel. Ale i gdy wołáć będę i prośić, odrzućił modliwę moię.

Ghimel. Zágrodźił drogę moię kámieniem kwádratowym, ścieſzki moie wywroćił.

Ieruzalem, Ieruzalē, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

Vi-

Vinea mea electa, ego te.

Winnico moiá wybrána, iā ćiebie wſzczepił.* Iákożeś mi ſię obroćiłá w gorzkość, ábyś mię ukrzyżowáłá, á Bárábaſzá wolno puśćiłá.

V. Párkanē obtoczyłem ćię, i wybrałē z ćiebie kámienie, wybudowałem wieżą. * Iákożeś mi ſię.

Ná drugim Nokturnie Ant:

Vim faciebant qui quærebant.

Gwałt czynili ktorzy ſzukáli duſze moiey.

Gwałt czynili ktorzy ſzukáli duſze moiey.

Antiph. Confundātur & rever: &c.

Niech będą záwſtydzeni i zeſromoceni ſpołem, ktorzy ſzukáią duſze moiey.

Ant. Niechay będą záwſtydzeni i zeſromoceni ſpołem, ktorzy ſzukáią duſze moiey.

Antiph. Alieni inſurrexerunt, &c.

Obcy powſtáli przećiwko mnie, á mocarze ſzukáli duſze moiey.

Antyph. Obcy powſtáli przećiwko mnie, á mocarze ſzukáli duſze moiey.

Ant. Inſurrexerūt in me

V. Powſtáli przećiwko mnie świádkowie fałſzywi.

R. Y skłamáłá nieprāwość ſobie.

cicho: Páter noſter.

Z tráktatu S. Auguſtyná ná Pſálmy.

Ná Pſalm 36. á wierſ 2.

Lekcya iiij.

Protexiſti me Deus, &c.

Obroniłeś mię Pánie od wielkośći nárabiáiących niepráwośćią. Iuż ſámey głowie náſzey przypátrzmy ſię. Wiele Męczēnikow tákie rzeczy ćierpieli, ále przećię nic ták iáśnie nie wydáie ſię, iáko głowá Męczennikow: tám lepiey widźiemy, czego ći ná ſobie doználi. Obroniony ieſt od wielkośći złych ludźi; bronił go bowiem Bog, bronił ćiáłá ſwe°, ſyn i człowiek, ktorego nośił. Dla tego że Synem człowieczym ieſt, i Synem Bożym ieſt. Synē Bożym dla poſtáći Boſkiey: Synem człowieczym dla poſtáći ſługi, máiąc w mocy położyć duſzę ſwoię, i powtore wźiąć ią. Coż mu mogli uczynić nieprzyiaćiele? zábili ćiáło, duſze nie zábili. Przyſłuchayćie ſię. Máło było Pánu nápominác Męczennikow ſłowem, kiedyby był nie utwierdźił przykładem.

R. Tanquam ad latronem.

IAkoby ná zboycę wyśliśćie: z mieczmi i z kiymi poimać mię: Ná káżdym dźień był u was w Kośćiele, á nie poimá-

imáliśćie mię: á oto teraz ubiczowánego wiedźiećie ná ukrzyżowánie. A gdy ſię tárgnęli ná Iezuſá i poimáli go, i rzekł im. Ná káżdy

Lekcya v.

Noſtis qui conventus erat.

Wiećie ktore zgromádzenie było złośliwych żydow, i ktore mnoſtwo było ludźi czyniących niepráwość. Ktora niepráwość, że chćieli zábić Páná Iezuſá Chryſtuſá. Ták wiele uczynkow dobrych práwi, pokazałē wam, dla ktorego z nich chcećie mię zábić? znioſł wſzyſtkich chorych ich: uzdrowił wſzyſtkich niemocnych ich: przepowiedźiał Kroleſtwo niebieſkie. nie zámilczał wyſtępkow ich, áby te raczey nie podobáły ſię im, á nie lekarz, od ktorego byli uleczeni. Tych wſzyſtkich uleczenia iego niewdźięczni, iákoby dla wielkiey gorączki, od rozumu odchodzący, ſzaleiąc, przećiwko lekárzowi, ktory przyſzedł uzdrowić ich, wymyślili rádę zátráćić go: iákoby tu chcąc doznáć, ieżeli prawdźiwie człowiekiē ieſt, ktoryby mogł umrzeć: czyli nád ludźie czymśi ieſt, i nie dopuśći áby miał umrzeć. Słowo

ich

ich poznawamy w mądrośći Sálomonowey. Potępmy go ná śmierć co nayśromotnieyśzą; wybadaymy go; będźie bowięm wzgląd nań z mowiego. Ieżeli bowiē prawdźiwie Synem Bożym ieśt, niech go wyzwoli.

R. Tenebræ factæ ſunt, &c

Stáły śię ćiemnośći po wśzyśtkiey źiemi, gdy żydźi ukrzyżowali Iezuśa: á o dźiewiątey godźinie záwołał IEZVS głośem wielkim: Boże moy, czemuś mię opuśćił. * Y śkłoniwśzy głowę skonał. Wołáiąc Iezus głosē wielkim rzekł: Oycze w ręce twoie polecam Duchá mego. * Y śkłoniwśzy głowę.

Lekcya vj.

Exacuerunt tanquam gladium

ZAośtrzyli iáko miecze ięzyki śwoie. Niech nie mowią żydźi, nie zábiliśmy Chryśtuśa: dla tego bowiem dáli go Sędźiemu Piłatowi, áby śami widźieli śię iakoby niewinnemi od śmierći iego: ábowiem kiedy im rzekł Piłat: wy go zábiyćie, odpowiedźieli: Nā śię nie godźi nikogo zábiiáć. Złość uczynku śwego ná śędźiego człowieká wlać chćieli; ále iżali Bogá Sędźiego ośzukáć mogli? Co uczynił Piłat, w tym śamym,

że

że uczynił, poniekąd uczęſtnikiem był, ále w porownániu ich, dáleko on ieſt niewinnieyſzy. Nálegał bowiē ile mogł, áby go z rąk ich wyſwobodźił; dla tego bowiē ubiczowánego wyprowádźił do nich. Nie prześláduiąc Páná ubiczował, ále ich zápálczywośći chcąc doſyć uczynić; áby przynamniey ták iuż dáli ſię ubłagáć, i przeſtáli chcieć go zábić, kiedy ubiczowánego ogládáli. Uczynił i to; ále kiedy nálegáli: wiećie że umył ręce, i powiedźiał, że on nie uczynił, że czyſtym ieſt od śmierći iego: Vczynił przećię. A ieżeli winny, że uczynił, choćiaſz przymuſzony: ći będą niewinni, ktorzy przymuśili, áby uczynił? Zadnym ſpoſobem; ále on wydał ná niego ſentencyą, i roſkazał go ukrzyżować; á zátym iákoby go ſam zábił. Y wy o żydźi zabiliśćie. Iákośćie zábili? mieczem ięzyká. Záoſtrzyliśćie bowiem ięzyki wáſze. A kiedyżeśćie uderzyli? tylko kiedyśćie woláli: ukrzyżuy, ukrzyżuy?

R. Animā meā dilectā, &c.

DUſzę moię ukochaną dałē w ręce ludźi niezbożnych; i ſtáło mi ſię dźiedźictwo moie, iáko

iako lew ná puſzczy. Wydał przećiwko mnie głoſy nieprzyiaćiel, mowiąc: Zgromadźćie ſię, i pośpieſzćie, do pożárćia iego: Położyli mię ná puſtyni oſobnośći, i płákáłá nádemną wſzyſtká źiemiá. * Bo nie ználazł ſię, ktoby mię poznał, i uczynił dobrze. V. Powſtáli przećiwko mnie mężowie bez miłośierdźia, i nie przepuśćili duſzy moiey. * Bo nie ználazł. Duſzę moię.

Ná trzećim Nokturnie Antyphoná.

Ab inſurgentibus in me.

Od powſtáiących przećiwko mnię, wybaw mię, bo opánowáli duſzę moię.

Antyph. Od powſtáiących przećiwko mnie wybaw mię, bo opánowáli duſzę moię.

Ant. Longe feciſti notos, &c.

Oddaliłeś odemnie znáiome moie, ieſtem wydany, i nie wychodźiłem.

Ant. Oddaliłeś odemnie znáiome moie: ieſtem wydány, i nie wychodźiłem.

Ant. Captabunt in animam.

Záſadza ſię ná duſzę ſpráwiedliwego, á krew niewinną potępia.

Antiph. Záſadza ſię ná duſzę ſpráwiedliwego,

á krew

á krew niewinną potępią.

V. Mowili przeciwko mnie ięzykiem zdrádliwym.

R. Y mowámi nienawiſnemi otoczyli mię, i walczyli dármo przećiwko mnie. *cicho:* Pater noſter.

Z Liſtu Błogoſłáwionego Páwtá Apoſtołá do Zydow.

Lekcya vij.

Feſtinemus ingredi in illam.

SPieſzmyſz ſię, ábyśmy weſzli do onego odpocznienia: áby kto w tēże przykład niedowiárſtwá nie w padł. Bo żywa ieſt mowá Boża i ſkuteczna, i przeráźliwſza, niżeli wſzelki miecz po obu ſtron oſtry: i przenikáiąca áż do rozdźielenia duſze i duchá, ſtáwow też i ſzpikow, i rozeznawáiąca myśli i przedśięwźięćia ſerdeczne. A niemáſz żádnego ſtworzenia niewidźiálnego, przed oblicznośćią iego. Lecz wſzyſtkie rzeczy obnażone ſą i odkryte oczō iego, do ktorego nam mowá. Máiąc tedy naywyżſze° Kápłáná wielkiego, ktory przeſzedł niebioſa. IEZVSA Synā Bożego: trzymaymy ſię wyznánia. Abowiē nie mamy naywyżſzegoKápłaná, ktoryby ſię mogł ulitowáć nád krewkośćiámi náſzemi. Lecz

kuſzone° we wſzyſtkim ná podobieńſtwo, oprocz grzechu.

℟. Tradiderunt me in manus.

WYdáli duſzę moię w ręce niezbożnych, i między niepráwych wrzućili mię, i nie przepuśćili duſzy moiey, zgromádźili ſię przećiwko mnie mocárze. * A iáko olbrzymowie ſtánęli przećiwko mnie. ℣. Obcy powſtáli przećiwko mnie, ámocarze ſzukáli duſze moiey. A iáko olbrzymowie.

Lekcya viij.

PRzyſtąpmy tedy zufnośćią do Stolice łáski, ábyśmy otrzymáli miłośierdźie, i łáskę ználeźli ku pogodnemu rátunku. Abowiē káżdy naywyżſzy Kapłan z ludźi wźięty, dla ludźi bywa poſtánowion, w tym co do Bogá náleży: áby ofiárował dáry i ofiáry zá grzechy, ktoryby ſię mogł użalić tych, co nie umieią i błądzą: gdyż i on obłożō ieſt krewkośćią: á dla tego powinien ieſt iáko zá lud, tákże i ſam za ſię ofiárować zá grzechy.

℟. Ieſum tradidit impius.

Iezuſá wydał niezbożny, naywyżſzym Kśiążętō Kápłańſkim, i ſtárſzym nád ludem. * A Piotr z dáleká ſzedł zá nim, áby widźiał koniec.

V. Przywiedli go tedy do Káiphaſzá Kśiążęćiá Káplańſkie°, gdźie ſtárſzy i Pháryzeuſzowie zeſzli ſię byli. * A Piotr zdáleká.

Lekcya ix.

A Zaden ſobie czći nie bierze, iedno ktory wezwan bywa od Bogá, iáko Aárō Ták i Chryſtus nie ſam śiebie wſławił, że ſię ſtał naywyżſzym Káplanē: ále ktory do niego mowił. Syn moy ieſteś ty, iam ćiebie dźiś urodźił. Iáko i ná inſzym mieyſcu mowi: Tyś ieſt Káplánem ná wieki, według porządku Melchiſedechowego; ktory zá dni ćiáłá ſwego, modlitwy i pokorne prożby, temu ktory go mogł wybáwić od śmierći, z wołániem potężnym i łzámi ofiárowawſzy, był wyſłuchā dla ſwoiey uczćiwośći. A choćiaż był Synem Bożym, náuczył ſię z tego co ćierpiał poſłuſzēſtwá: á doſkonáłym zoſtawſzy; ſtał ſię wſzyſtkim, ktorzy mu poſłuſzni ſą, przyczyną zbáwienia wiecznego. Názwány od Bogá naywyżſzym Káplanem wedle porządku Melchiſedechowego.

R. Caligaverūt oculi mei.

Záćmiły ſię oczy moie od płáczu moiego, bo oddalony ieſt odemnie,

ktory mi był poćiecha: Obaczćie wſzyſcy ludźie. * Ieźli ieſt podobna boleść, iáko boleść moiá.

V. O wy wſzyſcy, ktorzy miiaćie drogą, przyſłuchayćie ſię i obaczćie. * Ieźli ieſt &c. Zácmiły ſię oczy &c.

NA LAVDES

Antiphona.

Proprio filio ſuo non pepercit.

Własnemu Synowi nie przepuśćił, ále dla nas wſzyſtkich wydał go.

Pſalm. Miſerere mei Deus, *iáko wyżey ná kárćie*

Antiph.

Zfráſował ſię o mnie duch moy, ſerce moie we mnie ſię ſtrwożyło.

Antyph. Zfráſował ſię o mnie duch moy: ſerce moie we mnie ſię ſtrwożyło.

Antiph: Ait latro &c.

Rzekł zboycá do zboycy: Myć godną zapłátę zá uczynki odnośiemy; lecz ten co złego uczynił? Pomniy ná mię Pánie, gdy przyidźieſz do Kroleſtwá twego.

Ant: Cum conturbata anima.

Gdy ſię ſtrwoży duſzá moiá Pánie, będźieſz pomniał ná miłośierdźie twoie.

Ant.

Ant: Gdy się strwoży duszá moiá, Pánie będźiesz pomniał ná miłośierdźie twoie.

Ant. Memento mei Domine.

Pomniy ná mię Pánie gdy przyidźiesz do Kroleſtwá twego.

Psalm. Chwalćie Páná ná niebieśiech, *iáko wyżey.*

V. Posadźił mię w ćiemnośćiách.

R. Iáko umárłych wieku.

Antyph: ná Benedictus.

Posuerunt super caput ejus.

Położyli nád głową iego ten napis. IEZVS NAZARANSKI, KROL ZYDOWSKI.

Modlitwá.

Respice quæsumus Domine.

WEyzrzyi Pánie, prośimy, ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan nász IEZUS Chryſtus podał ſię rękom winnych, i śmierć okrutną krzyżá podiáć raczył. *potym ćicho.* Ktory ztobą &c.

Ná Prymę, Tercya, Sextę, i Nonę, ták iáko i w Wielki Czwartek, tylko kiedy mowią: Chryſtus ſtał ſię dla nas posłuſznym áż do śmierći, *przydáią.* A śmierći krzyżowey.

Stácya u Swietego Krzyżá w Ieruzalem.

SKończywſſy Nonę, Kápłan i Miniſtry w czarny áppárat przybráni, bez świátła i bez kádzenia idą do Ołtarzá, gdźie

gdźie przyſſedſſy, padáią wſſyſcy na twarż przed Ołtarzẽ, i trochę ſię pomodlą. A w tym Akolići twálniá iednę ná Ołtarzu roſćiągną. Po modliwſſy ſię trochę, Celebráns i z Miniſtrámi przyſtępuie do Ołtarzá, i cáłuie go we środku: potym Lektor przyſtępuie do czytánia Proroctwá, ná tym mieyſcu, gdźie Epiſtołá bywa czytána, i poczynáią ią bez tytułu, ktorą też i Celebráns ćicho czyta ná Ołtarzu.

OSEÆ VI.

Hæc dicit Dominus: In tribulatione ſua mane ſurgens ad me &c.

TO mowi Pan: W utrapieniu ſwym ráno wſtáną do mnie mowiąc: Podźćie, á náwroćmy ſię do Páná: bo on poimał i uleczy nas, ubiie, á uzdrowi nas. Ożywi nas po dwu dńi: dniá trzećiego wzbudźi nas: i żyć będźiem przed obliczem iego. Poznamy, á będźiem náśládowáć, ábyśmy poználi Páná; iáko zorza zgotowáne ieſt wyśćie iego, i przyidźie nam iáko deſzcz ránny i pozny źiemi. Co uczynię tobie Ephráimie? co uczynię tobie Iudá? Miłośierdźie wáſze iáko obłok poránny, á iáko roſa ráno przemiiáiąca. Dla tego heblowałem przez Proroki: pobiłẽ ie ſłowy uſt moich, á ſądy twoie iáko świátłość wynidą. Bom miłośierdźia żądał á nie ofiáry, á znáiomośći Bożey więcey niż cáłopalenia.

Tra-

Tractus. Domine, audivi auditum tuum, & timui: consideravi opera tua, & expavi.

V. In medio duorum animalium innotescêris: dũ appropinquaverint anni, cognoscêris: dum advenerit tẽpus ostendêris.

V. In eo dum conturbata fuerit anima mea: in ira, misericordiæ memor eris.

V. Deus à Libano veniet, & sanctus de monte umbroso & condẽso.

V. Operuit cœlos Majestas ejus & laudis ejus plena est terra.

Trákt: Pánie, słyszałem słuch twoy, i zląkłẽ się: uważałem dźieła twoie, i dźiwowałem się.

V. Wpośrodku dwu bydlątek ziáwisz się: gdy się zbliżą látá, poznány zostánieśz: gdy przyidźie czás, pokażesz się.

V. Gdy się w tym ztrwoży dusza moiá: w gniewie pámiętay ná miłosierdźie.

V. Bog od Libanu przyidźie, i świętey z gory ćiemney i gęstey.

V. Okrył niebioſá Máiestat iego: á chwały iego pełná iest źiemiá.

Skończywszy Tráktat, Káplan mowi. Oremus, Modlmy się. *Dyákon.* Flectamus Genua, Klękaymy ná koláná. *A Subdyákon.* Levate, Wstańćie.

Ora-

Oratio.

Deus, à quo & Iudas reatus.

Boże, od ktore° Iudaſz przeſtępſtwá ſwego, á zboycá wyznánia ſwego otrzymał zapłátę: pozwol nam miłoſierdźia twego ſkutek, áby iáko w męce ſwoiey Pan náſz Iezus Chryſtus nie iednáką obiemá dał zapłátę: ták nam, oddaliwſzy błąd záſtárzáłośći, niech da zmartwychwſtánia ſwe° łáſkę. Ktory żyie i kroluie w iednośći Duchá Swiętego ná wieki wiekow, Amē.

Subdyákon tonem Epiſtoły ſpiewa tę Lekcyą, Exod: 12.

In diebus illis: Dixit Dominus.

ONych dni: Rzekł Pā do Moyżeſzá i Aároná w źiemi Egyipſkiey: Ten mieśiąc wá początkiem mieśiącow: pierwſzym będźie między mieśiącámi roku. Mowćie do wſzego zgromádzenia ſynow Izráelowych, i powiedzćie im: Dźieśiątego dniá tego mieśiącá, niech káżdy weźmie báránká według fámiliy i domow ſwoich. A ieźli mnieyſza liczbá ieſt, niżby doſyć było do iedzenia báránká, weźmie z ſobą ſąśiádá ſwe°, ktory mieſzka podle domu iego, wedle liczby duſz, ktorychby doſyć było do iedzenia báránká. A

bárá-

báránek będźie bez zmázy, ſámczyk roczny, wedle ktorego obrzędu weźmiećie i koźiełká, i będźiećie go chowáć áż do czternaſtego dniá mieśiącá tego, i ofiáruie go wſzyſtko zgromádzenie Synow Izráelowych ku wieczorowi i wezmą ze krwie iego: i położą ná obá podwoie, i ná náprożniki domow, w ktorych go będą pożywáć. Y będą ieść mięſo iego oney nocy ogniem pieczone, i przaſny chleb z polną ſáłatą. Nie będźiećie nic ieść z niego, áni wárzonego w wodzie, ale tylko pieczone ogniem: głowę i znogámi iego i z ſtrzewy żiećie. Y nie zoſtánie nic z niego do poránku; ieźli co zoſtánie, ogniē ſpalićie. A pożywáć go ták będźiećie: Biodrá ſwe opaſzećie, á boty będźiećie mieć ná nogách, trzymáiąc kiie w rękách, á będźiećie ieść śpieſzno, bo ieſt Phaſe (to ieſt) prześćie Páńſkie.

Tractat. Eripe me Domine ab homine malo: à viro iniquo libera me.

Wyrwiy mię Pánie od człowieká złego: i od mężá złośliwe° wybaw mię.

V. Qui cogitaverunt malitias in corde: tota die conſtituebāt prælia.

V. Acuerunt linguas ſuas ſicut ſerpentis: venenum aſpidum ſub labiis eorum.

℟. V. Cuſtodi me Domine de manu peccatoris: & ab hominibus iniquis libera me.

V. Qui cogitaverunt ſupplantare greſſus meos: abſconderunt ſuperbi laqueum mihi.

V. Et funes extenderūt in laqueum pedibus meis: juxta iter, ſcandalum poſuerunt mihi.

V. Dixi Domino, Deus meus es tu: exaudi Domine vocem orationis meæ.

V. Ktorzy myślili w ſercu niepráwość: cáły dźień ztaczáli bitwy.

V. Záoſtrzyli ięzyki ſwe iáko wężowe: iad żmiy pod ich wárgámi.

V. Záchoway mię Pánie od ręki grzeſzniká: á od ludźi nieſpráwiedliwych wyrwiy mię.

V. Ktorzy myślili wywrocić kroki moie: zákryli pyſzni śidłá ná mię.

V. Y powrozy rozćiągnęli ná śidło nogō moim: záſtáwili mi przy ścieſzce zgorſzenie.

V. Rzekłē Pánu, Bog moy ieſteś ty: wyſłuchay Pánie głos prośby moiey.

V. Do-

V. Domine Domine virtus ſalutis meæ; obumbra caput meum in die belli.

V. Ne tradas me, à deſiderio meo peccatori: cogitaverunt adverſus me: ne derelinquas me, ne unquam exaltentur.

V. Caput circuitus eorum: labor labiorum ipſorum operiet eos.

V. Verumtamen juſti confitebuntur nomini tuo: & habitabunt recti cum vultu tuo.

V. Pánie Pánie mocy zbáwienia mego: záſłoniłeś głowę moię w dźień woyny.

V. Nie poday mię Pánie nád wolą moię grzeſznikowi: myślili przećiwko mnie, nie opuſzczay mię, by ſię ſnać nie podnieśli.

V. Głowá okrążenie ich, i pracá warg ich okryie ie.

V. Ale ſpráwiedliwi będą wyznawáć imieniowi twemu, á práwi będą mięſzkáć z obliczem twoim.

Skończywſſy Tráktat, mowią Páſſya, ná nienákrytym pulpićie, iáko Celebráns we Mſſe mowi, ná rogu Epiſtoły.

PASSYA
PANA NASZEGO IEZVSA CHRISTVSA
Według Swiętego Janá w Rozdźiale 18.

W on czás wyſzedł IEZUS z Uczniámi ſwemi zá rzekę Cedrō, kędy był Ogrod: do ktorego on wſzedł i Uczniowie iego. A wiedźiał też to mieyſce ludaſz, ktory go wydał: iż ſię tám częſto zchadzał Iezus z Uczniámi ſwoiemi. Iudaſz tedy wźiąwſzy rotę, i od Arcykápłanow i Pháryzeuſzow ſłużebniki: przyſzedł tám z láterniámi, i z pochodniámi, i z broniámi. A Iezus wiedząc wſzyſtko co nań przyść miáło, wyſzedſzy rzekł im: † Kogoſz ſzukaćie? Odpowiedźieli mu: S. Iezuſá Nazáráńſkiego: C. rzekł im Iezus: † Iam ći ieſt. C. A z nimi zás ſtał Iudaſz, ktory go wydał. Skoro im tedy rzekł: Iam ieſt: poſzli wſtecz, i pádli ná źiemię. Zpytał ich záśię: † Kogo ſzukaćie? C. A oni powiedźieli: S. Iezuſá Názáráńſkiego. C. Odpowiedźiał Iezus: † Powiedźiałem wam, iżem ia ieſt. Ieźliż tedy mnie ſzukaćie, dopuśććie tym odyiść. Aby ſię wypełniły ſłowá, ktore wyrzekł: Iż z tych, ktoreś mi dał, żadnegom nie ſtráćił. C. A ták Symon Piotr máiąc kord; dobył go: i uderzył ſługę Arcykápłáńſkiego, i ućiął mu ucho práwe. A temu ſłudze imię było

Mał-

Małchus. Rzekł tedy Iezus Piotrowi: † Włoż twoy kord w pochwy. Iżali kielichá, ktory mi dał Ociec, pić nie będę? C. Rotá tedy i Rotmiſtrz, i ſłużebnicy żydowſcy, poimáli Iezuſa, i związali go: i wiedli go naprzod do Anaſzá: Bo był świekier Káiphaſzow, ktory był Biſkupem roku onego. A Kaiphaſz był on ktory żydom rádźił: że pożyteczno ieſt, áby iedē człowiek umárł zá lud. Y ſzedł zá Iezuſem Symō Piotr i drugi Vczeń. A ten Vczeń był znáiomy Biſkupowi: i wſzedł pospołu zIezusē do ścieni Biſkupiey. Piotr záś ſtał u drzwi ná dworze. Wyſzedł tedy drugi Vczeń, ktory był znáiomy Biſkupowi, i mowił z oddźwierną; i wprowádźił Piotrá. Rzekłá tedy Piotrowi ſłużebnicá oddźwierna: S. Iżáliś i ty nie ieſt z Vczniow człowieká tego? C. On powiedźiał. S Nie ieſtē. C. Y ſtáłá czeladź i ſłużebnicy u węglá: bo źimno było, i grzali ſię: á ſtał też z nimi i Piotr grzeiąc ſię. Tedy Biſkup pytał Iezuſa o iego Vczniách, i o náuce iego. Odpowiedźiał mu Iezus: † Iaćiem iáwnie mowił świátu: iam ći záwſze uczył w bożnicy, i w Kośćiele, gdźie ſię wſzy-

wſzyſcy żydowie ſchadzáią: á w ſkytośći nicē nie, mowił. Co mię pytaſz? pytay tych ktorzy ſłuchali, com im mowił: cić o tym wiedzą, cō ia mowił. C. Y gdy záś to wymowił; ieden z ſłużebnikow ſtoiący tám, dał policzek Iezuſowi, mowiąc: S. Ták to odpowiádaſz Biſkupowi? C. Odpowiedźiał mu Iezus: † Ieźlim zle rzekł: day świádect wo o złym, lecz ieźli dobrze, przeco mię biieſz? Y odeſłał go Anaſz związánego do Káiphaſzá Biſkupá. A Symon Piotr ſtał, i grzał ſię. Rzekli mu tedy: S. Iżáliś i ty nie ieſt z Vczniow iego? C. Záprzał ſię on i rzekł. S. Nie ieſtem C. Rzekł mu iedē z ſłużebnikow Biſkupich, powinowáty one°, ktoremu był Piotr ućiął ucho: S. Y zażem ia ciebie nie widźiał w ogrodzie z nim? C. Záprzał ſię tedy záśię Piotr: á nátychmiaſt kur zápiał. Prowádźili tedy Iezuſa do Káiphaſzá ná Ratuſz. A było ráno: i ſámi nie weſzli ná Ratuſz, áby ſię nie zmázáli, ále iżby pożywáli Páſchy. A ták Piłat wyſzedł do nich ná dwor, i rzekł: S. Co zá ſkárgę przynośićie przećiw człowiekowi temu? C. Odpowiedźieli, i rzekli mu: S. Być ten nie był zło-

złoczyńcą, tedyćbysmy go tobie nie podali. C. Rzekł im tedy Piłat: S. Wezmiyciego wy, á według práwá wáſzego oſądźćie go. C. Rzekli mu tedy Zydowie. S. Nam ſię nie godźi nikogo zábiiáć. Aby ſię wypełniłá mowá Iezuſowá, ktorą powiedźiał, oznáymuiąc, ktorą śmierćią miał umrzeć. C. A przetoż záſię wſzedł Piłat do Ratuſzá, i wezwał Iezuſa, i rzekł mu: S. Ty żeś ieſt Krol Zydowſki? Odpowiedźiał Iezus: † Samże od ſiebie to mowiſz, czylić inſi powiedźieli o mnie? C. Odpowiedźiał Piłat: S. A zażem ia ieſt Zyd? Narod twoy i Biſkupi podali mi ćię: cożeś uczynił? C. Odpowiedźiał Iezus: † Kroleſtwo moie nie ieſtći z te° świátá: Gdyćby Kroleſtwo moie z tego świátá było: wzdyćby ſię záſtáwili ſłudzy moi, żebym nie był wydan żydom? lecz teraz Kroleſtwo moie nie ieſt ztąd. C. Rzekł mu tedy Piłat: S. Toś przećię ty ieſt Krol? C. Odpowiedźiał Iezus: * Ty mowiſz, żem ia ieſt Krolem. Iaćiem ſię ná to národźił, i ná tom przyſzedł ná świát: ábym świádectwo dał prawdźie. Wſzelki ktory ieſt zprawdy, ſłucha głoſu mego. C. Rzekł mu Piłat? S.

Coż

Coż ieſt prawdá? A to rzekſzy, wyſzedł záſię do żydow, i rzekł im: Ia żadney winy w nim nie nayduię. Lecz maćie ten zwyczay, ábym wam iednego wypuśćił ná Páſćhę: chcećieſz tedy że wam wypuſzczę Krolá Zydowſkiego? C. Záwołáli tedy wſzyſcy, mowiąc: S. Nie tego, ále Bárábaſzá. C. A ten Bárábaſz był zboycá. W ten czas tedy Piłat wźiął Iezuſá, i ubiczował. A żołnierze uplotſzy koronę z ćierniá, włożyli ná głowę iego: i w płaſzcz ſzárłatny oblekli go. Y przychodźili do niego, á mowili: S. Witayże Krolu Zydowſki. C. Y dawáli mu policzki. Wyſzedł tedy znowu Piłat przed Ratuſz, i rzekł im: S. Oto go wā wiodę przed Ratuſz: ábyśćie poználi, że w nim żadney przyczyny nie nayduię. C. Wyſzedł tedy Iezus nioſąc cierniową koronę, i płaſzcz ſzárłátowy. Y rzekł im: S Oto człowiek. Gdy go uyzrzeli Biſkupi i ſłużebnicy ich, záwołáli mowiąc: S. Ukrzyżuy go. C. Rzekł im Piłat: S. Wezmiyćieſz go wy, á ukrzyżuycie, boć ia w nim winy nie nayduię. C. Odpowiedźieli mu żydowie: S. Myć práwo mamy, á wedle práwá ma umrzeć,

mrzeć, że się Synem Bożym czynił. C. Gdy tedy Piłat usłyszał te słowá, bárźiey się ulękł. Y wszedł záśię do ratuszá, i rzekł do Iezusa: S. Skądeś ty iest? Lecz mu Iezus nie dał odpowiedźi. Rzekł mu Piłat: S. Nie mowisz zemną? niewiesz iż mā moc ukrzyżować cię, i mam moc wolnym cię uczynić? C. Odpowiedźiał Iezus: † Niemiałbyś żadney mocy przećiw mnie, gdybyć iey zwierzchu nie dano było. Przetoż ktory mię tobie wydał: większy grzech ma. C. A odtądże Piłat stárał się, áby go wolnym uczynił. Lecz żydowie woláli, mowiąc: S. Ieźli tego wypuśćisz; nie iesteś przyiaćiel Cesárski. Káżdy bowiem, co się czyni Krolē, sprzećiwia się Cesárzowi. C. A Piłat usłyszawszy te mowy, wywiodł przed ratusz Iezusa, i śiadł ná stolicy sądowey, ná mieyscu ktore zowią Lithostrotos, á po żydowsku, Gábáthá. A był dźień przygotowánia Páschy, godźiná iákoby szosta, i rzekł żydō: S. Oto Krol wász. C. A oni woláli: Stráć, stráć, ukrzyżuy go. C. Rzekł im Piłat: S. Krolá wászego ukrzyżuię? C. Odpowiedźieli Biskupi: S. Nie mamy Krolá, iedno Cesárzá. C. Wten czás tedy podał

go im, żeby był ukrzyżowan. A niosąc krzyż sobie, wyszedł ná ono mieysce, ktore zwano trupichgłow, á po żydowskuGolgothá: gdźie go ukrzyżowáli; á znim drugich dwu, ztąd i zowąd, á w pośrodku Iezusá. Nápisał też Piłat i tytuł, i postáwił nád krzyżem. A było nápisano: IEZUS NAZARANSKI KROL ZYDOWSKI. Ten tedy tytuł czytáło wiele żydow: iż bliśko miástá było mieysce ono, gdźie był ukrzyżowan Iezus. A było nápisano po żydowsku,po Grecku, i po łácinie. Mowili tedy Arcy kápłáni żydowscy: S. Nie pisz; Krol Zydowski. ále ze on mowił. Iestē Krol żydowski. C. Odpowiedźiał Piłat: S. com nápisał, tom nápisał. C. Żołnierze tedy gdy go ukrzyżowáli, wźięli száty iego (i uczynili cztery częśći: káżdemu żołnierzowi część) i suknią. A byłá tá suknia nie szyta, od wierzchu cáło dźiána. Mowili tedy między sobą: S. Nie kráymy iey, ále rzućmy o nię losy, czyiá ma bydź. Iżby się pismo wypełniło, ktore mowi: Podźielili sobie száty moie: á o suknią moię rzućili los. To tedy żołnierze uczynili. Stáły podle krzyżá Iezuso-

zuſowego, Mátká iego, śioſtrá Mátki iego, Márya Kleopháſowá, i Márya Mágdálená. Iezus tedy widząc Mátkę i Uczniá, ktorego miłował ſtoiącego, rzekł Mátce ſwoiey. † Niewiáſto o to Syn twoy. C. Potym rzekł Vczniowi: † Oto Mátká twoiá. C. Y od oney godźiny wźiął ią Vczeń on, do ſiebie. Potym widząc Iezus iż ſię iuż wſzyſtko wykonáło, áby ſię żyśćiło piſmo, rzekł: † Prágnę. C Było tedy naczynie poſtáwione pełne octu. Oni záś gębkę pełną octu obłożywſzy Izopem, podáli do uſt iego. Iezus tedy gdy wźiął ocet, rzekł: † Wykonáło ſię C. A ſkłoniwſzy głowę, duchá oddał. (*tu ná koláná padſſy pauzuie ſię.*) Zydowie tedy (ponieważ był dźień przygotowánia) áby ná ſzábát nie zoſtáły ciáłá ná krzyżu, (ábowiem był wielki on dźień ſzábátu) prośili Piłatá, áby połamano goleni ich, á z ięto ie. Przyſzli tedy żołnierze, á pierwſzemu złamáli golenie, tákże i drugiemu, ktory z nim był ukrzyżowan. lecz przyſzedſzy do Iezuſá, gdy go uyrzeli iuż umárłego, nie łamáli goleni iego: ále ieden z żołnierzow włocznią otworzył bok iego; á nátychmiaſt wyſzłá krew i wo-

dá. A ten ktory widźiał, swiadczył: i prawdźiwe ieſt świádectwo iego. A on wie, iż prawdę powiáda: ábyśćie i wy wierzyli. Abowiem ſię to ſtáło, áby ſię wypełniło piſmo: Kośći nie złomiećie z niego. Y záſię drugie piſmo mowi: Vyzrzą, ktorego przebodli.

Tu mowia: Munda cor meum, Oczyść ſerce moie, *i co náſtępuie, tonem Ewángelii ſpiewáia.*

A Potym prośił Piłatá Ioſeph z Arámáthiy, (przeto iż był Vczniem Iezuſowym, lecz táiemnym, dla boiáźni żydow) iżby zdiął ciáło Iezuſowe. I pozwolił Piłat. Szedł tedy, i zdiął Ciáło Iezuſowe. Przybył też i Nikodem, ktory był przedtym przyſzedł w nocy do Iezuſá, nioſąc máśći z mirhy i áloes umieſzáney iákoby ſto funtow. Wźięli tedy Ciáło Iezuſowe, i związáli ie prześćieráđły z rzeczámi wōnemi iáko ieſt zwyczay Żydō pogrzebáć. Ná tym záś mieyſcu gdźie był ukrzyżowan, był ogrod; á w ogrodzie grob nowy, w ktorym ieſzcze żaden nie był położony. Tám tedy dla przygotowánia Zydowſkiego, iż on grob był bliſko, położyli Iezuſá.

Potym Kapłan skończywszy Passyą, tę modlitwę mowi.

Oremus dilectissimi nobis.

Modlmy namileyszy, zá Kościoł święty Boży, áby go Pan Bog náſz ziednoczyć, i uſpokoić, i ſtrzedz po wſzyſtkim świećie raczył: podáiąc mu Kśięſtwá i mocárſtwá; i nam niech da ćichy i ſpokoyny żywot prowádzącym, wielbić Bogá Oycá wſzechmogącego.

Oremus, *Dyákon* Flectamus genua. Pádniymy nā koláná. *Subdyákon*, Levate, Powſtańćie.

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmogący wieczny Boże, ktory w Chryſtuśie chwałę twoię wſzelkim narodom obiáwiłeś; ſtrzez dźieł miłosierdźia twego: áby Kościoł twoy po wſzyſtkim świećie rozkrzewiony, ſtáteczną wiárą trwał w wyznániu imienia twego. Przez tegoż Páná náſzego, &c.

Oremus, & *pro beatiſſimo.*

Modlmy i zá naybłogoſłáwieńſzego Papieżá náſzego, N. áby Bog i Pan náſz, ktory go wybrał ná godność Biſkupią: zdrowego i całego ſtrzegł Kościołowi ſwemu świętemu, ná rządzenie ludu świętego Bożego.

Ore-

Oremus. Flectamus genua.

R. Levate.

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktorego ſądem wſzyſtkie rzeczy gruntuią ſię; weyzrzy miłoſierny ná prożby náſze; i obránego nam Biſkupá, twoią pobożnośćią záchoway, áby Chrześćiáński lud, ktorym twoiá zwierzchność rządźi, pod ták wielkim Biſkupē, wierności ſwoiey zaſługámi pomnażał ſię. Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſá, &c.

Modlmy ſię i zá wſzyſtkie Biſkupy, Káplány, Dyákony, Subdyákony, Akolity, Wyklinácze, Czytelniki, Odźwierne, Wyznawce, Pánny, Wdowy, i zá wſzyſtek lud święty Boży.

Oremus, Flectamus genua.

R. Levate.

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktorego duchē wſzyſtko ciáło Kośćioła rządzone bywa i poświącáne; wyſłuchay nas zá wſzyſtkie urzędy przyczyniáiących ſię; áby zá dárem łáſki twoiey, wſzelkie ſtany tobie wiernie ſłużyły. Przez Páná náſzego, &c.

Modlmy ſię i zá Chrześćiáńſkiego Ceſárzá náſze-

ſzego, N. áby mu Pan i Bog náſz poddał wſzelkie grube narody w poddáńſtwo, dla zgotowánia nam wiecznego pokoiu.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmocny mocny Boże, w ktorego ręku ſą wſzelkie władze, i berłá wſzyſtkich Kroleſtw, weyrzy łáſkáwym okiem ná Rzymſkie Páńſtwo, áby narody, ktore w ſwoiey ſrogośći okrućieńſtwá dufáią, ręki twoiey potęgą były zátłumione. Przez Páná náſzego, &c.

Modlmy ſię zá tych ktorzy ſię do Chrztu gotuią, áby Bog i Pan náſz otworzył uſzy ſerc ich, i bramę miłoſierdźia ſwego, áby przez kąpiel odrodzenia ſię, doſtąpiwſzy odpuſczenia wſzyſtkich grzechow, náleźli ſię i oni w Pánu náſzym Iezuśie Chryſtuſie.

Oremus, Flectamus genua.

Levate.

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktory Kośćioł twoy nowym potomſtwem záwſze pomnażaſz: rozmnoż wiárę i rozum w gotuiących

ſię

się do Chrztu: áby odrodźiwszy się przez zrzodło Chrztu, przysposobienia twego synō byli przyłączeni.

Modlmy się namileyszy do Bogá Oycá wszechmogącego, áby wszystek świát z wszelkich błędow oczyścił: ãby choroby oddalił: głod odpędźił: otworzył więźienia: okowy rozwiązał: pielgrzymuiącym powrocenie, choruiącym zdrowie, żegluiącym port zbáwienia dárował.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

Omnipotens sempiterne.

Wszechmocny wieczny Boże, smutnych poćiecho, prácuiących męstwo, niech przyidą do ćiebie modlitwy, z iákiegożkolwiek utrapienia woláiących: áby wszyscy w potrzebách swoich weselili się z przyścia miłośierdźia twego. Przez Páná nászego, &c.

Modlmy się i zá Heretykow i Schizmátykow, áby Bog i Pan nász z wszelkich ich błędow wyrwał, i do Mátki Kośćiołá świętego Katolickiego i Apostolskiego powołáć ich raczył.

Oremus. Flectamus genua.

Levate.

Omni-

Omnipotens ſempiterne.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktory zbawiaſz wſzyſtkich, nie chceſz nikogo zgubić, weyzrzy ná duſze, diabelſką zdrádą oſzukáne: áby złożywſzy wſzelką złość heretycką, błądzących ſercá obaczyły ſię, i do iedności twoiey prawdy náwroćiły. Przez Páná náſzego, &c. R. Amen.

Modlmy ſię i zá niewiernych żydow, áby Bog i Pan náſz z ſerc ich złożył zaſłonę, áby i oni poználi IEZVSA Chryſtuſá Páná náſzego, *nie trzebá mowić* Amen.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktory też żydowſkie° niedowiárſtwá od miłoſierdźia twego nie odpędzaſz: wyſłuchay modlitwy náſze, ktore zá tego ludu záślepienie wnoſimy, áby poznawſzy prawdę świátłośći twoiey, ktorą ieſt Chryſtus, od ſwoich ćiemnośći byli uwolnieni. Przez tegoż Paná náſzego, R. Amen.

Modlmy ſię i zá Pogány, áby Bog wſzechmogący złożył wſzelką niepráwość z ſercá ich: áby opuśćiwſzy báłwány ſwoie, náwroćili ſię do Bogá żywego i prawdźiwego, i iedynego Synà iego Iezuſa Chryſtuſá Bogá i Pá-

ná náſzego. Oremus.

Flectamus genua.

Levate.

Wſzechmocny wieczny Boże, ktory nie śmierći grzeſznikow, ále zbáwienia záwſze ſzukaſz, przyimiy miłoſierne modlitwy náſze: á wybaw ich od bálwánow czczenia: i przyłącz do Kośćiołá twego świętego, ná cześć i chwałę imienia twego. Przez Páná náſzego, Amen.

O OFFICYVM ábo ADORACYI KRZYZA, *w Wielki Piątek*

W Wielki Piątek przed Wielkanocą, gdy po Páſſyi Orácye mowia, zá ſtany Kośćiołá świętego: Zakryſtyan przynośi do Ołtarzá, u ktorego odprawuia, Krzyż z obrázem ukrzyżowánego, Welum iedwabnym czarney máśći, záſłoniony; ktory na łokieć iákoś (według tego, iáko będą mogli ználeść) wielki będźie. Nádto u ſtopniow grobu niſko, ábo przed ſtopniámi Ołtarzá, kobierzec z wezgłowkámi iedwábnemi tegoż koloru nágotuie.

Kápłan ſkończywſzy Orácye, ornat z ſiebie zdeymuie, i ſtoiąc w tył Ołtarzá, to ieſt w kącie iego wedle kredencyi, bierze Krzyż od Miniſtrow z rewerencyą. Tym czáſem Bráćia w płaſzczách, ſpoſobem Proceſſyi po Kośćiele, ábo w Chorze (ieżeli ták ſporządzony będźie, żeby łácno i wcześnie przy ádorácyi obecni bydź mogli) iáko ſpoſobniey będźie mogło bydź, niech ſię rozćiągną.

Ecce

Ecce lignum Crucis. *Potym dwáy Miniſtry weſpoł z nim dáley ſpiewáią.* In quo ſalus mundi pependit. *Co odpráwiwſſy, wſſyſcy Bráćia (oprocz tego ktory celebruie) położywſſy twarz ná ziemię, tymże tonem odpowiádáią.* Venite adoremus.

Dáley poſtąpi Kápłan, i ſtoiąc przed częśćią przednią rogu Epiſtoły między Miniſtrámi, odkrywſſy rámię práwe Krzyżá, i on trochę podnioſſy, wyżſſym głoſem ſpiewa iáko i pierwey. Ecce lignum Crucis. *A Miniſtry dáley ſpiewáią:* In quo ſalus mundi pependit. *Chor záś z pomienioną proſtrácyą odpowiáda.* Venite adoremus

Náoſtátek áż do środku Oltárzá poſtępuie, gdźie wſſyſtek Krzyż odſłoniwſſy, i wyżey podnioſſy, wyżſſym głoſem nád inſſe razy mowi: Ecce lignum Crucis. *Miniſtry weſpoł dáley mowią:* In quo ſalus mundi pependit. *Chor záś kárki ſwe niſko ſchyláiąc, odpowiáda:* Venite adoremus.

Po odſłonieniu tego Krzyżá, wſſyſtkie inne Krzyże odſłaniáią.

To odpráwiwſſy, ten ktory celebruie, kłádźie Krzyż ná wezgłowkách, niżey ſtopniow grobu, ábo Oltárzá nágotowánych: á złożywſſy pántofle, onże, ręce u pierśi złożywſſy, z rewerencyą pokornie, i zoſtáwuiąc mieyſce między trzemá genuflexyámi, ádoruie: potym do Krzyżá przyſtąpiwſſy, cáłuie go, i wſtawſſy, á drugą genuflexyą uczyniwſſy, ábo humiliácyą (ieżeli to nie będźie ſię odpráwowáło przed grobem) do Oltárzá powraca, gdźie pántofle i Ornat znowu ná ſię bierze.

Potym dwáy weſpoł Miniſtry tymże ſpoſobem ádoruią: Akolići oraz z Turyferáryuſſem, zá ktoremi wſſyſcy Bráćia náſtępu-

ia: poczynáiac od ſtárſſych, dway á dway, trzy genuflexye pierwey uczyniwſſy, iednoſtáynie przyſtępuiac, ſándały złożywſſy, ktore záraz ádorácya odprawiwſſy, znowu ná ſię wezma.

Ieżeli dway ſa, ktorzy do ádorowánia przyſtępuia, niech pierwey pocáłuie ten ktory po práwey ſtronie ieſt, á potym ten ktory po lewey, á ieżliby záś trzey przyſtapili (żadna miára bowiem nie ma ſam tylko ieden przyſtępować) ten ktory ieſt we środku pierwey pocáłuie: potym ten ktory po práwey ſtronie, á náoſtátek ten ktory po lewey: a gdy wſſyſcy Bráćia adorácya odprawuia, ieżeli będa iácy świeccy, do ádorácyi przyſtępuia.

Gdy ſię ádorácya odprawuie, uragánia z inſſemi niżey położonemi, ábo ná ktorych (od tego czáſu iáko ten ktory celebruie pierwſſy nád wſſyſtkich Krzyż adorował, áż do oſtátniego ádorowánia ludźi świeckich przyſtępuiacych wypełnia) będźie ſię zdało doſyć, ſpoſobem niżey opiſánym ſpiewać będa.

Dway Bráćia, to ieſt Kantor i Sukcentor; ábo ktorzykolwiek inſi, ktorych Podprzeorzy náznáczy, z Choru práwego ná środek wyſſedſſy, wſſyſtek wierſz ſpiewáia. Populo meus quid feci tibi &c. V. Quia eduxi te? *Ktorzy gdy ták ná pośrodku zoſtána, obádwa Chory, gdy zácznie, ná przemiány ſpiewáia.* Agios, *z drugiemi ſłowámi, iáko niżey opiſuia.*

Potym wyſſedſſy tákże z Choru lewego ná pośrodek Kántor i Sukcentor, ſpiewáia wierſz. Quia eduxiſti te per deſertum &c. *ktory ſkończywſzy weſpoł zoſtáia ze dwiemá, ktorzy z Choru prawego wyſſli, i iáko pierwey powtarzáia ná Chory álternáta ábo ná przemiány.*

Potym dway Bráćia z Choru práwego, to ieſt pierwſi Kántorowie ze czterech ktorzy ná pośrodku ſa, mowia drugi wierſz,

kto-

ktory skończywszy, Konwent odpowiáda. Populę meus. *Y tym porządkiem czterey Kantorowie w pośrodku będący, wszystkie wiersze dáley śpiewáią ná przemiány, káżdy z osobną wiersz dway, á dway wzáiemnie śpiewáiąc, gdy obádwá Chory po skończeniu káżdego wierszá powtarzáią.* Populę? *á gdźie záś pomienieni czterey dla ściśłośći mieyscá i máłośći, ná środek wyniść nie będą mogli ták tácno, na swoich mieyscách stoiąc, sposobem i porządkiem pomienionym tákie wiersze śpiewáć będą:*

Dwáy z Choru práwego.

Populę meus, quid feci tibi, aut in quo cõtristavi te? respõde mihi.

Ludu moy, comći uczynił, ábo w czymem ćię záśmućił? day mi odpowiedź.

V. Quia eduxi te de terra Ægypti, parasti crucem Salvatori tuo.

V. Zem ćię wywiodł z źiemie Egipskiey, zgotowałeś krzyż Zbáwićielowi twemu.

Chor práwy. Agios o Theos.

Chor lewy. Sanctus Deus.

Swięty Boże.

Chor práwy. Agios ischyros.

Chor lewy. Sanctus fortis.

Swięty mocny.

Chor práwy. Agios athanatos eleisõ imas.

Chor lewy. Sãctus immortalis, misere nobis.

Swięty nieśmiertelny, zmiłuy się nád námi.

V.

Dwáy z Choru lewego. V. Quia eduxi te per deſertum quadragīta annis: & mannâ cibavi te, & introduxi te in terrā ſatis bonā, paraſti crucē Salvatori tuo.

V. Zem ćię prowádźił przez puſtynią cztérdźieśći lat: i mánną karmiłem ćię, i wprowádźiłem ćię do źiemie doſyć dobrey; zgotowałeś krzyż Zbáwićielowi twemu.

Chor práwy. Agios o Theos.

Chor lewy. Sanctus Deus. Swięty Boże.

Chor práwy. Agios iſchyros.

Chor lewy. Sanctus fortis. Swięty mocny.

Chor práwy. Agios athanatos eliſon imas.

Chor lewy. Sanctus immortalis, miſerere nobis. Swięty nieśmiertelny, zmiłuy ſię nád námi.

Dwáy z Choru práwego. V. Quid ultra debui facere tibi, & nō feci? Ego quidē plantavi te vineā meam ſpecioſiſſimā: & tu facta es mihi ni-

V. Cożem ći iuż więkſzego mogł uczynić, nád to cō uczynił? Iam ćię winnicę moię prześliczną ſzczepił: á ty ſtáłáś mi ſię bárzo gorzką:

octemeś

mis amara: aceto namq; ſitim meam potaſti, & lãceâ perforâſti latus Salvatori tuo.

octemeś mię w prágnieniu moim nápawáłá, i włocznią przedźiuráwiłáś bok Zbáwićielowi twemu.

Chor práwy. Agios o Theos.

Chor lewy. Sanctus Deus.

Święty Boże.

Chor práwy Agios iſchyros.

Chor lewy. Sanctus fortis.

Swięty mocny.

Chor práwy. Agios athanatos eleiſon imas.

Chor lewy. Sanctus immortalis, miſerere nobis.

Swięty nieśmiertelny, zmiłuy ſię nád námi.

Dwáy z Choru lewego. V. Ego propter te flagellavi Ægyptũ in primogenitis ſuis: & tu me flagellatum tradidiſti.

V Iam dla ćiebie karał Egipt z pierwoćinámi iego: á ty mię ubiczowánego wydałeś.

Chor wſzyſtek. Populę meus, quid feci tibi? aut in quo

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem

ćię

cõtriſtavi te? reſpõde mihi.

Dwáy z Choru práwego. V. Ego eduxi te de Ægypto, demerſo Pharaone in mare rubrum; & tu me tradidiſti Prīcipibus Sacerdotum.

Chor wſzyſtek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z Choru lewego. V. Ego ante te aperui mare: & tu aperuiſti lāceâ latus meum.

Chor wſzyſtek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo cõtriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z Choru práwego. V. Ego ante te præivi in columna

ćię záſmućił? day mi odpowiedź.

V. Iam ćię wywiodł z Egiptu, utopiwſzy Pháráoná w morzu czerwonym; á ty mię wydałeś Kśiążętom Kápłáńskim.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem ćię záſmućił? day mi odpowiedź

V. Iam przed tobą otworzył morze: átyś otworzył włocznią bok moy.

Ludu moy com ći uczynił? ábo w czymem ćię záſmućił? day mi odpowiedź.

V. Iam ćię prowádźił w ſłupie obłoku: á

ty

nubis: & tu me duxisti ad prætorium Pilati.

ty mię w prowádziłeś do Ratuszá Piłatowego.

Chor wszystek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem cię záśmucił? day mi odpowiedź.

Dwáy z Choru lewego. V. Ego te pavi mannâ per desertum; & tu me cecidisti alapis, & flagellis.

V. Iam cię páśł mánną ná puszczy; á tyś mię bił policzkámi i biczámi.

Chor wszystek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem cię záśmucił? day mi odpowiedź.

Dwáy z Choru práwego. V. Ego te potavi aquâ salutis de petra: & tu me potâsti felle, & aceto.

V. Iam cię nápawał wodą zbáwienną z opoki: á tyś mię nápawał żołcią i octem.

Chor wszystek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Ludu moy comći uczynił? ábo w czymem cię záśmucił? day mi od-

ſponde mihi.

Dwáy z Choru lewego. V. Ego propter te Chananæorũ reges percuſsi: & tu percuſsiſti arundine caput meum.

Chor wſzyſtek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z Choru práwe-go. V. Ego dedi tibi ſceptrũ regale: & tu dediſti capiti meo ſpineã coronã

Chor wſzyſtek. Populeme9, quid feci tibi? aut in quo contriſtavi te? reſponde mihi.

Dwáy z Choru lewego. V. Ego te exaltavi magna virtute: & tu me ſuſpendiſti in patibulo crucis.

odpowiedz.

Iam dla ciebie pobił Chánáneyſkich Krolow: á tyś bił trzciną głowę moię.

Ludu moy comci uczynił? ábo w czymem cię záſmucił? day mi odpowiedź.

V. Iam tobie dał berło Krolewſkie: á tys głowie moiey koronę cierniową.

Ludu moy, comci uczynił? ábo w czymem cię żáſmucił? day mi odpowiedź.

V. Iam cię wywyżſzył wielką mocą: á tyś mię obieſił ná ſzubienicy krzyżowey.

Popu-

Chor wszystek. Popule meo, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Ludu moy comci uczynił? ábo w czymem cię záſmucił? day mi odpowiedź,

Potym wſzyſcy czterey weſpoł, gdy obádwá Chory toż dáley ſpiewaią, záczynáią Antyphonę. Crucem tuam, *ktorą ſkonczywſzy, połowicę wierſzá ſpoſobem Introitu: á Chor tenże wierſz konczy i Antyphonę po nim powtarzá, á Kántorowie ſię ná ſwoie mieyſcá powracáią.*

Antiph. Crucem tuam adoramus Domine, & ſanctam reſurrectionem tuam laudamus, & glorificamus: ecce enim propter lignum venit gaudium in univerſo mundo.

Aut. Krzyżowi twoiemu Pánie pokłō oddáiemy, i ſwięte Zmartwyhwſtánie twoie chwalemy, i wielbiemy: oto bowiem dla drzewá przyſzło weſele wſzyſtkiemu ſwiátu.

V. Deus miſereatur noſtri, & benedicat nobis: illuminet vultum ſuum ſuper nos, & miſereatur noſtri.

V. Bog niech ſię zmiłuie nád námi, i niech błogoſłáwi nam: niech oświeci twarz ſwoię nád námi, i niech ſię zmiłuie nád námi.

Powtorzyć. Crucem tuam adoramus Domine, & ſanctam reſurrectionem tuam laudamus, & glorificamus: ecce enim propter lignum venit gaudiũ in univerſo mundo.

Ant. Krzyżowi twoiemu Pánie, pokłõ oddáiemy, i ſwięte Zmartwychwſtánie twoie chwalemy, i wielbiemy: oto bowiem dla drzewá przyſzło weſele wſzyſtkiemu ſwiátu.

Potym áż do ſkonczenia ádorácyi ſpiewáia ſpolnie wierſze Hymnow: Pange lingua, *i* Luſtra ſex, *z powtarzániem wierſzá,* Crux fidelis, *i* Dulce lignum, *ſpoſobem niżey opiſánem.*

V. Crux fidelis inter omnes arbor una nobilis: nulla ſylva talem profert fronde, flore germine.

V. Krzyżu wierny, między wſzyſtkiemi, drzewo ſámo ſzláchetne: żaden lás tákiego nie rodźi gáłęźiámi, kwieciem i owocem

V. Dulce lignum, dulces clavos, dulce põdus ſuſtinet.

V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwozdźie, ſłodki ciężar dzwiga.

HYMNUS.

PAnge lingua glorioſi,
Lauream certaminis.

Et

Et ſuper Crucis trophæo
Dic triumphum nobilem:
Qualiter Redemptor orbis
Immolatus vicerit.
V. Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert.
Fronde, flore, germine.
De parentis protoplaſti
Fraude factor condolens,
Quando pomi noxialis
In necem morſu ruit:
Ipſe lignum tunc notavit,
Damna ligni, ut ſolveret.
V. Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus ſuſtinet.
Hoc opus noſtræ ſalutis
Ordo depopoſcerat:
Multiformis proditoris
Ars ut artem falleret:
Et medelam ferret inde,
Hoſtis unde læſerat.
V. Crux fidelis inter omnes

Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert
Fronde, flore, germine.
Quando venit ergo ſacri
Plenitudo temporis,
Miſſus ab arce Patris
Natus orbis conditor:
Atque ventre virginali
Carne amictus prodiit.
V. Dulce lignum, dulces clavos,
Dulce pondus ſuſtinet.
Vagit infans inter arcta
Conditus præſepia:
Membra pannis involuta
Virgo Mater alligat;
Et Dei manus, pedeſque
Stricta cingit faſcia.
V. Crux fidelis inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert
Fronde, flore, germine.
Luſtra ſex qui iam peregit
Tempus implens corporis,

Sponte libera Redemptor
Paſsioni deditus,
Agnus in Crucis levatur
Immolandus ſtipite.
V. Dulce lignum, dulces clavos
Dulce pondus ſuſtinet.
Felle potus ecce languet,
Spinâ, clavi, lanceâ
Mite corpus perforarunt,
Una manat, & cruor:
Terra, pontus, aſtra, mundus
Quo lavarunt flumine.
V. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilua talem profert,
Fronde, flore, germine.
Flecte ramos arbor alta,
Tenſa laxa viſcera;
Et rigor lenteſcat ille
Quem dedit nativitas;
Et ſuperni membra Regis
Tende miti ſtipite.
V. Dulce lignum, dulces clavos

Dulce pondus ſuſtinet.
Sola digna tu fuiſti
Ferre mundi victimam;
Atque portum præparare
Arca mundo naufrago,
Quam ſacer cruor perunxit,
Fuſus Agni corpore.

V. Crux fidelis, inter omnes
Arbor una nobilis:
Nulla ſilva talem profert
Fronde, flore, germine.

Sempiterna ſit beatæ
Trinitati gloria,
Æqua Patri, Filioque
Par decus Paraclito;
Unius Trinique nomen
Laudet nniverſitas, Amen.

V. Dulce lignum, dulces clavos
Dulce pondus ſuſtinet.

HYMN.

WYchwalay ięzyku chwalebney
Pálmę utarczki.
Y ná drzewie Krzyżá Swiętego

Opo-

Opowiáday tryumf nieſmiertelny.
Iáko Odkupiciel ſwiátá
Siebie ofiáruiąc, zwyciężył. (mi,
V. Krzyżu wierny między wſzyſtkie-
Drzewo ſámo ſzláchetne:
Zaden lás tákiego nie rodzi,
Gáłęziámi, kwieciem, i owocem.
Zá pierwſzego Rodzicá
Chytroſć, Stworcá boleiąc,
Kiedy ukąſzeniem iábłká
Szkodliwego, ſmierć popadał.
Sam drzewo ná tē czás náznáczył,
Aby ſzkody drzewá záplácił.
V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwo-
Słodki ciężar dźwiga. (zdźie,
Tákiego dziełá, zbáwienia nāſzego
Porządek wyciągał.
Wielokſztałtnego zdrayce ſztuká
Aby ſztukę oſzukáłá:
Y lekárſtwo z tąd przynioſłá,
Gdzie niepzyiáćiel ránę zádał.
V. Krzyżu wierny między wſzyſtkie-
Drzewo ſámo ſzláchetne. (mi

Zaden lás tákiego nie rodzi,
Gáłęziámi, kwieciem, i owocem.
Kiedy tedy przyſzło ſwiętego
Wypełnienie czáſu;
Zeſłány ieſt z páłácu niebieſkiego
Syn Bogá Oycá, ſwiátá Stworcá.
Iż żywotáPánienſkie° w ciáło ſię przy-
Národził ſię ná ſwiát. (brawſzy
V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwozdzie
Słodki ciężar dzwiga.
Płácze niemowlątko
Wſciſłym położone żłobie
Członki w pieluſzki uwinione
Pánná i Mátká krępuie,
Y ręce Boſkie i nogi
Sciſłemi opáſuie chuſteczkámi.
V. Krzyżu wierny między wſzyſtkiemi
Drzewo ſámo ſzláchetne.
Zaden lás tákiego nie rodzi,
Gáłęziámi, kwieciem, i owocem.
Trzydzieſci lat iuż przeżywſzy
Y czás w ciele wypełniwſzy. (wydał.
Odkupiciel dobrowolnie ſię ná mękę

Bárá-

Báránek ná drzewie krzyżá
Aby był ofiárowány
Chciał bydz podnieſiony.
V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwozdzie
Słodki ciężar dzwiga.
Zołcią nápoiony oto mdleie,
Ciernie, gwozdzie, włocznia.
Niewinne ciáło przedziuráwiły.
Wodá płynie i krew
Ziemiá, morze, niebo, ſwiát,
Ktorey obfitoſcią ſą omyte.
V. Krzyżu wierny między wſzyſtkiemi
Drzewo ſámo ſzláchetne,
Zaden lás tákiego nie rodzi
Gáłęziámi, kwieciem, i owocem.
Nákłoń gáłęzi drzewo wynioſłe,
Rozpięte ſpuſć członki
Niech uſtánie ſrogoſć ową,
Ktorąć dáło przyrodzenie.
Y naywyżſzego Krolá członki
Ná lekkim trzymay pniaku.
V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwozdzie
Słodki ciężar dzwiga.

Tyś ſámo godne ſię ſtáło noſić
Ná ſobie ſwiátá ofiárę
Y ſwiátu Arkę
Tonącemu z gotowáć
Ktorą krew przenaydrożſza oblálá
Z Bárániká wylana.
V. Krzyżu wierny między wſzyſtkiemi
Drzewo ſámo ſzlachetne.
Zaden las tákiego nie rodzi,
Gáłęziámi, kwieciem, i owocem.
Wieczna niech będzie chwałá.
Troycy Przenayſwiętſzey,
Rowna Oycu i Synowi
Weſpoł rowna i Duchowi S. ſławá
Troy iedynego Bogá imię.
Niech chwali wſzelkie ſtworzenie.
V. Słodkie drzewo, ſłodkie gwozdzie,
Słodki ciężar dzwiga.

Gdy ſię będzie miáłá ſkończyć ádorácya, Akolici zápalaią ſwiece ná Ottarzu, ktore do tego czaſu zágáſone były: á Dyákon rozwiia Korporał na portátelu; i gdy ſię ádoracya ſkończy, przyſtapiwſſy do wezgłowek, podnoſi Krzyż z rewerencya, i zá noſi go do Ottarzá, u ktorego ná ten czás odpráwuia.

PRO.

PROCESSYA WIELGOPIĄTKOWA

Kiedy Nayświętszy SAKRAMENT z Grobu do Ołtarzá znowu zánoſza. §. VI.

ODprawiwſzy ádorácya, Zákryſtyan o ſwiece przed grobem zápalone, áby tak Brácicy iáko i ſwieckim były rozdáne, tam będacym, ſtara ſię. Podprzeorzy záś, ábo ktory inſzy Brát z Starſzych, báldáchin godnieyſzym z Brácíy, ábo też z ſwieckich, ieżeliby obecni byli, poleca, á náoſtátek inſze rzeczy potrzebne gotuie.

Káplan z Miniſtrámi ná kſztałt Proceſſyi do mieyſcá gdzie Nayſw: SAKRAMENT chowáia przyſtapiwſzy, przez iáki czás krotki z temiſz klęczac modliſię Dyakon wſtawſzy, otwiera ſkrzyneczkę ábo tábernáculum, i znowu uklęknawſzy, náwicellę z kádzidłem temu ktory celebruie ofiáruie, ktory bez benedykowánia ſtoiac, kádzidło do dwu thurybularzow ſypie, i znowu klęka, á Náyſw: SAKRAMENT turyfikuie. Potym turybularz oddawſzy, Subdyákon welum iedwábne białe na rámioná Káplánowi kłádzie: á Dyákon wyimuie kielich z Nayſw: SAKRAMENTEM, i temu ktory celebruie podáie, przykrywſzy go oſtátniemi brzegámi welum wiſsacego z rámion Káplaná.

To odpráwiwſzy, Káplan weſpoł z Miniſtrámi pod báldáchin wchodzi, á gdy Kántorowie Hymn Vexilla Regis *záczna, ſporzadza ſię Proceſſya (w ktorey Subdyákon ktory ubrány Krzyż nieſie odſłonięty) po Koſciele áż do Ołtarzá.*

HY-

HYMNUS.

VExila Regis prodeunt,
Fulget Crucis mysterium,
Qua vita mortem pertulit,
Et morte vitam protulit.
Quæ vulnerata lanceæ
Mucrone diro criminum,
Ut nos lavaret sordibus,
Manavit unda, & sanguine.
Impleta sunt quæ concinit
David fideli carmine,
Dicendo nationibus:
Regnavit à ligno Deus.
Arbor decora, & fulgida
Ornata Regis purpura
Electa digno stipite.
Tam sancta membra tangere
Beata, cuius brachiis
Pretium pependit sæculi,
Statera facta corporis
Tulitque prædam tartari.
O crux ave spes unica
Hoc passionis tempore

Piis adauge gratiam
Reiſque dele crimina.
Te fons ſalutis Trinitas
Collaudet omnis ſpiritus;
Quibus Crucis victoriam
Largiris, adde præmiũ, Amen.

H Y M N.

CHoragiew Krolá niebieſkiego wychodzi
Swieci ſię táiemnicá Krzyżá Swiętego,
Ná ktorym żywot ſmierć podiął
Y ſmiercią żywot zgotował.
Ktory grotem włoczni oſtrym
Zrániony był głęboko
Aby nas omył od brzydkoſci grzechow
Oblał ſię krwią i wodą.
Wypełniło ſię co Prorok Pánski
Dawid Swięty w Pſálmie nápiſał;
Powiedzcie narodom
Ze od drzewá Bog począł krolować.
Drzewo śliczne i ſwietne,
Krolewską purpurą przyozdobione,
Wybráne z godnego pniaká, (ſtować.
Aby godne było ták ſwięte członki piá-

Bło-

Błogoſłáwione drzewo ná ktorego rámionach
Zapłátá wiſiáłá ſwiátá:
Stáło ſię wagą ciáłá,
Y łupy z piekłá odnioſłá.
Záwitay o krzyżu, iedyna nádzieio,
Pod ten czás ſwięty,
Pobożnym pomnoż łáſkę;
A grzeſznym zgładź grzechy.
Ciebie zrodło zbáwienia Troyco Swięta
Niech chwali duch wſzelki;
Ktory przez krzyż zwycięſtwo
Dáieſz, day zapłátę zbáwienia, Amen.

1. R. Receſsit Paſtor noſter, fons aquæ vivæ, ad cuius tranſitum, ſol obſcurâtus eſt: Nam & ille captus eſt, qui captivum tenebat primum hominem: Hodie portas mortis & ſeras pariter Salvator noſter diſrupit.

1. R. Uſtąpił Páſterz náſz, zrodło żywey wody, ná ktorego odeſcie ſłońce ſię zácmiło: * Abowiē i on ieſt w niewolą wzięty, ktory w niewoli trzymał człowieká pierwſzego: dziś bramy i zamki ſmierci Zbáwiciel náſz pogruchotał.

V. Deſtruxit quidem

V. Zepſował bowiem

zam-

clauſtra inferni, potentias diaboli. * Nam & ille, &c.

2. R. Ecce quomodo moritur juſtus, & nemo percipit corde: & viri juſti tolluntur, & nemo conſiderat: à facie iniquitatis ſublatus eſt juſtus: * Et erit in pace memoria eius.

V. Tanquam agnus coram tondente ſe obmutuit, & non aperuit os ſuum: de anguſtia, & de judicio ſublatus eſt: * Et erit in pace, &c.

3. R. Sepulto Domino, ſignatum eſt monumentum, volventes lapidē ad oſtiū monumēti: * Ponentes milites,

zámknienia piekielne, i wywrocił potęgę diabelską. * Abowiem, &c.

2. R. Oto iáko ſpráwiedliwy umiera, á nikt tego ſercē nie poymuie, i mężow ſpráwiedliwych znoſzą, á nikt nie uważa: od oblicza niepráwoſci znieſiony ieſt ſpráwiedliwy: * Y będzie w pokoiu pámiątká iego.

V. Iáko báránek przed tym ktory go ſtrzyże zámilkł, i nieotworzył uſt ſwoich: z uciſku i z ſądu wzięty ieſt. * Y będzie w pokoiu, &c.

3. R. Pogrzebſzy Páná, zápieczętowáli grob, przywáliwſzy kámień do drzwi grobowych: * Y zoſtáwili ſtráż kto-

qui cuſtodirent illum.

V. Accedentes Principes Sacerdotum ad Pilatum, petierunt illum.

* Ponentes milites &c: Sepulto Domino, &c.

rzyby go ſtrzegli.

V. Przyſtąpiwſzy do Piłatá Kśiążętá Kápłáńſcy, proſili go. * Y zoſtáwiwſzy ſtraż. Pogrzebſzy Páná, &c.

Gdy do Oltarzá przyidą, Brácia w Koſciele zoſtawſſy, ábo (ieżeli ſię wczeſniey będzie zdáło) do Choru záſiedſzy, támże z zápalonemi ſwiecámi klęczac áż do ſkonczenia Mſſy ſwiętey trwáć będą. A Kápłan będzie to záchowywał, co we Mſſale położono i opiſano.

A gdy przyidzie Káplan do Oltarzá: położywſzy Kielich z Nayſw: SAKRAMENTEM ná Oltarzu, klęczac znowu go kádzi, i przyſtąpiwſſy, wyimie Hoſtyą z Kielichá, i kładzie ią ná Pátynę, ktora Dyákon trzymáć powinien: potym wziąwſzy Pátynę z Nayſw: Hoſtyą z ręki Dyakoná, kładzie ią ná Korporale, á ieżeliby ſię dotknął Naſw: Sákrámentu, omyie wiákim náczyniu pálce. W tym Dyákon nálewa winá w kielich, i Subdyákon wody; ktorey Kápłan nie błogoſłáwi, áni mowi nád nią zwyczáyney modlitwy: ále wziąwſſy kielich od Dyákoná, kładzie go ná Oltarzu nic nie mowiąc: á Dyákon go Pálą przykryie: potym kładzie kádzenie w turybularz bez błogoſłáwieńſtwá, i kádzi ofiáry: to ieſt Hoſtyą Nayſwiętſzą, Kielich, i Oltarz według zwyczáiu, przed kádzeniem i po kádzeniu uklękáiąc, i ile rázy przychodzi przed Naſwiętſzy Sákrament.

Kie-

Kiedy kádzi ofiáry, mowi.

Incenſum iſtud ad te, &c.

Kádzenie to od ciebie błogoſłáwione, niechay wſtąpi do ciebie Pánie, i niechay zſtąpi miłoſierdzie twoie.

Gdy záś kádzi Ołtarz, mowi.

Dirigatur Domine &c. Niech idzie modlitwá moiá iáko kádzenie przed oblicznoſć twoię: ápodnoſzenie rąk moich, ofiárá wieczornia. Poſtaw Pánie ſtraż uſtom moim, á drzwi oſádzone wárgom moim. Nie náchylay ſercá mego ku ſłowō złośliwym, ku wymawiániu wymowek w grzechách.

Gdy záś oddáie Dyákonowi thurybularz, mowi.

Accendat in nobis Dominus, &c.

Niech zápali w nas Pan ogień ſwoiey miłoſci, i płomień wiecznego w ſobie zákochánia.

Potym umywßy rece mowi te modlitwe.

In ſpiritu humilitatis &c.

Zumyſłē ſkruſzonym i z Duchem upokorzonym, niech będziem przyięci do ciebie Pánie, i tak niechay będzie dziſieyſza ofiárá náſzá przed tobą, ábyć ſię podobáłá Pánie Boze.

Mowi potym obrociwßy ſie do ludzi według zwyczáiu.

Orate fratres.

Modlcie ſię Brácia: áby moiá i wáſzá ofiárá przięmna byłá u Bogá Oycá wſzechmogącego.

Potym opuſciwſſy inſze modlitwy ktore ſie inſſych czáſow zwykły mowić, záraz mowi.

Oremus, præceptis.

Modlmy ſię: zbáwiennemi przykazániámi, i Boſką náuką wicwiczeni ſmiemy mowić. Oycze náſz, ktoryś ieſt w niebieſiech, ſwięć ſię imię twoie: przydź kroleſtwo twoie, bądź wola twoiá iáko w niebie, ták i ná ziemi: day nam dziſia chlebá náſzego powſzedniego, i odpuſć nam náſze winy, iáko i my odpuſzczamy náſzym winowáycom. Y niewodź nas ná pokuſzenie. R. Ale nas zbaw odezłego. Amen.

Potym Kápłan odpowiedziawſzy cicho Amen. *mowi głośno tym tonem, iáko i Pater noſter mowi.*

Libera nos, &c.

Wybaw nas proſimy Páníe od wſzelákich złych rzeczy przeſzłych, teráznieyſzych i przyſzłych, i zá przyczyną Błogoſłáwioney i chwalebney záwſze Pánny Bogárodzice Máryi, z Błogoſłáwionemi Apoſtołámi twemi Piotrem, i Páwłem, i Andrzeiem, i ze wſzyſtkiemi Swiętemi twemi, day miłoſierny pokoy zá dni náſzych,

ſzych, áby rátunkiem miłoſierdzia twe° wſpomożeni, i od grzechow byliſmy uwolnieni, i od wſzelákich przeciwnoſci beſpiecznemi. Przez tegoż Páná náſzego, &c.

Potym uklęknie i bierze Pátynę z Przenayſwiętſzym Ciátem, i potym wziawſy Przenayſwiętſsy Sákrámentw rękę práwa, podnieſie ták, żeby mogł bydź od ludzi widziány, i záraz nád kielichem rozdzieli go ná trzy częſci, z ktorych oſtátnia część w puſzcza w kielich według zwyczáiu, nic nie mowiąc. Pax Domini *nie mowi, áni* Agnus Dei. *Potym opuſciwſzy dwie pierwſze modlitwy, mowi tylko tę trzecią.*

Perceptio corporis.

Przyięcie Ciáłá twego Pánie Iezu Chryſte, ktore ia niegodny przyiąć poważam ſię, niech mi nie będzie ná większy ſąd twoy i potępienie, ále zá twoim miłoſierdziem, niech będzie ſtrożem duſze i ciáłá moiego, i niech mi ſtánie lekárſtwem duchownym. Ktory żyieſz i krolulieſz z Bogiem Oycem, w iednoſci Duchá Swiętego, Boże ná wieki wiekow, Amen.

Potym uklęknawſsy z wielką pokorą i uczciwoſcią, bierze Patynę, mowiąc.

Pánem cœleſtem &c.

Chleb niebieſki wezmę: á imienia Páńſkiego wzywáć będę.

Vderzy ſię w pierśi trzy rázy, mowiąc.

Do-

Domine non ſum dignus, ut intres ſub tectum meum; ſed tantū dic verbo, & ſanabitur anima mea.

Pánie nie ieſtem godzien, ábyś wſzedł do przybytku ſercá mego, ále tylko rzekni ſłowē, á będzie zbáwiona duſzá moiá.

Potym ſie przeżegna Nayſw: Sákrámentem, mowiąc.

Corpus Domini noſtri, &c.

Ciáło Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa, niechay ſtrzeże duſze moiey do żywotá wiecznego, Amen.

Ybierze Nayſwietſzy Sákrament.

Potym opuſciwſzy wßyſtko cokolwiek inßego czáſu zwykło ſie mowić przed wzieciem krwie Páńſkiey, záraz po przyieciu Hoſtyi Nayſwietſzey, wino z partykułką w nie wpuſczoną z uczciwoſcią wielką bierze, i według zwyczáiu omywßy pálce, i wziąwſzy puryfikácyą we ſrodku Oltarzá, náchyliwßy ſie i złożywßy rece, mowi.

Quod ore ſumpſimus, Coſmy uſtámi náſzemi przyięli Pánie, niech i ſercem czyſtym przyimuiemy, i tá ofiárá doczeſna niech ſię nam ſtánie ſrodkiem do doſtąpienia żywotá wiecznego.

Nie mowią: Corpus tuum, Ciáło twoie, *áni* poſt Communionem, *ani* Placeat tibi, *áni*

dáią

dáia benedykcyi, ále uczyniwſſy rewerencya Ottarzowi, Káplan z Miniſtrámi odeyda, i mowia Nieſpor bez ſpiewánia przy rozbierániu Ottarzá.

Ná Nieſpor Antyphony i Pſálmy iáko i w Wielki Czwartek.

Antiphoná ná Mágnificat.

Cum accepiſſet. &c

A gdy wziął ocet, rzekł wykonáło ſię: á ſkłoniwſzy głowę, Duchá oddał.

Y Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do ſmierci, á ſmierci krzyżowey. Pater noſter *cicho. Pſalmus* Miſerere.

Modlitwá.

Reſpice quæſumus Domine.

Weyzrzy proſimy Pánie, ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan náſz Iezus Chryſtus podał ſię w ręce winnych i ſmierć raczył krzyżowa podiąć. Ktory z toba żyie i krolui ę.

Ná Kompletę iáko wyżey we Czwartek ná koncu. V. Chriſtus factus eſt pro nobis, *i ták iáko wyżey ná Nieſporze.*

W SOBOTĘ WIELKĄ
NA JUTRZNIĄ.

W Pierwſzym Nokturnie

Antyphoná.

In Pace in idipſum. W pokoiu będę ſpał i odpoczywał.

Antiphoná.

W pokoiu będę ſpał i odpoczywał.

Ant.

Ant. Habitabit in tabernaculo.

Będzie mieſzkał w przybutku twoim, i odpocznie ná gorze ſwiętey twoiey.

Ant. Będzie mięſzkał w przybytku twoim, odpocznie ná gorze ſwiętey twoiey.

Ant. Caro mea requieſcet.

Ciáło moie będzie odpoczywáło w pokoiu.

Ant. Ciáło moie będzie odpoczywáło w pokoiu.

V. W pokoiu będę ſpał, i odpoczywał. Pater noſter.

Znárzekánia Ieremiaſzá Proroká.

Lectio 1. *Heth.*

Miſericordiæ Domini.

Miłoſierdzie Páńskie, żeſmy nieſtrawieni: bo nie uſtáły litoſci iego.

Heth. Wiedziałem o ſwitániu, wielka ieſt wiárá twoiá.

Heth. Czáſtka moią Pá, rzekłá duſzá moiá: dla tegoż nań czekáć będę.

Theth. Dobry ieſt Pan, nádzieię máiącym w nim, duſzy ſzukáiącey iego.

Theth. Dobrze ieſt czekáć zmilczeniem zbáwienia Bożego.

Theth. Dobrze ieſt mężowi, gdy noſi iárzmo od młodoſci ſwoiey.

Jod. Sięđzie ſam, á milczeć

czeć będzie; bo podniosł się nád siebie.

Jod. Położy w prochu ustá swoie, iezliby była nádzieiá.

Jod. Nádstáwi biiącemu się twárzy, násycony będzie obelgámi.

Ieruzalem Ieruzalem, náwroć się do Páná Bogá twego.

R. Sicut ovis ad occisionem.

Iáko owcá ná zábicie prowádzony iest; á gdy się zle znim obchodzono, nie otworzył ust swoich: wydány iest ná smierć. *Aby ożywił lud swoy.

V. Podał ná smierć duszę swoię, á między złoczyńcámi policzony iest. * Aby ożywił. &c.

Lectio ij. Cap. 4. *Aleph.*

Quomodo obscuratū.

IAko przycmione iest złoto, zmieniłá się bárwá naylepsza, rozmiatano kámienie swiątynie po drogách ulic.

Beth. Synowie Syońscy szláchetni i ubráni w przednieysze złoto, iáko poczytáni są zá naczynie skorupiáne, zá robotę rąk gárncárskich

Ghimel. Lecz i ięndze odkryły piersi, karmiły szczeniętá swoie; corká ludu mego okrutna iák struś ná puszczy.

Daleth. Przysech ięzyk ssącego do podniebienia iego, dla uprágnienia: dzieci prosiły chle-

bá, á nie było ktoby im łamał.

Heth. Ktorzy iadáli roſkoſznie, poginęli podrogách; ktorzy ſię wychowáli w ſzárłaciech, gnoiem ſię karmili.

Vau. Y ſtáłá ſię większa niepráwoſć corki ludu mego, niżli grzech ſodomy, ktora wywrocona ieſt w ocemgnieniu, á nie wzięły iey ręce.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć ſię do Páná Bogá twego.

R. Ieruſalem ſurge, &c.

Wſtań Ieruzalē, á zewlecz ſię z ſzat weſela, przyoblecz ſię w włoſiēnicę i popioł. * Bo w pośrodku ciebie zábity ieſt Zbáwiciel Izráelá.

V. Prowadź iáko ſtrúmień łzy przez dzień i noc, á niech nie milczy zrzenicá oká twego. * Bo w pośrodku &c.

Poczyna ſię modlitwá Ieremiaßá Proroká.

Lekcya iij cap. 5.

Recordare Domine &c.

Wſpomniy Pánie co ſię nam przydáło; weyrzyi á obacz zelżywoſć náſzę. Dziedzictwo náſze obrociło ſię do cudzych; domy náſze do obcych. Sierotámi zoſtáliſmy bez Oycá, Mátki náſze iáko wdowy. Wodę náſzę piliśmy zá pieniądze: drwá náſze za pieniądze kupowáliśmy: Zá ſzyie náſze gna-

no nas, z prácowánym nie dano odpoczynku Egiptowi dáliśmy rękę, i Assyryiczykō, żebyśmy się náiedli chlebá. Oycowie náśi zgrzeszyli, á niemász ich: á myśmy niepráwości ich nośili. Niewolnicy pánowáli nád námi, á nie był ktoby z rak ich wykupił. W duszách nászych przynośiliśmy sobie chlebá, przed mieczem w puszczy. Skorá nászá iáko piec wygorzáłá od gwałtu głodu. Niewiásty w Syonie poniżyli, i Pánny w mieściech Iudzkich.

Ieruzalem, Ieruzalem, náwroć się do Páná Bogá twego.

R. Plange quasi, &c.

Płácz iáko Pánná Pospolstwo moie, wyicie Pásterze w włośiennicy i w popiele. * Bo przyszedł dzień wielki Páński, i gorzki bárzo.

V. Przepásćie się Kápłáni, i płáczcie, słudzy ołtarzowi posypuycie się popiołem.

* Bo przyszedł &c.

Płácz iáko Pánná, &c.

W wtorym Nokturnie Antyphoná.

Elevamini portæ æternales.

Podnieście się bramy wieczne, i wnidzie Krol chwały.

Ant. Podnieście się bramy wieczne, i wnidzie Krol chwały.

Ant. Credo videre, &c.

Wierzę iż oglądā dobrá Páńskie w ziemi żyiących.

Ant. Wierzę iż oglądā dobrá Páńskie w ziemi żyiących.

Ant. Domine.

Pánie wywiodłeś z piekłá duſzę moię.

Ant. Pánie wywiodłeś z piekłá duſzę moię.

V. A ty Pánie zmiłuieſz ſię nádemną.

R. Y ożyw mię á oddam im.

cicho Pater noſter.

Z Tráktatu S. Auguſtyná Biſkupá ná Pſalmy, Ná Plalm 63. wierſ 7.

Kekcya iiij.

Accedet homo ad cor altum.

Przyſtąpi człowiek do ſercá głębokiego, i będzie wywyżſzony Bog. Oni rzekli: ktoż nas obaczy? Uſtáły ſzukáiące ſzukánia złych rad. Przyſtąpił człowiek do ſámych rad, dopuſcił ſię poimáć iáko człowiek. Nie mogł bowiem bydź poimány, tylko iáko człowiek, áni widźiány, tylko iáko człowiek, áni bity, tylko iáko człowiek, áni ukrzyżowány, áni mogł umrzeć, tylko iáko człowiek. Przyſtąpił tedy człowiek do onych wſzyſtkich mąk, ktoreby były w nim nic nie ważyły, kiedyby był nie był człowiekiem. Ale kie-

dyby-

dyby on był nie był człowiekiem, nie byłby był wyſwobodzony człowiek. Przyſtąpił człowiek do ſercá głębokiego, to ieſt do ſercá ſkrytego. Wyſtáwuiąc oczō ludzkim człowieká, kryiąc we wnątrz Bogá: táiąc poſtáć Bożą, w ktorey rowny ieſt Oycu, i pokázuiąc poſtáć ſługi, według ktorey ieſt mnieyſzym nád Oycá.

R. Receſsit Paſtor noſter, &c.

Uſtąpił Páſterz náſz, zrzodło żywey wody, ná ktorego odeſcie ſłońce ſię zácmiło. * Abowiem i on ieſt w niewolą wzięty, ktory w niewoli trzymał człowieká pierwſzego: dziś bramy i zamki ſmierci Zbáwiciel náſz pogruchotał.

V. Zepſował bowiem zámknienia piekielne, i wywrocił potęgę diabelſką. * Albowiem &c.

Lekcya v.

Quo perduxerunt &c.

Dokądże przywiedli one badánia ſwoie, ktorych badáiąc uſtáli, że też i po ſmierci, i po pogrzebie Páńkim ſtraż przy grobie położyli? Rzekli bowiem Piłatowi: Zwodziciel on: Tym przezwiſkiem názwány był Pan náſz Iezus Chryſtus, ná pociechę ſług ſwoich, gdy ich nazywáią zwodzicielámi. Rzekli tedy Piłatowi: Zwo-

dzi-

dziciel on mowił ieszcze żyiąc: po trzech dniách zmartwychwstánę. Każ tedy grobu strzedz áż do trzeciego dniá; áby nieprzyszli Uczniowie iego, i nie ukrádli go, á powiedzieli ludziom: że wstał zmartwych; i będzie ostátni błąd gorszy niż pierwszy. Rzekł im Piłat: Macie straż, idzcie, strzeście iáko rozumiecie. Oni tedy odszedszy obwárowáli grob, zápieczętowawszy kámień, i straż zostáwiwszy.

R. O vos omnes, &c.

O wy wszyscy ktorzy miiacie drogą, posłuchaycie i obaczcie * leżeli iest bolesć podobna, iáko bolesć moiá.

V. Słuchaycie wszyscy Vczniowie moi, á obaczcie bolesć moię. * Iezli iest bolesć, &c.

Lekcya vj.

Posuerũt custodes, &c.

Położyli straż żołnierzow przy grobie. Zátrząszszy ziemią Pan zmartwychwstał. Cudá się tákie stáły przy grobie, że też i sámi żołnierze, ktorzy byli strzedz przyszli, byliby byli świádkámi, gdyby byli chcieli prawdę powiedzieć. Ale łákomstwo, ktore ułowiło uczniá towárzyszá Chrystusowego, toż ułowiło i żołnierzá strożá grobowe° Dáiemy (rzekli) wam pie-

pieniądze, á powiedzcie, że kiedyście spáli, przyszli Vczniowie iego, i ukrádli go. Záprawdę ustáli badáiąc badánia. Coż to iest coś powiedziáłá o nieszczęśliwa chytrości? Y tákże to opuszczasz swiátło rády pobożności, á w głębokości chytrości zátapiasz się, że to śmiesz mowić? Powiedzcie, że kiedyście spali, przyszli Vczniowie, i ukrádli go? Spiących swiádkow záżywasz? záprawdę tyś sam záspał, ktory badáiąc się o takie rzeczy ustałeś.

R. Ecce quomodo, &c.

Oto iáko spráwiedliwy umiera, á nikt tego sercem nie poymuie, i mężow spráwiedliwych znosza, á nikt nie uważa; od oblicza niepráwości zniesiony iest spráwiedliwy. * Y będzie w pokoiu pámiątká iego.

V. Iáko báránek przed tym ktory go strzyże zámilkł, i nie otworzył ust swoich: z ucisku i z sądu wzięty iest. * Y będzie w pokoiu. Oto iáko spráwiedliwy.

W trzecim Nokturnie Antyphoná.

Deus adjuvat me, &c.

Bog mię podpomaga, á Pan iest obrońcą dusze moiey.

Ant. Bog mię podpomaga, i Pan iest obrońcą dusze moiey.

Ant.

Ant. In pace factus eſt.

Stáło ſię w pokoiu mieyſce iego, i mieſzkánie iego ná Syonie.

Ant Stáło ſię w pokoiu mieyſce iego, i mieſzkánie iego ná Syonie.

Ant. Factus ſum, &c.

Stałem ſię iáko człowiek bez pomocy, między umárłemi wolny.

Ant. Stałē ſię iáko człowiek bez pomocy, między umárłemi wolny.

V. Stáło ſię w pokoiu mieyſce iego,

V. Y mieſzkánie iego ná Syonie.

Pater noſter, *cicho.*

Z Liſtu B. Páwłá Apoſtołá do Zydow.

Lekcya vij.

Chryſtus aſsiſtens Pontifex, &c.

Chryſtus ſtawſzy ſię Naywyżſzym Kápłanē dobr przyſzłych, przez większy i doſkonálſzy przybytek nie ręką uczyniony, to ieſt, nie teº ſtworzenia: áni przez krew kozłow i wołow, ábo cielcow, ále przez własną krew wſzedł raz do ſwiątnicę, nálażſzy wieczne odkupienię. Abowiē ieżeli krew kozłow i wołow, i popioł iáłowicę pokropiony, ſplugáwione poſwiáca, ku oczyſzczeniu ciáłá: iáko dáleko więcey krew Chryſtuſową, ktory przez Duchá Swiętego, ſamego ſiebie ofiá-

rował

rował niepokalánym Bogu, oczyści sumnienie nász̀e od martwych uczynkow, ku służeniu Bogu żyiącemu?

R. Astiterunt Reges terræ, &c.

Stánęli Krolowie ziemscy, á Książętá zeszli się w gromádę: * Przeciw Pánu, i przeciw Chrystusowi iego. V. Czemu się wzburzyli pogánie, á ludzie rozmyślali prożne rzeczy. * Przeciw Pánu, &c.

Lekcya viij.

Et ideo novi testamenti, &c.

Y Dla tego nowego testámentu pośrednikiem: żeby zá przystąpieniem smierci, ná odkupienie występkow tych, ktore były pod pierwszym testámentem obietnice wzięły, ktorzy wezwáni są do wiecznego dziedzictwá. Abowiem gdzie testáment iest, musi przystąpić smierć tego, ktory testáment czyni. Bo testáment w umárłych potwierdzony iest, inaczey ieszcze nie iest ważny, poki żyw, ktory testáment uczynił; skąd áni pierwszy bez krwie nie był poswięcony.

R. Æstimatus sum cum &c.

Poczytano mię z zstępuiącemi do stołu. * Stałem się iáko człowiek bez pomocy, między u-

márłemi wolny. V. Wsádzili mię wdoł głębszy do ciemnosci i do cienia smierci * Stałem się, &c.

Lekcya IX.

Lecto enim omni mādato, &c.

Abowiem gdy Moyzesz wszystko przykazánie Zakonne przeczytał wszemu ludowi: wziąwszy krew cielcow i kozłow: z wodą i wełną szárłatową, i Izopē. Sáme też kśięgi, i lud wszystek kropił, mowiąc: Tá krew testámētu, ktory do was Bog nákazał: ktemu przybytek i wszystko náczynie służby krwią tákże pokropił. A niemal wszystko we krwi według Zakonu bywa oczyszczono, á bez rozlánia krwie nie bywa odpuszczenie.

V. Sepulto Domino, &c.

Pogrzebszy Páná, zápieczętowáli grob przywáliwszy kámień do drzwi grobowych. * Y zostáwiwszy straż ktorzyby go strzegli. V. Przystąpiwszy do Piłatá Ksiązętá Kápłáńscy prosili go. * Y zostáwiwszy. Pogrzebszy: &c.

NA LAVDES.

Ant. O mors! ero, &c.

O smierci! będę twoią smiercią, ukaszeniem twoim będę o piekło!

Psalm:

Psalm. Miserere, &c.

Antyph.

Planget eum, &c.

Płákáć go będą iáko iedynaká, bo niewinny Pan zábity.

Ant. Płákáć go będą, iáko iedynaká, bo niewinny Pan zábity iest.

Ant. Attēdite omnes, Słuchaycie wszyscy ludzie i obaczcie bolesć moię.

Psal. Deus Deus meus ad te de luce vigilio, &c.

Ant. A porta inferi.

Od bramy piekielney wybaw duszę moię Pánie.

Pieśń Ezechiaszá, *Isaiæ 38.*

Ego dixi in dimidio dierum meorum, &c.

Am rzekł w połowicy Jdni moich: poydę do bram piekielnych.

Szukałem oſtátká lat moich, rzekłem: nie uyrzę Páná Bogá w ziemi żyiących.

Nie oglądam więcey człowieká: i obywatelá pokoiu.

Wiek moy przeminął: i zwinion iest odemnie iáko namiotek pásterski.

Przecięty iest iáko od tkaczá żywot moy: gdym ieszcze záczynał, podciął mię: od zaránia áż do wieczorá dokonasz mię.

Miałem nádzieię áż do zaránia: iáko lew,

ták połomał wſzyſtkie kośći moie.

Od zaránia, aż do wieczorá dokonaſz mię: iáko młode iáſkołcze ták będę ſzczebiotał; á będę ſtękał iáko gołębicá.

Wycieńczáły oczy moie: poglądáiąc ku gorze.

Pánie gwałt cierpię, odpowiedz zá mię: coż rzękę, ábo co mi odpowie, gdyż ſam uczynił.

Będę rozmyślał wſzyſtkie látá moie, w gorzkośći duſze moiey.

Pánie ieźli ták żyią, i ták żywot duchá mego, pokarzeſz i ożywiſz mię. Oto w pokoiu gorzkość moiá nagorzſzczeyſza.

Ty záś wyrwałeś duſzę moię, áby nie zginęłá; zárzuciłeś w tył twoy wſzyſtkie grzechy moie.

Abowiem nie piekło cię wyznawáć będzie: áni ſmierć chwalić cię będzie: nie będą czekáć ktorzy wdoł wſtępuią prawdy twoiey.

Zywy, ten cię wyznawáć będzie, iáko i ia dziſia: Ociec ſynom będzie opowiádał prawdę twoię.

Pánie zbaw mię; á Pſalmy náſze będziem ſpiewáć w domu Páńſkim, po wſzyſtkie dni żywotá náſzego.

Antyhoná.

Od bramy piekielney, wy-

wybaw Pánie duſzę moię.

Ant. O vos omnes, qui &c.

O wy wſzyſcy ktorzy miiacie drogą, obaczcie, i przyſłuchaycie ſię, ieżeli ieſt większa boleść, iáko bolėść moiá.

Pſalm. Laudate Dominum, &c.

V. Ciáło moie odpoczywáć będzie w pokoiu.

R. Y niedaſz ſwiętemu twemu zepſowánia.

Ná Benedictus *Ant.* Mulieres ſedentes &c.

Niewiáſty ſiedząc przy grobie nárzekáły płácząc Páná.

V. Chryſtus ſtał ſię dla nas poſłuſznym áż do ſmierći, á ſmierci krzyżowey: dla tego Bog wywyżſzył go, i dał mu imię, nád wſzelkie imię.

Pater noſter *cicho,*

Pſalm. Miſerere mei Deus.

Oratio.

Reſpice quæſumus Domine, &c.

Modlitwá.

Weyzrzy proſimy Pánie ná tę czeladkę twoię, dla ktorey Pan náſz Iezus Chryſtus, podał ſię w ręce winnych, i ſmierć krzyżową raczył podiáć. Ktory z toba żyie i kroluie ná wieki wiekow, Amen.

Inſze godziny wſzyſtkie iáko i Wielki Czwartek áż do Nony.

Sta-

Statio ad Sanctum Ioannem in Laterano

O Benedykowániu nowego Ogniá i Kádzidlá, o Processyi w Wigilią Wielkonocną.

W Tem dzień Zákrystyan, gdy w Chorze None czytáią, ábo przed tym skrzesawszy ogniá z krzemieniá, przed Kosciołem zápala swiece, i wegle z niegoż ktory támże zostáie, aż Kowent do Benedykowánia go wynidzie. Do Ołtarzá dwoie Antepedya przypnie Zákrystyan, iedno białe, á drugie fioletowe, ktore po Litániách odeymie.

Odprawiwszy None Brácia, sposobem Processyi wychodzą tym Porządkiem. Naprzod idzie Turyferáryuss z turybularzem bez weglá i ogniá; zá nim idą Akolici bez swiec; potym Kowent swoim porządkiem: Ná ostátek wychodzi Kápłan w Kapie fioletowey w posrod dwu Ministrow, to iest miedzy Dyákonem w Dálmátyce białey i z Subdyákonem w Albie z Mánipularzem fioletowego koloru.

Gdy przyidą ná mieysce na benedykowánie náznáczone, ábo zgotowáne, i Brácia sposobem Processyi według obietnosci mieysca ustánowia sie; Dyákon Xiegi ná pulpitek kłádzie. á Kápłan záś do Ołtarzá sie twarzą obrociwszy, benedykowánie ogniá nowego záczyna w ten sposob.

Dominus vobiscum,
Et cum spiritu tuo.

Deus qui per Filium tuum, &c.

Oremus.

Modlmy sie.

BOZE

BOZE, ktoryś przez Syná twego, to ieſt głowny węgielny kámień, wiernym twoim, ogień iáſnoſci twoiey dał: poſwięć proſimy ten nowy ogień ku náſzym potrzebō wywiedziony z krzemienia, i pozwol nā: ábyſmy ták przez te ſwiętá Wielkonocne, niebieſkiemi byli zápáleni żądzámi, á żebyſmy wieczneyiáſnoſci czyſtemi ſercámi mogli doſtąpić. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego. R. Amen.

Oremus.

Domine Deus, Pater omnipotens, &c.

Modlmy ſię.

Pánie Boże, Oycze wſzechmocny, ſwiátłoſci nieuſtawáiąca, ktory ieſteśStworcąwſzelkich ſwiátłoſci. Błogoſław to ſwiátło, ktore od ciebie poſwięcone,i błogoſłáwione ieſt, ktorys oſwiecił wſzyſtek ſwiát, á żebyſmy od tey ſwiátłoſci byli zápaleni,i oſwieceni ogniem ſwiátłoſci twoiey: á iákoś oſwiecił Moyzeſzá wychodzącego z Egyptu, ták oſwieć ſercá i zmyſły náſze, á żebyſmy do żywotá ſwiátłoſci wieczney przyiſć záſłużyli. Przez Chryſtuſá Páná náſzego. R. Amen.

Oremus.

Domine Sancte Pater omnipotens, &c.

Modl-

Modlmy ſię.

Pánie Swięty, Oycze wſzechmogący, błogoſław nam ogień ten w imię twoie, i w imię iednorodzonego Synà twego Bogá i Páná náſzego IEZVSA Chryſtuſá, i Duchá Swiętego, racz nam dopomoc, i i rátuy nas przeciwko ogniſtym nieprzyiacielſkim ſtrzałom, i oſwieć łáſką twoią niebieſką. Ktory żyieſz i krolujeſz z tymże Synem twoim, i z Duchem Swiętym, ná wieki wiekow, R. Amē.

Potym benedykuie pięć gran kádzidłá, ktore máią bydz włożone ná ſwiecę wielkonocną, tym ſpoſobem.

Oremus.

Veniat quæſumus &c.

Modlmy ſię.

Niech przyidzie proſimy cię wſzechmocny wieczny Boże ná to kádzenie hoyne błogoſławieńſtwo twoie: i tę nocną iáſnoſć niewidomy odrodzicielu zápal; áby nie tylko ofiárá, ktora tey nocy odpráwowáłá ſię, potáiemnym ſwiátłoſći twoiey przymieſzániem, ſwieciłá, ále ná ktorymkolwiek mieyſcu z tego poſwiącenia táiemnice cokolwiek będzie przymieſzano, odegnawſzy diabelſkiey zdrády złoſć, moc twego Máieſtatu byłá przytomna. Przez Chryſtuſá Páná náſze°. R. Amē.

Gdy

GDy Kádzidło benedykuie, Turyferáryuß wziawßy cokolwiek z węglá roßpálonego, i benedykowánego, do Turybularzá ktádzie.

Skonczywßy benedykowánie kádzidłá, Kápłan wodą ßwięconą kropi nowy ogien i kádzidło, á wßypawßy do turybularzá pomieniony ogien, i gráną turyfikuie, tym czáßem wßyßtkie ßwiátłá i ßwiece gáßza, ieżeliby ktore były zápalone, oprocz ßwiece z nowego ogniá zápaloney.

Potym Dyákon wziawßy tryángut z trzemá ßwiecámi, á Subdyákon krzyż nioßąc, gdy ieden z Akolitow miseczkę, ná ktorey pięć gráná z kádzidłá będą, á drugi ßwiecę z nowego ogniá zápalona poniosą do Kośćioła, tym porządkiem wchodzą.

Naprzod idzie Turyferáryuß, potym Akolici, zá niemi Subdyákon z krzyżem, zá ktorym Konwent ßpoßobem Proceßyi idzie: potym Dyákon, a náoßtátku ten ktory celebruie, náßtępuie.

Dyákon ná weßciu do Kośćiołá tryángutu náchyla, á Akolit ktory ßwiecę z nowego ogniá zápalona nießie, przyßtąpiwßy do niego iedną z trzech ßwiec ná tryángule zápala i zaßwieca. Záraz Dyákon weßpoł ze wßyßtkiemi inßemi, oprocz Subdyákoná krzyż nioßącego, uklęknawßy, á tryángut podniożßy, ßam tylko ßpiewa.

Lumen Chriſti: *Swiátłość Chryßtußowá*; á Chor odpowiáda, Deo gratias, *Bogu dzięki.*

Potym wßyßcy wßtáią, i dáley poßtępuią: Dyákon ná ßrodku Kośćiołá ßtoiąc, wyżey pomienionym ßpoßobem tryángut náchyla powtore, á gdy Akolit drugą ßwiecę záßwieci z onych trzech, i wßyßcy uklękną, iáko i pierwey, ßam tylko z drugiemi klęcząc,

á tryánguł podniożßy, wyżßym głoſem powtarza, Lumen Chriſti, *Ktorcmu Konwent odpowiáda,* Deo gratias.

Potym wſtawſzy bliſko Oltarzá przyſtępuia, gdzie tymże ſpoſobem, gdy Akolit trzecia ſwiecę záſwieci, i wßyſcy uklękna, tryanguł i głos podniożßy, wyżey nád zwyczay potrzecie mowi też ſłowá, Lumen Chriſti, *á odpowiedziawſßy inſi tymże ſpoſobem,* Deo gratias, *wſtáia; i gdy Konwent do Choru poydzie, Kapłan i Miniſtry, ktorzy przynim ſą, támze ná benedykowánie Cæreum Páſchálnego zoſtáną.*

Potym Celebráns wſtępuie do Oltarzá ná ten rog gdzie Epiſtołá bywa czytána, á Dyákon dáie tryánguł iednemu Akolitowi, i wziawſßy kśięgę proſi o benedykcya Celebránſá, iáko więc bywa zwyczay ná Ewangelia: á Kápłan mu odpowiáda.

Pan niech będzie w ſercu twoim, i w uſtách twoich, ábyś godnie i przyzwoicie opowiádał, iego Wielkonocna chwałę. W imię † Oycá † i Syná, † i Duchá Swiętego, Amen.

Potym idzie do pulpitu, kłádzie ná nim kſięgę i kádzi. Po práwey ſtronie Dyákoná ſtoi Subdyákon z krzyżem i Turyferáryuſs; po lewey ſtronie dwáy Akolici, ieden ktory trzyma tryánguł, á drugi ktory trzyma ná miſeczce pięć gran kádzenia kłogoſłáwionego, ktore máia bydź włożone w ſwiecę Wielkonocna. Powſtawſßy tedy wſzyſcy, iáko więc bywa ná Ewángelii, i ſtoiac Dyákon ſpiewá.

Exul-

Exultet iam Angelica, &c.

Niech ſię iuż weſeli Orſzak Aniołow niebieſkich: niechay ſię weſelą Boſkie táiemnice, i zá tákiego Krolá zwycięſtwo, niech zábrzmi traba zbáwienna. Niechay ſię weſeli i ziemiá, promiennmi tákiemi okryta: i wiekuiſte° Krolá ſwiatłoſcią oſwiecona, niechay wie, iż wſzyſtkiego ſwiátá ciemnoſci pozbyłá. Niech ſię weſeli i mátká náſzá Koſcioł, tákiey ſwiátłoſci promieniámi ozdobiony, i wielkiemi głoſy wſzyſtkich ludzi niechay grzmi ten páłac. Dla czego i wy około ſtoiący Brácia naymilśi, do tey dziwney ſwiátłá tego iáſnoſci, weſpoł proſzę zemną miłoſierdzia Bogá Wſzechmocego wzywaycie; áby mi, ktory mię nie dla moich zaſług w poczet Lewitow ſwoich raczył policzyć, ſwiátłoſci ſwoiey iáſnoſć wlawſzy, ſwiece tey chwałę dokończyć dopomogł. Przez Páná náſzego Ieżuſá Chryſtuſá Synátwego, ktory z toba żyie i kroluie w iednoſci Duchá Swiętego, przez wſzyſtkie wieki wiekow, Amen.

V. Dominus vobiſcū,

R. Et cum ſpiritu tuo.

Surſum corda, R. Ha-

bemus ad Dominum, V. Gratias agamus Domino Deo noſtro, R. Dignum & juſtum eſt.

Vere dignum, &c.

V. Pan zwámi, R. Y z Duchē twoim. V. Ku niebu ſercá, R. Mamy do Páná. V. Dziękuymyſz Pánu Bogu náſzemu, R Godna i ſłuſzna ieſt.

Zaprawdę ſłuſzna i godna rzecz ieſt, niewidomego Bogá Oycá Wſzechmogącego, i Syná iego iednorodzonego, Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſa: cáłym ſercá i umyſłu áffektem, i głoſu uſługą wychwaláć. Ktory zá nas Wiecznemu Oycu, dług Adámow zápłácił: i záſtárzáłego cięſzkiego grzechu cyrograf krwią miłoſierną omył. Te álbowiem ſą ſwiętá Wielkonocne, w ktore prawdziwy on báránek zábity zoſtáie; ktorego krwią podwoie wiernych poſwięcone zoſtáią. Tá noc ieſt, w ktorą Oycow náſzych z Egiptu wywiedzionych, ſuchą nogą przez morze czerwone przeprowádził. Tátedy noc ieſt, ktora cięmnoſc grzechow zá oſwieceniem ſłupá rozpędziłá. Tá noc ieſt, ktora dziś po wſzyſtkim ſwiecie, w Chryſtuſá wierzących, od wyſtępkow ſwiátowych, i od cięmnoſci

grze-

grzechowych odłączywszy, przywraca do łaski, łaczy z świątobliwością. Tá noc iest, ktorey zepsowawszy okowy śmierci, Chrystus z piekłá zwycięzcá wyszedł. Nic nam bowiem nie było po tym, żeśmy się narodzili, gdybyśmy byli nie byli odkupieni. O dziwne około nas twoiey pobożnosci uraczenie. O nieoszácowáne zákochánie miłości? á. byś sługę odkupił, Synáś wydał. O záprawdę potrzebny grzech Adámow! ktory Chrystusá śmiercią iest zgładzony! O szczęśliwa winá, ktora tákiego, i ták wielkiego záśłużyłá mieć odkupicielá! O záprawdę błogosłáwiona nocy, ktoraś sámá záśłużyłá widziec czás i godzinę, ktorey Chrystus od umárłych zmartwychwstał! Tá noc iest, o ktorey nápisano; i noc iáko dzień będzie oświecona, i noc oświeceniem moim w roskoszách moich. Tey tedy poświęcenie nocy, oczyszcza grzechy, winy obmywa, przywraca niewinność podupádłym, i smutnym wesele, odpędza nienawiść, zgodę gotuie, i do pokłonu skłania Páństwá. *[tu Dyákon wtyka pieć gran kádzenia w świece Wielkonocną nákształt krzyża.]* Dla tey tedy teráznieyszey

ſzey nocy, przyimi Oycze Swięty kádzenia tego wieczorna ofiárę, ktorać w tey ſwiecy uroczyſtym ofiárowániu, przez ręce ſług twoich, zroboty pſczoł, oddáie Koſcioł ſwięty. Lecz iuż ſwiece tey chwały poználiſmy, ktora ná częſć Bożą iáſny ogień záſwieca. *[Tu Dyákon zápala ſwiece W. ielkonocną ſwiecą iedną ze czterech ná tryángule położonych.]* Ktory ogień chociaſz ieſt rożdzielony ná częſci, pożyczáne° iednák ſwiátłá nie zna ſzkody. Karmi ſię bowiē roſtopionym woſkiem, ktory ná ſubſtácyą tey drogi pochodni, mátką pſczołá zgotowáłá. *(Tu zápálaią inſze lámpy w Koſciele)* O záprawdę błogoſłáwiona noc, ktora złupiłá Egypt, ubogáciłá Żydow. Noc, w ktorą ziemſkie rzeczy z niebieſkiemi, ludzkie z Boſkiemi iednoczą ſię. Proſimy cię tedy Pánie: áby tá ſwiecá ná czeſć twoiego imienia poſwięcona, ná zepſowánie ciemnoſci tey nocy nie uſtawáiąca trwáłá; i ná wonnoſć ſłodkoſci przyiętá, z niebieſkiemi ſwiátłámi złączyłá ſię. Płomienie iey niechay znaydzie zaránna iutrzenka. Owá mowię iutrzenká, ktora nie zna zachodu. Owá, ktora powroci-

wſzy

wszy się z piekłá, narod ludzki oświeciłá. Prosimy cię tedy Pánie, ábyś nas sługi twoie, i wszystek stan Duchowny, i lud nabożny, wespoł z naybłogosławieńszym Oycem nászym N. i Biskupem N. spokoyne czásy dawszy, przy tych weselách Wielkonocnych, ustáwiczną obronę rządzić, prostować i záchować raczył. Weyrzy też ná nabożnego. *Jeźli nie iest koronowány, ma bydź mowiono* obránego Cesárzá nászego N. ktorego ty Boże prágnienia sługy znáiąc, zniewypowiedzianego pobożnosci miłosierdzia twego, dáru użycz wieczne° pokoiu i błogosławieństwá i niebieskiego zwycięstwá, ze wszystkim ludē iego. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusá Synà twego, ktory z tobą żyie i kroluie w iednosci Duchá Swiętego, &c.

Skończywszy benedykcyą swiece, Dyakon złożywszy áppárat biały, bierze ná sie błękitny, i idzie do Celebránsá, ktory tákże zdeymuie z siebie kapę, á bierze mánipularz i ornat błękitny. Potym czytáią Proroctwá bez tytułu, i Celebráns ie cicho czyta przy Ołtarzu tám gdzie Epistołá bywa. Ná końcu Proroctwá mowią, modlitwy niżey opisáne.

PRO-

PROPHETIA I.

Geneſ: 1. & 2.

In principio creavit Deus, &c.

Proroctwo 1.

NA początku ſtworzył Bog Niebo i ziemię, á ziemiá byłá puſta i prożna, i cięmnoſci były nád przepáſćią: á Duch Boży unaſzał ſię nád wodámi. Y rzekł Bog: Niech ſię ſtánie ſwiátłoſć; i ſtáła ſię ſwiátłoſć. Y uyrzał Bog ſwiátłoſć że byłá dobrá: i przedzielił ſwiátłoſć od cięmnoſci. Y názwał ſwiátłoſć dniem, á cięmnoſc nocą. Y ſtał ſię wieczor i zaránek, dzień ieden. Y rzekł Bog: Niech ſię ſtánie Firmáment miedzy wodámi, á niech przedzieli wody od wod. Y uczynił Bog Firmámēt, i przedzielił wody, ktore były pod Firmámentem, od tych ktore były nád Firmámentem; i ſtáło ſię ták. Y názwał Bog Firmámēt niebem. Y był wieczor i zaránek, dzień wtory. Potym rzekł Bog: niech ſię zbiorą wody, ktore ſą pod niebem, ná iedno mieyſce, á niech ſię ukażę ziemiá, i ſtáło ſię ták. Y názwał Bog ſuchą ziemią: á zebránie wod przezwał morzem. Y widział Bog, że było dobre. Y rzekł: Niech zrodzi ziemiá ziele zielone,

lone, i dawáiące naſienie: i drzewo rodzáyne owoc czyniące według rodzáiu ſwego, ktorego-by naſienie było w ſámym ſobie ná ziemi. Y ſtáło ſię ták. Y zrodźiłá ziemiá ziele zielone, i dawáiące naſienie według rodzáiu ſwego, i drzewo czyniące owoc, i máiąc káżde z nich naſienia według rodzáiu ſwego. Y widział Bog że było dobre. Y ſtał ſię wieczor i ráno dzień trzeci. Y rzekł Bog: niech ſię ſtáną ſwiátłá ná Firmámēcie niebá, á niech dzielą dzień od nocy: i niech będą zá znáki, i czáſy i dni i látá: áby ſwieciły ná Firmámēcie niebá, á oſwiecáły ziemię. Y ſtáło ſię ták. Y uczynił Bog dwie ſwietłá wielkie: ſwiátło większe, áby rządziło dniē, i ſwiátło mnieyſze áby rządziło nocą i gwiazdy. Y poſtánowił ie ná Firmámēcie niebá, áby ſwieciły nád ziemią: żeby rządziły dniem i nocą, i dzieliły ſwiátłoſć od ciemnoſci. Y widział Bog, iż było dobre. Y ſtał ſię wieczor, i ráno, dzień czwarty. Rzekł też Bog: niech wywiodą wody czołgáiące ſię duſze żyiącey, i ptáſtwo nád ziemią pod Firmámentē niebá. Y ſtworzył Bog wieloryby wielkie, i wſzelk

duſzę żyiącą i ruſzáiącą ſię, ktorą wywiodły wody według rodzáiu ich: i wſzelkie ptáſtwo według rodzáiu iego. Y widział Bog iż było dobre. Y błogoſłáwił im mowiąc: Roſcie i mnożcie ſię, i nápełniaycie wody morſkie: i ptáſtwo niech ſię mnoży ná ziemi, Y ſtał ſię wieczor i ráno, dzień piaty. Rzekł też Bog: niech zrodzi ziemiá duſzę żyiącą według rodzáiu ſwego: bydło i czołgáiące ſię, i beſtye ziemne według rodzáiow ſwoich. Y ſtáło ſię ták. Y uczynił Bog beſtye ziemne, według rodzáiow ich, i bydło i wſzelkie czołgáiące ſię po ziemi, według rodzáiu ſwego. Y widział Bog że było dobre. Y rzekł: Uczyńmy człowieká ná wyobráżenie i podobieńſtwo náſze: á niech przełożonym będzie rybom morſkim, i ptáſtwu powietrznemu, i beſtyom, i wſzyſtkiey ziemi, i nád wſzelkiemi czołgáiącemi ſię, ktore ſię ruſzáią ná ziemi. Y ſtworzył Bog człowieká na wyobráżenie ſwoie: ná wyobráżenie Boże ſtworzył go: męſzczyzne i białagłowę ſtworzył ie. Y błogoſłáwił im Bog i rzekł: Roſnicie i mnożcie ſię i nápełniaycie ziemię, á

czyń-

czyńcie ią ſobie poddáną, i pánuycie nád rybámi morſkiemi, i nád ptáſtwē powietrznym, i nádewſzemi zwierzęty, ktore ſię ruchái ą ná ziemi. Y rzekł Bog: Oto dałē wam wſzelkie ziele, rodzące naſienie ná ziemi, i wſzyſtkie drzewá, ktore ſame w ſobie máią naſienie rodzáiu ſwego, áby wam były ná pokarm: i wſzyſtkim zwierzętom ziemnym, i wſzytkiemu ptáſtwu powietrznemu, i wſzemu co ſię ruſza po ziemi, i wczymkolwiek ieſt duſzá żyiąca, áby miáły co ieść. Y ſtáło ſię ták. Y widział Bog wſzyſtkie rzeczy ktore był uczynił, iż były bárzo dobre. Y ſtał ſię wieczor i rano dzień ſzoſty. Dokończone ſą tedy niebioſá i ziemiá i wſzyſtko ochędoſtwo ich. Y dokonał Bog w dzień ſiodmy dzieło ſwoie, ktore uczynił: i odpoczął w dzień ſiodmy, od wſzelkiego dziełá, ktore uczynił.

Potym Káplan mowi: Oremus. *Dyákon,* Flectamus genua. *Subdyákon,* Levate. *Oratio.*

Deus qui &c.

Boże ktoryś przedziwnym ſpoſobē człowieká ſtworzył; á ieſzcześ dziwnieyſzym odkupił: day nam proſimy cię: ábyſmy mieli ſtá-

teczne ſerce náſze, przeciwko wſzyſtkim uciechom z grzechow pochodzącym; ábyśmy przyiſć do wiecznego weſela godnemi ſię ſtáli. Przez Páná náſzego, &c.

PROPHETIA II.

Geneſ. 5. & 6. & 8.

Nòé verò cum quingentorum, &c.

Proroctwo drugie.

NOe záś gdy miał pięć ſet lat, zrodził Semá Chámá i láphetá; á gdy ſię ludzie poczęli rozmnażáć ná ziemi, i rodzili Corki, widząc Synowie Boży Corki ludzkie, iż były piękne, wzięli ſobie zá żony że wſzyſtkich, ktore obráli. Y rzekł Bog: nie będzie przemieſzkiwał duch moy ná wieki w człowieku, gdyż ieſt ciáłem, i będą dni iego ſto i dwádzieſcią lat. A olbrzymowie byli ná ziemi w one dni, gdy weſzli Synowie Boży do Corek ludzkich, á one porodziły; ci ſą mocarze, od wieku mężowie ſławni. A widząc Bog, że wiele było złoſci ludzkiey ná ziemi, á wſzyſtká myśl ſercá byłá nápięta ku złemu po wſzyſtek czás: żal mu było, że uczynił człowieká ná ziemi, i ruſzony ſerdeczną boleſcią we wnątrz, rzekł: Wygładzę człowieká kto-

re-

regom ſtworzył z oblicznoſci ziemie od człowieká, áż do zwierząt: od czołgáiących ſię, áż do ptáſtwá powietrznego; bo mi żal, żem ie uczynił. Noe záś ználazł łáskę przed Pánem. Noego rodzáie te ſą. Noe mąż ſpráwiedliwy i doſkonáły był w rodzáiách ſwoich, z Bogiē chodził. Y zrodził trzech ſynow Semá, Chámá, i láphetá. Ale ziemiá ſkáźiłá ſię przed Bogiem, i nápełniłá ſię niepráwoſcią. A gdy uyrzał Bog ziemię bydź ſkáżone (bo wſzelkie ciáło popſowáło było drogę ſwą ná ziemi) rzekł do Noego. Koniec wſzelkiemu ciáłu przyſzedł przedemną Nápełniona ieſt ziemiá niepráwoſcią od oblicza ich, á ia wytrácę ie z ziemią. Vczyń ſobie korab zdrzewá heblowáne°; mieſzkániſzczká w nim poczyniſz, i námáżeſz kleiem we wnątrz i zwierzchu. A uczyniſz go ták; Trzyſtá łokci będzie długoſci korabiá, pięćdzieſiąt łokci ſzerokoſci, á trzydzieſci łokci wyſokoſci iego. Okno w korabiu uczyniſz, á ná łokieć dokonaſz wierzch iego; á drzwi w korabiu poſtáwiſz z boku, ná dole gmách i troie piętrá uczyniſz w nim. Oto ia

przy-

przywiodę wody potopu ná ziemię, ábym wytrácił wſzelkie ciáło, w ktorym ieſt duch żywotá pod niebem. Wſzyſtko co ná ziemi ieſt, zniſzczeie. I uczynię przymierze z tobą, i wnidzieſz do korabia ty, i ſynowie twoi, i żoná twoiá, i żony ſynow twoich z tobą. Y ze wſzech zwierząt wſzelkie° ciáłá po dwoygu w wiedzieſz do korabiá; áby zoſtáły żywe z tobą; ſámcá i ſámicę. Z ptáſtwá według rodzáiu iego: i z bydłá według rodzáiu iego: i że wſzyſtkiego czołgáiące° ſię według rodzáiu iego; po dwoygu z káżdego wnidą z tobą, áby mogły żyć. Przetoż wezmieſz z ſobą ze wſzelkich pokármow, ktore iedzone bydź mogą, i znieſieſz do ſiebie. Y będą ták tobie iák onym zá pokarm. Vczynił Noe wſzyſtko, co mu Bog przykazał. Y rzekł Pan do niego: Wnidź ty, i wſzyſtek dom twoy do korabiá; bom cię widział ſpráwiedliwym przed ſobą w narodzie twym. Ze wſzyſtkich zwierząt czyſtych wezmieſz ſiedmiorgo i ſiedmiorgo ſámcá i ſámicę: á zwierząt nieczyſtych po dwoygu i dwoygu, ſámcá i ſámicę. Ale i z ptaſtw powietrz-

nych

nych ſiedmiorgo i ſiedmiorgo, ſámcá i ſámicę; áby záchowáne było naſienie ná wſzyſtkiey ziemi. Ieſzcze bowiem, á po ſiedmi dniách ſpuſzczę deſzcz ná ziemię przez czterdzieſci dni i czterdzieſci nocy, i wygładzę z ziemie wſzelkie ſtworzenie, ktorem uczynił. V czynił tedy Noe wſzyſtko co mu Pan kazał, á miał ſześć ſet lat, gdy wody potopu wylały po ziemi. Y wſzedł Noe, i ſynowie iego, i żoná iego, i żony ſynow iego z nim do korabia, dla wod potopu. Zwierząt też czyſtych i nie czyſtych, i z ptáſtwá, i z wſzego co ſię czołga po ziemi dwoygo i dwoygo weſzło do Noego w korab, ſamiec i ſámicá, iáko był przykazał Pan Noemu. A gdy minęło ſiedm dni, wody potopu wyláły po ziemi. Roku ſześćſetnego żywotá Noego, mieſiącá wtorego, ſiedmnaſtego dniá mieſiącá, przerwáły ſię wſzyſtkie zrzodłá przepáſci wielkiey, i upuſty niebieſkie otworzone ſą: Y ſpadł deſzcz ná ziemię czterdzieſci dni i czterdzieſci nocy. Onegoż dniá wſzedł Noe i Sem, i Chám i Iáphet i ſynowie iego, żoná iego, i trzy żony ſynow iego z nim do korabiá

ſámi,

sámi, i wszelki zwierz według rodzáiu swego, i wszystko bydło według rodzáiu swego, i wszystko co się czołga po ziemi według rodzáiu swego, i wszystko latáiące według rodzáiu swego, i wszyscy ptacy, i wszytko co ma skrzydłá, weszło do Noego do korabia dwoygo i dwoygo, ze wszystkiego ciáłá, w ktorym był duch żywotá. A ktore weszły samiec i samicá, ze wszego ciáłá weszli, iako mu Bog przykazał; i zámknął go Pan z nadworza. Y stał się potop przez czterdzieści dni ná ziemi, i wezbrały wody, i podniosły korab wysoko od ziemie. Bárzo bowiem były wyláły, i wszystko nápełniły ná wierzchu ziemie. A korab pływał po wodách. A wody się zmocniły zbytnie nád żiemią; i okryły się wszystkie gory wysokie pod wszystkim niebem; piętnaście łokci wyższa była wodá nád gorámi, ktore były okryłá Y zgładzone iest wszelkie ciáło, ktore się ruchało ná ziemi, ptakow zwierząt, bestyi, i wszystkich czołgáiących się, ktore się czołgáią po ziemi. Wszyscy ludzie i wszystko, wczym iest duch żywotá ná ziemi pomárło. Y wygładził Bog

wszystko

wszystko stworzenie, ktore było ná ziemi, od człowieká, áż do bydlęciá, ták czołgáiące się, iáko i ptástwo powietrzne, i wygładzone iest z ziemie, i został sam Noe, i ći, ktorzy z nim byli w korabiu. Y opánowáły wody ziemię sto i pięcdziesiąt dni. Wspomniawszy potym Bog ná Noego, i ná wszystkie zwierzętá, i ná wszystkie bydlętá, ktore były z nim w korabiu, przywiodł wiátr ná ziemię, i upádły wody, i záwárte są zrzodłá przepáści, i upusty niebieskie, i záhámowáne są dżdże z niebá. Y wróciły się wody z ziemie, idące i wracáiące się; i poczęły opadáć po stu i pięcdziesiąt dni. I odpocznął korab miesiącá siodmego, dwudzieste° siodmego dniá miesiącá ná gorách Ormiáńskich. Lecz wody zchodziły i opadáły, áż do dziesiątego miesiącácá: dziesiątego bowiē miesiącá, pierwszego dniá, okazáły się wierzchołki gor. A gdy minęło czterdzieści dni, otworzywszy Noe okno korabiá, ktore był uczynił, wypuścił krukà, ktory wychodził, á nie wracał się, áż oschły wody ná ziemi. Wypuścił też gołębicę zá nim, áby poznał ieźli nie ustáły

ły wody ná ziemi; ktora nieználażſzy, gdzieby odpoczęłá nogá iey, wrociłá ſię kniemu do korabia: wody bowiem były po wſzyſtkiey ziemi: i wyciągnął rękę, á uchwyciwſzy ią, wnioſł do korabiá. A poczekawſzy ieſzcze ſiedm dni drugie, powtore wypuſcił gołębicę z korabia, á oná przyleciáłá do niego pod wieczor, nioſąc gáłąſkę oliwy z zielonym liſciem w gębie ſwoiey; á ták poznał Noe, że przeſtáły wody ná ziemi: i poczekał przecię ſiedm dni ieſzcze drugich: i wypuſcił gołębicę, ktora ſię więcey niewrociłá do niego. A ták ſzeſcſetnego pierwſzego roku, pierwſzego dniá mieſiącá, opádły wody ná ziemi, i otworzywſzy Noe przykrycie korabia, poyrzał; i uyrzał, iz oſechł wierzch ziemie. Mieſiącá wtorego ſiodmego i dwudzieſtego dniá mieſiącá oſchłá ziemiá. Rzekł tedy Bog do Noe°, mowiąc: Wynidź z korabiá ty, i żoná twoiá, ſynowie twoi, i żony ſynow twoich z toba. Wſzyſtkie zwierzętá, ktore ſą u ciebie, ze wſzego ciáłá, ták w ptáſtwie, iáko i w beſtyách, i we wſzyſtkich czołgáiących ſię, ktore czołgáią ſię po ziemi,

wy-

wywiedź z ſobą; á wnidźcie ná ziemię. Roſnicie i mnożcie ſię ná niey. Wyſzedſzy tedy Noe, i ſynowie iego, żoná iego, i żony ſynow iego. Ale i wſzyſtkie zwierzętá, bydłá, i czołgáiące ſię, ktore ſię czołgáią po ziemi, według rodzaiu ſwego wyſzli z korabiá. Zbudował tedy Noe ołtarz Pánu; á wziąwſzy z káżdego bydłá, i ptáſtwá czyſtego, ofiárował cáłopalenia ná Ołtarzu. Y záwoniał Pan wonnoſci i wdzięczności.

Oremus. Flectamus genua. R. Levate.

Oratio.

Deus incommutabilis virtus, &c.

Modlitwá.

BOZE nie odmienna mocy, i wiekuiſta ſwiátłoſci, weyrzyi łáſkáwie ná wſzyſtkiego Koſciołá twego przedziwną táiemnicę, i dzieło zbáwienia ludzkie° ſpokoynie ſporządzay, ſkutkiem wiekuiſtego ſporządzenia twego: i niechay wſzyſtek ſwiát dozna, i niech widzi, iáko rzeczy uniżone podwyżſzaſz, zaſtárzáłe odnawiaſz, i przez tego, od ktore° wzięły ſwoy początek, do cáłoſci przywracaſz. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſa, &c.

PROPHETIA III.

In diebus illis tentavit Deus, &c.

Geneſ: 22.

Proroctwo Trzecie.

W One dni kuſił Bog Abráhámá, i rzekł do niego: Abráhámie Abráhámie. A on odpowiedział: Owom ia. Rzekł mu: wezmi ſyná twego iednorodzone°, ktorego miłuieſz Izááká, á idź do ziemie widzenia: i tám go ofiáruieſz ná cáłopalenie ná iedney gorze, ktorą ukażę tobie. Abráhám tedy wſtawſzy w nocy, oſiadł oſłá ſwego, wziąwſzy z ſobą dwu Młodzieńcow, i Izáaká ſyná ſwego: á nárąbawſzy drew do cáłopalenia, ſzedł ná mieyſce ná ktore mu Bog rozkazał. A dniá trzeciego podnioſzſzy oczy, uyrzał mieyſce z dáleká, i rzekł do ſług ſwoich: poczekaycie tu z oſłē; á ia z dziecięciē, áż do onąd poſpieſzywſzy; ſkoro uczyniemy pokłō, wrocimy ſię do was. Nabrał też drew cáłopalenia, i włożył ná Izááká ſyná ſwego, á ſam nioſł w rękách ogień i miecz. á gdy obá ſzli poſpołu, rzekł Izáák Oycu ſwemu: Oycze moy: A on odpowiedział: Czego ſynu? Oto práwi ogień á drwá, á gdzieſz ofiárá cáłopálenia? A Abrá-

hám

hám rzekł: Bog opátrzy ſobie ofiárę cálopalenia ſynu moy. Szli tedy poſpołu: i przyſzli ná mieyſce, ktore mu ukazał Bog, ná ktorym zbudował Ołtarz, i uczynił drwá ná nim: á związawſzy Izááká ſyná ſwego, włożył go ná Ołtarz ná ſtos drew; i wyciągnął rękę, i porwał miecz, áby ofiárował ſyná ſwego. A oto Anioł Páński z niebá záwołał, mowiąc: Abráhámie Abráhámie: ktory odpowiedział. Owom ia: rzekł mu. Nieſciągay ręki twoiey ná dziecię, áni mu czyń namniey: terazem doznał, że ſię boiſz Bogá, i nie z folgowałeś iedynemu ſynowi twemu dla mnie. Podniosł Abráhám oczy ſwoie, i uyrzał zá ſobą báráná, á on uwiązł zá rogi w cierniu, ktorego wziąwſzy ofiárował cálopalenie miáſto ſyná. Y názwał imię mieyſcá onego, Pan widzi. Ztąd áż podziś dzień mowią. Ná gorze Pan obaczy. Y záwołał Anioł Páński Abráhámá powtore z niebá mowiąc: Przez mię ſamego mowi Pan, przyſiągłē: ponieważeś uczynił tę rzecz, á nie z folgowałeś ſynowi twemu iednorodzonemu dla mnie: Błogoſłáwić ci będę, i rozmnożę naſienie twoie iáko gwiazdy

nie-

niebieſkie, i iáko piaſek, ktory ieſt ná brzegu morſkim; poſiędzie naſienie twoie bramy nieprzyiacioł ſwoich. Błogoſłáwione będą w naſieniu twoim wſzyſtkie narody ziemie, żeś był poſłuſzny głoſu memu. Y wrocił ſię Abráhám do ſług ſwoich, i przyſzli poſpołu do Berſábei, i mięſzkał tám.

Oremus. Flectamus genua. R. Levate.

Oratio.

Deus fidelium Pater ſumme, &c.

Modlitwá.

BOże wſzyſtkich wiernych, Oycze naywyżſzy, ktory po wſzyſtkim ſwiecie obietnice ſynow twoich przez wyláną przyſpoſobienia łáſkę rozkrzewiaſz; i przez Wielkonocny Sákrament, Abráhámá Pácholę twoie, wſzyſtkich, iákoś przyſiągł narodow czyniſz Oycē. Day ludowi twoiemu godnie do łáſki twoiey powołánia wniſć. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, &c.

PROPHETIA IV.

Exod. 14. f. & 15.

In diebus illis: Factū eſt, &c.

Proroctwo Czwarte.

W One dni: Stáło ſię pod czás ſtraży poránney, álić oto weyrzawſzy Pan ná woyſko Egypcyánow przez ſłup ogniá

ogniá i obłoku, pobił woysko ich i powywracał kołá wozow, i pogrążeni w głębią. Rzekli tedy Egypcyánie, uciekaymy przed Izráelem: Pan bowiem walczy zá nimi przeciwko nam. Y rzekł Pan do Moyżeszá: Wyciągniy rękę twą ná morze, że się wrocą wody ná Egypcyány, i ná wozy, i ná iezdne ich. A gdy wyciągnął Moyżesz rękę przeciw morzu, wrociło się ná pierwsze mieysce: á uciekáiącym Egipcyánō záskoczyły wody, i ogárnął ie Pan w posrzod náwałności. Y wrociły się wody, i okryły wozy iezdne wszystkiego woyská Pháráonowego: ktorzy goniąc weszli byli w morze: náwet i iednego z nich nie zostáło. A synowie Izráelowi szli przez posrzodek suchego morza: á wody im były iáko zá mur, po práwey i lewey stronie. Y wybáwił Pan w on dzień Izráelá z ręki Egipcyánow. Y widzieli Egypcyány martwe ná brzegu morskim, i rękę wielką ktorey użył Pan przeciwko im. Y bał się lud Páná, i uwierzyli Pánu, i Moyżeszowi słudze iego. Spiewał tedy Moyżesz, i synowie Izráelscy tę pieśń Pánu, i rzekli:

Tra-

Tractus Cantêmus Domino: glorioſe enim honorificatus eſt: equum & aſcenſorem proiecit in mare: adjutor & protector factus eſt mihi in ſalutem.

Spiewaymy Pánu chwalebnie, ábowiem uwielbiony ieſt: koniá i iezdcá rzucił w morze: moc moiá i chwałá moiá Pan, ſtał mi ſię zbáwieniem.

V. Hic Deus, & honorificabo eum: Deus patris mei, & exaltabo eum.

Ten Bog moy, i wielbić go będę: Bog oycá mego, i wywyżſzáć go będę.

V. Dominus conterens bella: Dominus nomen eſt illi.

Pan iáko mąż wáleczny: Wſzechmocne imię iego.

Oremus. Flectamus genua. R. Levate.

Oratio.

Deus, cuius antiqua miracula, &c.

Modlitwá.

BOże, ktorego ſtárodawne cudá, náſzych też wiekow odnowione widziemy: gdycoś iednemu narodowi z niewoli Egyptſkiey wybáwionemu, práwice twoiey mocą uczynił, to iná zbáwienie narodow- przez wodę odrodzenia ſię czyniſz: dayże áby w Abráhámowych ſynow, i

w Izráelską godnoſć, przemieniłá ſię zupełnoſć wſzyſtkiego świátá. Przez Paná náſzego Iezuſá Chryſtuſá &c.

PROPHETIA V.
Iſaiæ 54. & 55.

Hæc eſt hereditas ſervorum &c.

Proroctwo Piate

To ieſt dziedzictwo ſług Páńſkich: i ſprawiedliwość ich u mnie, mowi Pan. Wſzyſcy prágnący podzcie do wod i ktorzy nie macie ſrebrá, kwapcie ſię, kupuycie á iedźćie: chodźcie, á kupuycie bez ſrebrá, i bez żadney zamiány wino i mleko. Czemu odważaaćie ſrebro nie zá chleb, á prace wáſze, nie zá náſycenie? Słuchaycie ſłucháiąc mię, á iedzcie dobro, á roſkoſzowác będzie w tłuſtoſci duſzá wáſzá. Nákłońcie uchá ſwego, á przyidzcie do mnie: ſłuchaycie, á życ będźie duſzá wáſzá, i uczynię zwámi przymierze wieczne, miłośierdzia Dawidowe wierne. Otom go dał ſwiádkiem narodow, wodzem i náuczyćielem narodom. Otó narod ktoregos nie znał, powołaſz: á narody ktore cię nie znáły, pobieżą do ciebie, dla Páná Bogá twego i świętego Izráelowego, żeby cię uwielbił. Szukayćie

Páná poki nálezion być może: wzywaycie go, poki ieſt bliſko. Niech opuśći złoſnik drogę ſwoię, á mąż nieprawy mysli ſwe, i niech ſię náwroci do Páná i zmiłuie ſię nád nim: i do Bogá náſzego, bo hoyny ieſt ku odpuſzczeniu. Abowiem mysli moie nie mysli wáſze; áni drogi wáſze: drogi moie mowi Pan. Bo iáko podniesione ſą niebioſá od ziemie, ták podnieśione ſą drogi moie od drog wáſzych, i myśli moie od myśli wáſzych. A iáko zſtępuie deſzcz i śnieg z niebá, á tám ſię więcey nie wraca, ále nápawa ziemię, i ná macza ią i czyni że rodzi, i dawa naśienie śieiącemu, i chleb iedzącemu. Ták będzie ſłowo moie ktore wynidzie z uſt moich, niewroci ſię do mnie prożne, ále uczyni comkolwiek chiał, i zdárzy ſię mu w tym ná com ie poſłał.

Oremus Flectamus genua. R. Levate

Oratio.

Omnipotens ſempiterne Deus.

Modlitwá

WSzechmogący wieczny Boże ſpełni to ná czesc imienia twego, cos Oycom wiáry ſwiętey przyobiecał, á obiecánych Synow Swiętym przyſpoſobieniem twoim

im rozmnoż, áby to czego ſię Oycowie święci zdawná ſpodziewáli, koſcioł twoy iuż nie po máłey częſci widział wypełniono. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá &c.

PROPHETIA VI.

Báruch 36.

Audi Iſrael mandata vitæ &c.

Proroctwo Sſzoſte

SŁuchay Izráelu przykazánia żywotá; przyimi w uſzy, ábys wiedźiał mądrosci. Co to ieſt Izráelu żes ieſt wziemi nieprzyiaćielſkiey? Stárzałes ſię w cudzey ziemi, ſplugáwiłes ſię z umárłemi: policzoneś ieſt między te, ktorzy zſtępuią do piekłá. Opuściłes zrzodło mądrośći. Bo gdybys chodził w drodze Bożey, mieſzkałbys był w pokoiu wiecznym. Uczże ſię, kędy ieſt mądroſc: gdzie ieſt moc, kędy ieſt rozum; ábys záraz wiedział, gdzie ieſt przedłużenie żywotá, i żyćie, gdźie ieſt świátłość oczu i pokoy. Kto nálazł ſwiátło iey? I kto wſzedł w skárby iey? Gdzie ſą książętá narodow, i ktorzy pánuią nád zwierzęty, kto re ſą ná ziemi? ktorzy gráią z ptaki powietrznemi, Ktorzy skárbią ſrebro i złoto, wktorym ludzie ufáią; á niemáſz

koncá nálezienia ſpraw ich. Wytráceni ſą izſtąpili do piekłá, á inni ná mieyſce ich powſtáli. Młodziency widzieli ſwiátłoſc, i mieſzkáli ná ziemi, ále nie poználi drogi umieiętnoſci, áni zrozumieli ſcieżek iey, áni Synowie ich przyięli ią; od oblicza ich oddaliłá ſię: nie ſłychano iey w ziemi Chánáneyſkiey, áni iey widano w Theman. Synowie też Agar ktorzy ſzukáią mądroſci, ktora z ziemie ieſt, kupcy Merry i Theman i báieczni, i ſzukáiący roſtropnoſci i rozumienia: á drogi mądroſci niewiedzieli, áni pámiętáli ſcieżek iey. O Izráelu iáko ieſt wielki dom Boży, i niezmierne mieyſce oſiádłoſći iego. Wielkie ieſt á nie ma końcá: wyſokie i niezmierne. Tám byli Olbrzymowie oni ſławni, ktorzy byli od początku, wzroſtu wielkiego umieiący woynę. Nie tych Pan obrał: áni nálezli drogi umieiętnoſci przetoz poginęli. A ponieważ nie mieli mądroſći, poginęli dla ſwego głupſtwá. Kto wſtąpił do niebá, á doſtał iey, wywiodł ią z obłokow? kto ſię przewiozł przez morze, á nálazł ią: i przenioſł ią nád złoto wyborne. Niemáſz ktoby mogł wiedziec drogi iey

gi iey, áni ktoby wyſzukał ſcieſzki iey: ále ktory wſzyſtko wie, zna ią, i ználazł ią roſtropnoſcią ſwoią: ktory ziemię zgotował w wiecznym cząśie i nápełnił ią bydlęty i czworonogiemi: ktory wypuſzcza ſwiátłoſc, á idzie: i przyzwał iey, á poſłuſzna mu ieſt ze drzeniem. A gwiazdy dáły ſwiátłoſc ná ſtrażách ſwoich, i rádowáły ſię: záwołano ich, i rzekły, Owoſmy; i ſwieciły mu z rádoſcią, kto ie ſtworzył. Ten ci ieſt Bog náſz, i nie będzie poczytány inny przećiw iemu. Ten wynálazł wſzyſtkę drogę kárnoſci, i podał ią lákobowi ſłudze ſwoiemu. Izráelowi kochánkowi ſwemu Potym ná ziemi był widzian, i z ludzmi obcował.

Oremus Flectamus genua R. Levate. *Oratio*

Deus qui Eccleſiam tuam. &c.

Modlitwá

BOże ktory Koſcioł twoy powołániem, narodow záwſze rozkrzewiaſz; pozwol miłośierny; ábyś tych, ktorych wodą Chrztu obmył, uſtáwiczną obroną twoią ſtrzegł. Przez Páná &c.

PROPHETIA VII.

In diebus illis: facta eſt.

Proroctwo Siodme

WOne dni: Stáłá ſię ná-

demna

demną ręką Páńska, i wyprowadził mię w duchu Páńskim i poſtáwił mię wpoſrzod polá, ktore było pełne koſci, i obwiodł mię po nich wkoło: á było ich bárzo wiele po polu, i bárzo ſuchych. Y rzekł do mnie: Synu człowieczy, mniemaſz że życ będą te kośći? Y rzekłem: Pánie Boże ty wieſz. Y rzekł do mnie: Prorokuy o tych koſciách, i rzeczeſz im: koſci ſuche ſłuchaycie ſłowá Páńskiego. To mowi P. Bog tym koſciom: Oto ia wpuſzczę w was duchá, i życ będziećie, Y dam ná was żyły, i uczynię że poroſcie ná was mięſo i powlokę was ſkorą, i dam wam duchá i życ będziecie, á poznacie że ia Pan. Y prorokowałem iáko mi był roſkazał; i ſtał ſię ſzum, gdym ia prorokował, á oto poruſzenie; i przyſtąpiły koſci do koſci, káżda do ſtáwu ſwego. Y uyrzałem, á ono po nich żyły, i ciáło wſtąpiło: i roſciągneła ſię ná nich ſkorá po wierzchu, á duchá nie miáły. Y rzekł do mnie: Prorokuy do duchá, prorokuy Synu człowieczy, á rzeczeſz do duchá: To mowi Pan Bog: Od czterech wiátrow przydz duchu, á natchni te pobite, á

niech

niech ożyią. Y prorokowałem iáko mi był roſkazał: i przyſzedł w nie duch, á ożyły: i ſtánęły ná nogách ſwych, woyſko barzo wielkie. Y rzekł do mnie: Synu człowieczy, koſci te wſzyſtkie, dom Iſráelſki ieſt: oni mowią: Wyſchły koſci náſze, i zginęłá nádzieiá náſzá, i ieſteſmy odcięci. Przetoż prorokuy, á mow do nich: To mowi Pan Bog: Oto ia otworzę groby wáſze, á wywiodę was z grobow wáſzych ludu moy: i wwiodę was do ziemie Izráelſkiey. A poznaćie, żem ia Pan, gdy otworzę groby wáſze, i wywiodę was z grobow wáſzych ludu moy, i gdy dam duchá mego w was, i gdy ożyiecie i gdy wam dam odpocząc w ziemi wáſzey mowi Pan wſzechmocny.

Oremus Flectamus genua R. Levate.

Oratio

Deus, qui nos ad celebrandum.

Modlitwá

BOże, ktory nas do obchodzenia ſwiąt wielkonocnych, ták w ſtárym iáko i wnowym teſtámencie náuczaſz: day nam zrozumiec miłosierdźie twoie; áby z przyiętych teraznieyſzych twoich dárow, byliſmy ſtáłemi w oczekiwániu

kiwániu przyſzłych. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, &c.

PROPHETIA VIII.

Iſaiæ 4.

Apprehendent ſeptem mulieres

Proroctwo Oſme

VChwycą ſiedm niewiaſt mężá iednego w on dzień, mowiąc: Chleb ſwoy ieſć będziemy, i odzieniem ſwym przyodziewáć ſię będziemy tylko niech będzie mianowâne imię twoie nád námi, oddal ſromotę náſzę. W on dzień będzie płod Páński w wielmożnoſci i chwale, á owoc ziemie wynioſły, rádoſc tym ktorzy będą zbáwieni z Izráelá. Y będzie Wſzelki ktory ſię zoſtánie w Syon, i kto ſię oſtoi w Ieruzalem, ſwiętym go názowią, káżdego, ktory ieſt nápiſány w żywocie w Ieruzalem. Iesli omyie P. plugáſtwá Corek Syon, á krew Ieruzalem omyie z poſrzodku iego, w duchu ſądu, i w duchu zápalenia ſtworzy Pan nad wſzyſtkim mieyſcem gory Syon, gdzie wzywány był, obłok we dnie, á dym i ſwiátło páłáiącego w nocy; bo nád káżdą chwałą nákrycie. Y będzie przybytek ná zaſłonę wednie od gorącá, i ná ubeſpieczenie i nákrycie od wichru, i od deſzczu

Tractus. Vinea facta dilecto in cornu, in loco uberi.

V. Et maceriam circumdedit, & circumfodit: & plantavit vineam Sorec, & ædificavit turrim in medio ejus.

V. Et torcular fodit in ea: vinea enim Dñi Sabaoth domus Iſrael eſt.

Winnica uczyniona ieſt miłemu na rogu, ná mieyſcu piersi

Y ogrodził ią parkánem, i okopał i záſzczepił winnice Sorek i zbudował wieże, w poſrzodku iey.

Y ſpráwił práſę w niey; bo winnica Páná zaſtępow ieſt dom Izráelſki.

Oremus. Flectamus genua R. Levate.

Oratio

Deus, qui nos ad celebrandum. &c.

Modlitwá

BOże, ktoryś we wſzyſtkich Synách Koſcioła twego, przez głoſy Prorokow ſwiętych, obiáwił ſię bydź ná káżdym mieyſcu Páńſtwá twego, dobrych násion zásiewcą: i wybránych látorosli ſprawcą. Day ludowi twoiemu, ktorzy u ćiebie ſą zbożem i winnicámi: áby zá wycięciem oſtu i ciernia, godnemi ſię ſtáli do przyniesienia owocu obfitego. Przez Páná

náſzego

náſzego Iezuſá Chryſtuſá &c.

PROPHETIA IX.

Exod. 12.

In diebus illis: Dixit Dominus

Proroctwo dźieviate

Wone dni: Rzekł Pan do Moyżeſzá Aároná w ziemi Ægiptſkiey: Ten miesiąc wam początkiem miesiącow: pierwſzym będzie miedzy mieśiącámi roku. Mowcie do wſzego zgromádzenia Synow Izráelowych, i powiedźćie im: Dziesiątego dniá tego miesiąca, niech káżdy weźmie báránká, według fámiliey i domow ſwoich. A ieśli mnieyſza liczbá ieſt, niżby doſyć było do ziedzenia báránká, weźmie ſąsiádá ſwego, ktory mieſzka podle domu iego, wedle liczby duſz, ktorychby doſyć było do iedzenia báránká A baránek będzie bez zmázy ſámczyk roczny: wedle ktorego obrzędu wezmiecie i kozielká. Y będźiecie go chowáć, áż do dniá czternaſtego mieśiącá tego, i ofiáruiego wſzyſtko zgromádzenie Synow Izráelowych ku wieczorowi. Y wezmą ze krwie iego, i położą ná obá podwoie, i ná nádproźniki domow w ktorych będą go pożywáć. Y będą ieſc

dą ieſc mięſo iego oney nocy, ogniem pieczone, i przaſne chleby z polną ſałatą. Nie będziecie nic z niego ieſc ſurowego, áni wárzonego w wodzie, ále tylko pieczone ogniem: głowę i znogámi iego i zſtrzewy ziecie. Y nie zoſtánie nic z niego do poránku A iesli co zoſtánie, ogniem ſpalicie. A pożywác go ták będziecie: Biodrá ſwe opaſzecie, á boty będziecie miec ná nogách, trzymáiąc kiie w rękách, á będziecie ieść ſpieſzſno: bo ieſt Phaſe (to ieſt prześćie) Páńſkie.

Oremus. Flectamus genua. R. Levate.

Orátio

Omnipotens ſempiterne Deus.

Modlitwá.

WSzechmogący wieczny Boże, ktoryś we wſzyſtkich dziełách twoich ſporządzeniu przedziwny ieſt: niech zrozumieią wſzyſcy odkupieni twoi, że nie było to dzieło twoie zacnieyſze, kiedyś ſwiát ſtworzył, nád to kiedy Syn twoy ofiárą wielkonocną był dla nas ofiárowány: ktory z tobą żyie i krolule ná wieki &c.

PROPHETIA IV.

Ionæ 3.

In diebus illis Factū eſt.

Proroctwo Dźieśiate

W One dni: Stało śię słowo Páńskie do Ionaszá powtore mowiąc: Wstań, á idź do Niniwe miáśtá wielkiego: á opowiaday w nim opowiádánie ktore ia mowię do ciebie. Y wstał Ionasz, i poszedł do Niniwe według słowá Páńskiego: á Niniwe było miáśto wielkie trzy dni chodu: Y począł Ionasz wchodzić do miáśtá, ile mogł uść iednego dnia: i wołał, i rzekł: Ieszcze czterdziesci dni, á Niwiwe będzie wywrocone. Y uwierzyli mężowie Ninitowie w Bogá; i zápowiedzieli post á oblekli śię w wory, od większego, áż do mnieyszego. Y przyszło słowo do Krola Niniwe: i wstał z stolice swey, á zrzucił z siebie odzienie swoie, i oblokł śię w wor, á usiadł w popiele. I obwołał i mowił w Niniwe z ust krolewskich, i ksiażąt iego, mowiąc: Ludzie i bydło, i woły, i owce, niech nic áni z kosztuią i niech im nie dáią ieść, i wody niech nie piią. A niech śię okryią worámi ludzie i bydło, niech wołáią do Páná mocno, á niech śię náwroći mąż od drogi swey złey, i od niepráwosci, ktora iest w ręku ich. Kto wie ieśli śię nie náwroci, á

zlituie.

zlituie ſię Bog: i wroci ſię od zapálczywoſci gniewu ſwego, i nie zginiemy? Y uyrzał Bog uczynki ich, że ſię náwroćili od drogi ſwey złey: i zlitował ſię Bog nád złym, ktore był rzekł, że im miał uczynić, i nie uczynił.

Oremus Flectamus genua. R. Levate

Orátio

Deus qui diverſitatē &c.

Modlitwá

BOże ktoryś rożność narodow wyznawániem twego imienia zgromádźił, day nam ichęć i moc do wykonánia, co roſkázuieſz, Przez Páná náſzego &c.

PROPHETIA XI.

Deut: 31. f.

In diebus illis: Scripſit Moyſes

Proroctwo Iedenaſte

W One dni: nápiſał Moyżeſz pieśń, i náuczył Syny Izráelowe. Y przykazał Pan Iozuemu Synowi Nun, i rzekł: Vmacniay ſię i bądź duży; ty bowiem w wiedzieſz Syny Izraelowe do ziemie ktorą obiecałem, i ia będę z tobą. Gdy tedy nápiſał Moyżeſz ſłowá Zakonu tego w kśięgách, i dokonał: przykazał Lewitom ktorzy noſili ſkrzynię przymierza Páńſkiego, mowiąc: Wezmicie te kśięgi, á położcie

łożcie ie przy boku skrzynie przymierza P. Bogá wászego: żeby tám były przećiw tobie ná świádectwo. Znam ia bowiem upor twoy, i kárk twoy, bárzo twárdy, Ieszcze gdym był żyw, i chodziłem z wámi, záwżdyśćie spornie czynili przećiw Pánu: iákoż dálęko więcey gdy umrę? Zgromádzcieśz do mnie wszystkie stárszę wedle pokoleni wászych, i náuczyćiele, i będę mowił słowá te w uszy ich, i będę wzywał ná nie niebá i ziemie: Wiem bowiem że po śmierci moiey źle czynić będziećie, i ustąpićie prędko zdrogi ktoramem wam przykazał: i zábieżą wam złe ostátniego czásu, kiedy czynić będziecie złość przed obliczności Pánską, ábyscie go rozdrażnili robotámi rąk wászych. Y mowił Moyżesz, gdy słyszáło wszystko zgromadzenie Izráelskie, słowá pieśni tey, i áż do końcá wypełnił.

Tract. Attende cælum & loquar: & audiat terra verba ex ore meo.

Słuchayćie niebiosa, co mowię: słuchay ziemiá słow ust moich.

V. Expectetur ſicut pluvia eloquiū meum: & deſcendant ſicut ros verbá mea.

V. Niechay będzie oczekiwána iáko deſzcz wymowá moiá: niechay płynie iáko roſá ſłowá moie.

V. Sicut imber ſuper gramen, & ſicut nix ſuper fænum: quia nomen Domini invocabo.

V. Iáko deſzcz ná trawę, á iáko krople ná ſiáno: bo imienia Páńſkiego wzywáć będę.

V. Date magnitudinē Deo noſtro: Deus, vera opera eius, & omnes viæ eius iudicia.

V. Daycie wielmożność Bogu náſzemu Boże ſpráwy iego doſkonáłe, á wſzyſtkie drogi iego ſąd.

V. Deus fidelis, in quo non eſt iniquitas: iuſtus & ſanctus Dominus.

V. Bog wierny, á bez wſzelkiey niepráwośći, ſpráwiedliwy i ſwięty Pan.

Oremus. Flectamus genua. Levate.

Oratio

Deus, celſitudo humilium.

Modlitwá

Boże podwyżſzenie pokornych, i mocy ſpráwiedliwych: ktoryś przez

przez Moyżeszá páchołę twoie, ták cwiczyć lud twoy, pieniem wierszá twego swiętego chćiał, áby ono powtorzenie práwá, było nászym prostowániem: wzbudz ná wszystkie usprawiedliwione narody moc twoię; i day wesele, uskromiwszy strách: áby twoim odpuszczeniem zgładźiwszy wszystkie grzechy, co było ogłoszono ná pomstę, obroćiło się ná zbáwienie Przez Páná nászego Iezusá Chrystusá &c.

PROPHETIA XII.

Dan 3.

In diebus illis: Nabuchodonosor.

W One dni: Nábuchodonozor krol, uczynił bálwan złoty, ná wzwyż sześćdźieśiąt łokći, á ná szerz sześć łokći, i postáwił go ná polu Durá kráiny Bábilońskiey: Ták tedy krol Nábuchodonozor posłał, áby zebrano przednie Pány, Urzędniki, i Sędzie, Kśiążętá, i Tyrány i Stárosty, i wszystkie przełożone kráin: áby się zeszli ná poświącánie bálwáná, ktory był wystáwił krol Nábuchodonozor. Tedy się zgromádzili przedni Pánowie, Urzędnicy i Sędziowie, Kśiążętá, i Tyrani, i przedni ludźie, ktorzy byli ná

władzách postanowieni, i wszyscy przednieysi z kráin, áby się zeszli ná poświęcenie bálwáná ktory był podniosł krol Nábuchodonozor. Stali tedy przed Bálwánem, ktory uczynił Nábuchodonozor krol, á woźny wołał silnie. Wam mowię ludźiom, narodom, i ięzykom. W godźinę, ktorey usłyszyćie głos traby, i piszczałki, i Cytry, i fletni i Harfy, i Symfonału, i wszelkiey muzyki, padszy, pokłońcie się bálwánowi złotemu, ktory postáwił krol Nábuchodonozor. A ktoby upadszy nie pokłonił się, ten teyże godźiny będźie wrzucony w piec ogniá pałáiącego. Potym tedy skoro usłyszeli wszyscy narodowie głos traby, piszczałki, i Cytry, fletni, i Harfy, i Symfonału, i wszelkiey muzyki: upadszy wszyscy národowie, i pokolenia i ięzyki kłániáli się bálwánowi złotemu, ktory postáwił krol Nábuchodonozor. A wnet tegosz czásu przystąpiwszy mężowie Chaldayscy, oskárzyli Zydy; i rzekli Nabuchodonozorowi krolowi: krolu żyi ná wieki: Ty Krolu dałeś wyrok, áby káżdy człowiek, ktoryby usłyszał głos traby, piszczałki, i Cytry

try, fletni, Hárfy, i Symfonału, i wſzelkiey muzyki, áby upadł i pokłonił ſię Bálwanowi złotemu: á ktoby upadſzy nie pokłonił ſię; żeby był wrzucony w piec ogniá goráiącego. Są tedy mężowie Zydowie: ktorych poſtánowił nád ſpráwámi kráin Bábilońskich, Sydrach, Miſách,, i Abdenago: ći mężowie wzgárdźili krolu wyrokiem twoim: bogom twym nie ſłużą: i bálwánowi złotemu ktoryś podnioſł, nie kłániáią ſię. Tedy Nabuchodonozor w zápálczywoſći i wgniewie roſkazał, áby byli przywiedźieni, Sydrách, Miſách, i Abdenágo: ktorych wnet przywiedźiono przed oblicze krolá. Y mowiąc Nábuchodonozor krol: rzekł im: Poprawdzieli Sydrách, Miſach, i Abdenágo, bogom moim nie ſłużyćie, i bałwánowi złotemu, ktorym poſtánowił, nie kłániacie ſię? Przetoż teraz ieśliśćie gotowi, ktoreykolwiek godźiny uſłyſzycie głos traby, piſzczałki, Cytry, fletni i Harfy, i Symfonału, i wſzelkiey muzyki, pádniyćie i pokłońćie ſię bálwánowi, ktorym uczynił: á ieśli ſię nie pokłonićie, teyże godźiny będźiećie wrzuceni w piec ogniá goráiącego

cego: á ktoryż ieſt Bog, ktory was wyrwie z ręki moiey? Odpowiádáiąc, Sydrách, Miſách, i Abdenágo, rzekli krolowi Nábuchodonozorowi. Nie trzebá nam o tey rzeczy odpowiádáć tobie. Bo oto Bog náſz, ktoremu ſłuzemy, może nas wyrwáć z piecá ogniá pałáiącego, i z ręku twoich o krolu wybáwić. A ieśliby niechćiał, niech będzie wiádomo tobie krolu, że bogom twoim nie ſłużemy, i bálwánowi, złotemu, ktoryś ty wyſtáwił, nie kłániamy ſię. Tedy Nábuchodonozor nápełniony ieſt zápálczywoſcią, i poyrzenie twárzy iego odmieniło ſię, ná Sydrách, Miſách, i Abdenágo: i roſkazał áby rozpalono piec ſiedmkroć więcey, niżeli był zwyczay palić. A męzom co mocnieyſzym z woyſká ſwego roſkazał, áby związawſzy nogi Sydrách Miſách i Abdenágo, wrzućili w piec ogniá goráiącego. Y nátychmiaſt oni mężowie, związáni z ubrániámi ſwemi, i z czápkámi i z botámi, i ſzátámi ſwemi wrzuceni ſą w poſrzod piecá ogniá pałáiącego. Bo roſkazánie krolewſkie przynagláło, á piec był bárzo rozpalony. Lecz męże one

ktorzy byli wrzućili Sydrách, Misách, i Abdenágo, pobił płomień ogniowy. A ći trzey mężowie, to iest, Sydrách, Misáh, i Abdenágo, wpádli wpośrzod piecá ogniá paláiącego związáni. Y chodźili wpośrzod płomieniá, chwaląc Bogá i błogosławiąc Pánu.

Tu nie mowią Flectámus, *tylko* Oremus

Modlitwá

WSzechmogący wieczny Boże iedyna nadzieio świátá, ktory przez głosy Prorokow twoich, teráźnieyszych czásow oznáymiłeś táiemnice; rozmnoż miłośierne śluby ludu twego; gdyż w żadnym wiernym nie biorą pomnożenia swego cnoty, bez twoiey szczegulney pomocy. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusa &c.

Po Præfácyach święca potym wodę w Chrzćielnicy: á że się po náßych Kośćiołách nie záchowuie, dla tego to opußczam, á przyßtępuię do Litaniy.

Gdźie tedy niemáß Chrzćielnice, ßkończywßy oßtátnie Proroctwo i z ßwoią modlitwą· Káplan zdeymuie z ßiebie Ornat i z Miniſtrámi, przed Ołtarzem ná graduſách kłádźie ßię: inni wßyßcy máią klęczeć: á dwáy Kantorowie klęcząc w poßrzod chору máią záczynáć. Kyrieleyſon *Gdy przyidzie do tych ßłow.* Peccatores

tores Te rogamus. *Káptan i Miniſtrowie wſtáią, idą do Zákryſtyi, gdźie ſię ubieráią w ápárát biały, ná Mſſą ſpiewáną, á tym czáſem zápaláią świece ná Ołtarzu, ktore do tych czas nie zápalone bydź máią. Ná koncu* Litániy, *ſpiewáią tonem ſolennym.* Kyrie eleyſon *i powtarzáią, iako ieſt zwyczay ná Mſſy.*

KYrie eleyſon. Chryſte eleyſon.
Kyrie eleyſon. Chriſte audi nos. Chriſte exáudi nos.
Pater de cælis Deus Miſerere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus miſerere
Spiritus S. Deus miſ.
Sanctá Trinitas unus Deus, miſerere
Sanctá Maria, Ora
Sancta Dei Genitrix, o.
Sancta Virgo Virg: ora
Sancte Michael ora.
Sancte Gabriel, ora.
Sancte Raphael, ora.

KYrie eleyſon, Chryſte eleyſon.
Kyrie eleyſon, Chryſte uſłyſz nas Chryſte wyſłuchay nas.
Oycze z niebá Boże Zmiłuy ſię
Synu odkupićielu świátá Boże, Zmiłuy ſię.
Duchu S. Boże, zmi.
Swięta Troyco iedyny Boże zmi.
Swięta Marya modl.
SwiętaB.Rodzićielko m
Swięta P. nád Pán: m.
Swięty Michále, mo.
Swięty Gábrielu, mo.
Swięty Ráphále, mo.

Omnes

Omnes Sancti Angeli & Archangeli, orate.
Omnes S. beatorum ſpirituum. ordines, orate pronobis.
Sanct: Ioannes Bapt: orá
Omne ſancti Patriarchæ & Prophetæ, orate.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andrea, ora.
Sancte Ioannes, ora,
Omnes ſancti Apoſtoli & Evangeliſtæ, orate.
Omnes ſancti Diſcipuli Domini, orate pro.
Sancte Stephane, ora,
Sancte Laurenti, ora.
Sancte Vincenti, ora.
Omnes ſancti Martyres orate pro nobis.
Sancte Silveſter,
Sancte Gregori, ora.

Wſzyſcy święći Angeli i Archangeli, modlćie ſię za námi
Wſzyſtkie śś. błogoſłáwionych duchow ſtany,
Swięty Ianie Chrz: mo.
Wſzyſcy ſwięći Pátryárchowie i Prorocy, m.
S. Pietrze, modl.
Swięty Páwle, modl.
Swięty Andrzeiu, mo.
Swięty Ianie, modl.
Wſzyſcy śś. Apoſtołowie, i Ewange: modl.
Wſzyſcy śś. Vczniowie Páńſcy, modl ćie.
Swięty Stephánie, mo.
Swięty Wáwrzynce, m.
Swięty Wincenty, m.
Wſzyſcy śś. Meczennicy, modlćie ſię.
Swięty Sylweſtrze mo.
Swięty Grzegorzu, m.

Sancte Auguſtine, ora.
Omnes ſancti Pontifices & Confeſſores. orate.
Omnes ſancti Doctores, orate pro nobis,
Sancte Antoni, ora,
Sancte Benedicte, ora,
Sancte Dominice, ora.
Sancte Franciſce, ora.
Omnes śś. Sacerdotes & Levitæ, orate pro.
Omnes śś. Monachi & Eremitæ, orate pro.
Sancta Maria Magdalena, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cecilia ora.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Anaſtaſia, ora.
Omnes ſanctæ Virgines & Viduæ, orate pro.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei, Intercedite pro nobis

Swięty Auguſtynie, mo.
Wſzyſcy śś. Biſkupi i Wyznawcy modlćie.
Wſzyſcy ſwięci Doktorowie, modlćie ſię
Swięty Antoni, modl.
Swięty Benedykćie, m.
Swięty Dominiku, mo.
Swięty Francíſzku,
Wſzyſcy śś. Kápłáni i Lewitowie. modlćie.
Wſzyſcy ſwięći Zakonnicy i Puſtelnicy, mo.
Swięta Marya Magdáleno, modl.
Swęta Iagniſzko, m.
Swięta Cecylio m.
Swięta Agáto, modl.
Swięta Anaſtazyo, m.
Wſzyſtkie śś. Panny i wdowy modlćie.
Wſzyſcy śś. i ſwięte Boże Przyczyńćie ſię

Propi-

Propitius eſto. Parce nobis Domine.
Bądź nam miłośćiw, Odpuść nam Panie.

Propitius eſto. Exaudi nos Domine.
Bądź nam miłośćiw Wyſłuchay nas Pánie.

Ab omni malo, Libera nos Domine.
Od wſzego złego. Wybaw nas Pánie.

Ab omni peccato, Libera nos Dń.
Od wſzego grzechu, Wybaw,

A morte perpetua Libera nos Domine.
Od śmierći wieczney wybaw nas, Pánie.

Per miſteriũ ſanctæ incarnationis tuæ, Lib:
Przez táiemnicę Swiętego Wćielenia twe^o

Per adventũ tuũ, libera nos
Przez przyśćie twoie, wybaw nas Panie.

Per nativitatem tuam, libera nos Domine
Przez Národzenie twoie, wybaw nas.

Per baptiſmum & ſanctũ iejunium tuum, lib.
Przez Crzeſt i święty poſt twoy, wybaw nas.

Per crucem & paſsionẽ tuam, Libera nos
Przez krzyż i mękę twoię. Wybaw nas

Per mortem & ſepulturam tuam Libera.
Przez ſmierć i pogrzeb twoy, wybaw nas, P.

Per Sanctam reſurrecti-
Przez ſwięte Zmar-

onem

onem tuam, Libe:
Per admirabilem aſcenſionem tuam, Libe:
Per adventum Spiritus Sancti Paracleti, Libera nos Domine.
In die Iudicij, libera.
Peccatores, Te rogamus audi nos.
Vt nobis parcas, Te ro.
Vt Eccleſiam tuam ſanctam regere & conſervare digneris, Te.
Vt domnum Apoſtolicum, & omnes Eccleſiaſticos ordines in ſancta Religione conſervare digneris, Te rogamus audi nos.
Vt inimicos ſánctæ Eccleſiæ humiliare digneris. Te rogamus.
Vt Regibus & Principi-

twychwſtánie twoie, w
Przez cudowne Wniebowſtąpienie twoie W.
Przez Duchá swiętego poćieſzyćiela zeſłánie Wybaw nas Pánie.
W dzień ſądu, Wy.
My grzeſzni, Wyſłu: chay nas prośimy ćię
Abyś nam odpuśćił, w.
Abyś Kośćioł twoy rządzić i záchować raczył, Wyſłuchay.
Abys namieśniká Apoſtolskiego, i wſzyſtkie Kośćielne urzędy w Religiy swiętey záchować raczył. Wy ſłuchay nas
Abyś nieprzyiaćioły Kośćiołá ś. poniżyć rączył. Wyſłuchay.
Abyś Krolom i Kśiążę-

bus Chriſtianis pacē & veram concordiam donare digneris, Te ro.

Vt nos metipſos in tuo ſancto ſervitio confortare & conſervare digneris, Te rogamus.

Vt omnibus benefactoribus noſtris ſempiterna bona retribuas, Te rogamus audi nos,

Vt fructus terræ dare & conſervare digneris, Te rogamus.

Vt omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus.

Vt non exaudire digneris, Te rogamus.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi, parce nobis Domine.

tom Chrześćiańskim pokoy i prawdziwą zgodę dáć raczył W.

Aby nas ſámych w twoiey ſwiętey ſłużbie umacniać i zachowáć raczył, Wyſłuchay.

Abyś wſzyſtkim dobrodźieiom náſzym wiecznemi dobrámi nágrodźił, Wyſłuchay.

Abyś urodzáy ziemſki dáć i cále záchowáć raczył, Wyſłuchay

Abyś wſzyſtkim wiernym zmárłym wieczny odpoczynek dać raczył, Wyſłu:

Abyś nas wyſłuchać raczył, Wyſłuchay.

Báránku Boży, ktory gładźiſz grzechy świátá. Odpuść nam P.

Agnus

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, Exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi Miserere nobis.

Christe audi nos. Christe exaudi nos.

Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świátá Wysłuchay nas P.

Báránku Boży, ktory gładźisz grzechy świáta, Zmiłuy się nád.

Chryste usłysz nas, Christe wysłuchay nas.

Tu Kántorowie záczną tonem Solennym, i śpiewáią. Kyrie eleyson, *iáko iest zwyczay ná Mszy. A w tym Celebrans z Ministrámi w białym apparaćie przystępuie do Ołtarzá, i zmowiwszy Psalm.* Iudica me Deus. *i z* Gloria Patri *czyni Spowiedź powszechną, iáko iest zwyczáy, potym przystąpiwszy pocáłuie Ołtarz, i kádźi według zwyczaiu, á skoro przestáną śpiewáć w chorze* Kyrie eleison, *záczyna tonem Solennym* Gloria in Excelsis Deo, *iáko było w wielki czwartek ná kárćie 115. i dzwoniąwe wszystkie dzwony. Potym Kápłan mowi.*

℣. Dominus vobiscum, Et cum spiritu tuo, Oremus.

Oratio.

Deus qui hanc sacratissimam &c.

V. Pan zwámi. R. Y zduchem.

Modlmy się *Modlitwá*

BOże, ktory tę Naświętszą noc, chwałą Zmartwychwstánia Páńskiego oświecasz; záchoway w tym nowym sług twoich rodzaiu, przysposobienia twego

Ducha, ktoregoś im dał: áby ćiáłem i myślą odnowieni, czyſtać uſługę oddawáli. Przez Pana náſzego. &c.

Lectio Epiſtolæ B. Pauli Apoſtoli ad Coloſenſes cap. 3.

Fratres Si conſurrexiſtis.

Lekcya zliſtu Pawłá S. do Kolloſan, cap. 3.

BRáćia: ieśliſcie weſpoł powſtáli z Chryſtuſem, co wzgorę ieſt ſzukayćie: gdźie Chryſtus ieſt ná práwicy Bożey śiedzący. Co wzgorę ieſt miłuyćie, nie co ná źiemi. Abowiemeście umarli, y żywot wáſz skryty ieſt w Bogu z Chryſtuſem. Gdy ſię Chryſtus żywot wáſz okaże, tedy i wy okazećie ſię z nim w chwale.

Skonczywſſy Epiſtołę, Celebráns záczyna Alleluia: *co po trzykroć czyni coraz wyżey, i zá káżdym razem chor mu odpowieda tymże tonem. Potym chor ſpiewa* Confitemini &c.

V. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in ſæculum miſericordia eius.

Wyznawayćie Pánu bo dobry: bo ná wieki miłośierdźie iego.

Tractus

Potym mowią trákt

Laudate Dominum omnes gentes: & collaudate cum omnes populi.

Chwalćie Páná wſzytkie narody i chwalćie go wſzyſcy ludźie

V.

V. Quoniã confirmata eſt ſuper nos miſericordia eius: & veritas Domini manet in æternũ.

Bo ſię umocniło nád námi miłoſierdźie iego: á prawdá Páńska trwa áż ná wieki.

Na Ewángelia nie zápáláia ſwiec Akolici, ale tylko kádzenia záżywáia: także o benedykcya proſi Dyákon.

Ewángelia według S. Máthеuſſá w Rozdźiale 28.

A Wwieczor Sobotni, ktory záświta ná dźień, pierwſzy ſzábátu przyſzłá Márya Mágdálená, i druga Márya ogląddć grob. A oto ſię ſtáło wielkie drzenie źiemie. Abowiem Anioł Páński zſtąpił z niebá i przyſtąpiwſzy, odwálił kámień, i ſiedział ná nim. A było weyrzenie iego iáko błyſkáwicá: á odzienie iego, iáko śnieg. A od boiáźni iego ſtroże przeſtráſzeni ſą, i ſtali ſię iákoby umárli. A odpowiádáiąc Anioł, rzekł niewiáſtom: Nieboycie ſię, wiem, bowiem, iż Iezuſá, ktory ukrzyżowány ieſt, ſzukaćie, niemaſz go tu: ábowiem powſtał, iáko powiedźiał, chodźćie, á oglądayćie mieyſce, gdźie był położony Pan. A prędko idąc, powiedźćie uczniom iego, iż powſtał: á oto uprzedzi was do Galileiey, tám go uyrzy-

ćię

ćie: iákom wam przepowiedział.

Nie mowią Credo, *ále skończywßy Ewángelią Káplan mowi* Dominus vobiſcum *Potym* Oremus. *Offertorium nie mowią. Ná* Lavabo. *Káplan mowi* Gloria Patri.

Secreta

Suſcipe quæſumus Domine.

Modlitwá ktorą ćicho Káplan mowi

Przyimi prośiemy ćię Pánie modlitwy ludu twego, z ofiárowániem ofiar, áby Wielkonocnemi poświęcone Sákrámentámi, ſtáły ſię nam lekárſtwem ná doſtąpienie wieczności. Przez Páná náſzego. &c.

Præfatio

ZAprawdę godna i ſpráwiedliwa rzecz ieſt, ſłuſzna i zbáwienna. Ciebie wprawdźie Pánie káżdego czáſu, ále oſobliwie tey teráźnieyſzey nocy chwalebniey opowiádác: ktorey Chryſtus Wielkonocną ofiárą ieſt ofiárowány. On albowiem ieſt prawdźiwym báránkiem, ktory gładźi grzechy świátá. Ktory śmierć náſzę, ſmiercią ſwoią zepſował, á żywot Zmartwychwſtániem náprawił. Y dla tego z Aniołámi i Archániołámi, z Tronámi i Páńſtwy, i zewſzyſtkim orſzakiem woyſká niebieſkiego, pieśń chwały twoiey ſpiewamy, bez przeſtanku mowiąc.

Sanct9, Sanct9, Sanct9,

Domi-

Dominus Deus Sabaoth, Pleni sunt cæli & terra gloria tua, Hosanna in excelsis. Benedictus qui venit in nomine Domini, Hosanna in excelsis.

Swięty, Swięty, Swięty Pan zastępow. Pełne sa niebiosá i źiemiá chwały twoiey, Hosanna ná wysokościách. Błogosławiony ktory przyszedł w imię Páńskie. Hosanna ná wysokościách.

Mowia Pax Domini, *ale pocałowánia nie dáia.* Agnus Dei, *nie mowia, ani post communionem.*

Po przyięciu Náyświętszego Sákrámentu, ná Nieszpor w chorze Antyphonę záczynáia. Alleluia, alleluia, alleluia.

Psalm.

LAudate Dominum omnes Gentes: laudate eum omnes populi. Quoniam confirmata est super nos misericordia eius: & veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri & Filio, & Spiritui &c. Alle: Alle: Alle:

Psalm

Chwalćie Páná wszystkie Narody: chwalćie go wszyscy ludzie.

Bo się umocniło nád námi miłośierdzie iego: á prawdá Páńska trwa áż ná wieki.

Chwałá Oycu, i Synowi, i Duchowi &c. Alle: Alle: Alle:

Kapitu-

Kapitulum, áni Hymnu nie mowią, ále záraz Celebráns zá-
czyna Antyphonę ná Mágnificát. Veſpere autem.

Ant: Veſpere autem Sabbati, *Et proſequitur chorus,* quæ luceſcit in primá ſabbathi, venit Maria Magdalene, & altera Maria videre ſepulchrum, alleluia.

Deindè cantatur Canticum. B. Mariæ Virginis *Lucæ 1 e.*

MAgnificat anima mea Dominum.

Et exultavit ſpiritus meus, in Deo ſalutari meo.

Quia reſpexit humilitatem ancillæ ſuæ: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna, qui potens eſt: & ſan-

A w wieczor Soboty, *Y daley chor ſpiewa,* ktora záſwita ná dźień pierwſzy ſzábátu, przyſzłá Márya, Mágdálena, i druga Mária, oglądáć grob. alleluia.

Pieśn B. Máryey Pánny Luc 1. e.

WIelbi duſzá moiá Páná.

Y rozrádował ſię duch moy: w Bogu zbáwicielu moim.

Iż weyrzał ná pokorę ſłużebnice ſwoiey: ábowiem oto od tąd błogoſłáwioną mię zwáć będą wſzyſtkie narody.

Abowiem uczynił mi wielkie rzeczy ktory

ctum

ctum nomen eius.

Et miſericordia ejus á progenie in progenies timentibus eum,

Fecit potentiam in brachio ſuo: diſperſit ſuperbos mente cordis ſui.

Depoſuit potentes de ſede: & exaltavit humiles.

Eſurientes implevit bonis: & divites dimiſit inanes.

Suſcepit Iſráel puerum ſuum: recordatus miſericordiæ ſuæ.

Sicut locutus eſt ad Patres noſtros: Abraham, & ſemini eius in ſecula.

Glori Patri & Filio, &c.

możny ieſt: i ſwięte imie iego.

A miłośierdzie iego od národow do narodow boiącym ſię iego.

Vczynił moc wrámieniu ſwoim: rozproſzył pyſzne myśla ſercá ich.

Złożył mocárze z ſtolice: á podwyżſzył pokorne.

Łáknące nápełnił dobrami: á bogacze z niſzczym puścił.

Przyiął Izráelá ſługę ſwego, wſpomniawſzy ná miłośierdzie ſwoie.

Iáko mowił do Oycow náſzych: Abráháma i naſienia iego ná wieki.

Chwałá Oycu &c.

Kádzenie bywa iáko inſego czáſu ná Nieſpor, potym powtorzyc Antyfonę.

Ant: Veſpere autem ſabbati, quæ luceſcit in prima ſabbati venit Maria Magdalene,& altera Maria videre ſepulchrũ, Alleluia.

Potym Celebráns mowi

V. Dominus vobiſcum.

R. Et cum. &c.

Oremus.

Spiritum nobis Dńe &c.

Modlmy ſię.

WLey w nas Pánie twoiey miłoſci duchá, i ktorycheś Sákrámentami Wielkonocnemi nákarmił, twoim miłoſierdziem uczyń zgodnemi. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá Syná twego, ktory z tobą żyie &c.

A w wieczor ſoboty, ktora záſwita ná dźień pierwſzy Szábátu, przyſzłá Maria Mágdálená i druga Mária oglądáć grob Alleluia.

V. Pan zwámi Y z Duchem:

Potym mowi Dominus vobiſcum. Et cum. *á Dyákon obrociwſzy ſie do ludzi mowi.* Ite miſſa eſt, alle: alle: R. Deogratias alle: alle: Idźćie, iuż ſię ofiárá ſkonczyłá, alle: alle: R. Bogu dzięki alleluia, alleluia, *A Kápłan zmowiwſzy modlitwę,* Placeat &c. Niech ći ſię podoba Troyco Przenáyſwiętſza, *dáie błogoſłáwienſtwo zwyczáyne.*

Ci kto

Ci ktorzy nie ſą, álbo nie byli w chorze, ták Nießpor dziśieyßy mowią: zmowiwßy Pater noſter, *y* Ave Maria, *záczynáią Nießpor od Antyfony,* Alleluia, alleluia. *i Pſalm.*

Pſalm 116.

CHwalćie Paná wſzyſtkie narody chwalćie go wſzyſcy ludzie.

Bo ſię umocniło nád námi miłośierdzie iego: á prawdá Páńska trwa ná wieki.

Chwałá Oycu i Synowi i Duchowi świętemu.

Iáko byłá ná początku ták i teraz &c.

Kapitulum, Hymnu nie mowią áni wierßu.

Antyfoná

Veſpere, A w wieczor Soboty, ktora záſwita ná dzień pierwſzy ſzábátu przyſzłá Márya Mágdálená, i druga Márya oglądáć grob. All: Wley w nas Pánie &c. *Potym* Dominus vobiſcum. Et cum: Pan z wámi. Y z Duchem twoim. Błogoſławmy Pánu, all: all: Bogu dźięki, all: all: *Potym* Pater noſter, *i nic wiecey.*

NA KOMPLETĘ

Lektor záczyna. V. Rozkaż Pánie błogoſławić *Benedictio* Noc ſpokoyna i koniec doſkonáły niechay nam da Pan Wſzechmocny, Amen.

Lekcya krotka, 1. Petr: 5. c. Bráćia: Trzezwimi bądźcie

ćie, á czuyćie: bo przećiwnik wáſz diabeł, iáko lew ryczący krąży ſzukáiąc kogoby pożárł ktoremu ſię ſprzećiwiaycie mocni w wierze. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dzięki.

V. Adjutorium noſtrum &c.

Potym mowią Konfeſyą zwyczáyną. A ſkonczywſſy Abſolucyą mowią.

V. Nawroc nas Boże Zbáwićielu náſz. R. A odwroć gniew twoy od nas. V. Boże weyrzy ná wſpomożenie moie. R. Pánie poſpieſz ku rátunku memu Chwałá Oy. *Wiecey nie mowią* Laus tibi Dńe. *ále miáſto niego,* Alleluia *Potym bez Ant: Pſalmy zwyczáyne mowią,*

Kápitulum, Hymnu, nie mowią, Antyfoná, Veſpere autem *Canticum Simeonis*: Lucæ 2. e. Nunc dimitis ſervum tuum. &c.

Teraz wypuſzczaſz ſługę twego Pánie: według ſłowá twego w pokoiu.

Gdyż oczy moie oglądáły zbáwienie twoie.

Ktoreś zgotował przed oblicznośćią wſzyſtkich ludzi.

Swiátłosć ná obiáwienie Narodow: i chwałę ludu twego Izráelſkiego. Chwałá Oycu &c.

Veſpere autem *powtorzyć* V. Pan zwámi, R. Y z duchem.

Modl

Modlmy ſię.

NAwiedz proſimy cię Páne mieſzkánie to, á wſzyſtkie zaſadzki od pádź nieprzyiaćielſkie od niego. Niechay Aniołowie twoi i święći w nim mięſzkáia, ktorzyby nas w pokoiu ſtrzegli, á błogoſłáwieńſtwo twoie niech będźie nád námi. Przez Páná, &c.

V. Dominus vobiſcum Pan zwámi i z Duchem:

V. Błogoſławmy Pánu.

R. Bogu dzięki. *Benedicto.* Niech nas błogoſłáwi, i niechay ſtrzeże, Wſzechmocny Pan, Oćiec Syn i Duch ſwięty. Amen. *Antyph.* Regina cæli.

KRolowa niebieſka weſel ſię, alle. Abowiem ktoregoś záſłużyłá noſic, álleluia

Zmartwychwſtał iáko powiedział, alle:

Modl ſię zá námi do Bogá álleluia.

V. Weſel ſię i ráduy ſię Pánno Márya, alle:

R. Abowiem Pan Zmartwychwſtał, alle:

Modlitwá

BOże ktoryś przez Zmartwychwſtánie Syna twego, Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, ſwiát uweſelić raczył: ſpraw proſimy, ábyſmy przez iego Rodzićielkę Pánnę Márya, wiecznego weſela doſtąpili. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego. R. Amen.

V.

V. Boskie wspomozenie niech záwsze mieszka z námi. R. Amen.

Potym mowią cicho. Pater noster, Ave Mária, y Credo *I nigdy nie klękáią przez wszystek czás Wielkonocny, mowiąc te Antyphone.*

PROCESSYA

Ná weścíu Iutrzenki, w Niedziele Zmartwychwstánia Pánskiego.

W Dzień *Zmartwychwstánia Pánskiego odprawiwszy Iutrznia, przed weściem Iutrzenki. Msza z uroczystośćia ná cześć Zmartwychwstania Pánskiego spiewáć będą: przy ktorey dwie hostye konsekruią, iedną dla Mszey świętey, á drugą żeby ia w Processyey nieśiono. Ieśliby nie było Hostyey konsekrowaney w sámey puszcze, po wźięćiu krwie Pánskiey, niech Hostyą do niey włożą, pierwey niż Kápłan pálce omyie, ktorą niech w pośrzodek Ołtarza postawi. Kápłan zás ile rázy przystępuie do Ołtarzá ábo trochę odstępuie, przed Nás: Sákrámentem klęka, i gdy się do ludzi obraca, nie podáie tyłu Naświętszemu Sákrámentowi, ále się obraca ná rogu Ewangeliey, do rogu Epistoły.*

Skonczywszy Msza swięta, i Brácia do Kościołá zgromádźiwszy zwyczaynym sposobem: á gdy tam z zápalonemi świecami klęczeć będą, wszystkie też insze rzeczy pogotowawszy, Kápłan zdiawszy z siebie Ornat, bierze kapę ná się á przed srzodkiem Ołtarzá stoiąc, kádźidło do thurybularzá kłádzie, nic nie mowiąc i nie benedykuiąc go. A wźiawszy Thurybularz zrak Dyákoná, ktory łáncuszkow i ręki Celebruiącego cálować nie będźie, (co

przed

przed Naś: Sákrámentem odkrytym ábo ná ołtárzu poſtáwionym, záwſze trzebá będźie záchować) uklęknawſzy, Naś: Sákrament z rewerencyą kádzi, á tym czáſem Antyphony niżcy położone ſpiewáia.

Exurge Domine in requiem tuam, tu & arca ſanctificationis tuæ, alleluia, alleluia.

Powſtań Pánie do pokoiu twego, ty i ſkrzyniá poſwięcenia twego, alleluia, alleluia.

Exurge gloria mea; exurge pſalterium, & cithara, alleluia.

Powſtań chwało moia, ocuć ſię, harfo, i cytharo alleluia.

Cantores. Exurgam diluculo.

Kánt: ſpiew: Powſtań ná świtániu.

Conventus, Alle: alle:

A Konwent, alleluia.

Skonkzywſzy Turifikowánie, Subdyákon welum białe ná ſyię Káplánowi kłádzie, potym Dyákon ſtoiąc, Naś. Sakrament Káplánowi ieſzcze klęczącemu podáie, ktory wziawſzy go wſtáie. A gdy Kantorowie ſpiewáią Exurgam diluculo, *i chor odpowie* Alleluia *obroca ſię do ludzi. A Bráćia winſzuiąc Nachwalebnieyſzey Pánnie tego, ze Syn iey Zmartwychpowſtał ták Antyfonę ſpiewáią.*

Regina cæli lætare, alleluia.

Krolowa niebieſka weſel ſię, alleluia.

Quia quem meruiſti por-

Abowiem ktoregoś zá-

tare

tare alleluia, służyłá nośić alle:
Resurrexit sicut dixit, Zmartwychwstał iáko
alleluia, powiedźiał alle:
Ora pro nobis Deum Modl się zá námi do
Alleluia. Bogá alle:

Gdy Antyfonę śpiewáią, Kapłan będzie stát z Náś: Sakrámentem ku ludziom, á drudzy będą klęczeć. Odśpiewawśy Antyfonę, ruśa się Processyá z mieyscá, gdy Kántorowie záczną śpiewáć Hymn, Aurora Cælum, *ktory Konwent śpolnie dáley śpiewa i odprawuie.*

Processya záś tym sposobem będzie sporządzona. Wprzod idzie Brát ktory w komży Krzyż niosąc, w posrzod dwoch Akolitow z świecámi zápalonemi: potym Konwent według zwyczáiu; náostátku Kápłan pod Báldáchinem z Náś: Sákrámentem, między Ministrámi z obu stron kráie kapy trzymaiąc, i Kápłáná poważnie á skromnie w nieśieniu rátuiąc. Báldáchin ieżeli nie było świeckich, ktorzyby go nieść mogli, poniosą go Kápłáni zwyczáynie w Hábitách, ábo ieżeli się ták podoba, w álbách i Dálmátykách; iákoby się Przeorowi naprzystoyniey zdáło. Co wszystko do wszystkich spolnie processyi należy, w ktorych Náś: Sákrámént nośą. Gdy záś Báldáchin Brácia náśi niosą, nie ma bydź żaden świecki miedzy niemi niosący go, chybá żeby był Prałátem, ábo człowiekiem tákim, ktorego nie przepuścić, byłoby przećiw obyczáiom dobrym.

Ieżeliby były Ołtarze, ná ktorychby Náś: Sákrámént mogł bydź postáwiony, przy pierwszey, wtorey, i trzeći stácyi, Kápłan do stopniow Ołtarzá przystępuie, áDyákon po práwey stronie klę-

czac

czac, bierze z rąk ſámego Kápłána Náſ: Sákrament, i ná Ołtarzu go ſtawia, á Kápłan uklęknie, ſkąd ſtoiąc i Kádzidłá do Thurybułarzá bez benedikowánia wſypawſſy, znowu uklęknawſſy trzy rázy thurifikuie Náſ: Sákrament uczyniwſſy przed tym, i po kádzeniu (weſpołz Miniſtrámi brzegi przednie kapy podnoſſącemi) iáko nayniżſſa inklinácya głowy. Potym Dyákon wſtáie, i uklęknawſſy w przod, bierze puſſkę iáko i pierwey, i ſtoiąc podáie Kápłánowi.

Skonczywſzy Hymn, ábo reſponſorya każdey z oſobną ſtácyey, niech mowią ieden z niżey położonych wierſz. A ten ktory celebruie, ſtoiąc, (gdy drudzy klęczą) iednę tákże orácyą niech mowi, ktorą odpráwiwſzy, do drugiey ſtacyey niech Proceſſya poſtępuie.

HYMNUS	HYMN
Aurora cælum purpurat.	Zorza prowádźi dźień biały,
Æther reſultat laudibus:	Dwor niebieski ſpiewa chwały:
Mundus triumphans jubilat,	Swiát wſzyſtek pełen rádośći:
Horrens avernus infremit.	Piekło wyie od żáłośći.
Rex ille dum fortiſsimus.	Gdy Chryſtus niezwyćiężony,
De mortis inferno ſpecu,	Smierć ſtárł i odiął iey plony.

Patrum Senatum liberum
Educit ad vitæ jubar.
Cuius ſepulchrum plurimo
Cuſtode ſignabat lapis.
Victor triumphat, & ſuo.
Mortem ſepulchro funerat.
Sat funeri ſat lachrymis.
Sat eſt datum doloribus:
Surrexit extinctor necis.
Clamat coruſcans Angelus.
Ut ſis perenne mentibus.
Paſchale Ieſu gaudium;

Podeptał odchłanie one,
Wyzwolił więźnie zamknione.
On kámieniem przywálony,
Zbroyna ſtrażą opátrzony,
Powſtał Z martwych dniá trzećiego
W poćiech tryumfu ſławnego.
Gdy tedy wieźniá ſwoiego,
Zbyli płáczu piekielnego,
Przyſzłá nowiná weſoła
Wſtał Pan z martwych Anioł woła.
W te Wielkonocne rádośći,
Boże z twey dobrotliwośći.

A morte

A morte dira criminum
Vitæ renatos liberá
Deo Patri ſit gloria,
Et Filio, qui á mortuis
Surrexit, ac Paracleto.
In ſempiterna ſæcula Amen.
V. In reſurrectione tua Chriſte alleluia.
R. Cæli & terra lætentur, alleluia.

Oremus.

Deus qui hodierna die, per Vnigenitum tuum, æternitatis nobis aditū, devicta morte reſerâſti: vota noſtra, quæ præveniendo aſpiras, etiam

Spraw, by nam nie dokuczáłá
Smierći żadney ſroga ſtrzałá.
Tobie z umárłych żywemu
Chwałá bądz Bogu wiecznemu.
Y z Oycem i z Duchem Swiętym
Wczáśie nigdy nie roziętym.
Zmartwychwſtanie two ie Chryſte, alle:
Niebo i źiemię uweſela. alleluia.

Modlmy ſię.

Boże, ktoryś dziſieyſzego dniá przez iednorodzonego Syná twoiego, zwyćiężywſzy śmierć, drzwi nam do wiecznośći otworzył: sluby

adjuvando proſequere. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum Filium tuum R. Amen.

náſze, ktore poprzedzáiąc nas, wlewaſz w ſercá náſze, ratuiąc też nas w onych, potwierdzay Przez tegoż &c.

HYMNUS

H Y M N.

REx ſempiterne cælitum,
Rerum Creator omnium
Æqualis ante ſæcula
Semper Párenti Filius.
Naſcente qui mundo Faber.
Imaginem vultus tui
Tradens Adamo nobilem
Limo jugâſti ſpiritum.
Cum livor, & fraus dæ-

KRolu z wiekow krolúiący,
Stworco ſwiáta wſzechmogący.
Ktoryś ieſzcze z przedwieczności,
Syn z Oycem był w ſwey iedności.
Tyś z początku świáta tego,
Adama ſtworzył pierwſzego.
Ktoregoś duchem ozdobnym
Obdárzył, ſobie podobnym. (dznego)
Tego ſzátan zwiodł nę-

Fædaſſet humanum genus:
Tu carne amictus perditam
Formam reformas Artifex.
Qui natus olim è Virgine,
Nunc è ſepulchro naſceris
Tecumque nos à mortuis
Iubes ſepultos ſurgere.
Qui Paſtor æternus gregem,
Aquâ lavas Bapuiſmatis.
Hæc eſt lavacrum mentium: (criminum
Hæc eſt ſepulchrum
Nobis diu qui debitæ.

Zdrayca narodu ludzkiego.
Aleś poſtáć iego przyiął,
Abyś mu go z mocy wyiął
Ciebie z Pánny urorodzony,
Lęka ſię świát na ſwe ſtrony
Przez ćię i my wierzym ſtále,
Ze wſtániem ku wieczney chwale.
Tyś nas przez chrzeſt z grzechow omył
Czártowſką władzą uſkromił,
A wyzwoliwſzy z więźienia
Uſpokoiłeś ſumnienia.
Tyś raczył wyrwáć krzyż ſrogi

Redem-

Redemptor afflixus Cruci,
By nie zginał człek ubogi.

Noſtræ dediſti prodigus.
Odkupiłeś zdrowie iego.

Pretium ſalutis ſangvinem.
Wylawſzy ſwą krew dla niego

Vt ſis perenne mentibus.
Prośim ćię Pánie wſzechmocny

Paſchale Ieſu gaudium;
W ten czás s. Wielkonocny,

A morte dira criminum.
Rácz nas uchronić káżdego.

Vitæ renatos libera.
Przypadku niebeſpiecznego.

Deo Patri ſit gloria,
Chwałá tobie Chryſte Pánie

Et Filio, qui à mortuis.
Zá twe ś. Zmartwychwſtánie,

Surrexit, ac Paraclito.
Z Oycem i z Duchem ſpołecznie,

In ſempiterna ſæcula, Amen.
Teraz i záwſze i wiecznie, Amen.

V. Surrexit Dominus de
V. Powſtał Pan z gro-

de ſepulchro Alle:

R. Qui pro nobis pependit in ligno, álle:

Oremus

DEus, qui in Filij tui humilitate iacentem mundum erexiſti: fidelibus tuis perpetuam concede lætitiam; ut quos perpetuæ mortis eripuiſti caſibus, gaudiis facias perfrui ſempiternis. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

HYMNVS

AD regias Agnis dapes,
Stolis amicti candidis.
Poſt tranſitum maris rubri.

bu alleluia.

R. Ktory dla nas wiśiał ná drzewie alle:

Modlmy ſię.

BOże ktoryś w pokorze Syná twoiego, świát w upadku ſwoim leżący podźwignął: Wiernym twoim uſtáwiczney użycz rádoſci: ábyś tych, ktorycheś z śmierći wieczney wyrwał upadkow, wiekuiſtego weſela záżywánia nábáwił. Przez tegoż Chryſtuſá. &c.

HYMN

PRzy tym Báránká iedzeniu
Opatrzni w biáłym odzieniu,
Przebywſzy brod czerwonego

Chry-

Christo canamus Principi,
Divina cujus Charitas
Sacrum propinat sangvinem,
Almique membrá corporis
Amor Sacerdos immolat
Sparsum cruorem postibus
Vastator horret Angelus:
Fuitque divisum mare:
Merguntur hostes fluctibus.
Iam Pascha nostrum Christus est,
Paschalis idem victima
Et pura puris mentibus
Sinceritatis azyma.

Morza, chwalimy Páná swego.
Ktorego my uwielbionym
Ciáłem, ná krzyżu pieczonym,
Y krwią przenaświętszą iego.
Zyiem, ku ćźći Bogá swego.
Ten wieczor bronił nas zgołá,
Od burzącego Aniołá:
Ten złożył z kárku nászego,
Iárzmo krolá okrutnego.
Wielká noc nászá Chrystus Pan,
Báránek iuż ofiárowan,
Iego ćiáło nie zmázáne
Krom kwásu ofiárowáne

O Vera

O vera cæli Victima.
Subjecta cui sunt tartara,
Soluta mortis vincula,
Recepta vitæ præmia.
Victor subactis inferis,
Trophæa Christus explicat:
Cæloque aperto subditum,
Regem tenebrarum trahit.
Ut sis perenne mentibus,
Paschale Iesu gaudium:
Amorte dira criminum,
Vitæ renatos libera.
Deo Patri sit gloria.

Prawdźiwa nieba ofiárá
Iey hołduie piekł pieczárá,
Przez nię człowiek odkupiony,
I od śmierci wyzwolony
Gdy Chrystus śmierci pozbywszy,
Z czártem woynę odprawiwszy
Tyranna więźnieniem skroćił,
Ray otworzył, niebo wroćił.
Prosim ćię Pánie wszechmocny
W ten czás św: Wielkonocny,
Rácz nas uchronić kázdego (cznego,
Przypadku niebespie-
Tobie bądź chwałá sámemu

Et Filio, qui à mortuis
Surrexit, ac Paracleto
In ſempiterna ſæcula. Amen.
V. Crucifixus ſurrexit à mortuis alle:
R. Et redemit nos, all:

Oremus.

DEus, qui pro nobis Filium tuum Crucis patibulum ſubire voluiſti: ut inimici à nobis expelleres poteſtatem; concede nobis famulis tuis, ut reſurrectionis gratiam conſequamur. Per eundem Chriſtum Dominum noſtrum, Amen.

Panu Zmartwychwſtáiącemu.
Co z Oycem i z Duchem wiecznie
Krolueiſz Boże ſpołecznie, Amen.
V. Ukrzyżowány powſtał od umarłych al:
R. Y odkupił nas alle:

Modlmy ſię.

BOże, ktoryś chćiał, áby Syn twoy ſzubienicę krzyżową zá nas podiął, żebyś władzą czartowſką od nas wypędźił: użycz nam tego ſługom twoim, ábyſmy łáſki Zmartwychwſtánia doſtąpili. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego, Amen.

Potym záczynáia Kántorowie Hymn. Te Deum laudamus, *ktory Bráćia drudzy ná przemiány áż do ſkonczenia iego, ábo*

ſáż Naſ:

aż Naś: Sákrám: do Tábernáculú schowáia, spiewáia i koncza.

Gdy do Káplice wielkiey przyida, Káplan z Ministrámi do stopniow Ołtarza przystępuie. Dyákon po práwey stronie z powinna rewerencya uklęknawszy, bierze z ręku sámego Káplána stoiącego Naś: Sákrament, i ná Ołtarzu go stawia, natychmiast Káplan uklęknawszy, iáko się wyżey námieniło, trzy rázy thuryfikuie go: potym do Ołtarzá wstępuie, i wźiawszy puszkę z Naś: Sákrámentem, á obiemá rękomá trzymáiąc, i ku ludźiom się obroćiwszy, znák Krzyżá świętego znia czyni, nic nie mowiąc. Co odprawiwszy, znowu ia stawia ná Ołtarzu, i ná kolaná upada: á Naś: Sákrament do Tábernáculum chowa. Potym ná srzodek Ołtarzá powroćiwszy, i wiersz Hymnu ktory ná ten czás spiewáia skonczywszy, ábo też wszystek Hymn, Kántorowie mowia. ℣. Dicite in nationibus, A Káplan mowi Orácya. Spiritum nobis. niżey położona: co odprawiwszy według zwyczaiu z Psalmem, Deus misereatur, do Konwentu powracáia.

HYMNUS

TE Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Te æternum Patrem, omnis terra veneratur.

Tibi omnes Angeli tibi cæli & universæ poteſtates.

HYMN

CIebie Boże chwalemy: ćiebie Panem wyznawamy.

Tobie Oycu wiecznemu, wszystek okrąg źiemski cześć oddawa.

Tobie wszyscy Aniołowie, tobie niebiosa i wszystkie mocárstwá,

Tibi Cherubim & Seraphim inceſſabili voce proclamant.

Sanctus, Sanctus, Sanctus: Dominus Deus Sabaoth.

Pleni ſunt cæli & terra: majeſtatis gloriæ tuæ.

Te glorioſus Apoſtolorum chorus,

Te Prophetarum laudabilis numerus,

Te Martyrum candidatus laudat exercitus.

Te per orbem terrarum, ſancta confitetur Eccleſia,

Patrem immenſæ majeſtatis.

Venerandum tuum verum & unicum Fi-

Tobie Cherubinowie i Serafinowie nieprzeſtánnym głoſem ſpiewa:

Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zaſtępow.

Pełne ſą niebioſá i ziemiá, Majeſtatu chwały twoiey.

Ciebie chwalebny chor Apoſtolſki,

Ciebie chwalebny poczet Prorocki,

Ciebie ſwietne woyſko Męczennikow wychwala.

Ciebie też po wſzyſtkim ſwiećie, ſwięty Kośćioł wyznawa.

Oycá niezmiernego máieſtatu,

Chwalebnego też i prawdźiwego á iedyne-

lium.

lium.

Sanctum quoque Paracletum Spiritum.

Tu Rex gloriæ Chriſte.

Tu Patris ſempiternus es Filius .

Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem: non horruiſti Virginis uterum.

go Syná twego,

Y Ducha ś. Poćieſzyćielá.

Tyś ieſt Krol chwały o P. Chriſte.

Tyś ieſt Syn Bogá Oyca wiekuiſty.

Ty máiąc przyiáć człowieczenſtwo náſze, dla wybáwienia náſzego, nie brzydziłeś ſię w pámieńſkim żywoćie mieſzkániem.

Tu devicto mortis aculeo, aperuiſti credẽtibus regna cælorum.

Ty ſkruſzywſzy żądło śmierći, otworzyłeś wierzącym kroleſtwo niebieſkie.

Tu ad dexteram Dei ſedes, in gloria Patris.

Ty ná práwicy Bożey ſiedźiſz w chwale Oycá twego.

Iudex crederis eſſe venturus.

Skąd wierzemy że nas przydźieſz ſądźić.

Te ergo quæſumus

Przetoż ćię proſiemy

tuis

tuis famulis ſubveni: quos pretioſo ſangvine redemiſti.

Æterna fac cum ſanctis tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum tuum Domine: & benedic hereditati tuæ.

Et rege eos: & extolle illos, uſque in æternū

Per ſingulos dies benedicimus te.

Et laudamus nomen tuum in ſæculum: & in ſæculum ſæculi.

Dignare Domine die iſto, ſine peccato nos cuſtodire.

Miſerere noſtri Domine, miſerere noſtri.

Fiat miſericordia tua

rácz wſpomoc ſługi twoie, drogą krwią twoią odkupione.

Y rácz nas z twemi ſwiętemi, chwały wieczney obdárzeniem opátrzyć.

Zbawże lud twoy Pánie: i błogoſław dźiedźictwu twoiemu.

A rządź ie: i podwyższay ie áż ná wieki.

Ná káżdy dźień błogoſłáwimy ćiebie.

Y chwalemy imię twoie ná czás wieczny, i ná wieki wiekow.

Raczże tego dniá Pánie, uchować nas grzechu káżdego.

Zmiłuy ſię nád námi P. zmiłuy ſię nád námi

Niechay będźie mi-

Domine

Domine ſuper nos: quēadmodum ſperavimus in te.

In te Domine ſperavi: non confundar in æternum.

V. Dicite innationibus, alleluia.

R. Quia Dominus regnavit à ligno alleluia.

Oremus.

SPiritum nobis Domine tuæ charitatis infunde, ut quos Sacramentis Paſchalibus ſaciaſti, tua facias pietate concordes.

DEus, qui per reſurrectionem Filii tui Domini noſtri Ieſu Chriſti mundum lætificare

łoſierdźie twoie Panie nád námi: gdyż w tobie nádźieię pokładamy.

W tobiem Pánie nádźieię położył: niech że nie będę pohańbion ná wieki.

V. Powiedźćie narodom wſzędźie, alle:

R. Że Bog od drzewá krolował alle:

Modlmy ſię.

DUchá miłośći twoiey Pánie do ſercá náſzego wley: ábyś tych, ktorycheś táiemnicámi Wielkonocnemi náſyćił, z dobroći twoiey zgodnych uczynił.

Boże, ktoryś przez Zmartwychwſtánie Syná twego, Páná náſzego Iezusa Chryſtuſá, ſwiát

digna-

dignatus es: præsta quæsumus, ut per eius genitricem Virginem Mariam, perpetuæ capiamus gaudia vitæ. Per eundem Christum Dominum nostrum, R. Amen

uweselić raczył: spraw prosiemy, ábysmy przez iego Rodźićielkę Pánnę Márya, wiecznego wesela dostąpili. Przez tegoż Chrystusá, Páná nászego Amen.

NIEDZIELA

ZMARTWYCHWSTANIA PANSKIEGO

NA IVTRZNIA

Pater noster Ave Mária, i Credo.

Potym głosem mowia

PAnie otworz wárgi moie,

R. A ustá moie opowiádáć będą chwałę twoię,

V. Boże pospiesz się ku wspomożeniu memu,

R. Pánie pokwap się ku rátunkowi memu,

V. Chwałá Oycu i Synowi, &c.

R. Ják byłá ná początku, ták i teraz, i záwsze i ná wieki wiekow Amen, Alleluia.

Invitatorium

Surrexit Dominus vere, Alleluia,

Wstał Pán prawdźiwie, Alle-

Alleluia, y *powtarzáią*, Wstał Pan, &c.

Psalmus 94.

Venite exultemus Dño.

PODźćie ráduymy się Pánu, spiewaymy Bogu Zbáwićielowi nászemu; uprzedźmy oblicze iego z wyznawániem, á Psalmámi spiewaymy mu.

Wstał Pan prawdźiwie Alleluia.

Abowiem Bog wielki Pan: i Krol wielki náde wszystkie Bogi: bo nieoddali Pan od siebie ludu swego: bo w ręku iego są wsystkie kráie ziemie, i ná gor wysokosci sam pátrzy Alle.

Bo iego iest morze, á on ie uczynił: á źiemię ugruntowáły ręce iego; podźćie, pokłońmy się, i upadniymy przed Bogiem, płáczmy przed Pánem, ktory nas stworzył; ábowiem on iest Pánem Bogiem nászym, á my ludem i owcámi pástwiská iego.

Wstał Pan prawdźiwie, Alle:

Dźiś ieśli głos iego usłyszyćie: nie zátwárdzayćiesz serc wászych, iáko w draźnieniu, wedle dniá kuszenia ná puszsczy, kędy mię kuśili Oycowie wási, doswiadczali mię, i uyrzeli uczynki moie, Alleluia.

Czterdźieśći lat gniewałem się ná ten narod y rze-

i rzekłem, záwſze ći błądzą ſercem: oni záś nie poználi drog moich: iákom przyśiągł w gniewie moim, ieśli wniydą do pokoiu mego.

Wſtał Pan prawdźiwie, Alleluia.

Chwałá Oycu, i Synowi, i Duchowi Swiętemu.

Iako byłá ná początku, &c. Alleluia,

Wſtał Pan prawdźiwie Alle:

Ná Nokturn Antyfoná

Ego ſum qui ſum

Ia ieſtem ktorym ieſt á rádá moiá nie ieſt w rádźie niezbożnych, álę w zakonie Páńſkim wola moia ieſt. Alle:

Pſalm 1.

Beatus vir, qui non abiit

BŁogoſłáwiony mąż ktory nie chodźił w rádźie niezbożnych i ná drodze grzeſznych nie ſtał, i ná ſtolicy záráźliwoſci nie ſiedźiał.

Ale w zakonie Páńſkim ieſt wola iego: á w zákonie iego będzie rozmyſlał wednie i w nocy.

I będźie iáko drzewo wſádzone nád ſtrumienmi wod: ktore ſwoy owoc da czáſu ſwego.

A liſcie iego nie opádnie: i wſzyſtko cokolwiek czynić będźie poſzczęſci ſię.

Nie ták niezbozni nie ták; álę ſą iáko proch, ktory

ktory wiatr rozmiáta z ziemie.

Przetoż nie powstáną niezbożnicy ná sądźie: á grzeszńicy w zebrániu spráwiedliwych.

Abowiem zna Pan drogę spráwiedliwych: ále drogá niezbożnych zginie.

Chwałá Oycu, i Synowi, &c.

Iáko byłá ná początku, &c.

Ant: Iá iestem ktorym iest, á rádá moiá nie iest w rádźie niezbożnych, ále w Zakonie Pánskim wola moia iest Alle:

Ant: Postulavi Patrem Zadałem od Oycá mego All: dał mi narody Alleluia, dźiedźicznym prawem, Alle:

Psalm 2.

Quare fremuerunt gẽtes CZemu się wzburzyły narody, á ludźie myślili prożne rzeczy.

Powstáli Krolowie ziemscy, á Kśiążętá zeszli się społem: przećiw Pánu i przećiw Chrystusowi iego.

Potárgaymy práwi zwiąski ich: á zrzućmy z śiebie iárzmo ich.

Lecz ten ktory mieszka w niebieśiech, náśmieie się z nich: Pan uragáć im będźie.

Iedy będźie mowił do nich w gniewie swoim: á w zapálczywośći swey rozgromi ie.

Iam zás iest postáno-

wion Krolem od niego nád Syonem gorą świętą iego: opowiádáiąc im przykazánie iego.

Pan rzekł do mnie: Tyś ieſt Synem moim, iam ćiebie dźiś zrodził.

Żaday odemnie á dam ći narody zá dziedzictwo twoie: á zá ośiádłość twą kráie źiemie.

Będzie ie rządźił laską żelázną; á iáko naczynie gárncárſkie pokruſzyſź ie.

A teraz Krolowie rozumiyćie, uczćie ſię wy, co ſądźićie ziemię.

Słuſzćie Pánu zboiáźnią: á ráduycie ſię mu ze drzeniem.

Wezmiyćie kárność by ſię ſnać nie rozgniewał Pan: ábyſcie nie pogineli z drogi ſpráwiedliwośći.

Gdyby ſię z prętká zápalił gniew iego: błogoſłáwieni wſzyſcy ktorzy w nim ufaią.

Chwałá Oycu, i Synowi, &c.

Ant: Żądałem od Oycá ſwego, Alle: dał mi narody, Alle: dźiedźicznym prawem, Alle:

Ant: Ego dormivi.

Iam ſpał, i twárdom záſnął: i wſtałem, bo Pan przyiął mię. Alleluia, Alleluia.

Pſalm. 3.

Domine quid multiplicati. &c.

Pánie

Pánie czemu ſię námnożyło tych, ktorzy mię trapią? wiele ich powſtáło przećiwko mnie?

Wiele ich mowią duſzy moiey: Nie mać ten zbáwienia w Bogu ſwoim.

Ty záś Pánie ieſteś obrońcá moy: chwałá moiá, i ktory podwyżſzaſz głowę moię.

Głoſem moim wołałem do Páná: i wyſłuchał mię z gory ſwiętey ſwoiey

Iam záſnął i ſpałem i wſtałem álbowiem Pan przyiął mię,

Nie będę ſię bał tyśiącow ludu około mnie leżącego: powſtań Pánie, á wybaw mię moy Boże

Boś ty pobił wſzyſtkie ſprzećiwiaiące mi ſię bez przyczyny: pokruſzyłeś zęby grzeſznikow.

Páńſkie ieſt wybáwienie: á nád ludem twoim błogoſłáwienſtwo twoie.

Chwałá Oycu &c.

Ant: Iam ſpał i záſnął y wſtałem; bo Pan przyiął mię. Alle: Alle:

V. Powſtał Pan z grobu, Alleluia.

R. Ktory dla nas wiſiał ná drzewie: Alleluia. Pater noſter.

Abſolutio

Exaudi Dńe Ieſu Chr: Wyſłuchay Pánie Iezu Chry-

Chryſte modlitwę ſług twoich, i zmiłuy ſię nád námi, ktory z Oycem i z Duchem ſwiętym żyieſz i krolujeſz náwieki wiekow, R. Amen.

V. Rozkaz Páníę błogoſłáwić,

Benedictio

Czytánię Ewángeliey, niech nam będźie ku zbáwieniu i obronie, R. Amen.

Lekcya S. Ewangeliey według Swiętego Márká.

Lectio j cap. 16.

Won czás Márya Mágdálená, i Márya lákobowá, i Sálome, nákupiły wonnych oleykow, ábý przyſzedſzy, námázáły Iezuſá, *y dáley*

Homilią S. Grzegorzá Pápieżá.

Homilia 21. in Ewang:

SŁyſzeliśćie Bráćia namilſzy, iż ſwięte Niewiáſty, ktore Páná náśládowáły, z máſciámi do grobu przyſzły, i temu, ktorego żywego kochały, iuż umárłemu chęćią ludzkośći uſługę oddaią. Lecz tá rzecz ktora ſię ſtáłá, znáczy, że nam potrzebá coś czynić w Kośćiele świętym, Ták bowiem potrzebá, á żebymy ſłuchali co ſię ſtáło, iákobyſmy oraz myślili, co by też i my, chcąc ich náśládować, mieli czynić: i my tedy wierząc w tego, ktory dla nas

ſmierc

śmierć podiął, ieżeli będąc wonią rozmáitych cnot nápełnieni, z opinią dobrych uczynkow Páná szukámy, do grobu iego z máśćiámi przychodzimy. Te tedy Niewiásty widziały Anioły, ktore z máśćiámi przyszły: ábowiem te tylko dusze niebieskich obywátelow widzą, ktore z wonnością cnot przez świątobliwe prágnienia przychodzą. A ty Pánie zmiłuy się nád námi.

R. Bogu dzięki.

R. Anioł Páński stąpił z niebá, i przystąpiwszy odwálił kámień, i usiadł ná nim, i rzekł Niewiástom: Nieboyćie się, wiem bowiem, że Iezusa szukacie; iuż zmartwych wstał, podźćie, á obaczćie mieysce, gdźie był położony Pan. Alleluia. A wszedszy do grobu, widźiały młodźieńcá siedzącego po práwey stronie, przybranego w szátę białą, i zdumiáły się; ktory im rzekł: Nieboyćie się V. Chwałá Oycu, &c.

R. Anioł Páński.

V. Roskaż Pánie błogosłáwić, *Benedicte.* Pomoc Páńska niechay mieszká z námi, R. A.

Lekcya ij

Trzebá nam ieszcze uważáć, co to iest, że Aniołá ná práwey stro-

nie

nie śiedzącego widzą. Coż bowiem innego przez lewą ſtronę, tylko żywot wieczny rozumieć ſię ma? zkąd w pieśniách Sálomonowych nápiſáno. Lewa reká iego pod głową moią, á práwicá iego obłápi mię. A że Zbáwićiel náſz iuż był teráźnieyſzego wieku ſmiertelnoſci dopędźił; ſłuſznie Anioł ktory wieczny iego żywot opowiádáć był przyſedł, ná práwey ſtronie ſiedźiał ktory temu wſzátę biała przybrány pokazał ſię; bo uroczyſtoſci náſzey weſele oznaymił. Białość bowiem ſzáty, iáſność náſzey uroczyſtośći znáczy. Náſzey mamy mowić, czyli iego? Ale mamyli przyznáć prawdę, mowmy, i iego, i náſzey. Ono bowiem Zmartwychwſtánie Zbáwićiela náſzego uroczyſtośćią náſzą było, bo nas do nieſmiertelnośći przyprowádźiło: i Anielską uroczyſtoſcią było: bo powoływáią nas do niebieſkiego żywotá, ich liczbę nápełniło. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi.

R. Bogu dźięki.

R. Gdy minął ſzábát, Márya Mágdálená, i Márya Iákobowá, i Sálome, nákupiły wonnych oleykow: * aby przyſzedſzy Iezuſá ná-

má-

maśćiły, Alleluia

V. A bárzo ráno pierwſzego dniá ſzábátu przyſzły do grobu gdy iuż weſzło ſłonce * Áby &c,

V. Rozkaż Pánie błogoſłáwić. *Benedictio* Do towárzyſtwá obywátelow niebieſkich, niech nas doprowádźi Krol Anielſki.

R Amen.

Lekcya iij

WSwoię tedy i naſzę uroczyſtość, Anioł w białych ſzátách ukazał ſię; bo gdy my przez zmartwychwſtánie Páńſkie do niebieſkich wyſokośći przyprowádzeni bywamy, niebieſkiey Oyczyzny ruiny náprá-

wuią ſię. Ale co do przychodzących Niewiaſt mowi, ſłuchaymy: Nieboyćie ſię. Iákoby właśnie chciał rzec; niech ſię ći boią, ktorzy nie miłuią przyſcia oby wátelow niebieſkich; niech ſię ći obawiáią, ktorzy cieleſnemiżądzámi przyćiſnieni będąc, do towárzyſtwá ich doſtáć ſię deſperuią. Wy záś czemu ſię obawiaćie, ktorzy wáſzych ſpołoby wátelow widźićie? i dla tego Mátheuſz S. Anioł á kory ſię ukazał, opiſuiąc mowi: A było weyrzenie iego iáko błyſkáwicá, á odźienie iego iáko ſnieg. W błyſkáwicy bowiem ſtrách

boiáźni ieſt, w ſniegu záś łágodność białoſci. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi, R. Bogu dźięki.

Hymn S. Ambrożego i S. Auguſtyná.

Clebie o Boże chwalimy, ćiebie Pánem bydź wyznawamy,

Tobie Oycu wiekuiſtemu, wſzyſtek okrąg źiemſki cześć oddawa,

Tobie wſzyſcy Aniołowie, tobie niebioſá i wſzyſtkie Mocarſtwá,

Tobie Cherubinowie i Seráfinowie, nieprzeſtánnym głoſem ſpiewáią,

Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zaſtępow.

Pełne ſą niebioſá i źiemiá májeſtatu chwały twoiey,

Ciebie chor Apoſtolſki,

Ciebie chwalebny poczet Prorocki,

Ciebie ſwietne woyſko Męczennikow wyſławia.

Ciebie po wſzyſtkim ſwiecie, ś Koſcioł wyznawa,

Oycá niezmiernego máieſtatu,

Chwalebnego też i prawdźiwego, á iednorodzonego Synátwego,

I Duchá S. poćieſzyćielá,

Tyś ieſt Krol chwały, o Chryſte Pánie,

Tyś

Tyś ieſt Syn Bogá Oywiekuiſty,

Ty máiąc wźiąć człowieczeńſtwo náſze dla wybáwienia náſzego: nie ſtrachałeś ſię w Pánieńſkim żywoćie mięſzkáć,

Ty ſkruſzywſzy żądło ſmierci, otworzyłes kroleſtwo niebieſkie wierzącym.

Ty ná práwicy Bożey ſiedźiſz, w chwale Oycá ſwego.

Wierzemy temu, iż nas przyidźieſz ſądźić.

Przetoż prosimy ćię rácz porátować ſługi twoie, drogą krwią twoią odkupione.

A rácz nas z twemi ſwiętemi chwały wieczney obdárzeniem opátrzyć,

Zbawże lud twoy Pánie, i rácz błogoſłáwić dźiedźictwu twoiemu. Arządź ie, i podwyżſzay ie, áż ná wieki.

Ná káżdy dźień błogoſłáwiemy ćiebie.

I chwalemy imię twoie ná czás wieczny, i ná wieki wiekow.

Zmiłuy ſię nád námi Pánie, zmiłuy ſię nád námi.

Niech ſię wſławi miłoſierdźie twoie Pánie nád námi, gdyż w tobie nádźieię pokładamy.

W tobiem Pánie nádźieię położył, niedayże mię ná wieczne pohánbienie.

NA LAVDES

V. Boże pośpieſz ſię ku wſpomożeniu memu

R. Panie pokwáp ſię ku rátunku memu.

V. Chwałá Oycu i Synowi &c.

R. Iák była ná początku &c. alle:

Ant: Angelus autẽ Dńi Anioł Páński zſtąpił z niebá, i przyſtąpiwſzy, odwálił kámień, i ſiedźiał ná nim. all: alle:

Pſalm 92.

Dominus regnavit &c.

PAn krolował, oblokł ſię w ozdobę: oblokł ſię Pan mocą, i przepaſał ſię.

Abowiem umocnił okrąg ſwiátá: ktory ſię nie poruſzy.

Zgotowána ſtolicá twoiá od onego czáſu: ty ieſteś od wieku.

Podnioſły rzeki Pánie: podnioſły rzeki głos ſwoy.

Podnioſły rzeki náwálnoſci ſwoie: od ſzumu wod wielkich,

Dźiwne náwálnoſci morſkie, dziwny ná wyſokoſciách Pan.

Swiádectwá twoie okazáły ſię bydź wiáry godne: domowi twemu Pánie przyſtoi ſwiątobliwość ná długość dni.

Chwałá Oycu &c.

Ant: Anioł Páński zſtąpił z niebá, i przyſtąpiwſzy odwálił kámień, i ſiedźiał ná nim, alle:

Ant: Et ecce terræ motus.

A oto

A oto ſtáło ſię wielkie trzęſienie ziemie. Anioł bowiem Páński zſtąpił z niebá. Alleluia.

Pſalm 99

Iubilate Deo omnis terra.

WYkrzykuy Bogu wſzyſtká źiemio: ſłużćie Pánu z weſelem

Wchodźćie przed obliczność iego z rádośćią.

Wiedzćie iż Pan ſam ieſt Bog, on nas uczynił, á nie my ſámi ſiebie.

Ludu iego, i owce páſtwiſká iego, wchodźćie w bramy iego w wyznáwániu, do ſieni iego z pieśniámi wyznawayćie mu.

Chwalćie imię iego; boć ſłodki ieſt Pan: ná wieki miłoſierdźie iego, á od rodzáiu prawdá iego. Chwałá Oycu &c.

Ant: A oto ſtáło ſię wielkie trzęsięnie źiemie, Anioł bowiem Páński zſtąpił z niebá. Alleluia.

Ant: Erat autem.

A weyrzenie iego było iáko błyſkáwicá, á odźienie iego iáko ſnieg Alleluia Alleluia.

Pſalm 62

Deus Deus meus, &c

BOże Boże moy: do ciebie czuię ná ſwitániu.

Prágneła ćię duſzá moiá: iáko rozmáićie tobie ćiáło moie.

Wźiemi puſtey niezdro-

zdrożney i bezwodney; ták w świątnicy pokazałem się przed tobą: ábym widźiał moc twoię, i chwałę twoię.

Iż lepsze iest miłośierdzie twoie niżli żywoty: wárgi moie będą ćię chwaliły.

Ták ćie błogosławić będą zá żywotá mego: á w imie twoie będę podnośił ręce moie.

Iáko sádłem i tłustością niech będzie nápełniona duszá moiá: á wárgi wesołości, będą wychwaláć ustá moie.

Ieslim ná ćię pámiętał na łożu moim: ráno będę rozmyślał o tobie: boś był pomocnikiem moim.

I w zasłonie skrzydeł twoich rozráduię się, przylgnęłá duszá moiá do ćiebie, przyięła mię práwicá twoiá.

A oni prożno szukáli dusze moiey, wniydą w niskości źiemie: będą podáni w ręce mieczá, częściámi liszek będą.

A krol będźie się weselił w Bogu: i chlubić się będą wszyscy, ktorzy nań przysięgáią: bo zátkáne są ustá mowiących nieprawości.

Psalm 66

NIech się nád námi Bog zmiłuie i błogosławi nam: niech roświeći oblicze swe nád námi, á zlituie się nád námi.

Zebysmy poználi ná

źiemi

źiemi drogę twoię: między wszemi narody zbáwienie twoie.

Niech ćię wyznawáią ludzie, Boże: niech ćię wyznawáią wszyscy ludzie.

Niech się ráduią i weselą narodowie: iż sądźisz ludzie w spráwiedliwości, á narody ná źiemi spráwuiesz.

Niechże ćię wyznawáią ludzie, Boże; niech ćię wyznawáią wszyscy ludźie: źiemiá dáłá swoy owoc.

Niech nas błogosłáwi Bog, Bog náss, niech nam błogosłáwi Bog: á niech się go boią wszystkie kráie źiemie.

Chwałá Oycu, &c.

Ant: Aweyrzenie iego iáko błyskáwicá á odzienie iego, iáko snieg, alle: alle.

Ant: Præ timore, &c.

A od wielkiey boiáźni strwożyli się iáko umárli, alle: *Pieśn trzech młodzieńcow.*

Benedicite omnia opera Domino.

BŁogosławćie wszystkie spráwy Pánskie Páná: chwalćie i wyznayćie go ná wieki.

Błogosławćie Aniołowie Páńscy Páná: błogosławćie niebiosá Páná.

Błogosławcie wody wszystkie ktore sa ná niebie Páná: błogosławćie wszystkie mocy Páńskie

skie Páná.

Błogosławćie słońce i księżycu P. błogosławćie gwiazdy niebieskie Páná.

Błogosławćie wszelki dzdżu i roso Páná: błogosławćie wszyscy Duchowie Boży Páná.

Błogosławćie ogniu i gorąco Páná: błogosław żimno i láto Páná.

Błogosławćie rosy i srżony Páná: błogosła: mrozy i żimná Páná.

Błogosławćie lody i sniegi Pánu: błogosławćie nocy i dni Páná.

Błogosławćie świátłość i ćiemności Páná: błosławćie błyskáwice i obłoki Páná.

Niech błogosłáwi źiemiá Páná: niech chwali i wywyższa go ná wieki.

Błogosławćie gory i págorki Páná: błogosławcie wszystko rodzące ná źiemi Páná.

Błogosławćie zrzodłá Pánu: błogosławćie morza i rzeki Páná.

Błogosł: wielorybowie i wszystko co się rucha w wodách Páná: błogosławćie wszyscy ptacy powietrzni Páná.

Błogosławćie wszystkie bestye i bydło Páná: błogosławćie synowie ludzcy Páná.

Niech błogosłáwi Izrael Páná, niech go chwali i wywyższa ná wieki.

Błogosławćie Kápłáni Páńscy Páná: błogosła: słudzy

ſtudzy Páńſcy Páná.

Błogoſławćie duchowie i duſze ſpráwiedliwych Páná: błogoſławćie ſwięći á pokornego ſercá Páná.

Błogoſławćie Anániuſzu AzáryaſzuMiſaelu Paná: chwalćie i wywyżſzayćie go ná wieki.

Błogoſławmy Oyca i Syná z Duchem ſwiętym: chwalmy i wywyżſzaymy go ná wieki.

Błogoſławiony ieſteś Pánie ná firmámencie niebá: i chwalebny i uwielbiony i wywyżſzony ná wieki.

Ant: Od wielkiey boiáźni ztrwożyli ſię ſtroże, i ſtáli ſię iáko umárli, álleluia.

Ant: Reſpondens autē Odpowiedáiąc Anioł, rzekł niewiáſtom: nieboyćie ſię wiem bowiem iż Iezuſá, ktory ieſt ukrzyżowány ſzukaćie, alleluia.

Pſalm 150.

Laudate Dominum de cælis.

CHwalćie Páná ná niebieſiech, chwalćie go ná wyſokośći.

Chwalćie go wſzyſcy Aniołowie iego: chwalćie go wſzyſtkie woyſká iego.

Chwalćie go ſłońce i kſiężycu: chwalćie go wſzyſtkie gwiazdy i ſwiátłośći.

Chwalćie go niebioſá niebios: i wody ktore

ſą nád niebioſy niech chwalą imie Páńskie.

Abowiem on rzekł, i uczynione ſą: on roſkazał, i ſtworzone ſą.

Poſtánowił ie ná wieki, i ná wiek wiekow: rozkazał i nie przeminie.

Chwalćie Páná ná źiemi, ſmokowie i wſzyſtkie przepáſci.

Ogniu, gráḑźie, ſniegu łodźie, i wietrze gwałtowny: ktore czynią ſłowo iego

Gory i wſzyſtie págorki: drzewá owoc dáiące, i wſzyſtkie Cedry.

Zwierzętá i wſzyſtko bydło, wężowie i ptáſtwo ſkrzydláſte.

Krolowie źiemſcy i wſzyſcy národowie: kśią żętá i wſzyſcy ſędźiowie źiemſcy.

Młodźieńcy i Pánienki, ſtárzy i młodźi, niech imie Páńskie chwalą: bo wywyżſzyło ſię imie iego ſámego.

Wyznánie iego ná niebie i ná ziemi: i wywyżſzył rog ludu ſwego.

Chwałá wſzyſtkim ſwiętym iego: Synom Izráelſkim, ludowi przybliżáiącemu, ſię do Páná.

Pſalm 149.

Spiewayćie Pánu pieśń nową, chwałá iego wzgromádzeniu świętych.

Niech ſię weſeli Izráel w tym, ktory go ſtworzył; á Synowie Syońſcy

.ſcy niech ſię ráduią w krolu ſwoim.

Niechay imie iego chwalą wſpiewániu ſpołecznym: ná bębnie i ná Arfie niechay mu gráią.

Bo ma upodobánie Pan w ludu ſwoim: i podwyzſzy ćiche ku zbáwięniu.

Rozweſelą ſię ſwięći w chwale rozráduią ſię w łożnicách ſwoich.

Wyſławiánia Bogá w wgárdłách ich: á miecze z obu ſtron oſtre w rękách ich.

Aby czynili pomſtę nád narody, łáiánie między ludem.

Aby powiązáli krole ich pętámi: á ſzláchtę ich dybkámi żeláznemi.

Aby uczynili o nich práwo nápiſáne: tác ieſt chwałá wſzyſtkich ſwiętych iego.

Pſalm 150

CHwalćie Páná w świętych iego: chwalćie go ná utwierdzeniu mocy iego.

Chwalćie go w możnośćiách iego: chwalćie go według mnoſtwá wielkośći iego.

Chwalćie go głoſem trąby: chwalćie go ná árfie i cytrze.

Chwalćie go ná cymbałách głoſnych, chwalćie go ná cymbałách dobrze brzmiących: wſzelki duch niechay Páná chwali.

Chwałá Oycu i Syno-

wi i Duchowi, &c.

Ant: Odpowiedáiąc Anioł rzekł niewiáſtom: nieboyćie ſię, bo wiem iż Iezuſá ktory ukrzyżowány ieſt, ſzukacie, alleluia.

Kapitulum, Hymnu, i Wierſu nie mowia, ale miaſto tego Ant: tę.

Hæc dies, quam fecit Dominus.

Ten dźień ieſt, ktory uczynił Pan: ráduymy ſię i welelmy ſię weń.

Ná Benediktus Antyfoná,

Et valde mane una ſab: I bárdzo ráno w dźień iedē ſobotni przyſzły do grobu iuż po wſchodzie ſłoncá, alle:

Pieśn Zácháryáſſowá.

Benedictus Dominus Deus &c.

BŁogoſłáwiony P. Bog Izráelſki: iż náwiedźił i uczynił odkupienie ludu ſwego.

I podnioſł rog zbáwienia nam: wdomu Dawidá ſłużebniká ſwego.

Iáko mowił przez uſtá ſwiętych: ktorży od wiekow byli Prorokow ſwoich.

Wybáwienie od nieprzyiaćioł náſzych: i z ręki wſzyſtkich ktorzy nas nienawidzą.

Aby uczynił miłoſierdźie z Oycy náſzemi: i pámiętał ná teſtament ſwoy ſwięty.

Przyſięgę ktorą przyſiągł Abráhamowi Oycu náſzemu, że nam to dáć miał.

Iżby-

Iżbyſmy, wybáwieni z ręki nieprzyiaćioł náſzych bez boiáźni mu ſłużyli.

W ſwiatobliwoſci i ſpráwiedliwoſci przed niem, po wſzyſtkie dni náſze.

A ty dźiećiątko prorokiem naywyżſzego będzieſz názwáne: bo poydźieſz przed oblicznoſcią Páńską, ábyś zgotowáł drogi iego.

Iżbys dał náukę zbawienia ludowi iego: ná odpuſzczenie grzechow ich.

Dla wnętrznośći miłoſierdźia Bogá náſzego: przez ktore náwiedźił nas ſchodząc z wyſokośći.

Aby zá ſwiećił ſiedzącym w ćiemnoſciách i w ćieniu ſmierći: ku wyproſtowániu nog náſzych ná drogę pokoiu.

Chwałá Oycu &.

Ant: I bárdzo ráno w dźień ieden ſobotni przyſzły do grobu, iuż po wſchodzie ſłońcá, Alleluia.

Modlitwá.

BOże, ktoryś dźiſieyſzego dniá, przez iednorodzonego Synatwoiego, zwyćięzywſzy ſmierć, drzwi do wiecznoſci nam otworzył; ſłuby náſze, ktore poprzedzáiąc nas, wlewaſz w ſercánáſze, rátuiąc też nas w onych potwierdzay Przez tegoż

Páná

Páná, náſzego &c.

V. Pan z wámi R. I z Duchem &c.

V. Błogoſławmy Pánu R. Bogu alle.

Tak mowią ná nieſporze i ná Laudes tylko áż do Nieſporu Sobotniego Niedziele białey, odiawſſy.

V. Wiernych duſze przez miłoſierdzie Boże niech odpoczywáią w pokoiu, R. Amen.

NA PRYME

Po Deus in adiutoriũ *i* Gloria Patri, *mowią Pſál:* Boże w imie twoie zbaw mię. Błogoſławieni niepokalani w drodze. Odday ſłudze twemu, &c. *iáko wyzey á Pſálmy ſkonczywſzy mowią Ant.*

Hæc dies quam fecit Dominus. Ten dźien ieſt, ktory uczynił Pan, weſelmy ſię i ráduymy ſię weń.

Modlitwá

Pánie Boże wſzechmogący, ktoryś nas do początku tego dnia przyprowádźił, twoią pomocą dniá dźiſieyſzego, zbáw nas; á żebyſmy dniá tego, do zadnego nie ſkłaniáli ſię grzechu, ale záwſze do czynienia twoiey ſpráwiedliwoſci, obrácáły ſię mowy náſze, myśli, i uczynki były proſtowáne. Przez Páná &c.

V. Pan z wámi. R. I z

V. Błogoſławmy P. R. Bogu dźięki.

Potym w chorze czytáią Mártyro-

tyrologium. Potym Hebdomádárius mowi.

V. Pretiosa in conspectu Domini.

V. Drogá przed obliczność̀ią Pánską.

R. Smierć świętych iego.

Potym mowią prosto bez Oremus *modlitwe.*

Sancta Maria & omnes sancti.

SWięta Márya i wszyscy święći, niech się przyczynią zá námi do Páná, ábysmy od niego zásłużyli bydź porátowánemi i zbáwionemi, ktory żyiesz i krolujesz, ná wieki wiekow, R. Amen.

V. Boże weyrzy ku wspomożeniu memu

R. Pánie pośpiesz się ku rátunku memu.

I mowią ten wiersz trzy rázy, po ostátnim przydáią Chwałá Oycu, &c.

Kyrie eleison. Chryste eleyson. Kyrie eleyson, Pater noster, *cicho*

V. I niewodz nas ná pokusy.

R. Ale nas zbáw odezłego.

Respice in servos tuos Domine.

V. Weyrzy ná sługi twoie Pánie, i ná robotę twoię, á kieruy Syny ich. R. I niech będźie iásność Páná Bogá nászego nád námi. á spráwy rąk nászych kieruy nád námi, i dźieło rąk nászych kieruy.

V.

V. Chwałá Oycu &c.

Modlmy ſię.

Dirige & ſánctificare regere,

RAcz Pánie kierowáć i poświącáć, rácz rządźić i proſtowáć, Pánie Boże Krolu niebá i źiemie dźiś ſercá i ćiáłá náſze, zmyſły i uczynki w przykazániu twoim, i w dźieiách mandatow twoich, á żebyſmy tu i w wiecznoſci, zá pomocą twoią zbáwionemi i wolnemi bydź záſłużyli Zbáwićielu ſwiáta. Ktory żyieſz &c. R. A.

V. Rozkaż Pánie błogoſłáwić.

Benedictio Dńi i ſpráwy náſze niech w pokoiu ſporządza Pan wſzechmogący, R. Amen.

Lekcya krotka

Si conſurexiſtis cum Chriſto.

JEśliśćie powſtáli z Chryſtuſem co wzgorę ieſt, ſzukayćie: gdźie Chryſtus ieſt ná práwicy Bożey ſiedzący. Co wzgorę ieſt miłuyćie, nie co ná źiemi. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi.

V. Adiutorium noſtrū &c,

V. Wſpomożenie náſze w imieniu Páńskim.

R. Ktory ſtworzył niebo i źiemie. V. Błogoſławćie. R. Bog. *Benedictio* Pan nas niech błogoſłáwi, i od wſzelkiego złego niech nas broni, i do żywo-

żywotá niech nas zá-
prowádźi wiecznego, á
wiernych duſze przez
miłośierdźie Boże,
niech odpoczywáią w
pokoiu R. Amen.

Ná Tercyą, Sexte, i None, po Deus in adiutorium *i* Gloria Patri, *mowią Pſálmy, záwſze ná koncu mowią te Ant:*

Hæc dies quam fecit Dominus.

Ten dźień ieſt ktory Pan uczynił, ráduymy ſię i weſelmy weń.

Modlitwá

Deus qui hodiernâ die &c.

Modlitwá

BOże ktoryś dźiſieyſzego dniá przez iednorodzonego Synátwoiego, zwyćiężywſzy ſmierć, wſtęp nám do wieczności otworzył, śluby náſze, ktore poprzedzáiąc dáieſz do ſerc náſzych, rátuiąc też nas potwierdzay. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, ktory z tobą żyie i kroluie w iedności Ducha ſwiętego ná wieki wiekow. Am.

AD MISSAM

Statio ad Sanctam Mariam Majorem

INTROITUS

REſurrexi, & adhuc tecum ſum alleluia, po-

NA MSZA

Statia ad Sanctam Mariam Majorem.

INTROIT

POwſtałem á ieſzcem ieſt z tobą, alleluia,

ſuiſti ſuper me manum tuam, alleluia: mirabilis facta eſt ſcientia tua, alleluia alleluia.

Położyłeś ná mię rękę twoię, alle: dziwna ſtáłá ſię mądrość twoiá, alleluia, alleluia.

Pſalmus

Domine probaſti me, & cognoviſti me: tu cognoviſti me: tu cognoviſti ſeſsionem meam, & reſurrectionem meã.

Pánie doświadczyłeś mię, i poznałeś mię: tyś poznał ſiedzenie moie i wſtánie moie.

V. Gloria Patri &c.

Chwałá Oycu &c.

Oremus

Deus qui hodierna die.

Modlmy ſię.

BOże ktoryś dniá dźiſieyſzego, przez iednorodzonego Syna twego zwyćięzywſzy ſmierć, otworzył nam wſtęp do wiecznoſci: śluby náſze, ktore poprzedzáiąc wlewaſz w ſercá náſze, rátuiąc też nas potwierdzay. Przez Páná náſzego &c.

Lectio Epiſtolæ Beati Pauli Apoſtoli ad Corinthios.

FRatres: Expurgate vetus fermentum, ut ſitis nova conſperſio, ſi-

Lekcya z Liſtu B Páwła Apoſtoła do Korynthow.

BRáćia: Wyczyſzczayćie ſtáry kwás, ábyſcie byli nowym záczy-

cut

cut eſtis azymi. Etenim Páſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus. Itaq; epulemur; non in fermento málitiæ & nequitiæ; ſed in azymis ſinceritatis & veritatis.

nieniem, iáko przáśni ieſteſcie; Abowiem Páſchá náſzá ofiárowány ieſt Chryſtus. A ták obchodźmy ſwięto nie wſtárym kwáſie, áni w kwáſie złośći i przewrotnośći, ále w uczynkách ſzczyroſci i prawdy.

Gráduale Hæc dies quã fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

V. Confitemini Domino, quoniam bonus: quoniam in ſæculũ miſericordia eius, alle: alle:

V. Páſchá noſtrum immolatus eſt Chriſtus.

Grá: Ten ieſt dźień ktory uczynił Pan, weſelmy ſię i ráduymy ſię weń.

Wyznawayćie Pánu bo dobry: bo ná wieki miłoſierdźie iego. alleluia, alleluia.

V. Páſchá náſzá ofiárowány ieſt Chryſtus.

Sequentia

VIctimæ Paſchali laudes immolent Chriſtiani. Agnus redemit oves: Chriſtus innocens

Sequentia

OFierze Wielkonocney chwałę niech oddaią Chrześćiánie. Báránek odkupił owce:

Patri reconciliavit peccatores. Mors & vita duello conflixere mirando: Dux vitæ mortuus, regnát vivus. Dic nobis Maria, quid vidiſti in via? Sepulchrum Chriſti viventis, & gloriam vidi reſurgentis. Angelicos teſtes, ſudárium & veſtes. Surrexit Chriſtus ſpes mea: præcedet vos in Galileam. Scimus Chriſtum ſure xiſſe à mortuis verè: tu nobis victor Rex miſerere, Amen, alleluia.

Chryſtus niewinny Oycu przeiednał grzeſzniki. Smierć z żywotem poiedynkiē potykáłá ſię przedźiwnym. Wodz żywotá umárły, kroluie żywy. Powiedz nám Márya, coś ná drodze widźiałá? Anielſkie ſwiádectwo, prześćirádło i inſze odźienie. Powſtał Chryſtus nádźieią moią. Poprzedźi was do Gálileiey. Wiemy że Chryſtus P. od umarłych powſtał prawdźiwie. Ty zwyćięzco Krolu zmiłuy ſię nád nami Am, Al:

Tę Sequentia mowia áż do Soboty Przewodniey, Sobotę zámykáiąc.

Sequentia Sancti Evangelii ſecundū Marcū In illo tempore, Maria Magd: &c.

Náſtę-

Náſtępowánie S. Ewángeliey wedtug S. Márka.

ONego czáſu: Márya Mágdálená i Márya Iákobowá i Sálome, nákupiły wonnych oleykow, áby przyſzedſzy námázáły Iezuſá. A bárzo ráno pierwſzego dniá z ſzábátow przyſzły do grobu: gdy iuż weſzło ſłońce. I mowiły miedzy ſobą: kto nam odwáli kámień odedrzwi grobowych? á poyrzawſzy obaczyły odwálony kámień: ábowiem był bárdzo wielki. A wſzedſzy w grob, uyrzáły młodźieńcá ſiedzącego po práwey ſtronie ubránego w ſzátę białą: i zdumiáły ſię; ktory im rzekł: nie lękayćie ſię: Iezuſá ſzukaćie Nazárańſkiego ukrzyżowánego? wſtał, nie máſz go tu: oto mieyſce gdźie go położono: ále idźćie powiedźćie uczniom iego i Piotrowi, iż was uprzedza do Gálileiey, támgo oglądaćie iáko wam powiedźiał. Credo

Offertor: Terra tremuit, & quievit, dum reſurgeret in iudicio Deus, Alleluiá.

Ziemiá zádrżáłá i uſpokoiłá ſię, kiedy Bog powſtał ná ſąd.

Modlitwá Sekretna.

Suſcipe quæſumus Dńe Przyimi proſimy Pánie

prozby

prożby ludu twego z ofiárámi oblat, áby Wielkonocnemi poſwięcone Táiemnicámi, zá ſpráwą twoią dopomogły nam do zbáwienia wiecznego. Przez P. náſzego Iezuſá Chryſtuſá &c.

Præfatio álbo Przemowá.

ZAprawdę godna i ſpráwiedliwa, ſłuſzna i zbáwienna rzecz ieſt, ćiebie záwſze Páńie, wſzelkiego czáſu, ále nayoſobliwiey dniá dźiśieyſzego chwalebniey wyſławiáć: kiedy Páſchá náſzá Chryſtus ofiárowány ieſt. On bowiem ieſt prawdźiwym Báránkiem, ktory znioſł grzechy ſwiátá: ktory ſmierć náſzę umieráiąc zepſował; i żywot zmartwychwſtáiąc náprawił. I dla tego z Aniołámi i Archániołámi, z Tronámi i Páńſtwámi, i ze wſzyſtkim woyſkiē niebieſkich zaſtępow Hymn chwały twoiey ſpiewaymy mowiąc:

Sanctus, Sánctus, Sanctus Dominus Deus ſábaoth. Pleni ſunt cæli & terra gloria tua. Hoſanna in excelſis. Benedictus qui venit in nomine Domini. Hoſanna in excelſis.

Swięty, Swięty, Swięty, Pan Bog zaſtępow. Pełne ſą niebioſá i ziemiá chwały twoiey. Hoſanná ná wyſokoſci. Błogo-

ſłáwiony ktory przyſzedł w imie Páńskie. Hoſanna ná wyſokoſciách.

Infra actionem

Cōmunicantes &c.

Społecznie dzień naſwiętſzy obchodząc zmartwychwſtánia Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá według ćiáłá: tudźieſz i pámiątkę z uczćiwoſcią czyniąc przenaychwalebnieyſzey záwſze Dźiewice Máryey Rodźićielki tegoż Bogá i Páná náſzego Iezuſá, ále y błogoſłáwionych Apoſtołow, i Męczennikow twoich, Piotrá i Páwłá, Iedrzeiá, Iákubá, Ianá, Thomaſzá, Iákubá, Philippá, Bártłomieiá, Mátheuſzá, Symoná, i Thádeuſzá, Liná Cletá, Clemenſá, Xiſtá, Korneliuſá, Cypryáná, Wáwrzyncá, Chryzogoná, Ianá i Páwłá, Koſmy i Dámiáná, i wſzyſtkich ſwiętych twoich, dla ktorych zaſług i modlitw, day nam to, ábyſmy we wſzyſtkim obrona pomocy twoiey byli umocnieni. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego. Amen.

Sequitur

TEtedy ofiáry ſłużby náſzey, ále i wſzytkiey czeladki twoiey: ktorą tobie ofiáruiemy, zá tych tákże, ktorym dałes że ſię odrodźili z wody i z Duchá S. dáruiąc im odpuſzczenie

wſzy-

wſzyſtkich grzechow, proſiemy Pánie, ábyś łáſkáwie przyiął: i dni náſze w twym pokoiu ſporządzał, i od wiecznego nas potępienia wyrwał, á między trzodę wybránych twoich policzyć roſkazał. Przez tegoż Chryſtuſá Páná náſzego, Amen.

Ktorą ofiárę ty Boże we wſzyſtkim proſimy błogo † ſławioną i przypu † ſzczoną, ſtáłą, † i przyiemną rácz uczynić, ábyſię nam ſtáło ciá † ło i kr † ew namilſzego Syná twego Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá.

Ktory dniem przedtym ániżeli dla náſzego i wſzyſtkich zbáwienia ućierpiał, wźiął chleb. *á oſtátek iáko w Kánonie.*

Comm: Páſcha noſtrum immolátus eſt Chriſtus, Alle. itaque epulemur in azymis ſinceritatis & veritatis, alleluia, alleluia, alleluia.

Wielkanoc náſzá ofiárowan ieſt Chryſtus, alleluia, á przeto pożywaymy to w przáśnikách ſzczeroſci i prawdy, alleluia, álle:

Modlitwá po Kommuniey

Spiritum nobis Domine &c.

WLey nam Pánie Duchá twoiey miłoſci, ábyś, ktorychcś Sákrámętami Wielkonocnemi náſyćił, pobożnośćią

twoią

twoią uczyniłeś zgodliwemi. Przez Páná náſzego Iezuſá &c.

Potym Pan zwámi mowią Ite Miſſa eſt. All: Alleluia.

R. Deo gratias, Alleluia, Alleluia.

V. Idźćie, iuż ofiárá skonczyłá ſię Alle: Alle:

R. Bogu dźięki. Alle: Alleluia.

Miedzy oktawa Wielkieynocy: o żadnym Swięćie dupliki ábo ſemidupliki nie mowią, ále áż po oktawie. Záś de ſimplicibus po trzech tych dniach bywa tylko Kommemorácya

NA NIESZPOR

Pater noſter, Ave Mária.

Boże ku wſpomożeniu memu weyrzy.

Pánie pokwáp ſię ku rátunku memu.

Chwałá Oycu, i Synowi, i Duchowi ſwięteemu.

Iáko byłá ná początku, ták i teraz, &c All:

Ant: Angelus autem Domini,

Anioł Páński z ſtępował z nieba, i przyſtąpiwſzy odwálił kámień, i ſiedźiał ná nim. Alle: Alle:

Pſalm 109

Dixit Dominus Domino meo.

RZekł Pan Pánu memu: ſiedź po práwicy moiey.

Poki nie położę nieprzyiacioły twoie: podnożkiem nog twoich.

Laskę mocy twoiey

wypuſći Pan z Syonu: pánuy wpoſrzod nieprzyiaćioł twoich.

Z toba początek w dźień moznoſci twoiey, w iáſnoſciach ſwiętych: z żywotá przed iutrzenką zrodźiłem ćię.

Przyſiągł Pan, á nie będźie mu żal: ty ieſteś Káplánem ná wieki, według porządku Melchiſedechowego.

Pán po práwicy twoiey: połamał wdźień gniewu ſwego Krole.

Będźie ſądźił narody, nápełni ruiny: potłucze głowy wielu ná źiemi.

Z ſtrumienia ná drodze pić będźie: dla tego wywyższy głowę.

Chwałá Oycu i Synowi, i Duchowi ś.

Iáko byłá &c.

Ant: Anioł Páński zſtępował z nieba: i przyſtąpiwſzy odwálił kámień, i ſiedźiał ná nim Alleluia, Alle.

Ant: Et ecce terræ motus

A oto drzenie ziemie ſtáło ſię wielkie. Anioł bowiem Páński zſtąpił z niebá, Alleluia.

Pſaml 110

Confitebor tibi Dńe.

BĘde ćie wyznawał Pánie wſzyſtkim ſercem moim: w rodźie ſpráwiedliwych, i w zgromádzeniu.

Wielkie ſpráwy Páńskie: doſwiadczone we wſzyſtkim upodobániu iego

Wy-

Wyznawánie i wielmożność dźieło iego: á ſpráwiedliwość iego trwa ná wieki wiekow.

Vczynił pámiątkę cudow ſwoich miłoſierny á lutoſciwy Pan: dał pokarm tym, ktorzy ſię go boią.

Pámiętáć będźie wiecznie na przymierze ſwoie: moc uczynkow ſwoich oznáymi ludowi ſwemu.

Aby im dał dźiedźictwo narodow: dźieła rąk iego, prawdá i ſąd.

Pewne ſą wſzyſtkie przykazánia iego: utwierdzone ná wieki wieczne; uczynione w prawdźie i w práwoſci.

Poſłał odkupienie ludowi ſwemu: poſtánowił ná wieki przymierze ſwoie.

Swięte i ſtráſzne ieſt imie iego: początek mądrośći, ieſt boiaźń Páńska.

Rozum dobry tym wſzyſtkim, ktorzy ſię w niey ćwiczą: chwałá iego trwa áż ná wieki.

Chwałá Oycu i Synowi &c.

Iáko byłá ná początku, &c.

Ant: A oto drzenie źiemie ſtáłoſię wielkie. Anioł bowiem Páński zſtąpił z niebá. Alle:

Pſalm 111

Beatus vir qui timet Dominum

BŁogoſłáwiony to mąż, ktory

ktory ſię boi Páná: á kocha ſię wielce w przykazániu iego.

Możne ná ziemi będźie naſienie iego: narod práwych będźie błogoſłáwiony.

Sławá i bogáctwá w domu iego: á ſpráwiedliwość iego trwa ná wieki wiekow.

Weſzłá w ćiemnoſćiách świátłość práwym: miłoſćiwy, miłoſierny, i ſpráwiedliwy.

Przyiemny człowiek ktory ſię zlituie i pożycza, będźie roſporządzał mowy ſwoie z rozſądkiem; bo ná wieki nie będźie poruſzon.

W wieczney pámiątce będźie ſpráwiedliwy: nie będźie ſię bał poſłuchu złego.

Gotowe ſerce iego nádźieię mieć w Pánu, umocnione ieſt ſerce iego nieporuſzy ſię, áż wzgárdźi nieprzyiaćiołmi ſwemi.

Rozproſzył, dał ubogim, ſpráwiedliwość iego trwa ná wiek wiekow: rog iego wywyzſzy ſię w chwale.

Grzeſznik uyrzy i będźie ſię gniewał: będźie zgrzytał zębomá ſwemi, á będźie ſchnął; żądza niezbożnych záginie.

Chwałá Oycu &c.

Ant: Weyrzenie iego było iáko błyſkáwicá, á odźienie iego iáko

ſnieg

ſnieg Alle: Alle:

Ant: Præ timore.

Dlá boiáźni iego przelękli ſię ſtroże, i ſtáli ſię iáko umárli alle:

Pſalm 112.

Laudate pueri Dominũ CHwalćie dźieći Páná: chwalćie imie Páńſkie

Niecháy będźie imie Páńſkie błogoſłáwione: od tad i áż náwieki,

Od wſchodu ſłońcá, áż do zachodu: chwalebne imie Páńſkie,

Wyſoki nád wſzyſtkie narody Pan: á nád niebioſá chwałá iego.

Ktoż iáko Pán Bog náſz, ktory mieſzka ná wyſokoſciách: á ná niſkie rzeczy pátrzy ná niebie i ná źiemi.

Podnoſzący z źiemie nędznego: á z gnoiu wywyżſzáiąc ubogiego.

Aby poſádźił go z Kśiążęty ludu ſwego.

Ktory czyni iż niepłodna mieſzka w domu: mátka z Synow ſię weſelącą.

Chwałá Oycu &c.

Ant: Dla boiáźni iego przelękli ſię ſtroże, i ſtáli ſię iáko umárli, Alleluia.

Ant: Reſpondens autẽ Odpowiádáiąc tedy Anioł, rzekł niewiáſtom: nieboyćie ſię. wiem bowiem że Iezuſá ſzukaćie, Alle:

Pſalm 113

In exitu Iſrael de Ægypto Gdy wychodźił lud Izráelſki

zráelſki z Egyptu: dom Iákobow zdomu pogáńſkiego.

Stał ſię lud Iudzki poſwięcenie iego: Izráel moc iego.

Morze uyrzáło i ućiekło: Iordan wrocił ſię názad.

Gory ſkakáły iáko báráni: á págorki iáko iágnięta.

Cożći ſię ſtáło morze żeś ućiekło? i tobie Iordanie żes ſię názad wrocił?

Gory wyſkoczyły iáko báráni: á págorki iáko iágnięta.

Od oblicza Páńſkiego zádrzáłá źiemiá: od oblicza Bogá Iákubowego.

Ktory obrocił opokę w wodę ieźiorá: á ſkáłę w zrodłá wodne.

Nie nám Pánie nie nam: ále imieniowi twemu dáy chwałę

Dla miłoſierdźia twego, i dla prawdy twoiey: áby ſnać nie rzekli pogánie, gdźie ieſt Bog ich.

A on Bog náſz ná niebie: wſzyſtko cokolwiek chćiał uczynił.

Bálwány Pogáńſkie ſrebro i złoto: robotá rąk człowieczych.

Vſtá máią á nie mowią: oczy máią, á nie widzą.

Vſzy máią, á nie ſłyſzą: nozdrzá máią á niepowoniáią.

Ręce

Ręce máią á nie będą mácáć, nogi máią á niebędą chodźić: áni wołáć będą gárdłem ſwoim.

Niech im podobni będą, ktorzy ie czynią: i wſzyſcy ktorzy w nich ufaią.

Dom Izráelski nádźieię miał w Pánu: pomocnikiem ich i obrońca ich ieſt.

Dom Aaronow nádźieię miał w Pánu: pomocnikiem ich i obrońca ich ieſt.

Ktorzy ſię boią Páná mieli nádźieię w Pánu: pomocnikiem ich i obrońca ich ieſt.

Pan pámiętał ná nas: i błogoſłáwił nam.

Błogoſłáwił domowi Izráelskiemu: błogoſłáwił domowi Aaronowemu.

Błogoſłáwił wſzyſtkim ktorzy ſię boią Páná: małym z więtſzymi.

Niech przyczyni Pan ná was: i ná ſyny wáſze.

Błogoſłáwieni wy od Páná: ktory ſtworzył niebo i źiemię.

Niebo niebá Panu: á źiemię dał Synom człowieczym.

Nie umárli będą ćię chwalić Pánie: áni wſzyſcy ktorzy zſtępuią do piekłá.

Ale my ktorzyſmy żywi błogoſławimy Pánu: od tego czáſu áż ná wieki.

(Chwa-

Chwałá Oycu &c.

Ant: Odpowiedáiąc tedy Anioł, rzekł niewiáſtom: nie boyćie ſię. wiem bowiem iż Iezuſá ſzukaćie Alleluia.

I ták mowią aż do nieſporu Sobotniego. Potym Antyfonę

Hæc eſt dies quam fecit Donmius.

Ten dźień ieſt ktory Pan uczynił, weſelmy ſię i ráduymy ſię weń.

Antyfoná na Mágnificat

Et reſpicientes.

I pátrząc obaczyły odwálony kámień. był záiſte bárzo wielki, Alleluia.

Modlitwa

BOże ktory dniá dźiſieyſzego przez iednorodzonego Synatwego zwyćiężywſzy ſmierć, otworzyłeś nam wſtęp do wiecznoſci, śluby náſze ktore poprzedzáiąc wleważ w ſercá náſze, rátuiąc też nas potwierdzay ábyſmy ie wykonáli. Przez tegoż P. náſzego, &c.

NA KOMPLETE

Rzekſby. Iube Dńe &c. Brácia czuynemi bądźćie. &c. V. Adiutorium Wſpomożenie náſze, &c. Pater noſter *i powſzechna ſpowiedź i abſolucyą potym*

V. Náwroć nas &c.

R. I odwroć gniew &c.

Boże poſpieſz ſię ku wſpomożeniu &c.

Chwałá Oycu. &c.

Allelu-

Alleluia mowią Pſalmy iáko wyżey, ktore ſkonczywſſy mowią Alleluia, Alle: Alle: Alle:

Pieśń Symeonowá

Nunc dimittis ſervum tuum.

TEraz wypuſzczaſz ſługę twego Pánie: w pokoiu według ſłowá twego.

Gdyż oczy moie oglądáły zbáwienie twoie.

Ktoreś zgotował, przed obliczność́ią wſzyſtkich narodow.

Swiátłość ná obiáwienie narodow i chwałę ludu twego Izráelſkiego.

Chwałá Oycu &c.

Potym Ant: Ten dźień ieſt ktory uczynił Pan, ráduymy ſię i weſelmy ſię wen.

V. Pan zwámi.

R. I z Duchem twoim

Modlmy ſię

NAwiedź proſimy Pánie mieſzkánie to i wſzyſtkie zdrády nieprzyiaćielſkie precz odniego odpadź. Aniołowie twoiy ſwięći niech w nim mięſzkáią, ktorzy nas w pokoiu niech ſtrzegą; i błogoſłáwieńſtwo twoie niech nád námi záwſze będźie. przez Páná náſzego Iezuſá &c.

V. Pán zwámi

R. I z Duchem twoim.

V. Błogoſławmy Pánu, R. Bogu dźięki.

Benedictio. Niech błogoſłá-

gosłáwi i strzeże nas wszechmocny i miłośierny Pan, Oćiec, i Syn, i Duch swięty. R. Am.

Ant: Regina cæli lætare, Alleluia,

Krolowa niebieska wesel się. Alleluia.

Abowiem ktoregoś zásłuzyłá nośić, Alleluia.

Powstał od umárłych iáko powiedźiał, Álleluia.

Modl się zá námi do Bogá Alleluia.

V. Wesel się i ráduy się Pánno Márya, Alleluia &c.

Modlitwá

BOże ktoryś przez zmartwychwstánie Synà twego Páná nászego Iezusá Chrystusá swiát uweselić raczył; day nam prosimy: ábysmy przez Rodźićielkę iego Pánnę Márya, otrzymáli wesele żywotá wiecznego. Przez tegoż Chrystusá Páná nászego. A.

V. Boski rátunek niech známi mieszka, Amen.

Potym cicho mowią, Pater noster Ave Máriá i Credo, *Tenże sposob mowienia Godzin záchowuie sie áż do Nieszporu Soboty Przewodney.*

W PONIEDZIAŁEK

Ná Iutrznia Antyfony i Psalmy ná Nocturn i ná Laudes mowia iáko wyzey w dzien Wielkonocny przez wszytkę Oktawę

V. Po

V. Powstał Pan z grobu, alleluia.

R. Ktory wiśiał ná krzyżu, álle:

Pater noster, &c.

Absolutio: Exaudi Dńe.

W Ysłuchay Pánie Iezu Chryste prożby sług twoich, i zmiłuy się nád námi, ktory żyiesz i krolúiesz ná wieki wiekow. R. Amen.

V. Rozkaż Pánie błogosłáwić.

Benedictio Ewangeliy swiętey czytánie, niech nam będźie zbáwienię i obroną. R. Amen.

Lekcya Swiętey Ewangeliy według S. Lukaßá

ONego czásu dway z Uczniow Iezusowych, szli tegoż dniá do miásteczká, ktore było ná sześćdźiesiąt stáiań od Ieruzalem, ná imie Emáus, i *ostátek*

Homilia S. Grzegorzá Papieżá

Homilia 23. in Evangelio

SŁyszeliście Bráćia namilszy, iáko dwiemá Uczniom idącym w drogę poprawdźieć nie wierzącym, ále przećię o sobie mowiącym Pan pokazał się: ále im postáći, ktoraby poználi nie pokazał. To tedy uczynił powierzchownie Pan w oczách ćielesnych, co się u nich dźiało w oczách serdecznych. Oni bowiem wewnątrz u siebie sámych i kochali i wątpili: im záś Pan i powierz-

wierzchownie przytomny był, i czymby był nie pokázał im. O ſobie tedy rozmawiáiacym, obecność ſwą pokazał, ale o ſobie wątpiącym, poznánia ſiebie poſtáć skrył. A ty Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

R. Márya Mágdálená i druga Márya ſzły ráno do grobu. * Iezuſá ktorego ſzukaćie nie maſz go tu: wſtał iáko powiedźiał, poprzedźi was do Galileiy, tam go obaczyćie. alle: alleluia. R. I bárzo ráno w dźień ieden Sobotni przychodzą do grobu, iuż po wſchodźie ſłońcá, i wſzedſzy obaczyły młodzieńcá ſiedzącego po práwey ſtronie, ktory im rzekł: * Iezuſá ktorego. &c.

V. Każ Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Pomoc Boſka niech záwſze mieſzka z námi. R. Am.

Lekcya ij.

ROzmawiáłći w práwdźie z niemi: zátwárdzenie rozumu ſtrofował, piſmá ſwiętego táiemnice, ktore o nim było, otworzył, przećię iednák ze ieſzcze w ſercách ich pielgrzymem był według wiáry, pokázował ſię iákoby miał dáley iść.

Nic tędy proſta i ſzczera prawdá, przez dwo-

iákość

iákość nie uczynił; ále tákim ſię w ćiele ſtáwił iákim u nich był w ſercu. Potrzebá bowiem ich było doſwiadczyć, ieżeli ći, ktorzy go ieſzcze ácz iáko Bogá nie miłowáli, przynamniey iáko pielgrzymá miłować mogli. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

R. Powſtał Páſterz dobry, ktory duſzę ſwoię położył záowce ſwoie, i zá trzodę ſwoię raczył umrzeć. * Alleluia, alle: alle: Abowiem Páſchá náſzá ofiárowány ieſt Chryſtus alle: Chwałá Oycu i Synowi &c. All:

V. Każ Pánie błogoſłáwić. *Benedictio* Do towárzyſtwá mieſzczan niebieſkich niech nas przyprowádźi Krol Anielſki, Amen.

Lekcya iij

ALe że nie mogli bydź bez miłośći ći z ktoremi prawdá ſzłá: iáko Pielgrzymá do goſpody proſzą. Czemu tedy mowiemy, proſzą, poniewáſz tám nápiſano, przymuśili go? Z ktorego záprawdę przykłádu poznawamy, że pielgrzymowie do goſpody nie tylko máią bydź zápraſzáni, ále i przymuſzáni. Gotuią tedy ſtoł, chleb, i pokarm ofiáruią, i Bogá, ktorego z tłumáczenia piſmá ſwiętego nie poználi,

ználi, w łamániu go chlebá poználi. Słuchaiąc tedy náuki Chryſtuſowey, nie byli oſwieceni: czyniąc dobrze, oſwieceni byli. bo iáko nápiſáno ieſt: Nie ći ktorzy ſłuchâią práwá, ſpráwiedliwymi ſą u Boga, ále ći ktorzy czynią práwo, uſpráwiedliwieni będą. Ktokolwiek ſłyſzáne rzeczy rozumie, niech ſię poſpieſzy, te rzeczy, ktore uſłyſzał, uczynkámi wypełnić. Oto Pán nie był poznány, kiedy rozmawiał, á raczył ſię dáć poznáć, gdy był karmiony. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

Te Deum Laudamus

Ná Laudes i ná inſzych godzinách wſzyſtko mowią iáko wyżey w dźien Wielkonocny.

Na Benedictus *Ant:* Iezus junxit.

IEzus przyſtąpił ſię do Uczniow ſwoich w drodze, i ſzedł z nimi: oczy ich záś były zátrzymáne, áby go nie poználi i ſtrofował ich mowiąc: O głupi i zatwárdźiałego ſercá do wierzenia tym rzeczom, co powiedźieli Prorocy. Alleluia.

Modlitwá

BOże ktoryś uroczyſtośćią wielkonocną ſwiátu lekárſtwo przyniosł, lud twoy proſiemy niebieſkim dárem, iákoś począł, chćiy uraczyć

raczyć, áby doskonáley wolności godni byli dostąpić, i żywot otrzymáć wieczny. Przez Páná nászego &c.

AD MISSAM.
Státio ad Sanctum Petrum.
INTROITUS

INtroduxit vos Dominus in terram fluentem lac & mel, alleluia. Et ut lex Domini semper sit in ore vestro, alle: all:

Psalm Confitemini Dńo & invocate nomen eius: * annuutiate inter gentes opera eius.

V. Gloria Patri & Filio. &c.

NA MSZA
Stacya u Swiętego Piotrá
INTROIT

WProwádźił nas Pan do źiemie opływáiącey mlekiem i miodem, alle: I żeby przykazanie Páńskie záwsze było w ustách nászych, al: al:

Psalm: Wyznawaycie Pánu i używaycie imienia iego: opowiádaycie między narody uczynki iego Chwałá Oycu i Synowi, &c.

Oratio

Deus qui solennitate.

Boże ktoryś uroczystością Wielkonocną, swiátu lekarstwo przyniosł; lud twoy prosiemy niebieskim

bieſkim dárem iákoś począł, rácz ubłogoſłáwić, áby i doſkonáley wolnośći godźien był doſtąpić, i żywot otrzymáł doſkonáły. Przez Páná náſzego, &c.

Lekcya z Dzieiow Apoſtolſkich cap: 10. f.

ONych dni, ſtánąwſzy Piotr w poſrzodku ludu rzekł; Mężowie Bráćia: Wy wiećie, ktore ſię ſtáło ſłowo po wſzyſtkim Zydoſtwie: Bo począwſzy od Gálileiy po Krzćie, ktory Ian opowiedał: Iezuſá onego z Nazárethu iáko pomázał Bog Duchem S. i mocą, ktory przeſzedł czyniąc dobrze i uzdrawiáiąc wſzyſtkie opánowáne od diabłá. ábowiem z nim był Bog. A my ieſteſmy ſwiádkámi wſzyſtkiego, co czynił w kráinie Zydowſkiey i w Ieruzalem, ktorego zábili záwieśiwſzy ná drzewie. Tegoć Bog wzbudźił dniá trzećiego i dał go, żeby był obiáwiony, nie wſzyſtkiemu ludowi, ále ſwiádkom przedtym zgotowánym od Bogá: nam ktoryſmy z nim poſpołu iedli i pili. potym gdy wſtał od umárłych; rozkazał nam powiádáć ludowi i ſwiadczyć, iż on ieſt, ktorego Bog náznáczył ſędźią żywych i umárłych. Temuć wſzyſcy Prorocy ſwiá-

dectwo

dectwo wydáią, i káżdy weźmie grzechow odpuſzczenie, przez imie iego, ktokolwiek weń uwierzy.

Graduale Hæc dies quã fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

V. Dicat nunc Iſrael quoniam bonus: quoniam in ſæculum miſericordia eius, alle: alle:

V. Angelus Domini deſcendit de cælo: & accendens revolvit lapidem, & ſedebat ſuper eum.

Gráduał: Ten dźień ktory uczynił Pan weſelmy ſię i ráduymy ſię weń.

V. Niechay teraz powie Izráel że dobry: że ná wieki miłośierdźie iego, álle: alle:

V. Anioł Páński zſtąpił z niebá, i przyſtąpiwſzy, odwálił kámień i ſiedźiał ná nim.

VIctimæ Paſchali laudes immolant Chriſtiani. Agnus redemit oves: Chriſtus innocens Patri reconciliavit peccatores. Mors & vita

OFierze Wielkonocney, chwałę niech oddawáią Chrześcianie. Báránek odkupił owce: Chryſtus niewinny Oycu przeiednał grzeſzni-

duello conflixere mirādo. Dux vitæ mortuus regnat vivus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via. Sepulchrum Christi viventis, & gloriam vidi resurgentis; Angelicos testes sudarium & vestes: Surrexit Christus spes mea: præcedet vos in Galileam. Scimus Christum surrexisse à mortuis vere: Tu nobis victor Rex miserere: Amen alleluia.

ki. Smierć z żywotem poiedynkiem potykáłá się przedźiwnym. Wodz żywotá umárły, krolu ie żywy. Powiedz nam Márya, coś ná drodze widźiáłá. Anielskie świádectwo, prześćieradło i insze odźienie. Powstał Chrystus nádźieią moią: Poprzedi was do Gálileiy. Wiemy że Chrystus P. od umárłych powstał prawdźiwie. Ty zwyćięsco Krolu zmiłuy się nád námi, Am. alle:

Nástępowánie Swiętey Ewangeliy według S. Lukaßá Cap: 24

ONego czásu: dwáy z uczniow Iezusowych szli tegoż dniá do miásteczká? ktore było ná sześćdźiesiąt stáian od Ieruzalem, ktorego imie Emáus; á ći rozmawiáli z sobą o tym wszystkim, co się stáło: I stáło się, gdy rozmawiáli, i społē

się

się pytáli, á sam Iezus przybliżywszy się, szedł pospołu z niemi. á oczy ich były zátrzymáne, żeby go nie poznali: rzekł do nich. Cóż to są zá rozmowy, ktore idąc maćie między sobą, á iesteście smutni? A odpowiádáiąc ieden, ktoremu imie Kleophas rzekł mu. Tyś sam przychodniem w Ieruzalem, á nie wiesz co się w nim w te dni dźiało. Rzekł im: Co? á oni rzekli, o Iezusie Nazáráńskim, ktory był mąż, Prorok mocny w uczynku i w mowie przed Bogiem i wszystkim ludem: A iáko Arcykápłáni i Przełożeni náśi wydáli go ná smierć i ukrzyżowáli go. A myśmy się spodźiewáli, iż on miał odkupić Izráelá: á ku temu wszystkiemu, iuż to dźiś trzeći dźień, iáko się to stáło. Ale i niewiásty niektore z nászych przestraszyły nas, ktore rániuczko były u grobu, á nie nálazszy ćiáłá iego przyszły powiedáiąc, iż i widzenie Anielskie widźiáły, ktorzy powiedáią, iż żyie. I poszli byli niektorzy z nászych do grobu, i ták ználeźli iáko niewiásty powiedźiáły: ále sámego nie náleźli. A on rzekł do nich: O głupi á leniwego sercá ku wierzeniu temu wszystkiemu

mu, co powiedzieli Prorocy. I zaż nie było potrzebá, áby to był cierpiał Chryſtus, i ták wſzedł do chwały ſwoiey? A począwſzy od Moyżeſzá i wſzyſtkich Prorokow wykładał im we wſzyſtkich piſmách, co o nim nápiſano było. I przybliżyli ſię ku miáſteczku do ktorego ſzli: á on okázował, iákoby dáley miał iść. I przymuſili go, mowiąc: Zoſtań z námi, boć ſię iuż ku wieczoru ma i dźień ſię iuż ku zachodu náchylił. I wſzedł z niemi. I ſtáło ſię gdy z niemi ſiedźiał u ſtołu, wźiąwſzy chleb błog oſłáwił, á złamawſzy, podawał im. I otworzyły ſię oczy ich, i poználi go, á on zniknął z oczu ich. I mowili między ſobą. Izali ſerce naſze nie paláło w naś, gdy mowił w drodze, i piſmá nam otwierał. A wſtawſzy teyże godźiny, wrocili ſię do Ieruzalem. I ználeźli zgromádzonych iedenaſćie, i tych ktorzy z niemi byli powiedáiacych: Iż wſtał Pan prawdźiwie i ukazał ſię Szymonowi. A oni powiedáli. Co ſię dźiało w drodze, á iáko go poználi w łamániu chlebá.

Credo.

Offert.

Offert: Angelus Domini deſcendit de cælo, & dixit mulieribus: Quem quæritis, ſurrexit ſicut dixit. Alleluia.

Offert. Anioł Pánski zſtąpił z niebá i powiedźiał niewiáſtom: Iezuſá ſzukaćie? powſtał iáko powiedźiał. All.

Sekretá

Suſcipe quæſumus Dńe PRzyimi proſiemy ćię Pánie, prożby ludu twego z ofiárámi oblat, áby Wielkonocnymi poſwięcone Sákrámentámi, zá twoią pomocą pomogły nam do lekarſtwá wiecznoſci. Przez Páná náſzego &c.

Communio

Surrexit Dominus, & apparuit Petro alle:

Communio

Wſtał Pan, i pokazał ſię Piotrowi álleluia.

Poſt communio.

Spiritum nobis Domine. WLey nám Pánie duchá miłośći twoiey, ábyś ktorychesSákrámentámi náſycił Wielkonocnemi, pobożnośćią twoią uczynił zgodnemi. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá. &c

N A

NA NIESZPOR

Wßytko iáko w Niedźielę, oprocz Antyphony i modlitwy ktore niżey położone ſa.

Na Mágnificat Antif:

Qui ſũt hi ſermones &c Coż ſą zá rozmowy, ktore idąc macie między ſobą, á ieſteśćie ſmutni. álleluia.

Oratio

Deus, qui ſolemnitate Páſchali.

Modlitwá

BOże, ktoryś uroczyſtośćią Wielkonocnego ſwiętá, lekarſtwo przyniosł, lud twoy proſiemy dárem niebieſkim rácz ubłogoſłáwić, áby i doſkonáłey wolnoſći godźien był doſtąpić i żywot otrzymáć wieczny. Przez Páná &c.

WE WTOREK

Ná Iutrznia Invitatorium, Antyfony, Pſalmy, ná Nocturn i ná Laudes, wßyſtko iáko wyżey w Niedźielę.

V. Powſtał Pan prawdźiwie, álle:

R. I pokazał ſię Szymonowi, álleluiá.

Abſolutio

Ipſius pietás & miſericordia.

TEgo pobożność i miłośierdźie, niech nas porátuie, ktory z Oy-

cem

cem i z Duchem swiętym żyie i kroluie na wieki wiekow Amen.

V. Rozkaż Pánie błogosławić

Benedictio Czytánie swięte y Ewangeliy, niech nam będźie zbáwieniem i obroną. R. Am.

Lekcya S Ewangeliy według S. Lukaßá cap. 24.

ONego czásu: Stánął Iezus w poszrodku Vczniow, i mowił im: Pokoy wam, ia iestem. Nieboyćie się. I *ostatek*

Homilia Swiętego Ambrozego Biskupá lib: 10. tłumáczenia ná Lukaßá S. cap: 4. przed końcem.

DZiwna rzecz: iáko náturá ćielesna (to iest ćiáło Chrystusowe) przez ćiáło do przeniknienia niesposobne (to iest przez drzwi zámknione) mogłá przeniknąć niewidomym widzeniem, snádna do dotykánia, trudna do poięćia. Nákoniec zátrwożeni uczniowie, rozumieli że ducha widźieli. I dla tegoć Pan áby nam obraz Zmartwychwstánia pokazał: Dótykayćie się práwi, i przypátruyćie. bo duch nie ma ćiáłá, áni kośći, iáko widźićie, że ia mam. Nie przez ćielesna tedy náturę, ále przez przymiot Zmartwychwstánia, bezdrożne drzwi zámknione, przeniknął. Abowiem czego się dotyka-

my

my, ćiáło ieſt, co mácamy ćiáło ieſt. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

Mocą wielką dawáli Apoſtołowie. * Swiádectwo Zmartwychwſtánia Iezusa Chryſtuſá Páná náſzego, álleluia alle: V. Nápełnieni záiſte duchem ſwietym, mowili z ufnoſcią ſłową Bożą. * Swiádectwo.

V. Każ Pánie Błogoſłáwić *Benedictio* Rátunek Páński niechzáwſze mieſzka známi V. Amen.

Lekcya ij.

WCiele tez powſtániemy. Bywa bowiẽ wśiane ćiáło bydlęce á powſtánie ćiáło duchowne; ále to ſubtelnieyſze, owo pierwſze grubſze, iáko to ktore ieſzcze podlega zmáźie ćieleſney. Iákoż bowiem (ćiáło Chryſtuſowe) nie było ćiáłem ná ktorym były znáki ran, znáki blizn, ktorych P. dopuſcił ſię dotykáć? Przez co nietylko wiárę utwierdza, ále też nabożeńſtwo pobudza, że rány dla nas podięte, ráczey wolał do niebá wnieść, á niżeli ie znieść; áby Bogu Oycu zapłátę wolnośći prezentował. Tákiego ſobie Oćiec ná práwicy ſadza, zá znák tryumfalny zbáwienia náſzego przyimuiąc. tákich nam tám męczennikow,

blizn

blizn swoich koronę ábo wieniec pokazał. Ty záś Pánie zmiłuy się nád námi. Bogu dźięki.

R. Z ust roztropnego wypływa miod. alle: álle: Słodkość miodu iest pod ięzykiem iego, alleluia. * Plastr miodu rozpływáiący się wárgi iego, álle: alleluia. V. Mądrość odpoczywa w sercu iego, i rostropność w mowie ust iego. * Plastr miodu.

V. Chwałá Oycu, * Plastr &c.

V. Kaz Pánie błogosłáwić. *Benedicto* Do towárzystwá mieszczan niebieskich, niech nas przyprowádźi krol Anielski, Amen.

Lekcya iij.

A Ponieważ tá mowá nászá do tego przyszła, obaczmy iáką łáską według Ianá uwierzyli Apostołowie, ktorzy się urádowáli: według Łukaszá swiętego, iáko niewierni byli strofowáni: tám Duchá ś. przyięli, tu im w mieście każą mieszkáć, i ták długo, áżby mocą przyobleczeni byli z wysokości. I widźi mi się, że Ian swięty, iáko Apostoł, więtszych i częstszych rzeczy dotknął, Łukasz záś swięty, nástępuiące, i ludzkim bliskie námienił: tęn okoliczności zázył Historyczney; á ow krotkiego zebrá-

nia: bo i o Ianie wątpić ſię nie może, ktory ſwiádectwo wydał o rzeczách tych, przy ktorych ſam był, i prawdźiwe ieſt ſwiádectwo iego: i o Łukaſzu tákże ſwiętym, ktory Ewángeliſtą záſłużył być, niedbalſtwá ábo kłámſtwá ſuſpicyey żadney nie godźi ſię mieć. I dla tegoć obudwu rozumiemy, ze byli prawdźiwemi: nie rożnoſcią ſentencyiy, ále rożnośćia oſob rozdźielonemi. Bo choćiażći Łukaſz ſwięty powiáda, że w przod nie wierzyli Apoſtołowie, ktorzy, że potym uwierzyli, pokázuie: żáczym ieżeli pierwſze rzeczy będźiemy upátrowáć, przećiwnemi ſobie ſą: ieżeli náſtępuiące, pewna rzecz, że ſię z ſobą zgadzáią. Ty záś Pánie zmiłuy ſię nád námi.

R. Bogu dźięki.

Te Deū Laudamus.

Ná Laudes i ná inſze godziny wſzyſtko mowią iáko w Niedzielę Wielkonocną.

Ná Benedictus Antyfoná

Stetit Iesus in medio

Stanął Iezus wpoſrzodku uczniow ſwoich, i rzekł im: Pokoy wam. álleluiá, álle:

Oratio

Deus qui Eccleſiæ tuæ.

Modlitwá

BOże, ktory kośćioł twoy nowym záwſze potomſtwem, rozmnażaſz

żaſz, day ſługom twoim, áby Sákrament żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę wźięli. Przez Páná náſzego &c.

AD MISSAM
Statio ad Sanctum Paulum
INTROITUS

AQua ſapientiæ potavit eos, alleluia. firmabitur in illis, & non flectetur, alleluia, & exaltabit eos in æternum, alleluia, alleluia.

Pſálm: Confitemini Domino, & invocate nomen eius: annuntiate inter gentes opera eius.

V. Gloria Patri &c.

NA MSZA
Stacya Swiętego Pawłá
INTROIT

WOdą mądrośći nápoił ich, alle: będźie ugruntowány w nich, i nákłoni ſię, alle: i wywyżſzy ie ná wieki, all: alleluia.

Wyznawayćie Pánu i wywyżſzayćie imie iego: opowiedayćie miedzy narody ſpráwy iego.

V. Chwałá Oycu &c.

Oratio

Deus qui Eccleſiæ tuæ,

Modlitwá

BOże ktory Koſcioł twoy nowym záwſze roſkrzewiaſz potomſtwem, day ſługom twoim, áby Sákrament żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę wźięli.

Przez Páná náſzego Ieſuſá, &c.

Lekcya z dzieiow Apoſtolſkich cap. 13. c.

W One dni, Powſtawſzy Páweł, i ręką milczenie uczyniwſzy, rzekł: Mężowie Bráćia Synowie narodu Abráhámowego, i ktorzy miedzy wámi boią ſię Bogá, wam ći ieſt poſłáne ſłowo zbáwienia tego. Abowiem mieſzkáiący w Ieruzalem, i Kśiążętá iego, nieznáiący tego Iezuſa, i głoſow Prorockich, ktore przez káżdy ſzábát czytáne bywáią, oſądźiwſzy go, wypełnili ie: á nie nálażſzy w nim przyczyny zadney ſmierći, uprośili u Piłatá, áby go zábili. A gdy wykonáli wſzytko co o nim nápiſano było, ziąwſzy go z drzewá, włożyli go do grobu. Lecz Bog wzbudźił go od umárłych dniá trzećiego ktory ſię ukázował przez wiele dni tym ktorzy z nim poſpołu przyśli byli z Gálileiy do Ieruzalem, ktorzy áż dotąd ſą ſwiádkámi tego do ludu. I my opowiádámy wam tę obietnicę ktora ſię Oycom náſzym ſtáłá, że ią Bog wypełnił dźiatkom náſzym, wzbudźiwſzy Iezuſá Chryſtuſá Páná náſzego.

Grad:

Grad: Hæc dies, quàm fecit Dominus: exultemus & lætemur in ea.

R. Dicant nunc, qui redempti ſunt à Domino: quos redemit de manu inimici, & de regionibus congregavit eos. Alle: alle:

V. Surrexit Dominus de ſepulchro qui pro nobis pependit in ligno

Sequentia

VIctimæ Páſchali laudes immolant Chriſtiáni. Agnus redemit oves: Chriſtus innocens Pátri reconciliavit peccatores. Mors & vita duello conflixerê mirando

Grad: Ten dźień ieſt ktory uczynił Pan, ráduymy ſię, i weſelmy ſię weń.

V. Niechay mowią teraz ktorzy odkupieni ſą od Páná: ktorych wybáwił z ręku nieprzyiaćielſkich, i z kráin zgromádźił ich Alle: álleluia.

V. Powſtáł Pan z grobu, ktory dla nas wiśiał ná drzewie.

Sequentia

OFierze Wielkonocney chwałę niech oddáią Chrześćiánie. Báránek odkupił owce: Chryſtus niewinny Oycu przeiednał grzeſzniki. Smierć z zywotem

rando: Dux vitæ, mortuus, regnat vivus. Dic nobis Maria, quid vidisti in via? Sepulchrum Christi viventis, & gloriam vidi resurgentis. Angelicos testes sudarium & vestes. Surrexit Christus spes mea: præcedet vos in Galileam. Scimus Christum surrexisse à mortuis verè: tu nobis victor Rex miserere, Amen, Alle:

poiedynkiem potykáłá się przedźiwnym. Wodz żywotá umárły, kroluie żywy. Powiedz nam Márya, coś ná drodze widźiáłá. Anielskie swiádectwo, przescierádło i insze odźienie. Powstał Chrystus nádźieiá moiá. Poprzedźi was do Gálileiy. Wiemy że Chrystus Pan od umarłych powstał prawdźiwie. Ty zwyćięzco Krolu zmiłuy się nád námi A. All:

Náśtępowanie Ewángeliy S. według Lukaßá S. cap: 24

ONego czásu stánął Iezus w poszrodku Uczniow swoich i rzekł im: Pokoy wam; iamći iest, nie boyćie się. A przelęknawszy się i przestrászeni będąc, mniemáli iż Ducha widźieli: rzekł im, czemuśćie się zátrwożyli, á myśli wstępuią do serc wászych? Oglądaycie

ćie ręce moie i nogi, żeciem ia tenże ieſt: dotykayćie ſię, i przypátruyćie: Duch nie ma ćiáłá áni koſci, iáko widźićie że ia mam. A gdy oni ieſzcze niewierzyli, i dźiwowáli ſię od rádoſci, rzekł im: maćie tu co ieść? á oni dáli ſztukę ryby pieczoney, i plaſtr miodu. A gdy iadł przed niemi, wźiawſzy oſtatki dał im, i rzekł do nich: teć ſą ſłowá, ktorem mowił do was będąc ieſzcze z wámi: iż ſię miáło wypełnić wſzyſtko, co nápiſáno w Zakonie Moyżeſzowym i w Prorockich i w pſálmiech o mnie, tedy im zmyſł otworzył, żeby rozumieli Piſmá. Rzekł im: iż ták ieſt nápiſano, i ták było potrzebá, áby Chryſtus ućierpiał i wſtał od umárłych dniá trzećiego, áżeby byłá przepowiádána w Imię moie pokutá i odpuſzczenie grzechow po wſzyſtkich Narodźiech począwſzy od Ieruzalem. Credo.

Offert Intonuit de cælo Dominus, & Altiſsimus dedit vocem ſuam, & apparuerunt fontes aquarum, Alleluia.

Offert: Zágrzmiał z Niebá Pan, i Naywyżſzy dał głos ſwoy, i pokazáły ſię zrzodłá wod, Alleluia.

Sekreta

Sekretá

PRzyimi Pánie wiernych prozby z ofiárámi oblat, ábyſmy przez te uſługi nabożeństwá, przeſli do chwały niebieſkiey. Przez Páná náſzego Iezuſá &c.

Communio Si reſurrexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite, ubi Chriſtus eſt in dextera Dei ſedens Alleluia: quæ ſurſum ſunt ſapite, Alleluia.

Ieżeliśćie weſpoł powſtáli z Chryſtuſem, co wzgorę ieſt ſzukayćie, gdźie Chryſtus ieſt nápráwicy Bożey ſiędzący: co wzgorę ieſt miłuyćie. Alleluia.

Modlitwá po Kommuniy

POzwol proſimy wſzechmocny Boże, ábyprzyięćie Wielkonocnego Sákrámentu, záwſze w ſercách náſzych trwáło. Przez Páná náſzego Iezuſá Chryſtuſá, ktory z tobą żyie &c

---

NA NIESZPOR

Wßyſtko iáko w Niedźielę Wielkonocną, oprocz Antyfony i modlitwy niżey położoney.

Ná Mágnificát Antyfoná

Obaczćie ręce moie i nogi moie, iż ia ſam ieſtem, Alle: Alle:

Modlitwá

BOże, ktory Koſćioł twoy nowym záwſze potomſtwem rozkrzewiaſz, pozwol ſługom twoim, áby Sákráment żyiąc trzymáli, ktory przez wiárę poięli Przez Páná náſzego Iezuſa Chryſtuſá, ktory z tobą &c.

WE SRZODĘ

V. Urádowáli ſię uczniowie, Alle:

R. Obaczywſzy Páná Alle: Pater noſter.

Abſolucya. A vinculis.

Od więzow grzechow náſzych niech nas rozwiąże wſzechmocny i miłośierny Pan. Alle:

V. Roſkaż Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Ewangeliy ſwiętey czytánie, niech nam będźie zbáwieniem i obroną. R. Amen.

Lekcya S. Ewángeliy według Ianá Swietego.

Lectio j. cap. 21.

ONego czáſu: obiáwił ſię powtore Iezus uczniom ſwoim, przy morzu Tyberyáckim, á obiáwił ſię ták: byli weſpoł Symon Piotr, i

Thomasz, ktory nazywa się Didymus. I *dáley.* Homilia S. Grzegorzá Papieżá.

Homilia 24. na Ewangelie

CZytánie Ewángeliy świętey, ktorą teraz czytano w uszách wászych, Bráćia moi, nákłánia umysł do pytánia: ále tym záraz nákłániániem swoim potrzebę cnoty dyskretniey námienia. Może bowiem pytáno bydź: czemu Piotr, ktory rybitwem był. przed náwroceniem, do łowienia ryb po náwroceniu wrocił się: á ponieważ prawdá powiedźiáłá: Żaden przykładáiąc rękę swoią do pługá, i ná wstecz pátrząc sposobny nie iest do krolestwá Bożego. czemu powrocił się do tego, co opuscił? ale ieżeli dyskrecyi zażyiemy, prędzey zrozumiemy. Rzemiesło, ktore przed náwroceniem było bez grzechu, do tego się po náwroceniu powrocić, winy żadney nie było. Ty záś Pánie zmiłuy się nád námi. R. Bogu dźięki,

V. Oto zwyćięzył Lew zpokolenia, ludzkiego korzeń Dawidow, áby otworzył księgę i rozwiązał siedm iey pieczęći.* Allel Alle Alleluia,

V. Godźien iest Báránek, ktory iest zábity,

wźiąć

wziąć moc, i męstwo, i cześć, i chwałę, i błogosławieństwo, * Alle:

V. Roskasz Pánie błogosławić. *Benedictio* Rátunek Páński niech záwsze mieszka z námi.

R. Amen

Lekcya ij.

WIemy że Piotr rybitwem, Mátheusz záś Celnikiem był: i po nawroceniu swoim do łowienia ryb Piotr powrocił się, á záś Mátheusz do wybieránia cłá niepowrocił się: bo insza rzecz iest pożywienia przez łowienie ryb szukáć, a insza przez zyski celnicze pieniądze pomnażáć. Są bowiem niektore rzemieslá, około ktorych záledwie, ábo po prostu, nigdy bez grzechu robić się nie może. Te tedy, ktore to do grzechu ćiągną, nie potrzebá aby się do nich umyst nász wracał. Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi. R. Bogu dźięki.

R Iam iest máćicą winá, á wy látoroślámi. * Kto mięszka we mnie, á ia w nim, ten przynosi pożytek wielki, Alle: Alleluia.

V. Iáko umiłował mię Oćiec, i ia umiłowałem was. * Kto mieszka Chwałá Oycu. * Kto mieszka.

V. Roskasz Panie błogosławić. *Benedictio* Do

towárzyſtwá mieſzczan niebieſkich, niechay przyprowádźi nas Krol Anielski, Amen.

Lekcya iij.

MOże też ieſzcze bydź pytano: czemu, kiedy uczniowie ná morzu prácowáli, po zmartwychwſtániu, Pán ná brzegu ſtánał, ktory przed Zmartwychwſtániem ſwoim przed uczniámi ſwoiemi po náwáłnościách morſkich chodźił? ktorey rzeczy przyczynę prętko poznamy, ieżeli ſámę, ktora ná ten czás byłá przyczynę uważemy. Coż bowiem morze, tylko teráźnieyſzy ſwiát znáczy, ktory ſię náwálnościámi przypadkow, i wodámi żywotá ſkáźitelnego mieſza i rozbiia? co przez umocnienie brzegu morſkiego, tylko oná wieczność pokoiu wiecznego znáczy ſię? Ze tedy uczniowie ieſzcze náwálnościom ſmiertelnego żywotá podlegli byli, na morzu prácowáli. Ze ſam Odkupićiel náſz iuż ſkáźitelność ćiáłá przeſzedł po zmartwychwſtániu ſwoim, ná brzegu ſtánał. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi.

R. Bogu dźięki. Te Deum laudamus.

Ná Benedictus Antyfoná.

Zápuſćie ná práwą

ſtronę

ſtronę łodki ſieć, á znaydźiećie, Alle.

Modlitwá

BOże ktory nas zmartwychwſtánia Páńskiego doroczną uroczyſtośćią rozweſelaſz: day miłośierny, á byſmy przez doczeſne ſwiętá ktore odpráwuiemy: záſłużyli przyść do weſela wiecznego. Przez Páná náſzego, &c.

Ná Magn: Ant:

Rzekł Pan Iezus uczniom ſwoim. przynieſcie z ryb, ktoreśćie teraz ułowili. Wſtąpił tedy Symon Piotr, i wyćiągnął ſieć ná źiemię pełną wielkich ryb, Alleluia.

WE CZWARTEK

V. Powſtał Pan z grobu, Alleluia.

R. Ktory dla nas wiśiał ná krzyżu, Alleluia, Pater noſter.

Abſolutia Exaudi.

Wyſłuchay Pánie Iezu Chryſte prożby ſług twoich, i zmiłuy ſię nád námi, ktory z Oycem i z Duchem S. żyieſz i krolułeſz ná wieki wiekow. Amen.

V. Rozkaż Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.*

Ewángeliy czytánie, niech nam będźie zbáwieniem i obroną, R. A.

Lekcya świętey Ewangeliey według laná S.

Lectio

Lectio j. cap. 20

ONego czásu Márya ſtała u grobu zewnątrz płácząca: gdy tedy płákáłá, náchyliłá ſię, i zayrzáłá do grobu, i obáczyłá dwuch Aniołow ſiedzących w bieli *I dáley*

Homilia S. Grzegorzá Papieżá.

Homilia 25. na Ewángelie

MArya Mágdálená ktora byłá w Mieſcie grzeſznicą, kochájąc prawdę, omyłá łzámi mákuły grzechowe, i głos prawdy wypełnił ſię, ktory powiedźiał: Odpuſzczone iey ſą grzechy wielkie. bo umiłowáłá wielce: ktora bowiem wprzod źimna byłá grzeſząc, potym kochájąc, mężnie gorzáłá. Abowiem ſkoro przyſzłá do grobu, i tám ćiałá Páńſkiego nie nálázłá, że było ukrádźione wierzyłá, i toż uczniom oznáymiłá, ktorzy przyſzedſzy obaczyli, że tak ieſt, iáko niewiáſtá powiedźiáłá, uwierzyli: záczym záraz o nich nápiſáno: Zeſzli ſię tedy uczniowie do ſiebie, i potym przydano, á Márya ſtałá u grobu zewnątrz płacząc. Ty tedy Páńie zmiłuy ſię nád námi. R. Bogu dźięki.

R. Wźięto Páná moiego, á niewiem kędy go położono: mowią

iey

iey Aniołowie, Niewiáſto czego płáczeſz, powſtáł iáko powiedźiał. * Poprzedźi was do Gálileiy, tám go będźiećie oglądáć. Alleluia alle:

V. Kiedy tedy płákáłá, náchyliłá ſię i záyrzáłá do grobu, i obaczyłá dwuch Aniołow ſiedzących w bieli, ktorzy iey mowią: * Poprzedźi was.

V. Roſkaż Pánie błogoſłáwić. *Benedictio.* Pomoc Boſka niech záwſze mieſzka z námi. R. Amen.

Lekcya ij.

W Ktorey rzeczy potrzebá uważyć, niewiáſty tey umyſł, iáko ią wielki gwałt miłośći roſpalił był, ktora od grobu Páńſkiego, chociaſz uczniowie odeſzli, nie odchodźiłá. Szukáłá, ktoreg° nie ználázłá; płákáłá ſzukáiąc, i miłoſci ſwey ogniem podpalona, przećiwko temu, o ktorym, że go ukrádźiono wierzyłá, prágnieniem gorzáłá. Záczym przydáło ſię, że go ſámá ná ten czás oglądáłá, ktora zoſtáłá byłá, áby ſzukáłá: á to dla tego, że cnotá dobrego uczynku trwáłość ieſt, i głoſem prawdy powiedźiano: Kto wytrwa áż do końcá, ten zbáwion będźie. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád &c. R. Bogu dźięki

R.

R. Powinszuyćie mi wszyscy, ktorzy kochaćie Páná, że ktoregom szukáłá, pokazał mi się * I kiedym płákáłá przy grobie, widźiáłám Pána, Alle: alle: V. Kiedy odeszli uczniowie, nie odstępowáłám, i miłośći iego ogniem rozpalona, prágnieniem gorzáłám. * I kiedym płákáłá. Chwałá Oycu * I Kiedym.

V. Rozkaż Pánie błosłáwić. *Benedictio.* Do towárzystwá mieszczán niebieskich, niech nas przyprowádźi Krol Anielski. R. Amen.

Lekcya iij.

Márya tedy kiedy płákáłá, nákłoniłá się i záyrzáłá do grobu. Záprawdę iuż grob oczymá widźiáłá, iuż że Pan był ukrádźiony opowiedźiáłá: coż tedy iest, że się powtore nákłánia, powtore widźieć prágnie? Ale kochaiącey nie dosyc było raz záyrzeć; bo gwałt miłosci intencyą pomnaża szukánia. Szukáłá tedy pierwey, i nie nálázłá, trwáłá áby szukáłá: záczym przytráfiło się że ználázłá; i stáło się, że prágnienia przedłużone rosły, i rostące uspokoiły się że ználázły. Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi.

R. Bogu dźięki.

Te Deum laudamus.

Anty-

Antyfoná ná Benedictus

Márya ſtałá u grobu płácząc, i obaczyłá dwu Aniołow w bieli ſiedzących, i prześćierádło ktore było nád głową Iezuſową, Alle.

Modlitwá

Boże, ktoryś rożność narodow w wyznániu imienia twego zgromádźił: day, by odrodzonych ż zrodłá Chrztu ſwiętego, iedná byłá wiárá zmyſłow, i pobożność ſpraw. Przez Páná náſzego, &c.

Ná Mágn: Antyfoná

Wźięto Páná mego, á nie wiem gdźie go położono; ieśliś go ty wźiął, powiedz mi, All, á ia go wezmę. Allel:

NA PIATEK.

V. Powſtał Pan prawdźiwie Alle:

R. Y pokazał ſię Symonowi, All: Pater noſt: *Abſolutio* ipſius.

Tego pobożność i miłoſierdźie niechay nas porátuie, ktory z Oycem i z Duchem S. żyie i kroluie ná wieki wiekow R. Amen.

Rozkaſz Pánie błogoſłáwić. *Benedictio* Czytanie S. Ewángeliy niech nam będźie zbáwieniem i obroną R. Am. Lekcya S. Ewángeliy według Mátheuſzá S.

Lectio j. cap: 28.

ONego czásu: iedenáście uczniow odeszli do Gálileiy ná gorę, gdźie im postánowił P. Iezus *I dáley*

Homilia S. Hieronymá Kápłáná.

z Kięgi 4. tłumáczenia ná Matheußá świętego ná koncu.

PO zmartwychwstániu, Páná Iezusá Vczniowie ná gorze Galileyskiey oglądáli, i tám mu niski pokłon oddáli: choćiasz niektorzy wątpili; ále wątpienie ich, nászę pomnaża wiárę. Ná ten czás iáwniey pokazano Tomaszowi, i bok włocznią zránieny, i ręce przebite gwoździámi. Przystąpiwszy P. Iezus, powiedźiał im mowiąc: Dána mi iest wszelka władza ná niebie i ná źiemi. Temu dána iest moc, ktory trochę przed tym ukrzyżowány był, ktory pogrzebiony w grobie, ktory umárły leżał, ktory potym od umárłych powstał. Ná niebie záś i ná źiemi władza dána iest, áby ktory przed tym krolował w niebie, przez wiárę wierzących krolował i ná źiemi. Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi,

R. Bogu dźięki.

R. Powstawszy tedy Iezus Pan nász, stánawszy w pośrzodku Vczniow swoich, rzekł:

Pokoy

* Pokoy wam, Alleluia uradowáli ſię uczniowie obaczywſzy Páná Alle:

V. Iednego tedy dniá Sobotniego, kiedy drzwi były zámknione, gdźie byli Vczniowie zgromádzeni, przyſzedł Iezus i ſtánął wpoſrzodku ich, i rzekł im * Pokoy wam.

V. Rozkaż Pánie błogoſłáwić

Benedictio. Wſpomożenie Boſkie, niech záwſze mieſzka z námi, Amen.

Lekcya ij.

Idąc tedy náuczayćie wſzyſtkie narody, chrzcząc ie w Imię Oycá i Syná i Duchá Swiętego. Naprzod náuczáią wſzyſtkie narody, potym náuczone chrzczą wodą. Nie może bowiem bydź áby ćiáło przyięło Sákrament chrztu, ieżeli wprzod duſzá nie przyimie prawdźiwey wiáry. Bywáią záś chrzczeni w Imię Oycá, i Syná, i Duchá ſwiętego; áby, ktorych iedno ieſt Boſtwo, iedná byłá i ſzczodrobliwość, i imie Troyce Przenayświętſzey iednym ieſt Bogiem. Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi R. Bogu dźięki.

R. Wyczyſzczayćie ſtáry kwás, á żebyśćie byli nowym záczynieniem. Abowiem Páſchá náſzá ofiárowány

iest Chrystus * A przeto pożywaymy w Pánu, Alleluia.

V. Umárł dla grzechow nászych, i powstał od umárłych dla uspráwiedliwienia nászego. A przeto pożywaymy. Chwałá Oycu.

* A przeto pożywaymy.

V. Rozkaz Pánie błogosłáwić.

Benedictio. Do towárzystwá mieszczan niebieskich, niechay przyprowádźi nas Krol Anielski. Amen.

Lekcya iij.

NAuczaiąc ich záchowywáć wszystko, cokolwiekē wam rozkazał Porządek osobliwy rozkazał Apostołom, áby wprzod náuczáli wszystkie narody: potym Sákrámentem wiáry chrżćili ich. Po wierze záś i Chrzćie, co było trzebá zachowywáć przykázowáli. A żebysmy záś nie rozumieli, że tu podłe rzeczy sa i máłe, przydał. Wszystkie rzeczy, ktoremkolwiek wam roskazał, áby ktorzybykolwiek uwierzyli, ktorzyby w imie Troyce Przenaświętszey ochrzceni byli, wszystkie rzeczy czynili, ktore, im roskázuią. A oto ia z wámi iestem áż do skończenia swiátá: Ktory áż do skończenia swiátá obiecał się bydź z Uczniámi

niámi swoiemi, pokazał; że i oni będą záwsze żyć, i że on nigdy wierzących nie miał odstąpić. Ty tedy Pánie zmiłuy się nád námi.

R. Bogu dźięki. Te Deum laudamus.

Ná Benedictus Anty:

Jedenaśćie Vczniow w Gálileiy obaczywszy Páná, pokłon mu oddáli. Alleluia.

Modlitwá

WSzechmocny wieczny Boże, ktoryś Wielkonocny Sákrament, ná przymierze przeiednánego narodu ludzkiego dáł; day umysłom nászym, ábysmy co wyznániem obchodźiemy, náśládowáli skutkiem. Przez Páná &c.

Ná Mágn: Anty:

Dána mi iest wszelka moc, ná niebie i ná źiemi, Alleluia.

WSOBOTĘ BIAŁA

V. Vćieszyli się Vczniowie Alleluia.

R. Obáczywszy Páná Alleluia.

Pater noster.

Absolutio. A vinculis.

Od więzow grzechow nászych, niech nas rozwiąże Wszechmocny i miłosierny Pán.

R. Amen

V. Rozkaż Pánie błogosłáwić *Benedictio*, Ewán

geliy

geliy ś. czytánie, niech nam będźie zbáwienię i obroną, R. Amen.

Lekcya ſwiętey Ewángeliy według ſaná S.

Lectio j. cap: 20.

ONego czáſu w dźień ieden Sobotni, Márya Mágdálená przyſzłá ráno, kiedy były ieſzcze ćięmnoſci, do grobu.

I dáley

Homilia 20. ná Ewángelie

CZytánie Swiętey Ewangeliy, ktoreśćie teraz ſłyſzeli Bráćia; bárdzo według powierzchowney Hiſtoryi ieſt iáſne, przeto o ſámey iey táiemnicách, krotko ſię nam potrzebá pytáć. Márya Mágdálená, kiedy były ieſzcze ćięmnośći, przyſzłá do grobu. Według Hiſtoryey náznáczoná ieſt godźiná, według rozumnego záś rozumienie ſzukáiącego, ábo pytaiącego; Marya bowiem tworce wſzytkich rzeczy, ktorego w ćiele umárłego widźiáłá, ſzukáłá w grobie; á że tego nie ználázłá, że był ukrádźiony, wierzyłá. Ieſzcze tedy były ćiemnośći, kiedy przyſzłá do grobu. Poſzłá co prędzey Vczniom oznáymiłá: ále ći nád inſze Vcznie prędzey poſzli, ktorzy nád inſze go ręcey Chryſtuſá kochali. To ieſt Piotr i Ian.

Ty tedy Pánie zmi-

łuy

łuy ſię nád námi.

R. Bogu dźięki.

R. Chryſtus powſtawſzy od umárłych iuż nie umiera; ſmierć iuż nád nim nie będźie więcey pánowáłá. Ze bowiem umárł zá grzech, umárł raz * Ze záś żyie, żyie Bogu. Alleluia, Alleluia.

V. Vmarł ráz dla grzechow náſzych, i powſtał dla uſpráwiedliwienia náſzego. * Ze záś żyie, żyie Bogu, Alle: Alle:

V. Roſkaż Pánie błogoſłáwić *Benedictio*

Rátunek Boſki niech záwſze mieſzka z námi.

R. Amen.

Blegli tedy dwáy weſpoł, ále Ian poprzedźił Piotrá: pierwſzy przyſzedł do grobu: i nieważył ſię wniść. Poſlednieyſzy tedy przyſzedł Piotr, i wſzedł. Co Bráćia, co bieg ten znáczy? czyli to ták ſubtelne Ewángeliſty opiſánie, ieſt bez táiemnice? bynaymniey. Aniby bowiem Ian S. wſpominał tego, że i poprzedźił Piotrá, i nie wſzedł, kiedyby nie wierzył, że w tym iego ſtrachániu nie było táiemnice. Co tedy przez Ianá ieżeli nie Synágogá? Coż przez Piotrá, znáczyło ſię, ieżeli nie Kośćioł.

Ty

Ty tedy Pánie zmiłuy ſię nád námi R. Bogu dźięki.

R. Ci ſą Báránkowie nowi, ktorzy opowiedźielić, Alleluia Teraz przyśli do źrzodeł. * Nápełnieni ſą iáſnoſcią, Alleluia, Alle:

V. Przed obliczność ćią Báránká przyobleczeni ſą w odźienie białe, i pálmy w rękách ich * Nápełnieni ſą iáſnośćią Alleluia, Alleluia.

V. Chwałá Oycu, i Synowi, i Duchowi ś.

* Nápełnieni ſą iáſnośćią, Alle: Allelu:

V. Roſkaſz Pánie błogoſłáwić *Benedictio.*

Do towárzyſtwá mieſzczan niebieſkich niech nas przyprowádźi Krol Anielſki. R. Amen.

Lectio iij

Nie ma ſię nikomu dźiwno widźieć, że przez młodſzego, Bożnicá, á prze ſtárſzego, Kościoł znáczy ſię: bo chociażći do ćći i chwały Páná Bogá, pierwſza ieſt Bożnicá ániżeli Kośćioł Narodow, do záżywánia przećię świátá, pierwſze ieſt zgromádzenie narodow, ániżeli Bożnicá: iáko Páweł święty ſwiadczy, ktory mowi: Ze nie pierwey to co ieſt Duchownego, ále co bydlęcego. Przez Stárſzego tedy Piotra znáczy ſię Kośćioł ná-

rodow

rodow, przez młodszego Ianá, Bożnicá Zydowska. Bieżą wespoł obádwá; bo od wschodu czasu swoiego, áż do zachodu rowną i spolną drogą, ále nie rownym i pospolitym umysłem Pogáństwo i Synágoga biegły. Przyszłá pierwey Bożnica do grobu, ále bynaymniey nie weszłá, boć, poprawdźie przykazánia Zakonu poięła, Proroctwa o wćieleniu i męcę Páńskiey słyszáłá, ále wierzyć w umárłego Chrystusá niechćiałá.

Ty tedy Pánie zmiłuy się nad námi. R. Bogu dźięki,

Ná Benedictus Ant:

Bieżeli dway wespoł, i ow drugi Vczen prędzey pożrzedźił Piotrá, i pierwszy przyszedł do grobu. Alleluia.

MODLITWA

DAy prośimy Wszechmocny Boże, ábysmy ktorzy Swiętá Wielkonocne zuczćiwośćią odprawilismy, przez te zásłużyli dostąpić wesela wiecznego. Przez Páná nászego Iezusá Chrystusá, ktory z tobą zyie i kroluie ná wieki wiekow, Amen.

Tákim ma bydź czytána umysłem tá Kśięgá

1. AByś miał ſam w ſobie politowánie. *Rom 8.* Ieśli ábowiem ſpoł boleć i ćierpieć będźiemy, ſpołem tákże uwielbieni będźiemy.

2. Abyś wielu náuczył ſię rzeczy. *Aug: lib: 3. de Trinit:* Abowiem Chryſtus náſzá ieſt umieięt-ność. I Krzyż Chryſtuſow, nie tylko ieſt łożeczkiem umieráiącego, ále też Káthedrą náuczáiącego. *Idem tr: 19. in Ioan.*

3. Abyś pokutował. Pátrzáć będą (ſamże mowi) ná mię, ktorego ſwoimi ukłoli grzechámi. i płáczliwym lámentowáć nárzekániem, iáko nád iednorodzonym, i żáłowáć będą nád nim, iáko żáłowáć ſię zwykło przy ſmierći pierworodnego. *Zach: 12.*

4. Abyś Oycá náśládował. Ponieważ w ćiele ućierpiał Chryſtus; i wy tákowymże bądźćie uzbroieni umyſłem. *1. Petr 4.*

5. Abyś ſobie zaſług przyczynił. Więcey bowiem z tego iednego, nábożnego i pilnego

czytą-

czytánia zasług; (á niżeli z częstych postow, ábo ćiałá, choćiasz do krwie biczowánia, i codźiennego spiewánia) przybędźie. *Alber: Mágn:*

6. Abyś zá dobrodźieystwá Bogu dźięki oddawał. Nikt ábowiem większey nád táką posługę nie może wyświadczyć wdźięczności. Dla czego mowi do Vczniow. To czyńćie ná moię pámiątkę. *1. Cor: 11.*

7. Abyś Wiáry przyczyniał. Tu ábowiem wszystkie wątpliwości twoich odpádną od ciebie skrupuły Kázdy kto w niego wierzy, wstydu nie odniesie. *Rom 3.*

8. Abyś podniosł się w nádźieiy. Abowiem stał się nam spráwiedliwością, i poswięceniem, i odkupieniem. *1. Cor 1.*

9. Abyś snádniey otrzymał, o cokolwiek Bogá prosić będźiesz. Abowiem ieśli o co (mowi samże) prosić będźiećie Oycá w imie moie, da wam. *Ioan: 12.*

.1

455923 Bibliotheca 900,-
P.P. Camaldulensium in Bielany
Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej
05020

